

*Ανώτατο Τεχνολογικό Ίδρυμα Πάτρας
Σχολή Διοικήσεως και Οικονομίας
Τμήμα Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων*

Τίτλος Πτυχιακής Εργασίας:

*Ο Τουρισμός στα νησιά του Σαρωνικού. Τουριστική
Πολιτική και Προοπτικές Ανάπτυξης του Τουρισμού
σε αυτά.*

Επιμέλεια Πτυχιακής Εργασίας:
Κα. Τερζοπούλου Χαρίκλεια

Σπουδάστρια: Γαρυφαλλιά Π. Μιχαλακιάκου

ΠΑΤΡΑ 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΕΛΛΑΔΑ.....	3
1. ΟΙ ΣΠΕΤΣΕΣ	32
1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	32
1.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ.....	33
1.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	36
2. Η ΥΔΡΑ.....	50
2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	50
2.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ.....	52
2.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	57
3. Ο ΠΟΡΟΣ	76
3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	76
3.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΡΟΥ	78
3.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	86
4. ΑΓΚΙΣΤΡΙ.....	109
4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	109
4.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ.....	111
4.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	113
5. Η ΑΙΓΙΝΑ.....	128
5.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	128
5.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ.....	130
5.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	137
6. Η ΣΑΛΑΜΙΝΑ	157
6.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	157
6.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ	159
6.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ	164
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ	180
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	192
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	196

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΛΛΑΔΑ

Μια χώρα μαγική, χλιοτραγουδισμένη. Μια χώρα που η ιστορία της έχει εμπνεύσει ανθρώπους σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γής. Βυθιστείτε στο γαλάζιο του ουρανού και της θάλασσας, ζήστε την ατάραχη ζωή των ορεινών χωριών, εξερευνήστε σπήλαια και τα φαράγγια, ξεχάστε το χρόνο στις μαγευτικές παραλίες, θαυμάστε την ιστορία αιώνων στα διάσπαρτα μνημεία, επισκεφτείτε μοναστήρια, εκκλησίες και κάστρα, γνωρίστε δυναμικές πόλεις, εξοικειωθείτε με τις πολυσύνθετες παραδόσεις, δοκιμάστε την νόστιμη και πιο υγιεινή γαστριμαργική παράδοση του κόσμου.....οι πολλές και αντιφατικές όψεις της Ελλάδας συνθέτουν ένα εκρηκτικό και πολύχρωμο μωσαϊκό που γοητεύει τον κάθε επισκέπτη. Ένας από τους σημαντικότερους λόγους για τους οποίους η Ελλάδα παραμένει στην κορυφή των τουριστικών προορισμών του πλανήτη είναι η πλούσια κληρονομιά της, μια κληρονομιά που είναι ορατή σε κάθε βήμα και που φέρει το στίγμα των διαφορετικών εποχών της μακραίωνης ιστορίας της χώρας. Εκτός από τους πολυάριθμους αρχαιολογικούς χώρους, τα μνημεία και τα μουσεία της, η πολιτιστική κληρονομιά αντανακλάται και στους πολυάριθμους παραδοσιακούς οικισμούς, με την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική τους που βρίσκονται διάσπαρτοι σε όλη τη χώρα. Διατηρητέα κτίρια κοσμούν όχι μόνο τα αστικά κέντρα, αλλά και την Ελληνική ύπαιθρο, στα παράλια ή σε ορεινές περιοχές. Κάστρα, πύργοι και τείχη, μοναστήρια (από τα μοναστικά συγκροτήματα του Αγίου Όρους και των Μετεώρων έως τα απλά ανδρικά και γυναικεία μοναστήρια της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών ή τα μετόχια και τις απομονωμένες σκήτες), εκκλησίες, δεξαμενές και αποθήκες, γεφύρια, ανεμόμυλοι, υδρόμυλοι, ηρώα, ανδριάντες, κρήνες, ιστορικά κτίρια ακόμη και παλιά βιομηχανικά

κτίσματα με διαφορετικές χρήσεις σήμερα, συμπληρώνουν την πλούσια εικόνα. Πλούσιο είναι όμως και το φυσικό περιβάλλον της Ελλάδας, μιας χώρας που παρότι μικρής σε έκταση παρουσιάζει μια ιδιαίτερα πλούσια γεωμορφολογία. Χιλιάδες δαντελωτές ακτές, επιβλητικά βουνά, σπήλαια και φαράγγια, λίμνες, ποτάμια και μοναδικοί βιότοποι ντύνουν την Ελληνική γη με εντυπωσιακά τοπία. Είναι σημαντικό ότι το εύκρατο κλίμα της χώρας επιτρέπει στον επισκέπτη να απολαύσει τις ομορφιές της σε διαφορετικές εποχές του χρόνου. Το καλοκαίρι τα εκατοντάδες νησιά και οι παράκτιες πόλεις αποτελούν τους αδιαμφισβήτητους πρωταγωνιστές, προσφέροντας τα βασικά πλεονεκτήματα των ακτών και της θαλασσινής αύρας που δροσίζει από τις υψηλές θερμοκρασίες. Την άνοιξη, η Ελληνική ύπαιθρος εκρήγνυται με μια πανσπερμία άγριων λουλουδιών, ανεμώνες, ίριδες, παπαρούνες, κυκλάμινα, και άγρια βότανα, θυμάρι, ρίγανη, βασιλικό, που σκορπούν τις φυσικές μυρωδιές τους στην ατμόσφαιρα. Αλλά όσο κι αν φαίνεται περίεργο σε μια χώρα που στερεοτυπικά είναι γνωστή για τις ακτές και τις θάλασσες της, η Ελλάδα διαθέτει και σημαντικό χιονοδρομικό τουρισμό, με τα διαρκώς αναπτυσσόμενα χιονοδρομικά κέντρα της και τα κοντινά καταφύγια (όμορφα και λιτά πέτρινα καταλύματα που δένουν αρμονικά με το περιβάλλον), όπως στον Παρνασσό, στον Όλυμπο, στη Βασιλίτσα, στο Βέρμιο, στο Μαίναλο.

Η Ελλάδα με το εναλλασσόμενο και αντιφατικό φυσικό περιβάλλον και τα πλούσια οικοσυστήματά της θεωρείται ιδανική χώρα για οικολογικό τουρισμό. Η δυνατότητα πολυάριθμων διαδρομών πεζοπορίας στα δάση, τους εθνικούς δρυμούς και τα ορεινά χωριά, η εξερεύνηση σπηλαίων και η απόλαυση λιμνών, ποταμών και καταρρακτών, η διαμονή σε πρότυπες μονάδες αγροτουρισμού, είναι κάποιες από τις δυνατότητες που προσφέρονται στον φυσιολάτρη επισκέπτη. Μπορεί κανείς να θαυμάσει τους υγρότοπους και άλλα

φυσικά οικοσυστήματα, μπορεί να παρατηρήσει τα πάμπολλα είδη πανίδας και χλωρίδας, να επισκεφτεί τα θαλάσσια δάση και άλλες οικολογικά ενδιαφέρουσες περιοχές. Μπορεί επίσης να λάβει μέρος σε κάποιο από τα πολλά εθελοντικά προγράμματα προστασίας της φύσης τα οποία οργανώνουν φυσιολατρικές εκδρομές ανά την Ελλάδα, συνδυάζοντας το τερπνόν μετά του ωφελίμου. Για παράδειγμα, μπορεί κάποιος να διαλέξει ένα από τα προγράμματα εθελοντών για την προστασία πουλιών αλλά και μια από τις απλές φυσιολατρικές εκδρομές που οργανώνει η Ορνιθολογική Εταιρεία, ένα ταξίδι στους βιοτόπους της caretta-caretta για κατασκήνωση και γνωριμία με την θαλάσσια χελώνα, μια εκδρομή γνωριμίας με τα δελφίνια των ελληνικών θαλασσών με το Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών "Πέλαγος" ή το εθελοντικό πρόγραμμα της οργάνωσης Αρκτούρος στη Φλώρινα.

Η Ελλάδα είναι μια εξαιρετικά πολυπρόσωπη χώρα. Είναι σίγουρο ότι χρειάζονται πολύ περισσότερες από μια επισκέψεις για να μπορείς να πεις ότι γνωρίζεις καλά κάποιο από αυτά τα πρόσωπά της. Για το λόγο αυτό, οι επισκέπτες που έρχονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, τις περισσότερες φορές επιστρέφουν, για να ξαναζήσουν ότι τους εντυπωσίασε ή για να εξερευνήσουν όσα δεν μπόρεσαν τις προηγούμενες φορές. Και αν είναι κάτι στο οποίο όλοι συμφωνούν, είναι ότι φεύγοντας - ανεξάρτητα από το πόσες φορές έχεις επισκεφθεί τη χώρα - έχεις πάντα την αίσθηση ότι κάποιο μεγάλο κομμάτι της το έχεις χάσει και άρα υπάρχουν πάντα πολλοί λόγοι για να επιστρέψεις ξανά. Τα ταξίδια αναχώρησης από την Ελλάδα, είναι πάντα ταξίδια προγραμματισμού της επιστροφής σε αυτήν.

Τουρισμός και Ελλάδα είναι δυο έννοιες που συνδέονται άμεσα γεννώντας στο νου γοητευτικούς συνειρμούς από εικόνες, ήχους, αισθήσεις, πρόσωπα. Το μεσογειακό εύκρατο κλίμα της χώρας, η

ποικιλομορφία του περιβάλλοντος, τα μνημεία και η ιστορία της, οι πεντακάθαρες θάλασσες και η παροιμιώδης φιλοξενία του Ελληνικού λαού, προσελκύουν εδώ και πολλά χρόνια μεγάλο αριθμό τουριστών στη χώρα. Η τουριστική υποδομή στην Ελλάδα είναι πλήρως αναπτυγμένη. Κυριολεκτικά σε κάθε γωνιά της χώρας μπορεί κανείς να βρει τουριστικά γραφεία έτοιμα να εξυπηρετήσουν τον επισκέπτη, παρέχοντας τις απαραίτητες πληροφορίες και την οργανωτική υποδομή για διαφορετικά είδη τουρισμού στη χώρα.

Μια χώρα ένδοξη απο αρχαιοτάτων χρόνων με πλούσια ιστορία αλλά και μυθολογία. Η ελληνική μυθολογία μοιάζει παραμυθένια. Στην αρχή ήταν η Γαία (Γη) που γέννησε τον Ουρανό, τον ερωτεύτηκε όμως τόσο πολύ που σμίξανε και απο τη σμίξη του Ουρανού και της Γαίας δημιουργήθηκαν οι θεοί του Ολύμπου και αυτοί με την σειρά τους δημιούργησαν ημίθεους. Οι Θεοί ήταν 12. Ο κάθε θεός εκπροσωπούσε κάτι, η θεά Αφροδίτη την ομορφιά, ο θεός Άρης τον πόλεμο. Οι θεοί στην Αρχαία Ελλάδα δοξάζονταν, φτιάχονταν μνημεία στο όνομά τους. Κάποια απο αυτά τα μνημεία έχουν διασωθεί μέχρι και σήμερα και αποτελούν πόλους έλξης τουριστών. Είμαστε η μοναδική χώρα στον κόσμο η οποία έχει τόσο φωτισμένο παρελθόν. Διασώζονται μνημεία, κείμενα που αποδεικνύουν μια ιδιαίτερη άνθηση τεχνών και γραμμάτων.

Η Ελλάδα έδωσε τα φώτα της στον κόσμο. Όταν η Ελλάδα έφτιαχνε τον Παρθενώνα, ο υπόλοιπος γνωστός κόσμος μέχρι τότε ήταν βάρβαροι οι οποίοι μέσα απο τις επεκτατικές κινήσεις που έκανε η Ελλάδα απέκτησαν την γνώση. Όλη η Ελλάδα έχει μνημεία που διασώζονται απο αρχαιοτάτων χρόνων, ας αρχίσουμε με το νομο Αττικής. Μεγαλόπρεποι ναοί, ωδεία, θέατρα αλλά και μνημεία που διασώζονται μέχρι και σήμερα μέσα στην Αττική είναι η Ακρόπολη. Νότια του βράχου της Ακροπόλεως βρίσκεται το Ωδείο του Ηρώδου του Αττικού. Το Ωδείο που υπάρχει

σήμερα χτίστηκε από τον επιφανή ρήτορα και φιλόσοφο της Αθήνας Ηρώδη τον Αττικό στη μνήμη της συζύγου του Ρηγίλλης. Ανάμεσα στο Ωδείο του Ηρώδου του Αττικού και το θέατρο του Διονύσου, βρίσκεται η μεγάλη Στοά, η στοά τους Ευμένους. Ονομάζεται έτσι επειδή την χάρισε στους Αθηναίους ο βασιλιάς της Περγάμου Ευμένης ο Β' (196-159π.Χ.). Επίσης τα μνημεία του Ανδριανού όπως η πύλη, στην αρχή της λεωφόρου Συγγρού βρίσκεται αυτό το μνημείο που έκτισε ο Αδριανός για να χωρίσει την παλαιά από την νέα πόλη της Αθήνας. Αποτελείται από αψιδωτή πύλη ύψους 18μ., πλάτους 13μ. και μήκους 2,30μ. Πάνω στην αψίδα υπάρχει σειρά μικρών κιόνων που σχηματίζουν 3 πλαίσια, επάνω από το μεσαίο υπάρχει μικρό αέτωμα. Ο ναός του Ολυμπίου Διός του οποίου τα θεμέλια έβαλε ο Πεισίστρατος τον 6ο αιώνα π.Χ., όμως ο ναός χτίστηκε 7 αιώνες αργότερα, από τον Αδριανό του 2μ.Χ. αιώνα. Ο ναός ήταν οικοδομημένος σε πλατεία 250μ. μήκους και 130μ. πλάτους που περιβάλλονταν από περίβολο με περίμετρο 668μ. Τα έργα της περιόδου δεν περιορίστηκαν μόνο σε στοές, βιβλιοθήκες και ναούς, έγιναν και έργα κοινωφελή όπως γέφυρες, δρόμοι, υδραγωγεία . Το Αδριάνειο υδραγωγείο είχε ένα μεγάλο αγωγό κεντρικό , ύψους 1,60μ. και πλάτους 0,70μ. ο οποίος μάζευε νερά από την Πεντέλη. Ο αγωγός ήταν αλλού πέτρινος, αλλού πλίνθινος και ανάλογα με το έδαφος αλλού υπέργειος ή υπόγειος. Πίσω από το Μοναστηράκι υπάρχει μεγάλος αρχαιολογικός που ονομάζεται στοά η βιβλιοθήκη του Αδριανού. Το κτίσμα αυτό αναφέρεται στο πρώτο βιβλίο της Ιστορίας του Πausανία. Αποτελούνταν από εκατό κολώνες και μέσα υπήρχε βιβλιοθήκη με επίχρυσο όροφο, κοσμημένη με αλαβάστρινα αντικείμενα. Αυτά βέβαια δε βρέθηκαν αλλά βρέθηκαν οι βάσεις των κιόνων της εσωτερικής αυλής που σχημάτιζαν τέσσερις στοές μήκους 7μ. Το μνημείο Φιλοπάππου, το μνημείο χτίστηκε το 119μ.Χ. από τους Αθηναίους στη μνήμη του Γαΐου Ιουλίου Αντιόχου Φιλοπάππου, που ήταν ηγεμόνας από την Συρία και

ρωμαίος πατρίκιος και ευεργέτησε με πολλούς τρόπους την Αθήνα. Εκτός από τα θέατρα και τα ωδεία, οι αρχαίοι στις παρυφές των λόφων έχτιζαν και στάδια. Ένα τέτοιο ήταν και το Παναθηναϊκό Στάδιο, χτισμένο δίπλα στο λόφο του Αρδήττου. Το 330π.Χ. χτίστηκε από πέτρα το στάδιο αυτό από τον άρχοντα και ρήτορα Λυκούργο. Το 140μ.Χ. ο Ηρώδης ο Αττικός, ανακαίνισε εξ' ολοκλήρου το Στάδιο φτιάχνοντάς το από μάρμαρο και χτίζοντας επιπλέον μεγαλόπρεπα μνημειακά προπύλαια. Τόσο μεγάλη ήταν η ποσότητα μαρμάρου που χρησιμοποιήθηκε ώστε είπαν ό,τι στέρεψαν τα λατομεία της Πεντέλης.

Στο νοτιότερο σημείο της Αττικής, το ακρωτήριο του Σουνίου, που είναι μία ανεμοδαρμένη εξέδρα πάνω από το Αιγαίο, στέκεται ένα από τα πιο εντυπωσιακά -από όσα έχουν επιζήσει ως τι μέρες μας- μνημεία της κλασικής εποχής. Το Σούνιο ήταν ένας από τους δήμους της αρχαίας Αττικής που στην αρχή άνηκε στην Λεοντίδα φυλή ενώ από το 200 π.Χ. πέρασε στην Ατταλίδα. Από τα δύο ιερά που βρίσκονταν στην περιοχή του (Ναός Σουνιάδος Αθηνάς και Ναός Ποσειδώνος), το ένα, της Αθηνάς είχε κυρίως τοπική σημασία, ενώ του Ποσειδώνος ήταν συνδεδεμένο με την Αθηναϊκή δύναμη καθώς παράλληλα με την λειτουργία του ως θρησκευτικού κέντρου, αποτελούσε ένα από τα κυριότερα οχυρά της Αττικής. Ο Ναός του Ποσειδώνα στέκει μεγαλόπρεπος στο Σούνιο και ατενίζει την θάλασσα. Τον πρώτο Ναό που ήταν πόρινος (που δεν

ξέρουμε πότε ακριβώς κτίστηκε) τον κατέστρεψαν οι Πέρσες και στην θέση του ο Περικλής έκτισε γύρω στο 444-440 π.Χ. τον δεύτερο Ναό (που τμήματά του σώζονται σήμερα) με λευκό μάρμαρο από την Αγριλέζα, σε δωρικό ρυθμό (όπως ο παλαιότερος).

Ας συνεχίσουμε με τα μνημεία Μακεδονίας. Οι βασιλικοί τάφοι της Βεργίνας, η μεγάλη Τούμπα, η Πέλλα και το Διον.

Τα αρχαιολογικά μνημεία Αργολίδος. Το ανάκτορο τών μυκηνών όπου σύμφωνα με την παράδοση, ιδρυτής ήταν ο Περσέυς, ο υιός του Διός και της Δανάης, που ανέθεσε στους μυθικούς Κύκλωπες, τους οικοδόμους της Τίρυνθας, να του κτίσουν τα τείχη της ακροπόλεως. Για αυτό ονομάστηκαν κυκλώπεια. Η ευρύτερη περιοχή είχε κατοικηθεί ήδη από την νεολιθική εποχή. Η πρώτη οχύρωση της ακροπόλεως κατά την επίσημη χρονολόγηση είναι το 1450 π.Χ. Η Πύλη των λεόντων με το

επιβλητικό ανάγλυφο. Δύο αντιμέτωπα λιοντάρια ύψους τριών μέτρων, επάνω στο ογκώδες υπέρθυρο, δίνουν μεγαλοπρέπεια στην είσοδο της ακροπόλεως. Είναι το αρχαιότερο μνημειώδες γλυπτό στην Ευρώπη. Οι Θολωτοί Τάφοι των Μυκηνών, όπως ο τάφος του Ατρέως (ή τάφος του Αγαμέμνωνος) όπου κατά την επίσημη χρονολόγηση κτίστηκε το 1250 π.Χ.. Η Επίδαυρος άλλα και η ακρόπολη της Τίρυνθας.

Επίσης η Ελλάδα έχει πολλά αρχαιολογικά μουσεία. Το αρχαιολογικό μουσείο Αγρινίου, το οποίο περιλαμβάνει ευρήματα από την προϊστορική ως και τη ρωμαϊκή εποχή από ολόκληρο σχεδόν τον Νομό Αιτωλοακαρνανίας. Το αρχαιολογικό μουσείο Χανίων όπου μπορείς να δεις Μινωικά ευρήματα από την πόλη των Χανίων. Προϊστορικά ευρήματα από σπήλαια. Μινωικά ευρήματα από διάφορες περιοχές του νομού. Ευρήματα από τάφους της γεωμετρικής περιόδου. Ευρήματα των ιστορικών χρόνων από την πόλη των Χανίων. Ευρήματα από διάφορες πόλεις του νομού. Νομίσματα. Κοσμήματα (προϊστορικών και ιστορικών χρόνων). Γλυπτά, επιγραφές, στήλες. Ψηφιδωτά. Το αρχαιολογικό μουσείο Κορίνθου όπου μπορείς να δεις την Συλλογή προϊστορικών χρόνων, την Συλλογή γεωμετρικών, αρχαϊκών, κλασικών, ελληνιστικών

χρόνων, την Συλλογή ρωμαϊκών - βυζαντινών χρόνων, την Συλλογή ευρημάτων Ασκληπιείου, την Συλλογή γλυπτών – επιγραφών. Το αρχαιολογικό μουσείο των Δελφών όπου τα εκθέματά του είναι κυρίως αρχιτεκτονικά γλυπτά και αγάλματα και έργα μικροτεχνίας από αναθήματα του ιερού. Το αρχαιολογικό Μουσείο Επιδαύρου όπου στεγάζονται μερικές αποκαταστάσεις των σημαντικότερων μνημείων του Ασκληπιείου. Το αρχαιολογικό μουσείο Ναυπλίου, το αρχαιολογικό μουσείο Πάρου, Πέλλας, Ρεθύμνου και πολλά άλλα τα οποία στεγάζουν την ιστορία μας, Μια ιστορία που ξεκινάει από τα πρώτα βήματα του ανθρώπου μέχρι και σήμερα.

Όμως η Ελλάδα δεν χαρίζει μόνο το ένδοξο παρελθόν της σε αυτόν που θα την επισκευτεί. Η Ελλάδα χαρίζει καθαρές θάλασσες και μαγευτικές ακρογαλιές, χαρίζει ξεκούραση και ανάπαυλα, μια απόδραση από την καθημερινότητα. Η Ελλάδα προσφέρει απλόχερα διασκέδαση. Έχουμε μια ιδανική χώρα διακοπών καθώς μπορούμε να συνδυάσουμε αξιοθέατα όπως ο Παρθενώνας με την γαλήνη των θαλασσών μας, διασκέδαση και φιλοξενία που δεν υπάρχουν σε άλλα μέρη του κόσμου. Ο Ήλιος, αυτός ο ήλιος που φωτίζει όλη την πλάση και απλόχερα χαρίζεται στην Ελλάδα για να φωτίσει και το πιο μικρό κομμάτι γής της. Και το βράδυ, ο έναστρος ουρανός της που μπορείς να τον χαζεύεις με τις ώρες καθώς τα φώτα των πόλεων δεν έχουν φτάσει ακόμα σε σημείο να τον σκεπάσουν.

Η Ελλάδα μπορεί κάλλιστα να θεωρηθεί η χώρα της Επαγγελίας όμως υπάρχουν κάποια στοιχεία που μπορούν να χαλάσουν την ιδανικότητα αυτής της χώρας. Και αυτά είναι οι ίδιοι της οι άνθρωποι. Ο τουρισμός μας μαστίζεται από την αισχροκέρδια καθώς ο τουρίστας νιώθει πως τον εκμεταλλεύονται και αποκτά ασχημες εντυπώσεις για την χώρα μας. Ο άνθρωπος προσπαθεί να τρέξει στους ρυθμούς του σήμερα

και πλεον δεν δίνει την απαραίτητα σημασία στον συνάνθρωπό του με συνέπεια να χάνεται η εγκάρδια φιλοξενεία του παρελθόντος. Οι φυσικές ομορφίες των τοπίων μας δεν διατηρούνται για να παραμείνουν φυσικές . Τα μνημεία μας δεν συντηρούνται σωστά. Πολλές θυσίες γίνονται στον βωμό του εύκολου κέρδους και αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο τουρισμός της Ελλάδας να αρχίζει να μαραίνεται.

Ας κάνουμε όμως μια ιστορική αναδρομή και ας δούμε πότε και πως αναπτύχθηκε ο τουρισμός στην χώρα μας. Η ιστορική παράδοση της Ελλάδας και η ταυτότητά της στην Δύση, ως λίκνο του Ευρωπαϊκού πολιτισμού, υπήρξε η βάση για το ξετύλιγμα του τουριστικού φαινομένου πριν από περίπου 170 χρόνια. Η Ελλάδα προστέθηκε στο δρομολόγιο της 'Μεγάλης Περιοδείας' (Grand Tour) στη διάρκεια κυρίως των Ναπολεόντειων πολέμων. Αψευδή πηγή αποτελεί ο εντυπωσιακός όγκος της ρομαντικής και όχι μόνο κυρίως Φιλελληνικής ταξιδιωτικής λογοτεχνίας των αρχών του 19ου αιώνα. Ο αριθμός των επισκεπτών διογκώθηκε στη περίοδο μεταξύ 1840 και 1890, ενώ άρχισε να οργανώνεται η προσφορά υπηρεσιών που δεν περιορίζονταν σε καταλύματα, αλλά περιελάμβαναν διερμηνείς, εστιατόρια, εμπορικά καταστήματα, μεταφορικά μέσα (άμαξες, άλογα, καΐκια, σιδηρόδρομοι, ατμόπλοια), χώρους ψυχαγωγίας, μουσεία κ.α. Οι μεμονωμένοι εύποροι και μορφωμένοι ταξιδιώτες, αρχικά αριστοκράτες και ύστερα αστοί, κυρίως Βρετανοί, αντικαταστάθηκαν σταδιακά από ομάδες που άρχισαν να επισκέπτονται πιο οργανωμένα την Ελλάδα καθώς οι νέες τεχνολογίες στην Ευρώπη και η συνακόλουθη άνοδος των εισοδημάτων έκαναν τα ταξίδια πιο εύκολα και επιθυμητά. Σταδιακά η κίνηση έγινε υπερατλαντική.

Οι ταξιδιώτες του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα δεν αναζητούσαν, όπως οι προγενέστεροι, μόνον τις ρίζες τους στην Ελλάδα, σύμφωνα με

ότι διδάσκονταν στα ακριβά σχολεία τους, ούτε ήθελαν μόνον να ιδούν από κοντά τη γέννηση και τα πρώτα βήματα ενός νέου έθνους ακολουθώντας τις ανησυχίες και προτροπές των ρομαντικών διανοουμένων. Μέσα από τις σελίδες των ταξιδιωτικών κειμένων, και σύντομα των ταξιδιωτικών οδηγών καθώς και με τις συμβουλές των γραφείων που οργάνωναν τις περιοδείες, είχαν αρχίσει να μαθαίνουν τι ακριβώς έπρεπε να ιδούν και τί να προσδοκούν στα ταξίδια τους. Είχαν αρχίσει να αποκτούν την ταυτότητα και το βλέμμα του τουρίστα. Πόλους ενδιαφέροντος για τους ξένους αυτή την εποχή, αποτελούσαν κυρίως οι ελληνικές αρχαιότητες και ιδιαίτερα η Ακρόπολις των Αθηνών, οι Δελφοί, η Ολυμπία, ενώ η ομορφιά της ελληνικής φύσης που ήταν ανέγγιχτη ακόμη από την εκβιομηχάνιση, σε αντίθεση με τη βόρεια Ευρώπη ήλκυε λιγότερο τους επισκέπτες. Η φιλοξενία είναι ίσως από τους παλιότερους θεσμούς του κόσμου. Ωστόσο, στη νεώτερη εποχή, Έλληνες και αρκετοί ξένοι επιχειρηματίες αντιμετώπισαν το καινούργιο αυτό πήγαινε και έλα των ταξιδιωτών με δισταγμό στην αρχή. Ξενοδοχεία ή καταλύματα άνοιγαν στο κέντρο της Αθήνας ή σε περιοχές όπου παραδοσιακά αποβιβάζονταν ξένοι επισκέπτες, π.χ. στην Κέρκυρα, στο Ναύπλιο συνήθως εκεί όπου υπήρχε παλιότερη σχετική εμπειρία. Οι επιχειρηματίες ήταν συνήθως οι ίδιοι πολυταξιδεμένοι, συχνά Έλληνες της διασποράς, που επένδυσαν στον τουρισμό προσωρινά και πάντως βραχυπρόθεσμα, εν αναμονή καλύτερων ευκαιριών σε άλλους τομείς. Ανάμεσα στις καινοτομίες και τους νέους θεσμούς ξεχώρισαν οι εκδότες, οι οποίοι κυκλοφόρησαν τους πρώτους συστηματικούς οδηγούς ταξιδιών με πληροφορίες πρακτικού χαρακτήρα και οδηγίες και περιγραφές γεωγραφικού, ιστορικού, εθνογραφικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου για τα αξιοθέατα του κάθε προορισμού. Τα έντυπα αυτά απευθύνονταν σε ευρύ αναγνωστικό κοινό και έπλαθαν το συγκεκριμένο πρότυπο του τουρίστα. Τα γραφεία ταξιδιών ήταν μια άλλη σημαντική καινοτομία.

Μαζί με τα μεγάλα ξενοδοχεία, δεν περιορίζονταν στην οργάνωση ταξιδιών, ή στην φιλοξενία, αλλά οργάνωναν και τυποποιούσαν όλες τις πλευρές της διαμονής των επισκεπτών, τυποποιώντας αντίστοιχα τις «τουριστικές» ταυτότητες των προορισμών. Πρωτοπόρος υπήρξε ο οίκος ταξιδιών Thomas Cook, του οποίου λειτουργούσε γραφείο (ανταποκριτής) στην Αθήνα από το 1880.

Ας περάσουμε όμως στον 20^ο αιώνα όπου οι Έλληνες της Αιγύπτου και της Αμερικής αποτέλεσαν ιδιαίτερη κινητήρια δύναμη του ελληνικού τουρισμού τόσο ως επισκέπτες όσο και ως επιχειρηματίες. Η ελληνική πρωτεύουσα, χάρη στην ατμοπλοΐα και στο σιδηρόδρομο που τη συνέδεε με τον Πειραιά βρισκόταν πια μόλις τέσσερις ημέρες από το Λονδίνο, κι έτσι οι ταξιδιώτες συγκέντρωναν τώρα το ενδιαφέρον τους όχι στη διαδρομή όπως παλαιότερα, μα στην ίδια τη χώρα. Η Αθήνα είχε εξελιχθεί προσφέροντας μουσεία, σύγχρονα μεγαλοπρεπή μέγαρα μνημεία, ξενοδοχεία, εστιατόρια και κέντρα διασκέδασης, πολυτέλεια και ανέσεις εφάμιλλες εκείνων της υπόλοιπης Ευρώπης. Η οργάνωση το 1896 των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, επισφράγισε το χαρακτήρα της ως κέντρο πολιτιστικού τουρισμού. Σε ολόκληρη τη περίοδο του μεσοπολέμου ο αριθμός των ξένων τουριστών παρέμεινε μάλλον περιορισμένος γύρω στις 100.000 ετησίως, από τους οποίους 1/3 ταξίδευαν ομαδικά σε κρουαζιέρες και έμεναν στην Αθήνα μόνο μια ημέρα. Από τα δέκα ταξιδιωτικά γραφεία της Αθήνας, τα τέσσερα ελέγχονταν από ξένους. Παρά την αναμφισβήτητη πρόοδο, ο τουρισμός δεν είχε ακόμη πλήρως πείσει για τις δυνατότητές του. Τα πράγματα άλλαξαν ριζικά μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο. Οι τουριστικές αναζητήσεις, υπό την επίδραση της γενικότερης φιλελευθεροποίησης στις ιδέες και στα ήθη, προσανατολίσθηκαν προς περισσότερο φυσιολατρικές κατευθύνσεις και κυρίως προς τον θαλάσσιο τουρισμό, χωρίς ωστόσο, να ατονήσει τελείως η σχέση με την ιστορία και τον

πολιτισμό που συμπλήρωναν σε κάποιο βαθμό το πρόγραμμα των διακοπών. Πολύ σύντομα ολόκληρη η χώρα με τα νησιά (Αιγαίου και Ιονίου) θα εντασσόταν στους δημοφιλείς προορισμούς (στα 1898 είχε εκδοθεί ειδικός οδηγός για περιήγηση στο ελληνικό αρχιπέλαγος και τα ελληνικά παράλια, περιλαμβανομένου και του Αγίου Όρους με θαλαμηγό). Οι τουριστικοί οδηγοί της εποχής εξακολουθούσαν να πριμοδοτούν τον Πολιτισμό προτρέποντας τους ταξιδιώτες να απολαμβάνουν και να μορφώνονται σ' αυτή τη «βαθύτατα ενδιαφέρουσα χώρα» ενημερώνοντάς τους για ζητήματα γλώσσας, τέχνης, εθνικής προέλευσης, ιστορίας τόσο αρχαίας όσο και νεότερης, για την οικονομία, την εκπαίδευση κ.α. Οι καινοτομίες αυτές οδήγησαν στη δημιουργία του πρώτου σημαντικού δικτύου που ενσωμάτωνε και έδινε ταυτότητα αφενός σε ταξιδιώτες απ' όλη την Ευρώπη και την Αμερική, αφετέρου σε επιχειρηματίες, ειδικευμένους εργαζόμενους, προϊόντα και υπηρεσίες, συντόνιζε δηλαδή, αποτελεσματικά, τη ζήτηση και τη προσφορά, βασιζόμενο στην κυκλοφορία πληροφοριών. Η μεγάλη καινούργια τουριστική αγορά είχε συγκροτηθεί. Οι πληροφορίες, με τη σειρά τους ενεργούσαν και ως διαφημίσεις ενώ συνέβαλλαν στην ανάπτυξη νέων προορισμών, προϊόντων και υπηρεσιών. Η σχέση με την ιστορία ενώ για κάποιο διάστημα ατόνησε δεν χάθηκε. Αντίθετα ο πολιτιστικός τουρισμός και ο τουρισμός των πόλεων βρίσκονται και πάλι στο προσκήνιο σήμερα. Νέες προσκτήσεις πολιτιστικής κληρονομιάς συμπληρώνουν τους αρχαιολογικούς θησαυρούς. Είναι οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις που αναδεικνύονται σε χώρους τουριστικής αξιοποίησης, μέσω της βιομηχανικής αρχαιολογίας συνδυαζόμενες με νέες μορφές υπηρεσιών, όπως ο συνεδριακός τουρισμός, οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις κτλ. Πολύ συχνά τουριστικές επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την διάσωση/συντήρηση μνημείων, ή τη δημιουργία μουσείων. Η ιστορία συνυπάρχει με τη φυσιολατρία καθώς προωθούνται επίσης νέες μορφές

θαλάσσιου τουρισμού (πλωτά μέσα και αθλητισμός, μαρίνες) και οι πολύ σημαντικές φιλικές προς το περιβάλλον δραστηριότητες, περιλαμβανομένων και παλαιών που ξαναέρχονται στην επιφάνεια με νέα ονόματα, πχ. Πεζοπορία. Στόχο προσέλκυσης αποτελούν οι οικονομικά εύρωστοι επισκέπτες, αφού έχει διαπιστωθεί ότι ενώ ο αριθμός των ξένων αυξάνει, τα επίπεδα κατανάλωσης, αλλά και η εισαγωγή συναλλάγματος μένουν στάσιμα, ή αυξάνουν με αργότερους ρυθμούς. Το 1930 λειτούργησε ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού με σκοπό, ανάμεσα σ' άλλα, τη διαφήμιση της Ελλάδας. Ο τουρισμός μετέχοντας στην εξισορρόπηση του ισοζυγίου πληρωμών μέσω της αύξησης των άδηλων πόρων, απέκτησε τελικώς κύρος και σημασία σχεδόν εφάμιλλη εκείνης της βιομηχανίας. Λίγο πριν την έκρηξη του Β' παγκοσμίου πολέμου, απέκτησε και ένα ιδιότυπο ιδεολογικό υπόβαθρο. Η οργάνωση του ιαματικού τουρισμού στην Ελλάδα υπήρξε όμως βραχύβια και ατελής. Η μορφή αυτή, για διάφορους λόγους δεν κατόρθωσε να γίνει ελκυστική όπως τα αντίστοιχα κέντρα της Γαλλίας, της Γερμανίας, ή της Ελβετίας. Παρέμεινε δε ελάχιστα γνωστή εκτός Ελλάδος, δημοφιλής σε όχι ιδιαίτερα εύρωστα οικονομικά κοινωνικά στρώματα, και γρήγορα παρήκμασε. Μία από τις κυριότερες αιτίες παρακμής πρέπει να αναζητηθεί στη ραγδαία αλλαγή στα καταναλωτικά πρότυπα και στα πρότυπα διακοπών που είχε αρχίσει να γίνεται αισθητή ήδη από την περίοδο του μεσοπολέμου, όταν ο θαλάσσιος τουρισμός έκανε την καταλυτική εμφάνισή του. Οι κυβερνητικές επιλογές ήταν μία άλλη σημαντική αιτία. Μόνον τα ιαματικά θέρετρα που είχαν εκτεταμένες παραλίες, όπως π.χ. το Λουτράκι ή η Αιδηψός κατόρθωσαν να επιβιώσουν αναπτύσσοντας, ωστόσο, υποδομές για την απόλαυση της θάλασσας μάλλον και όχι τόσο των μεταλλικών πηγών. Την ίδια αυτή περίοδο, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και στην Ελλάδα, οδήγησε στη δημιουργία δευτερευουσών κατοικιών κοντά στη θάλασσα κάτι που

συνεχίζεται αδιάλειπτα μέχρι σήμερα. Ο τουρισμός ήταν η λύση για την ανάπτυξη περιοχών αγροτικών που δεν διέθεταν άλλους πλουτοπαραγωγικούς πόρους πέρα από την φύση και την παράδοση, όπως τα νησιά. Πρώτα ο Σαρωνικός, ύστερα οι Κυκλάδες, αργότερα η Ρόδος σε λίγο η Κρήτη, και τέλος όλο το αρχιπέλαγος, κι άλλες περιοχές που μέχρι τότε μαστίζονταν από την ανεργία, τη φτώχεια και τη μαζική μετανάστευση πήραν ένα καινούριο δρόμο με ανοδική πορεία μέχρι σήμερα. Το κράτος αναδύθηκε, ως σημαντικός εταίρος αφού μεταβλήθηκε σε επιχειρηματία δημιουργώντας το ίδιο ξενοδοχειακές και άλλες επιχειρήσεις και παρεμβαίνοντας στην χρηματοδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων. Ο κρατικός ΕΟΤ μετατράπηκε σε φορέα σχεδιασμού και εφαρμογής της κυβερνητικής τουριστικής πολιτικής που ξεπερνούσε κατά πολύ τη διαφημιστική εκστρατεία στο εξωτερικό η οποία υπήρξε μία από τις βασικές του δραστηριότητες.

Ο ιδιωτικός τομέας μεγεθύνθηκε επίσης ακολουθώντας το οικείο μεσογειακό πρότυπο των μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων. Η τάση κορυφώθηκε κατά τη δεκαετία 1960-1970. Η κρίση που ακολούθησε έκανε ανάγλυφη την ανεξέλεγκτη διεύρυνση του τομέα και τον ασφυκτικό έλεγχο του ΕΟΤ. Κακή διαχείριση, δημιουργία θνησιγενών επιχειρήσεων και χαμηλής στάθμης καταλύματα, που στόχευαν στην προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού ξένων τουριστών καθώς και σε διόγκωση του εσωτερικού τουρισμού ανεξαρτήτως ποιοτικών προδιαγραφών οδήγησαν σε αδιέξοδο. Οι νέες δραστηριότητες από την άλλη πλευρά ενέτειναν την πολυαπασχόληση και αύξησαν τα συμπληρωματικά εισοδήματα για διάφορες κατηγορίες εργαζομένων αλλά και την παραξενοδοχία. Λίγο αργότερα οι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις άρχισαν να συνυπάρχουν με γίγαντες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Η ξένη όμως διείσδυση υπήρξε μάλλον περιορισμένη και ο ελληνικός τουρισμός, τουλάχιστον ως προς τη ξενοδοχεία και φιλοξενία

παρέμενε ακόμη εθνική βιομηχανία μέχρι πριν λίγα χρόνια. Οι τουριστικές ροές εξακολούθησαν σε όλη την μεταπολεμική περίοδο να ελέγχονται από ξένα ταξιδιωτικά γραφεία (tour operators), παρότι πρόσφατα, σημειώνεται και ελληνική παρουσία σε διεθνές επίπεδο, ενώ η σύνθεση του ξένου τουρισμού από τη δεκαετία του 1960, ύστερα και από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρώπη διαφοροποιήθηκε. Υπερτερούν πλέον οι Ευρωπαίοι πολίτες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και όχι οι Αμερικανοί, όπως παλιότερα. Η σχετικά αυθόρμητη ανάπτυξη του τουρισμού θεωρήθηκε, και ως ένα βαθμό υπήρξε, ‘διαβατήριο για την ανάπτυξη’. Χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο για τη περιφερειακή ανάπτυξη στο τελευταίο τέταρτο του 20ου αιώνα, ενώ επέδρασε επίσης, με τρόπο πολυδιάστατο στην ελληνική κοινωνία.

Τα τελευταία χρόνια, ο τουρισμός έχει σχεδόν μεταβληθεί σε στρατηγικό τομέα της οικονομίας ,με κρίσιμη πολιτική σημασία ενώ η σχέση τουρισμού-βιομηχανίας, ή καλύτερα αποβιομηχάνισης, αναδύεται ως καίρια για τον ύστερο καπιταλισμό και σηματοδοτείται από την έφοδο των νέων τεχνολογιών, την ανακύκλωση προϊόντων, υπηρεσιών και εγκαταστάσεων καθώς και από την επαν-εξειδίκευση εργαζομένων. Ο αναπροσανατολισμός στην τουριστική πολιτική τα τελευταία χρόνια πραγματοποιείται τόσο κατά τρόπο αυτόνομο από τον επιχειρηματικό τομέα και το κεντρικό κράτος όσο και στο πλαίσιο ευρύτερων διοικητικών μεταβολών. Αυτές σηματοδοτούνται, αφενός, από την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης και την μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος στο περιφερειακό επίπεδο και, αφετέρου, από την ιδιωτικοποίηση του ΕΟΤ και εκποίηση σημαντικού μέρους της περιουσίας του. Υπάρχουν ήδη δείγματα επαναδραστηριοποίησης σε τοπικό επίπεδο με μορφές τουρισμού που είχαν τελείως παρακμάσει στο παρελθόν και οι οποίες αναβιώνουν υπό άλλες προϋποθέσεις φυσικά, ως νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Παραδείγματα αποτελούν η αναβίωση

ιαματικών πηγών ως κέντρα θαλασσοθεραπείας και ευζωίας, κατά το επιτυχημένο Ελβετικό πρότυπο, η αξιοποίηση τοπικής παραγωγής και τοπικών γαστριμαργικών παραδόσεων μέσω μορφών αγροτουρισμού και ειδικών προγραμμάτων ξεναγήσεων. Η εμπλοκή του αθλητισμού όλο και βαθύτερα στην έννοια του τουρισμού εδώ και αρκετά χρόνια, ανοίγει επίσης νέες προοπτικές αλλά εγκυμονεί και κινδύνους. Η μεγάλη πρόκληση του 2004 εντοπίζεται στην ανάγκη αρμονικής παραπληρωματικής λειτουργίας όλων αυτών των νέων μορφών τουρισμού με ταυτόχρονη βελτίωση των ποιοτικών προδιαγραφών εν όψει της αναμενόμενης αύξησης επισκεπτών υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξουν κρίσεις (πολιτικές, οικονομικές ή άλλες). Χωρίς αμφιβολία, το τοπίο του τουρισμού θα εξακολουθήσει να εξελίσσεται επιφυλάσσοντας αρκετές εκπλήξεις στο μέλλον. Η υποδομή καταλυμάτων στην Ελλάδα είναι πλήρης και ανανεώνεται συνεχώς. Ο επισκέπτης μπορεί να επιλέξει μεταξύ ξενοδοχείων, δωματίων και διαμερισμάτων, μονάδων οικοτουρισμού, κατασκηνώσεων και παραδοσιακών ξενώνων που υπάρχουν παντού ανά την χώρα. Το ενεργό ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας, από 348.171 κλίνες το 1985, έχει φθάσει τις 592.400 κλίνες σε 8.100 ξενοδοχειακές μονάδες όλων των τάξεων (Ιαν.2000, στοιχεία ΕΟΤ). Τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη άνθηση γνωρίζουν τα αγροτουριστικά καταλύματα, που συνήθως βρίσκονται σε απομονωμένες και περισσότερο "παρθένες" περιοχές της χώρας και όπου μπορεί να συνδυαστεί η ηρεμία και η ομορφιά της φύσης με το γνήσιο φαγητό και το παραδοσιακό χρώμα της κάθε περιοχής. Επίσης στα περισσότερα νησιά αλλά και σε περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας μπορεί ο επισκέπτης να βρει ενοικιαζόμενα δωμάτια ή διαμερίσματα που συνήθως έχουν πολύ λογικές τιμές και είναι περιποιημένα και καθαρά. Οι κρατήσεις γίνονται μέσω των τοπικών τουριστικών γραφείων, δημοτικών τουριστικών γραφείων ή την Τουριστική Αστυνομία, αλλά και με την

απλή μέθοδο της αναζήτησης αφότου έχει κανείς φτάσει στον τόπο επιλογής του, διατρέχοντας ωστόσο τον κίνδυνο της ταλαιπωρίας σε περιόδους τουριστικής αιχμής. Εναλλακτικά, κάποιος μπορεί να μείνει στους χώρους κατασκήνωσης που υπάρχουν στη χώρα. Στην Ελλάδα υπάρχουν 351 οργανωμένοι χώροι κατασκήνωσης, που διαθέτουν χώρο για σκηνές ή τροχόσπιτα ή οικίσκους.

Τα νησιά αποτελούν το κύριο γνώρισμα της ιδιοπροσωπείας της Ελληνικής φύσης και βασικό στοιχείο της Ελληνικής κουλτούρας. Στον Ελληνικό χώρο υπάρχουν συνολικά **6.000** νησιά και νησίδες διάσπαρτα στα πελάγη του Αιγαίου και του Ιονίου, εκ των οποίων μόνο τα **227** είναι κατοικημένα. Ωστόσο, μόνο **78** νησιά έχουν πάνω από 100 κατοίκους (απογραφή ΕΣΥΕ 1991). Το Ελληνικό αρχιπέλαγος με 7.500 χιλιόμετρα νησιωτικών ακτών - στη συνολική ακτογραμμή των 15.000 χιλιομέτρων που διαθέτει η χώρα - καθιστούν την Ελλάδα ιδανικό προορισμό για θαλάσσιο και καλοκαιρινό τουρισμό. Τα νησιά της Ελλάδας έχουν άπειρες και υπέροχες δαντελωτές παραλίες που παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλομορφία: παραλίες που εκτείνονται σε αποστάσεις χιλιομέτρων, μικροί κόλποι και ορμίσκοι, αμμώδεις παραλίες με αμμοθίνες, χαλίκια και παράκτιες σπηλιές, με απόκρημνα βράχια και με τη χαρακτηριστική σκούρα άμμο των ηφαιστιογενών εδαφών. Η πολυμορφία των ελληνικών ακτών είναι τέτοια που έχει καθιερώσει έναν ιδιαίτερο τύπο μορφολογίας γνωστό ως "ακτές Ελληνικού τύπου". Οι Ελληνικές παραλίες έχουν κρυστάλλινα νερά και συγκεντρώνουν μεγάλο αριθμό από τις "Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης", βραβεύσεις που αποδίδονται σε παραλίες με καθαρά νερά, σωστή διαχείριση ακτής, ασφάλεια λουομένων, καλές υπηρεσίες και περιβαλλοντική πληροφόρηση. Οι Ελληνικές θάλασσες προσφέρονται για κολύμπι, καταδύσεις, εξερευνήσεις με μάσκα, θαλάσσιο σκι, ιστιοπλοία, ιστιοσανίδα και όλες τις θαλάσσιες και υποβρύχιες δραστηριότητες. Εκτός από παραλίες, τα Ελληνικά νησιά

διαθέτουν αρχαιολογικούς χώρους, πανέμορφη αρχιτεκτονική και γοητευτικές τοπικές παραδόσεις δείγματα ενός πολύχρονου και πολυπρόσωπου πολιτισμού. Ο μοναδικός πλούτος των Ελληνικών θαλασσών σε συνδυασμό με το εξαιρετικό κλίμα, τη γνωστή ασφάλεια των Ελληνικών πελάγων και τις μικρές αποστάσεις μεταξύ λιμανιών και ακτών κάνουν την επίσκεψη στα Ελληνικά νησιά μια εύκολη και μαγευτική εμπειρία.

Τα νησιά του **Αιγαίου Πελάγους** είναι διεσπαρμένα στη θάλασσα με πρωτότυπο τρόπο διαγράφοντας το τόξο ενός κύκλου που σχηματίζεται από την Εύβοια, τα νησιά του βορείου Αιγαίου και τα μικρασιατικά, με συνδετικό στοιχείο τις Κυκλάδες και με τη Ρόδο, Κρήτη και Κύπρο στο νότια σύνορα. Τα Ελληνικά νησιά έχουν πολλές και γοητευτικές ιδιομορφίες, όσον αφορά τη μορφολογία τους, τις παραδόσεις και την κουλτούρα τους. Νησιά που απέχουν μεταξύ τους ελάχιστα παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές σε πολιτισμικά, αρχιτεκτονικά και γεωφυσικά χαρακτηριστικά.

Οι **Σποράδες** αποτελούνται από τέσσερα κατοικημένα νησιά (Σκιάθος, Αλόνησος, Σκύρος, Σκόπελος) τα οποία συνδυάζουν δενδρόφυτα βουνά και απaráμιλλης ομορφιάς παραλίες. Η Σκύρος, με τη χαρακτηριστική αμφιθεατρικά χτισμένη νησιώτικη πόλη της Σκύρου, τις πευκόφυτες παραλίες στο βόρειο τμήμα του νησιού, το απρόσιτο και άγριο τοπίο στα νότια του νησιού τα σπάνια μικρόσωμα σκυριανά άλογα, είναι το μεγαλύτερο και νοτιότερο νησί των Σποράδων. Η Σκόπελος είναι ένα από τα πιο πράσινα νησιά της Ελλάδας, καλυμμένο με παρθένα πευκοδάση που δημιουργούν ένα μαγευτικό σύνολο σμίγοντας με το βαθύ γαλάζιο της θάλασσάς. Η Σκιάθος δενδρόφυτο και με πολλά χιλιόμετρα πολυσχιδών παραλίων, με την ειδυλλιακή της Χώρα και το πανέμορφο φρούριο Μπούρτζι, είναι από τα πλέον αναπτυγμένα

τουριστικά νησιά των Σποράδων. Και τέλος η ήσυχη Αλόνησος, με το θαλάσσιο πάρκο στα ανοιχτά της, ένα από τα λιγιστά καταφύγια της θαλάσσιας φώκιας *Monachus Monachus*, του πρώτου απειλούμενου με εξαφάνιση θηλαστικού της Ευρώπης και ανάμεσα στα πλέον απειλούμενα σε ολόκληρο τον κόσμο.

Τα νησιά του **βορειανατολικού Αιγαίου** (Σάμος, Χίος, Ικαρία, Λέσβος, Λήμνος, Σαμοθράκη, Θάσος) είναι νησιά με μεγάλη έκταση και ιδιαίτερο χαρακτήρα το καθένα. Η Σάμος, γενέτειρα του φιλοσόφου και μαθηματικού Πυθαγόρα, γοητεύει με την νεοκλασική αρχοντιά και τη φυσική της ομορφιά. Η Σαμοθράκη, το νησί των Μεγάλων Θεών και των Καβειρίων Μυστηρίων της αρχαιότητας, έχει οργιώδη βλάστηση και ένα άκρως εντυπωσιακό τοπίο που κορυφώνεται στο Όρος Φεγγάρι (1611 μ.) πάνω από κοιλάδες με πυκνούς ελαιώνες, δάση, καταρράκτες και κολυμπήθρες. Η Χίος με τους μεσαιωνικούς και νεότερους διατηρητέους οικισμούς της, τα Μαστιχοχώρια όπου παράγεται η περίφημη μαστίχα και τις άφθονες φυσικές ομορφιές, παράκτιες και ορεινές. Η Λέσβος, το μεγαλύτερο νησί του ανατολικού αρχιπελάγους και πατρίδα της λυρικής ποιήτριας Σαπφούς αλλά και του νομπελίστα ποιητή Οδυσσέα Ελύτη, γοητεύει τους επισκέπτες με τις αναρίθμητες ομορφιές της, την πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά και τα διάσπαρτα σε όλο το νησί μνημεία της ιστορίας της.

Οι **Κυκλάδες** είναι ένα σύμπλεγμα 56 μικρών και μεγάλων νησιών που δημιουργήθηκαν από ηφαιστειακή δράση και καταβύθιση της ξηράς. Η θέση τους στην καρδιά του αρχιπελάγους του Αιγαίου και η ομορφιά τους τα έχει καταστήσει από τα πλέον τουριστικά μέρη της Ελληνικής νησιωτικής Ελλάδας. Λόγω γεωγραφικής θέσης οι Κυκλάδες αποτελούσαν ανέκαθεν κέντρο μεγάλου πολιτισμού και πρωτοστατούσαν στις εξελίξεις στον ελλαδικό χώρο. Το όνομά τους, Κυκλάδες, το έχουν

πάρει αυτό από την αρχαιότητα διότι αυτά τα νησιά περικύκλωναν το νησί της Δήλου, κέντρο του τότε Ελληνικού κόσμου και σήμερα ένα απέραντο υπαίθριο μουσείο. Οι Κυκλάδες είναι μια εμπειρία απέριπτης ομορφιάς, αυθεντικής φύσης, ουρανού, θάλασσας και πολιτισμού. Η κυκλαδίτικη ομορφιά είναι μοναδική στον κόσμο και έχει υμνηθεί ανά τους αιώνες από καλλιτέχνες, ποιητές και απλούς θαυμαστές. Η ομορφιά των νησιών αυτών είναι άγρια και γαλήνια συνάμα και έγκειται στην αρμονική αντίθεση του βραχώδους, γυμνού εδάφους με το απέραντο, βαθυγάλαζο πέλαγος που τα αγκαλιάζει. Το εκτυφλωτικό φως του Αιγαίου τονίζει ακόμη περισσότερο το απόλυτο λευκό της κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής δημιουργώντας οπτικές αισθήσεις που μαγεύουν το μάτι. Η φυσική ομορφιά συμπληρώνεται από την ζεστασιά του φιλόξενου ντόπιου πληθυσμού, που εδώ και χρόνια δέχεται στα νησιά του επισκέπτες από όλο τον κόσμο. Η Μύκονος είναι από τα πιο γνωστά νησιά των Κυκλάδων και η επιτομή της καλοκαιρινής νυχτερινής διασκέδασης και του κοσμοπολιτισμού. Με τις 360 εκκλησίες της, τους γραφικούς ανεμόμυλους της, τη Μικρή Βενετία της και τα πλούσια Μουσεία της είναι πόλος έλξης τουρισμού από όλες τις γωνιές της υφελίου. Εξίσου γνωστή είναι και η Θήρα ή Σαντορίνη, το πανέμορφο ηφαιστειογενές νησί - στο βυθό της οποίας λέγεται ότι βρίσκεται η μυθική Ατλαντίδα - με την περίφημη Καλντέρα του (δηλ. το εναπομείναν τμήμα του κρατήρα μετά από σφοδρή ηφαιστειακή έκρηξη). Οι εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί, οι θεαματικές και μοναδικές στον κόσμο καλντέρες, η υπέροχη αρχιτεκτονική και οι άφθονες επιλογές που προσφέρει η τουριστική υποδομή του νησιού, το έχουν καταστήσει ένα από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς του κόσμου. Αλλα νησιά των Κυκλάδων, το καθένα με τη δική του ομορφιά και ιδιαιτερότητα είναι: η κομψή Ανδρος, το κυκλαδονήσι με την πιο πλούσια πανίδα, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή και τους

καλόγουστους οικισμούς της. Στη Πάρο μπορείτε επίσης να επισκεφτείτε την Κοιλιάδα των Ψυχοπανιών με τις χιλιάδες πεταλούδες αλλά και τα αναρίθμητα αρχαία που χρονολογούνται 6.000 χρόνια πριν. Η Νάξος με τις εντυπωσιακές εναλλαγές στο τοπίο και την γραφική χώρα που συνδυάζει κυκλαδίτικη και ενετική αρχιτεκτονική είναι το μεγαλύτερο νησί των Κυκλάδων. Η Σύρος με την πλούσια ιστορία της, την ιδιαίτερη νεοκλασική της αρχιτεκτονική που την κάνει να διαφέρει από τα άλλα κυκλαδίτικα νησιά και το σπουδαίο για την Ελληνική ιστορία λιμάνι της. Η Μήλος, το νησί της Αφροδίτης με τις Κατακόμβες (από τα παλαιότερα παλαιοχριστιανικά μνημεία της Ευρώπης), τα αρχαία θέατρα και τα "πολύχρωμα" τοπία της. Αλλά και άλλα πανέμορφα νησιά όπως η Σίφνος, η Τήνος, η Ίος, η Κέα, η Κύθνος, η Αμοργός, η Ανάφη, η Σέριφος, η Κίμωλος, η Σίκινος, η Φολέγανδρος.

Οι παραδεισένιες **Μικρές Κυκλάδες** είναι μια συστάδα μικροσκοπικών νησιών μεταξύ Νάξου και Αμοργού εκ των οποίων κατοικούνται μόνο τα Κουφονήσια, η Δονούσα, η Σχοινούσα και η Ηρακλειά. Φραγκοσυκιές και φοίνικες, πεντακάθαρα νερά σε όλες τις αποχρώσεις του μπλε και πράσινου, και φιλόξενοι άνθρωποι, εγγυώνται αξέχαστες διακοπές με ηρεμία.

Στα νότια της χώρας απλώνεται η "μεγαλόνησος" της Ελλάδας, **Κρήτη**, που είναι και το δεύτερο μεγαλύτερο νησί της Ανατολικής Μεσογείου και το πέμπτο όλης της Μεσογείου. Κοιτίδα του αξεπέραστου Μινωικού πολιτισμού σαηνεύει τον επισκέπτη με τα άφθονα Μινωικά κατάλοιπα, τα αναρίθμητα δείγματα του πλούσιου πολιτισμού της, τις άφθαστες παραλίες στις βόρειες και νότιες ακτές του, τα πανέμορφα ορεινά χωριά και τις ιδιόμορφες παραδόσεις του.

Η **Εύβοια**, είναι το δεύτερο μετά την Κρήτη μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας και απλώνεται κατά μήκος της βορειοανατολικής ακτής της Στερεάς Ελλάδας. Οι αρμονικές εναλλαγές θαλασσινού και ορεινού τοπίου, η πλούσια ιστορία του που χρονολογείται από τους προϊστορικούς χρόνους και εύκολη πρόσβαση το έχουν καταστήσει έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς στη χώρα.

Στην νοτιοανατολική ακτή της Ελλάδας, κατά μήκος της Μικράς Ασίας, βρίσκονται τα **Δωδεκάνησα**. Λόγω της στρατηγικής τους γεωγραφικής θέσης τα νησιά αυτά είχαν από αρχαιοτάτων χρόνων τεράστια εμπορική, συγκοινωνιακή και πολιτική σημασία γι αυτό και γνώρισαν πολλά κύματα κατακτητών. Η πολυτάραχη ιστορία των Δωδεκανήσων και οι ποικίλες επιρροές που δέχθηκαν αντανακλώνται στα άφθονα μνημεία, στην αρχιτεκτονική και την κουλτούρα των νησιών. Η Ρόδος είναι το μεγαλύτερο από τα Δωδεκάνησα και η πόλη της είναι ο μεγαλύτερος κατοικημένος μεσαιωνικός οικισμός στην Ευρώπη. Από τα πλέον τουριστικά νησιά της Ελλάδας, η Ρόδος προσελκύει πολλούς επισκέπτες που έρχονται για να απολαύσουν τα αξιοθέατα, τις παραλίες και την έντονη νυχτερινή ζωή της. Έχει ερείπια αρχαίων πόλεων (Ρόδου, Λίνδου, Ιαλυσού, Καμείρου), άριστα διατηρημένα φρούρια και αρχοντικά, διατηρητέα κτίσματα μεσαιωνικής, χριστιανικής και ισλαμικής τέχνης. Η επιβλητική Ακρόπολη της Λίνδου φιλοξενεί ένα όμορφο κάστρο πειρατών που ορθώνεται πάνω από τα γραφικά καλντερίμια και τα όμορφα διακοσμημένα σπίτια της πόλης. Αλλα δημοφιλή νησιά των Δωδεκανήσων είναι η Κως, η γη του Ιπποκράτη, με τις ατέλειωτες και καταπληκτικές παραλίες και τα τροπικά πουλιά που βρίσκουν σ' αυτό το νησί ένα αγαπημένο σταθμό στο ταξίδι της μετανάστευσης, η ρομαντική και κομψή Σύμη με τα καλοδιατηρημένα παραδοσιακά σπίτια της, η Κάλυμνος με την αυθεντική νησιώτικη ζωή και τους περίφημους σφουγγαράδες της, η Κάρπαθος με τις ισχυρές

παραδόσεις και την υπέροχη φύση της, η Πάτμος όπου ο Ευαγγελιστής Ιωάννης έγραψε την Αποκάλυψη (γι' αυτό και ονομάζεται νησί της Αποκάλυψης), η Αστυπάλαια με την επιβλητική χώρα με τα ασβεστωμένα σπίτια και το Βενετσιάνικο κάστρο, η ηφαιστειογενής Νίσυρος, αλλά και η Κάσος, η Λέρος, οι Λειψοί, η Χάλκη, η Τήλος, το Αγαθονήσι, το Καστελλόριζο.

Το μοναδικό σύμπλεγμα νησιών που δεν βρέχεται από το Αιγαίο είναι τα **Ιόνια νησιά** ή **Επτάνησα**. Κατά μήκος των δυτικών ακτών της ηπειρωτικής Ελλάδας και πολύ κοντά στη γειτονική Ιταλία τα καταπράσινα Επτάνησα κοσμούν με την αναλλοίωτη ομορφιά τους το Ιόνιο Πέλαγος. Τα Επτάνησα δεν γνώρισαν πολλή οθωμανική κατοχή, γνώρισαν όμως την κυριαρχία των Δυτικών, η επιρροή των οποίων είναι εμφανής κυρίως στην εξάισια αρχιτεκτονική αλλά και τη γαστριμαργία και τις λαϊκές παραδόσεις των νησιών. Η Κεφαλονιά, το μεγαλύτερο από τα νησιά του Ιονίου, είναι ένα κοσμοπολίτικο νησί με χρυσές παραλίες, γραφικούς οικισμούς και υπέροχα φυσικά τοπία. Τα περίφημα μαύρα ελατοδάση του Αίνου, του μεγαλύτερου βουνού των Ιονίων, τα μοναδικά σπήλαιά της, τα βραχώδη γλυπτά της και τα μνημεία της μαρτυρούν ένα ένδοξο παρελθόν και σαγηνεύουν τους επισκέπτες. Η Κέρκυρα, το δεύτερο σε μέγεθος νησί του Ιονίου είναι ένα από τα ομορφότερα νησιά της Ελλάδας. Πραγματικό κόσμημα με την υπέροχη, κομψή πόλη με τα δαιδαλώδη καντούνια της, το ανάκτορο Αχιλλείου, τις δενδρόφυτες εκτάσεις, τις πολυσχιδείς ακτογραμμές της και τις πλούσιες παραδόσεις και γιορτές της. Η πανέμορφη Λευκάδα, τόπος που έχει αναδείξει πολλούς ανθρώπους του πνεύματος και της τέχνης, είναι άλλο ένα κόσμημα του Ιονίου Πελάγους που συνδυάζει την άγρια ομορφιά των απόκρημνων βράχων με την γαλήνη και τη μαγεία της ολόλευκης άμμου και των βαθυγάλαζων νερών της. Τα νησιά του Ιονίου συμπληρώνονται με την Ιθάκη, γνωστή παγκοσμίως ως πατρίδα του Οδυσσέα, τη Ζάκυνθο

που πολλοί ποιητές Έλληνες και ξένοι ύμνησαν με τρόπο λυρικό, τους γραφικούς Παξούς και τα απομακρυσμένα Κύθηρα, Αντικύθηρα και Ελαφόνησο του Μυρτώου Πελάγους.

Τα νησιά του **Αργοσαρωνικού** (Αίγινα, Σπέτσες, Ύδρα, Πόρος, Σαλαμίνα, Αγκίστρι και η παραθαλάσσια περιοχή των Μεθάνων) είναι τα νησιά που βρίσκονται πιο κοντά στην Αθήνα. Λόγω εγγύτητας προς την πρωτεύουσα, τα νησιά αυτά είναι ιδιαίτερα προσφιλή στους κατοίκους της Αθήνας αλλά και στους ξένους επισκέπτες που απολαμβάνουν την πλούσια ιστορία, τη φυσική ομορφιά και τις άφθονες επιλογές για διασκέδαση και ψυχαγωγία που προσφέρουν. Η γραφική Ύδρα - στην οποία τα αυτοκίνητα απαγορεύονται - αποτελεί παραδοσιακά κοσμοπολίτικο νησί με σημείο κατατεθέν τα λαβυρινθώδη σοκάκια της και τα εντυπωσιακά, παλιά αρχοντικά. Οι όμορφες Σπέτσες με την πλούσια ναυτική τους παράδοση, προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες κάθε Σεπτέμβρη για τους γνωστούς εορτασμούς της Αρματα (3-8 Σεπτεμβρίου), κατά τους οποίους γίνεται αναπαράσταση της πυρπόλησης της τουρκικής ναυαρχίδας από Έλληνες αγωνιστές της Επανάστασης του 1821 και οι εκδηλώσεις διαρκούν μια ολόκληρη εβδομάδα. Η Αίγινα με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της και με τον περίφημο δωρικό Ναό της Αφαίας Αθηνάς. Ο Πόρος με το προστατευόμενο κατάφυτο Λεμονόδασος και τα ερείπια του Ναού του Ποσειδώνα στο κέντρο του νησιού. Τα νησιά του Σαρωνικού έχουν μια σημαντική ιστορία και μια ενδιαφέρουσα παράδοση πολλών αιώνων, καθώς έχουν κατοικηθεί από την προϊστορική εποχή, κατά την οποία αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα. Η ακμή τους συνεχίστηκε και κατά τα ακόλουθα χρόνια, ιδιαίτερα στον τομέα του εμπορίου και της ναυτιλίας, αλλά στη συνέχεια διακόπηκε. Οι Μακεδόνες αλλά και οι Ρωμαίοι κατάκτησαν τα νησιά του Σαρωνικού, ενώ κατά τη Βυζαντινή περίοδο δέχονταν συνεχώς πειρατικές επιθέσεις. Παρόλα αυτά, η συνεισφορά τους στην Ελληνική επανάσταση του 1821

είχε εξέχουσα σημασία. Το κατάφυτο Αγκίστρι με τις κρυστάλλινες παραλίες, η πολυσύχναστη Αίγινα με τους γραφικούς οικισμούς, τα διάσημα για τα θεραπευτικά τους λουτρά Μέθανα, ο ιδιαίτερα αριστοκρατικός Πόρος με τη μοναδική φυσική ομορφιά και την καλή τουριστική υποδομή, η ιστορική Σαλαμίνα που σφύζει από εντυπωσιακά τοπία, οι απαράμιλλες Σπέτσες με τα όμορφα μόνιππα και τέλος η κοσμοπολίτικη Ύδρα, η οποία έχει ανακηρυχτεί διατηρητέα, συνθέτουν την ακαταμάχητα γοητευτική εικόνα του συμπλέγματος των νησιών του Σαρωνικού Κόλπου.

ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΣ

Σαρωνικός κόλπος, ο σημαντικότερος, από ναυτιλιακή κίνηση, κόλπος της Ελλάδας. Το στόμιό του, που διανοίγεται μεταξύ των ακρωτηρίων Σουνίου και Σκυλλαίου έχει πλάτος 27 μίλια και η είσοδος του από τη νησίδα Βελβίνη μέχρι την Ελευσίνα έχει 37 μίλια μήκος. Εξαιτίας της μεγάλης σχετικά έκτασής του υπάρχουν τοπικά πολλές ονομασίες. Μέσα στο Σαρωνικό κόλπο βρίσκονται τα νησιά Πόρος, Αίγινα, Σαλαμίνα, Σπέτσες, Ύδρα, Αγκίστρι.

Τα έξι νησιά διάσπαρτα στο βαθύ γαλάζιο του Αργοσαρωνικού, αποτελούν μαζί με τις χερσονήσους των Μεθάνων, της Τροιζήνας και της Ερμιόνηδας, μία μεγάλη κληρονομιά για την Ελλάδα. Η Σαλαμίνα, η Αίγινα, το Αγκίστρι, ο Πόρος, η Ύδρα και οι Σπέτσες, τα διαμάντια του Αργοσαρωνικού, με την μακραίωνη και ένδοξη Ιστορία τους, δεσπόζουν της Αθήνας και του Πειραιά.

Τα νησιά του Αργοσαρωνικού υπάγονται στην Νομαρχία Πειραιά, η οποία και έχει αναλάβει την τουριστική προβολή τους. Με το σύνθημα «**Μικρή απόσταση , Μεγάλη απόδραση**» , που αποτελούσε αυτή τη χρονιά το σύμβολο της Νομαρχίας Πειραιά στο Τουριστικό Πανόραμα 2005 εκπροσωπούνται άξια. Το σύνθημα αυτό μπορεί να παρουσιάσει ακριβώς τις διακοπές που μπορούν να προσφέρουν αυτά τα νησιά καθώς απέχουν μικρή απόσταση από την Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο. Ο Αργοσαρωνικός δίνει στο τουρίστα την ευκαιρία με ένα μικρό ταξίδι να γευτεί την μαγεία των διακοπών. Είναι μικρά νησάκια αλλά έχουν πολλά να δείξ και να απολάυσεις . Αυτό είναι που κάνει την απόδραση μεγάλη.

Αυτά τα νησάκια με τους φιλόξενους ανθρώπους τους, διεκδικούν πια κατι πολύ περισσότερο από το ενδιαφέρον του Σαββατοκύριακου.

Ύδρα, Σπέτσες, Πόρος, Σαλαμίνα, Αίγινα και Αγκίστρι. Έξι μικρές οάσεις στον Άργοσαρωνικό κόλπο, που φλερτάρουν με την Αττική και

την Πελοπόννησο. Μας κάνουν περήφανους για τη φυσική τους ομορφιά, τον πολιτισμό τους και την ιστορία τους.

Ο λαμπερός ήλιος, η καταγάλανη θάλασσα, οι δαντελωτές ακρογιαλιές, οι υπήνεμοι κολπίσκοι, και η εύκολη και γρήγορη πρόσβαση είτε από στεριά, είτε από θάλασσα, αποτελούν πρόκληση για χιλιάδες επισκέπτες ξένους και Έλληνες. Τα νησιά του Αργοσαρωνικού προσφέρουν κάθε είδους διακοπές. Από την ηρεμία και τη γαλήνη που προσφέρουν οι απόμερες ακρογιαλιές στην ένταση των κοσμοπολίτικων πλαζ. Από τη ρομαντζάδα των απογευματινών περιπάτων στο ξεφάντωμα των νυκτερινών κλάμπ. Προσφέρουν κάθε είδους ψάρεμα, κοντινές εκδρομές και πάνω απ' όλα οικογενειακές διακοπές για όσους μένουν στην Αθήνα και στον Πειραιά αλλά και για τον εξωτερικό τουρισμό.

Ο Αργοσαρωνικός πήρε το ονομά του, τότε που οι τόποι, οι πόλεις, τα βουνά και οι θάλασσες έπερναν τα ονόματα των θεών και των βασιλιάδων.

Κατά τη μυθολογία, ο βασιλιάς Σάρων, μανιώδης κυνηγός και λάτρης της θεάς του κυνηγιού Αρτέμιδας, σε μία από τις κυνηγετικές εξορμήσεις του, έπεσε στη θάλασσα και πνίγηκε. Το σώμα του βγήκε στον Πώγωνα, το αρχαίο λιμάνι της Τροιζήνας, εκεί που σήμερα βρίσκεται το Βίδι. Έτσι προς τιμήν του ο κόλπος ονομάστηκε Σαρωνικός κόλπος.

Η ιστορία τους χάνεται στους προϊστορικούς χρόνους και «ζωντανεύει» στην κλασική περίοδο, μεταφέρει το χρώμα και το άρωμα του Βυζαντίου, υποφέρει από το θαλάσσιο κίνδυνο των πειρατών και ξεσηκώνεται με τη Μπουμπουλίνα, το Μιαούλη και τον Κουντουριώτη ενάντια στους Τούρκους.

Τα νησιά του Αργοσαρωνικού έδωσαν πάρα πολλά κατά του Εθνοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821. Η Σαλαμίνα με τον Γεώργιο Καραϊσκάκη. Η Ύδρα με τον Ανδρέα Μιαούλη. Οι Σπέτσες με τη

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα και γενικά όλα τα νησιά και οι υπόλοιποι καπεταναίοι συνέβαλλαν τα μέγιστα στον επταετή πόλεμο για την απελευθέρωση της Ελλάδας, θυσιάζοντας έμπυχο και άψυχο υλικό και ζώντας ανεπανάληπτες στιγμές τιμής και δόξας.

Στις γραφικές τους πολιτείες ο χρόνος έχει σταματήσει και τα πλακόστρωτα σοκάκια στην Ύδρα και τις Σπέτσες παραμένουν «αμόλυντα» από τα σύγχρονα αυτοκίνητα. Ο Άγιος Νεκτάριος χρόνια τώρα ευλογεί το νησί της Αίγινας και ο ναός της Αφαίας χαιρετά την Ακρόπολη και το Σούνιο. Ο Πόρος ευωδιάζει από το Λεμονοδάσος του Γαλατά και αναβιώνει τη μυθολογία με τον ξακουστό Θησέα.

Τα νησιά του Αργοσαρωνικού αποτελούν τους κρίκους μιας νησιωτικής αλυσίδας, που απλώνεται ανάμεσα στην Αττική και τις βορειοανατολικές ακτές της Πελοποννήσου. Σε μικρή απόσταση από την πρωτεύουσα, γνώρισαν πρώτα, εδώ και δεκαετίες, την τουριστική ανάπτυξη, αφού συνιστούν την ευκολότερη λύση για μονοήμερες κρουαζιέρες ή ολιγοήμερες διακοπές, ολόκληρο το χρόνο. Τα ξεχωριστής ομορφιάς φυσικά λιμάνια τους, οι αμμουδερές παραλίες, τα γραφικά ψαροχώρια, η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική των οικισμών, η πλούσια βλάστηση με την κυριαρχία του πεύκου, αλλά και το έντονο ιστορικό παρελθόν, τα αρχαιολογικά μνημεία και τα επιβλητικά μοναστήρια τους τα καθιστούν ξεχωριστό στολίδι της νησιωτικής Ελλάδας.

Οι ανεπανάληπτες ομορφιές τους, οι συνδυασμοί των χρωμάτων και η καταγάλανη θάλασσα έχουν εμπνεύσει αρκετούς ζωγράφους, συγγραφείς και ποιητές, οι οποίοι κατά καιρούς έχουν υμνήσει τα νησιά με τον καλύτερο τρόπο.

Η Ύδρα, οι Σπέτσες, ο Πόρος, η Σαλαμίνα, η Αίγινα και το Αγκίστρι σας περιμένουν για να ανακαλύψετε τα φυσικά τους κάλλη και να μαγευτείτε από τη ρομαντική τους ατμόσφαιρα.

1.ΟΙ ΣΠΕΤΣΕΣ

1.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι Σπέτσες απέχουν απο τον Πειραιά 53 ναυτικά μίλια και μπορεί να φθάσει κανείς με το πλοίο της γραμμής απο το λιμάνι του Πειραιά (Ακτή Ποσειδώνος) σε 4 ώρες απολαμβάνοντας συγχρόνως μια ωραιότατη διαδρομή, καθώς το καράβι "πιάνει" όλα τα λιμάνια του Αργοσαρωνικού. Για τους βιαστικούς υπάρχουν τα ταχύπλοα σκάφη (Υδροπτέρυγα και Καταμαράν) που αναχωρούν τακτικότερα απο το λιμάνι της Ζέας και το λιμάνι του Πειραιά (Ακτή Τζελέπη) και φθάνουν στις Σπέτσες σε 2 ώρες.

Για όσους έχουν αυτοκίνητο και θέλουν να το χρησιμοποιήσουν, μπορούν να ακολουθήσουν τη διαδρομή Αθήνα-Κόρινθος-Κρανίδι-Πορτο Χέλι και να φθάσουν στη Κόστα (απέναντι στις Σπέτσες ακτή της Πελοποννήσου που απέχει μόλις 1,5 μίλι). Απο εκεί, αφού προηγουμένως ο επισκέπτης τακτοποιήσει το αυτοκίνητό του στο πάρκινγκ, διότι δεν επιτρέπεται η αποβίβαση και κυκλοφορία επιβατηγών Ι.Χ. αυτοκινήτων

στο νησί, διαλέγει το μέσο που επιθυμεί (φέρρυ-μπόουτ, θαλάσσιο ταξί ή απλό καΐκι) και σε λίγα λεπτά βρίσκεται στο λιμανάκι της Ντάπιας. Εκεί υπάρχουν η δυνατότητα ενημέρωσης του επισκέπτη, σχετικά με την διαμονή του στο νησί.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ: 210 4226001-3

ΛΙΜΕΝΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΤΣΩΝ: 22980 72245

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΣΠΕΤΣΩΝ: 22980 73100

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΤΣΩΝ: 22980 72225,75211

ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΥ: 210 4593123

1.2Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΠΕΤΣΩΝ

Η πρώτη ανθρώπινη παρουσία στις Σπέτσες χρονολογείται κατά τη Μεσολιθική Εποχή, περί το 8.000 π.Χ., όταν το σημερινό νησί ήταν ακόμη ενωμένο με στενή λωρίδα γης με την απέναντι αργολική ακτή, στην περιοχή της σημερινής Κόστας. Το 2.300 π.Χ., την περίοδο της ακμής του κράτους της Λέρνας, τα τρία φυσικά λιμάνια των Σπετσών (Αγία Μαρίνα, Αγία Παρασκευή και Ζωγέρια) λειτουργούσαν ως καταφύγιο για τα εμπορικά πλοία που εισέρχονταν και εξέρχονταν του μυχού του Αργολικού κόλπου. Η κατάρρευση του κράτους της Λέρνας σημαίνει και την περίοδο παρακμής των Σπετσών. Ευρήματα στις περιοχές της Αγίας Μαρίνας και των Αγίων Αναργύρων μαρτυρούν την ύπαρξη οικισμών της ύστερης Μυκηναϊκής περιόδου (13^ο - 12^ο αι. π.Χ.).

Αναφορά της νήσου των Σπετσών γίνεται τόσο από τον Στράβωνα κατά τον 1ο αιώνα π.Χ., όσο και από τον Πausανία κατά τον 2ο αιώνα μ.Χ., με την ονομασία Πιτυούσα. Πιτυούσα σημαίνει πευκόφυτη και

πραγματικά ακόμα και σήμερα οι ήμεροι λόφοι του νησιού είναι καταπράσινοι. Σύμφωνα με τη μυθολογία η Πίτυς ήταν νύμφη με την οποία ήταν ερωτευμένος ο θεός Παν και ο θεός του ανέμου Βορέας. Επειδή εκείνη προτίμησε τον Παν ο Βορέας αφού πρώτα την μαστίγωσε την γκρέμισε στη πορεία από ένα βράχο. Η Γαία όμως τη λυπήθηκε και τη μεταμόρφωσε σε δέντρο

Πρωτοκατοικήθηκε την εποχή του Χαλκού. Μετά την επιδρομή των Γόθων στο Ανατολικό Ρωμαϊκό κράτος, ένα μεγάλο ρεύμα προσφύγων εγκαταστάθηκε στο νησί των Σπετσών με αποτέλεσμα να αναδειχθεί μαζί με το Αργος και την Ερμιόνη, ως η μεγαλύτερη πόλη της Αργολίδας. Την περίοδο της Τουρκοκρατίας, οι Σπέτσες αναδείχτηκαν σε σημαντική ναυτική δύναμη και πρωτοστάτησαν στην επανάσταση του 1821 κατά την οποία η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα αναδείχτηκε σε μεγάλη ηρώιδα. Οι περισσότερες αναφορές όμως για το νησί γίνονται κατά την Ελληνική Επανάσταση καθώς οι Σπέτσες ήταν το πρώτο ελληνικό νησί που συμμετείχε στην Επανάσταση. Μάρτυρες της ιστορίας του νησιού αποτελούν τα αρχοντικά, οι ναοί και οι πλατείες του νησιού. Τα καλοδιατηρημένα αρχοντικά προσδίδουν το δικό τους χρώμα ενώ κάποια από αυτά λειτουργούν ως μουσεία όπως της Μπουμπουλίνας, του Χατζηγιάννη Μέξη και του Μπότσαρη.

Ο σπετσιώτικος στόλος πέτυχε το θαλάσσιο αποκλεισμό λιμανιών του Αιγαίου την εκπόρθηση φρουρίων και τη μεταφορά εφοδίων. Γενναίοι Σπετσιώτες πήραν επίσης μέρος σε πολιορκίες και αλώσεις. Μια από τις πιο γνωστές Ναυμαχίες είναι και αυτή του 1822 όπου ο τουρκικός στόλος, προερχόμενος από τη Μονεμβασία, κίνησε προς ανεφοδιασμό του Παλαμηδίου στο Ναύπλιο, το οποίο πολιορκούσαν από στεριάς δυνάμεις του Αλεξάνδρου Υψηλάντου και από θαλάσσης δυνάμεις της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας, η μοναδική στην παγκόσμια ναυτική

ιστορία γυναίκα-ναύαρχος, είχε προσφέρει πάρα πολλά για την ελληνική επανάσταση, έχει εκεί το αρχοντικό της που τώρα λειτουργεί ως μουσείο. Ένα τοπικό τραγούδι, που έχει γραφτεί αποκλειστικά γι' αυτήν αναφέρει, “θαλασσογέννητη, γυναίκα ανδρεία και καπετάνισσα αληθινή, δίνεις ολόχαρα δικά σου πλοία και μένεις πάντοτε, συ, ταπεινή”.

Φθάνοντας στον χώρο ανάμεσα στο Τρίκερι και τη Σπετσοπούλα, οι τουρκικές δυνάμεις βρέθηκαν αντιμέτωπες με τον στόλο των τριών ηρωϊκών νησιών της Ελλάδος, των Σπετσών, της Ύδρας και των Ψαρών. Ο ναύαρχος του ελληνικού στόλου, Ανδρέας Μιαούλης, έδωσε διαταγή να κινηθεί ο ελληνικός στόλος προς το εσωτερικό του Αργολικού Κόλπου, για να εγκλωβίσει εκεί τους πολυαριθμότερους και καλύτερα εξοπλισμένους Τούρκους. Προκειμένου, όμως, να αφήσουν τις Σπέτσες ανυπεράσπιστες στο έλεος των Τούρκων, οι Σπετσιοί πλοίαρχοι Ι. Τσούρπας, Δ. Λάμπορου (ή Λεωνίδας) και Ι. Κούτσης, καθώς και ο Ύδραϊος Α. Κριεζής, αγνόησαν το σήμα του Μιαούλη και επετέθησαν εναντίον των Τούρκων. Η σφοδρότητα της ναυμαχίας έκανε το έδαφος να σείεται στην Ύδρα, από όπου όσοι παρακολουθούσαν τα γεγονότα έβλεπαν τόσο καπνό που νόμιζαν ότι οι Σπέτσες καίγονται.

Κάθε χρόνο, το δεύτερο Σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου είναι αφιερωμένο σε εορταστικές εκδηλώσεις που συνδυάζουν τον ερωτασμό της Παναγίας της Αρμάτας (κοντά στον Φάρο) και της επετείου της

ναυμαχίας της 8ης Σεπτεμβρίου 1822. Οι εκδηλώσεις κορυφώνονται με αναπαράσταση της καύσεως της τουρκικής ναυαρχίδας. Οι Σπέτσες είναι μία από οκτώ ευρωπαϊκές πόλεις που μετέχουν στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ιστορικών Αναπαραστάσεων. Σε κάθε μία από τις πόλεις που μετέχουν γίνεται αναπαράσταση ενός ιστορικού γεγονότος.

Ο εμπορικός στόλος του νησιού διατηρήθηκε σε ακμή μέχρι το 1845. Μετά παρήκμασε και ο πληθυσμός των Σπετσών μειώθηκε. Μετά την απελευθέρωση οι Σπέτσες δεν κατάφεραν να κερδίσουν την παλαιά τους εμπορική και οικονομική δύναμη, εξαιτίας της απόφασής τους να μη χρησιμοποιήσουν τον ατμό στη ναυτιλία. Από τις αρχές όμως του 20^{ου} αι. το νησί παρουσιάζει ανάκαμψη στηριζόμενο κυρίως στον τουρισμό.

1.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΣΠΕΤΣΕΣ Η ΑΡΩΜΑΤΟΦΟΡΟΣ

Είναι το πιο μεγαλοπρεπές νησί του Αργοσαρωνικού και με την πιο μεγάλη ιστορία. Δεν είναι απλά γραφική, είναι αρχόντισσα. Γοργόνες, ναυτικοί, καράβια και κανόνια, βοτσαλόστρωτα δρομάκια, ολόλευκα μέγαρα παλιών εμπόρων σε περιβάλλον πευκόφυτο και αρωματοφόρο. Όταν το 1920 πέρασαν από το νησί οι Ενετοί τους εντυπωσίασε ο αρωματισμένος αέρας του από τα αμέτρητα αγριολούλουδα που φυτρώνουν κάθε άνοιξη. Το σημείωσαν στο χάρτη τους με το όνομα Isola di Spesze (Νησί των Αρωμάτων). Σήμερα τα πεύκα φτάνουν μέχρι το κύμα.

Οι Σπέτσες, νησί αρχοντικό και κοσμοπολίτικο, είναι ένας από τους συνήθεις προορισμούς για τις αποδράσεις του Σαββατοκύριακου αλλά και τις καλοκαιρινές διακοπές. Το νησί ενθουσιάζει με τα καταπράσινα πευκόφυτα τοπία και τα υπέροχα κρυστάλλινα νερά. Ο ιστορικός χαρακτήρας των Σπετσών κάνει την παρουσία του αισθητή με αντιπροσωπευτικά δείγματα σε κάθε γωνιά τους. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι σημαντικοί άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, Έλληνες και ξένοι, αγάπησαν, έζησαν και εμπνεύστηκαν από τις Σπέτσες, συμβάλλοντας στην πνευματική και πολιτιστική τους άνθιση. Άνθρωποι φιλόξενοι περιμένουν να ξεναγήσουν τον επισκέπτη στις ιστορικές, πολιτιστικές και φυσικές ομορφιές του νησιού και να του προσφέρουν φρεσκότατα ψάρια και ό,τι διαθέτει το νησί. Η αίσθηση του χρόνου χάνεται στο πανέμορφο νησί των Σπετσών.

Το νησί έχει 3.603 κατοίκους και έκταση μόλις 22 τ. χλμ. Δεν κυκλοφορούν αυτοκίνητα. Ιδανικός τρόπος για να το εξερευνήσετε είναι το σκούτερ, αλλά και το ποδήλατο, επειδή δεν έχει μεγάλες ανηφόρες.

Παραδοσιακά στοιχεία, που έχουν για πάντα χαθεί από τα περισσότερα μέρη της Ελλάδας, στολίζουν τον οικισμό των Σπετσών. Τα

περίφημα σπετσιώτικα καρνάγια με τα ξύλινα σκαριά τους, τα αρχοντικά των καπεταναίων του περασμένου αιώνα με την ιδιότυπη αρχιτεκτονική τους, οι γραφικές μεταβυζαντινές εκκλησίες, που συναντά κανείς σε κάθε γειτονιά, οι πλατείες και τα δρομάκια με τα σπετσιώτικα βοτσαλωτά, τα αμαξάκια με τα συμπαθέστατα άλογα και τους γραφικούς αμαξάδες και τόσα άλλα που μπορεί να συναντήσει κανείς, δίνουν μια άλλη όψη της ζωής και κρατούν τον επισκέπτη μακριά από την αστική καθημερινότητα. Αυτή η ιστορία και η ζεστασιά των κατοίκων έκαναν τον Ζορζ Μουστακί να γράψει στο βιβλίο του «Εγγόνι του Ιονίου και της Ηπείρου είναι οι Σπέτσες, όπου ξαναγίνομαι Έλληνας».

Οι Σπέτσες έχουν πολλά να δεις και να θαυμάσεις. Είναι το νοτιότερο νησί του Αργοσαρωνικού κόλπου, με μεγάλη ιστορία και το προνόμιο της εθνικής καταξίωσης για την ανεκτίμητη και καθοριστική προσφορά κατά την διάρκεια της Μεγάλης Ελληνικής Επανάστασης. Ο σημερινός επισκέπτης έχει την ευκαιρία να ζήσει από κοντά τα γεγονότα της θρυλικής εκείνης εποχής, μέσα στους πολλούς και αξιόλογους χώρους που οι Σπετσιώτες με αγάπη διατηρούν και φροντίζουν Παραδοσιακά στοιχεία, που έχουν για πάντα χαθεί, από τα περισσότερα μέρη της Ελλάδας, στολίζουν τον οικισμό των Σπετσών.

Τα περίφημα σπετσιώτικα καρνάγια με τα ξύλινα σκαριά τους, τα αρχοντικά των καπεταναίων του περασμένου αιώνα με την ιδιότυπη αρχιτεκτονική τους, οι γραφικές μεταβυζαντινές εκκλησίες, που συναντά

κανείς σε κάθε γειτονία, οι πλατείες και τα δρομάκια με τα σπετσιώτικα βοτσαλωτά, τα γραφικά αμαξάκια δίνουν μια άλλη όψη ζωής και κρατούν τον επισκέπτη μακριά από την συνθλιπτική αστική καθημερινότητα. Καθημερινά από το κεντρικό λιμάνι της Ντάπιας, μικρά και μεγάλα καΐκια ξεκινούν για να μεταφέρουν σε οργανωμένες παραλίες το πολύχρωμο και πολύβουο ανθρώπινο μελίσσι. Την ιστορική πλατεία της Ντάπιας, στο λιμάνι με τη φημισμένη πλατεία του που ήταν Παλιό πυροβολείο και τόπος συγκέντρωσης των καπεταναίων του '21. Στο εσωτερικό της Χώρας η πλατεία Ντάπια συνορεύει με το ιστορικό ξενοδοχείο «**Ποσειδώνιο**», κτίσμα των αρχών του αιώνα από τον Σωτήριο Ανάργυρο. Υπήρξε τόπος διαμονής χιλιάδων διάσημων πολιτικών, επιχειρηματιών και καλλιτεχνών. Η εξάισια αρχιτεκτονική του και οι θαυμάσια διακοσμημένοι εσωτερικοί χώροι του, το καθιστούν ακόμα και σήμερα πόλο έλξης επισκεπτών και άξιο θαυμασμού. Την **Αναργύρειο-Κοργιαλένιο Σχολή**, κοντά στο ξενοδοχείο Ποσειδώνιο, που ιδρύθηκε το 1927. Στα πέντε κτίριά της σπούδασαν, μέχρι το 1985, χιλιάδες λόγιοι, πολιτικοί, επιστήμονες, καλλιτέχνες από την Ελλάδα (Ι. Ξενάκης, Γ. Ράλλης κ.ά) και το εξωτερικό στο Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Οικοτροφείο.

Το σπίτι του **Χατζη-Γιάννη Μέξη**, πρώτου άρχοντα των Σπετσών. Εδώ στεγάζεται σήμερα το Μουσείο με κειμήλια της Επανάστασης, επιστολές του Κολοκοτρώνη και του Αθανασίου Διάκου. Η ένδοξη ιστορία του νησιού φιλοξενείται στο σπίτι του Χατζηγιάννη Μέξη, του πρώτου κυβερνήτη του νησιού. Το επιβλητικό αυτό κτίριο με τις ψηλές καμάρες φιλοξενεί αντικείμενα που αντιπροσωπεύουν περισσότερα από 4.000 χρόνια πολιτιστικής ιστορίας του νησιού, όπως κεραμικά πρωτοελλαδικής περιόδου, επιτύμβιες στήλες και γλυπτά της Ρωμαϊκής περιόδου, κεραμικά ανατολίτικης και ευρωπαϊκής τέχνης από τα ταξίδια των Σπετσιωτών στα τέλη του 18ου αιώνα, συλλογή μεταβυζαντινών και

Ρωσικών εικόνων, σημαντικά κειμήλια της Επανάστασης του 1821, μεταξύ των οποίων τη σημαία της Επανάστασης, την οστεοθήκη της Μπουμπουλίνας, όπλα και προσωπογραφίες των Σπετσιωτών ναυμάχων. Αγγεία της Πρωτοελλαδικής και Κλασικής περιόδου, γλυπτά και νομίσματα απο τους Ρωμαϊκούς και Βυζαντινούς χρόνους, μεταβυζαντινές εικόνες και άλλα εκκλησιαστικά αντικείμενα, ενδυμασίες και αντικείμενα καθημερινής χρήσης. Κειμήλια της Επανάστασης φυλάσσονται και στην οικία του Μπότση. Αξιόλογη βιβλιοθήκη έχει να επιδείξει και η **Καποδιστριακή Πνευματική Στέγη**. Το σπίτι της Μπουμπουλίνας με εντυπωσιακές ξυλόγλυπτες οροφές και το σαλόνι με κειμήλια της Επανάστασης.

Το εκκλησάκι της **Παναγίας της Αρμάτας**, που χτίστηκε ύστερα από τη νίκη των Υδραίων και των Ψαριανών εναντίον των Τούρκων 8 Σεπτεμβρίου του 1822 . Αν μπειτε στο ιερό θα δείτε την Ύδρα. Ένα ιστορικής σημασίας εκκλησάκι των Σπετσών. Στο εσωτερικό της εκκλησίας εξαιρετικό θέαμα αποτελεί ο πίνακας του Ι. Κούτση που απεικονίζει την ναυμαχία στον κόλπο των Σπετσών, έργο του 1887.

Η μεγαλύτερη γιορτή των Σπετσών με θρησκευτικό και εθνικό χαρακτήρα είναι η «**ΑΡΜΑΤΑ**». Ανήμερα της γιορτής της Παναγίας (8 Σεπτεμβρίου), οι Σπετσιώτες μαζί με τους δεκάδες χιλιάδες επισκέπτες, Έλληνες και αλλοδαπούς, γιορτάζουν την επέτειο της Ναυμαχίας των Σπετσών. Είναι ένα απο τα μεγαλύτερα πολεμικά γεγονότα του Αγώνα του 1821. Οι Σπετσιώτες ναυμάχοι βοηθούμενοι απο τους Υδραίους και τους Ψαριανούς, κατάφεραν και έτρεψαν σε φυγή τον τουρκικό στόλο αφού έσπειραν τον πανικό με την πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας. Την αναπαράσταση αυτού του γεγονότος, ένα φαντασμαγορικό θέαμα, που πλαισιώνεται απο πολιτιστικές εκδηλώσεις όλη την εβδομάδα που προηγείται της γιορτής, απολαμβάνουν οι επισκέπτες που κατακλύζουν εκείνες τις μέρες το νησί. Η αναπαράσταση της νίκης των Σπετσιωτών

μπουρλοτιέρηδων κατά του τουρκικού στόλου το 1822 δίνει κάθε Σεπτέμβριο την αφορμή σε εκατοντάδες Αθηναίους, κοσμικούς και μη, να κάνουν ένα πέρασμα από το νησί της Μπουμπουλίνας, ενώ για τους μαθητές των ιδιωτικών σχολείων των βορείων προαστίων η γιορτή της Αρμάτας είναι πλέον κάτι σαν "end of summer party" και η απουσία είναι αδικαιολόγητη.

Τη **σπηλιά του Μπεκίρη**, παλιό καταφύγιο των αγωνιστών του '21, στους Αγίους Αναργύρους, στο πίσω μέρος του νησιού, πενήντα μέτρα από την παραλία. Θα βρεθείτε μπροστά σ ένα σπάνιο θέαμα με εντυπωσιακό σταλακτιτικό διάκοσμο. Υπάρχουν κι άλλες σπηλιές, η πρόσβαση στις οποίες δεν είναι εύκολη. Η πιο σημαντική από αυτές βρίσκεται στη Ζωγεριά που είχε αποτελέσει καταφύγιο για τα γυναικόπαιδα των Σπετσών σε δύσκολες εποχές. Μέσα στη σπηλιά υπάρχουν σταλαγμίτες και μικρή αμμουδιά. Η πρόσβαση γίνεται είτε από θάλασσης είτε από στεριάς, αλλά και στις δύο περιπτώσεις είναι δύσκολη. Από στεριάς υπάρχει μονοπάτι που αρχίζει με τσιμεντένια σκαλοπάτια από τον νέο μώλο στη βόρεια πλευρά της παραλίας. Το μονοπάτι περνά μέσα από το πευκοδάσος και καταλήγει σε νέα τσιμεντένια σκαλοπάτια που κατεβαίνουν προς την είσοδο. Από την είσοδο της στεριάς περνά με δυσκολία ένα άτομο, αλλά υπάρχουν πέτρινα σκαλοπάτια εντός της σπηλιάς για να διευκολύνουν την κάθοδο. Από αυτά τα σκαλοπάτια, τσιμεντένιος διάδρομος ανάμεσα στο νερό της θάλασσας οδηγεί προς την αμμουδιά στο βάθος της σπηλιάς. Ο επισκέπτης πρέπει να διασχίσει τον διάδρομο σκυφτός, λόγω του χαμηλού ύψους της οροφής της σπηλιάς. Πιο βαθειά η σπηλιά ανοίγει σε ύψος. Από θάλασσης μπορεί κανείς να μπει στη σπηλιά μόνον κολυμπώντας, λόγω το χαμηλού ύψους της. Μόλις εγκλιματιστείτε θα δείτε τη μικρή παραλία που σχηματίζεται, την αντανάκλαση του φωτός από τη θαλάσσια είσοδο της σπηλιάς που χρωματίζει πράσινα τα νερά

και στο κέντρο της παραλίας το σταλαγματικό σχήμα με τη γούρνα που γεμίζει κρύο νερό στάλα - στάλα. Αν είστε ερωτευμένος πιείτε «το νερό της αγάπης» και ο έρωτάς σας θα κρατήσει αιώνια. Αν πάλι όχι, πίνοντας από την πηγή θα ερωτευθείτε τις Σπέτσες για πάντα.

Την εκκλησία του **Αγίου Νικολάου** , τώρα μητρόπολη του νησιού και άλλοτε μοναστήρι, στο δρόμο για το παλιό λιμάνι η Μπάλτιτζα. Αν σας αφήσουν ν ανεβείτε στο καμπαναριό θ απολαύσετε πανοραμική θέα με φόντο την Πελοπόννησο. Στην περιοχή Φανάρι θα δείτε από κοντά έναν από τους παλαιότερους εν ενεργεία φάρους της χώρας. μεταβυζαντινού σταυροειδούς ρυθμού. Εκεί, σύμφωνα με μαρτυρίες, διατηρήθηκε για τρία χρόνια το σώμα του Παύλου Βοναπάρτη - αδελφού του Ναπολέοντα - σε ένα βαρέλι ρούμι. Με σημαντική ιστορική σημασία η Μονή συνεχίζει να κοσμεί με το απαράμιλλης φιλοτεχνίας καμπαναριό της, όπου υψώθηκε η σημαία της Επανάστασης αλλά και με το θαυμάσιο προαύλιό της, όπου βρίσκεται το μνημείο πεσόντων, έργο του γλύπτη Βύρωνα Κέσσε. Στην αυλή της Μονής του Αγίου Νικολάου συγκεντρώθηκαν το βράδυ της 2ας Απριλίου 1821 όλοι οι πρόκριτοι των Σπετσών, μαζί με όλους τους ιερείς του νησιού και μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Λίγες ημέρες νωρίτερα σε πόλεις της Πελοποννήσου είχε κυρηχθεί η Επανάσταση και οι Σπέτσες καλούντο να λάβουν κι αυτές μέρος, όπως είχαν κάνει σε κάθε ξεσηκωμό εναντίον των Τούρκων στο παρελθόν. Τα ξημερώματα της Κυριακής των Βαΐων, 3ης Απριλίου 1821, κύρηξαν, πρώτοι από όλα τα νησιά, την Επανάσταση στις Σπέτσες, και στον Άγιο Νικόλαο υψώθηκε η επαναστατική σημαία του νησιού. Η περιοχή ξεχωρίζει για τα φημισμένα αρχοντικά της, κάποια από τα οποία χτίστηκαν τον 18ο αιώνα και είναι δείγματα της πολιτιστικής και οικονομικής ανάπτυξης που βίωσε το νησί εκείνη την περίοδο.

Ανεπανάληπτες εικόνες φυσικής ομορφιάς δημιουργεί ο καταπληκτικός συνδυασμός του πεύκου και της θάλασσας. Αμέτρητοι γραφικοί κολπίσκοι ολόγυρα στο νησί, χαρίζουν στον επισκέπτη στιγμές τέρψης και ηρεμίας. Παραλίες με κατάξανθη άμμο και αστραφτερά βότσαλα, μέσα στην πόλη και έξω στους αμέτρητους όρμους και ορμίσκους, περιμένουν τους παραθεριστές για να χαρούν τα ολοκάθαρα και δροσερά, ζαφειρένια νερά τους. Η παραλία των **Αγίων Αναργύρων** είναι η μεγαλύτερη του νησιού. Φυσικά δεν είναι η μόνη. Υπάρχει η παραλία στο **Βρελλό** (1 χιλιόμετρο από τη βοτσαλένια παραλία στο Λιγονέρι), της **Ζογεριάς** (που μοιάζει με Μπαχάμες – αν ξεχαστείτε απέναντι φαίνονται οι Πελοποννησιακές ακτές), της **Ξυλοκέρizas**, της **Αγ. Παρασκευής** και της **Αγ. Μαρίνας** με θέα στην περίφημη Σπετσοπούλα, το νησί του Νιάρχου.

Οι Σπέτσες προσφέρουν μεγάλη ποικιλία σε παραλίες με τη φυσική τους ομορφιά και τα καθαρά τους νερά. Παραλίες με κατάξανθη άμμο και αστραφτερά βότσαλα, μέσα στην πόλη και έξω με αμέτρητους ορμίσκους περιμένουν τους παραθεριστές για να χαρούν τα ολοκάθαρα και δροσερά ζαφειρένια νερά τους. Η παραλία της **Αγίας Παρασκευής** στη νοτιοδυτική πλευρά του νησιού είναι μοναδικής ομορφιάς με το πράσινο να φτάνει μέχρι τη θάλασσα και τα νερά να φλερτάρουν με το γαλάζιο και πράσινο χρώμα. Το πράσινο εδώ αγγίζει την ακτή και δημιουργεί μια εικόνα εξαιρετικού φυσικού κάλλους. Στη βορειοδυτική άκρη του νησιού μπορεί κανείς να απολαύσει το μπάνιο του στην παραλία της **Ζωγεριάς** και να αφεθεί στη γαλήνη που προκαλεί το πράσινο των πεύκων και το γαλαζοπράσινο της θάλασσας. Στην ίδια πλευρά θα συναντήσει κανείς την παραλία της **Αναργυρείου Σχολής**, όπου η φυσική ομορφιά ανταμείβει τον επισκέπτη για μία ακόμη φορά με beach bars και θαλάσσια σπορ. Στις καλύτερες παραλίες (Ξυλοκέριζα, Άγιοι Ανάργυροι, Ζογκεριά, Βρέλλος) θα φτάσετε με καϊκάκι ή θαλάσσιο ταξί από το λιμάνι (στις Σπέτσες δεν κυκλοφορούν αυτοκίνητα).

Δυτικά της Ντάπιας βρίσκεται το **Λιγονέρι**, όπου μπορεί κανείς να αφεθεί στις αχτίδες του ήλιου ή να χαρεί τη σκιά που προσφέρει το δασάκι που προηγείται της παραλίας. Στην άλλη μεριά, ανατολικά της Ντάπιας, εντυπωσιάζει ο **Άγιος Μάμας** και η παραλία του με φόντο τα κάτασπρα γραφικά σπιτάκια. Η επίσκεψη στις ακρογιαλιές της **Αγίας Μαρίνας του Κουζουνού, της Ξυλοκέριζας, του Βρέλλου** θα χαραχτεί στη μνήμη του εκδρομέα. Πανέμορφες εικόνες, ιδανική συντροφιιά σε στιγμές χαλάρωσης και περιπλάνησης της σκέψης. Ανεπανάλληπτες εικόνες φυσικού κάλλους δημιουργεί ο καταπληκτικός συνδυασμός του πέυκου και της θάλασσας. Αμέτρητοι είναι οι γραφικοί κολπίσκοι

ολόγυρα στο νησί και χαρίζουν στον επισκέπτη στιγμές τέρψης και ηρεμίας. Η εύκολη πρόσβαση απο στεριά και θάλασσα κάνουν κάθε πλευρά του νησιού επισκέψιμη και δίνουν στο καθένα την δυνατότητα να απολαύσει το παραδεισένιο περιβάλλον των Σπετσών.

Οι Σπέτσες επίσης έχουν και συνεδριακό τουρισμό χάρη στην **Καποδιστριακή Σχολή Σπετσών** η οποία λειτουργεί ως συνεδριακό κέντρο αλλά και στη **Κοργιαλένιο Σχολη**, στο Συγκρότημα νησία, στο ξενοδοχείο Σπέτσες και στο ξενοδοχείο **Λεύκα Παλλας** τα οποία διαθέτουν όλα τα απαραίτητα για την διεξαγωγή ενός συνεδρείου. Μπορούν να στεγάσουν ανω των 160 ατόμων και προσφέρουν στους επισκέπτες τους τοπικές γεύσεις.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Οι Σπέτσες έχουν κάθε κατηγορίας ξενοδοχεία και καταλλήματα. Καθώς και πολλά αρχοντικά έχουν μετατραπεί σε ξενοδοχεία και ξενώνες. Παραταύτα υπάρχουν κάποια ξενοδοχεία που ξεχωρίζουν.

Αυτά είναι το **“ECONOMOY MANSION HOTEL”** , ενα ξενοδοχείο πολυτελείας που αποτελεί ενα στολίδι για το νησί. Το **“ECONOMOY MANSION HOTEL”** είναι ένα Α κατηγορίας ξενοδοχείο, χτισμένο το 1851 απο τον αγωνιστή της επανάστασης του 1821 Μιχαήλ Οικονόμου, βρίσκεται ακριβώς μπροστά στη θάλασσα και απέχει απο το κέντρο μόλις 10 λεπτά με τα πόδια. Η δυναμικότητα του είναι 6 δωμάτια και 2 σουίτες και μπορεί να παρέχει οτι επιθυμείσει ένας επίδοξος τουρίστας.

Το ξενοδοχείο **“NISIA”** που είναι επίσης ένα πολυτελεστατο ξενοδοχείο, με δυναμικότητα 19 δωματίων, 10 σουιτών και 2 προεδρικών σουιτών.

Το **“LEFKA PALACE HOTEL”** με δυναμικότητα 25 δωματίων, 40 bungalows και 2 σουιτών με όλες τις πολυτέλειες και με χώρους άθλησης καθώς διαθέτει γήπεδο τέννις και αίθουσα παιχνιδιού.

Το ξενοδοχείο **“ORLOFF”** στο Παλιό Λιμάνι. Στο κτήμα του αρχοντικού της οικογενείας του Νικόλαου Ορλώφ χτίστηκε ένα θέρετρο που αναδεικνύεται σε μια όαση καλαίσθητης Σπετσιώτικης Αρχιτεκτονικής.

Το ξενοδοχείο **“FAROS”** το οποίο απέχει μόλις 50 μ. Από την αποβάθρα των πλοίων, η είσοδος του ξενοδοχείου βρίσκεται στην γραφική πλατεία του Ρολογιού και διαθέτει 50 δωμάτια.

Το **“KASTRO APARTEMENTS”** που είναι ένα παραδοσιακό συγκρότημα στο κέντρο της πόλης, δεξιά από το λιμάνι της Ντάπιας. Είναι ένα αναπαλαιωμένο αρχοντικό, φτιαγμένο έτσι ώστε να αποτελεί ένα πραγματικό στολίδι και να ικανοποιεί και τους πιο απαιτητικούς πελάτες.

Το **“VILLA EIRINI”** είναι ένα συγκρότημα που αναδεικνύει την αρχιτεκτονική και την παράδοση των Σπετσών. Χτισμένο μέσα σ'ένα καταπράσινο κήπο, πάνω από το παλιό λιμάνι των Σπετσών. Σε

απόσταση 500 μ. είναι η οργανωμένη παραλία της Αγ. Μαρίνας με καθαράνερά και θαλάσσια σπορ ενώ σε απόσταση 300μ. είναι η απομονωμένη παραλία του Γαρίφαλλου. Βρίσκεται μόλις 3 λεπτά από το παλιό λιμάνι το κέντρο της νυχτερινής διασκέδασης.

Το ξενοδοχείο **“TWIN HOUSE”** θα το συναντήσετε στο κέντρο της πόλης κοντά στην πλατεία του ρολογιού. Διαθέτει 15 δωμάτια πλήρως ανακαινισμένα και εξοπλισμένα.

Το **“POSSIDONION”**, ενα Α κατηγορίας ξενοδοχείο με δυναμικότητα 55 δωματίων.

Το **“SPETSES”** με 77 δωμάτια αποτελεί επίσης ένα πολύ καλό ξενοδοχείο .

Το **“YACHTING CLUB INN”** βρίσκεται μόλις 100μ. από αμμώδη παραλία και μπορεί 800μ. απο το κέντρο των Σπετσών. Μπορεί να φιλοξενήσει 30 περίπου άτομα και παρέχει στους πελάτες του όλες τις υπηρεσίες.

Το **“VILLA MARGARITA”** αποτελεί ένα ανακαινισμένο και καλαίσθητο κτίριο στο κέντρο της πόλης και απέχει 300μ. απο την παραλία του Αγίου Μάμα. Διαθέτει δωμάτια και στούντιο με όλες τις σύγχρονες ανέσεις.

Και τέλος θα ασχοληθούμε με το “**VILLA CHRISTINA HOTEL**” το οποίο είναι ένα ξεχωριστό παραδοσιακό ξενοδοχείο Β κατηγορίας που δεν έχει όμως κάτι να ζηλέψει από τα ξενοδοχεία Α κατηγορίας. Βρίσκεται κοντά στο λιμάνι, μόλις 150μ. απο τη Ντάπια. Είναι κοντά στις καταγάλανες ακτές του νησιού και προσφέρει όλες τις ανέσεις σε όσους διαμένουν για διακοπές.

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ

Αξίζει να δοκιμάσετε ένα φαγητό ντόπιο, ψάρι αλλά σπετσιώτα και τοπικά γλυκά του κουταλιού, όπου θα κατ’ ενθουσιαστείτε.

Ψάρι και αστακομακαρονάδα στον **Πάτραλη** στην Κουνουπίτσα.

Μεσογειακή κουζίνα στο στυλάτο bar-restaurant **Λιοτρίβι**.

Ιταλική κουζίνα σε βεράντα με θέα στο **La Scala**.

Γκουρμέ γεύσεις σε μια όμορφη ταράτσα στο **Τρεχαντήρι**.

Πιάτα της ώρας στο ατμοσφαιρικό bar restaurant **Mourayo**.

Μεζέδες στο **Ορλώφ** και στο **Βυζαντινό**.

Επιλογές πιάτων από την ελληνική και διεθνή κουζίνα στο **Βράχο**, σε μια βεράντα με πανοραμική θέα, στον παραλιακό δρόμο κοντά στο δημαρχείο.

Ψάρι και θαλασσινά στην **Εξέδρα**.

ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

Η **Brachera**, το **Stavento**, το **Figaro** και το **Baltiza**, που μεταφέρθηκε στον παλιό χώρο του Figaro, είναι τα πιο δυνατά club με mainstream και ελληνικά.

Για live ελληνική μουσική (από έντεχο μέχρι λουλουδοπόλεμο) στο **Remezzo** και στις **Διαδρομές**.

Για κάτι πιο χαλαρό προτιμήστε το πολύ προσεγμένο wine bar **Μπαλκόνι** με 180 ετικέτες κρασιών, κρύα πιάτα και βραδιές με πιάνο.

Τα πιο δυνατά beach bar restaurants του νησιού είναι το **Blueberry Hill** μετά το **Lefka Palace** και το **Παράδεισος** προς το Παλιό Λιμάνι..

Και να μην έχετε πάει ποτέ στις Σπέτσες, δεν θα δυσκολευτείτε να προσανατολιστείτε. Γύρω από την αρχοντική πλατεία της Ντάπιας (λίγα μέτρα μετά το λιμανάκι όπου θα σας αφήσει το δελφίνι) θα συναντήσετε τα cafe, τα μαγαζιά και τα σημαντικότερα μουσεία. Εκτός από την κλασική βόλτα προς το Παλιό Λιμάνι (κέντρο του "fooding" και του nightlife), αξίζει ένας περίπατος και προς το Καστέλλι, το οποίο θυμίζει χωριό, αν και απέχει λίγα μόλις λεπτά περπάτημα από την κοσμική Ντάπια. Οι Σπέτσες μπορούν να προσφέρουν πολλά στον επίδοξο τουρίστα. Πέρα από την αρχοντία του νησιού και τα νεοκλασικά κτίρια, τα αμαξάκια και το πολύ πράσινο. Η ένδοξη ιστορία του συνθέτει ένα μαγευτικό σκηνικό σε συνδυασμό με την αναλοιώτη αίγλη του μέσα από το πλήθος των απολαύσεων και σε μεταφέρει σε μια διαφορετική πραγματικότητα και σε άλλους ρυθμούς ζωής.

2. Η ΎΔΡΑ

2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ύδρα έχει έκταση 56 τ. χλμ. πληθυσμό 2.387 κατοίκους και απέχει από το Πειραιά 37 ν. μ. η Ύδρα προσφέρετε για τον τουρισμό υψηλών απαιτήσεων. Η Ύδρα βρίσκεται ανοιχτά της Αργολίδας και θεωρείται το πιο κοσμοπολίτικο νησί του Σαρωνικού. Τα παλιά κανόνια της πλατείας προστατεύουν ακόμη το ιστορικό λιμάνι και τον οικισμό.

Η Ύδρα, το διασημότερο νησί του Σαρωνικού με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα υπόσχεται αξέχαστες στιγμές όλες τις εποχές του χρόνου. Η πόλη αμφιθεατρικά χτισμένη στη βραχώδη πλευρά του νησιού φαντάζει σα ζωγραφιά με τα πέτρινα αρχοντικά της. Μια βόλτα στα γραφικά πλακόστρωτα σοκάκια της πείθει για την ισορροπία αρχιτεκτονικής και περιβάλλοντος. Η μοναδικότητα της Ύδρας αναδεικνύεται από το συνδυασμό της ατμόσφαιρας με το πολύμορφο φυσικό περιβάλλον και την πλούσια ιστορική και πολιτιστική παράδοση. Τριάντα έξι μίλια από τον Πειραιά, προς τα νοτιοδυτικά. λούζεται στα γαλάζια νερά της Ερμιονίδας θάλασσας το όμορφο νησάκι της Ύδρας. Είναι ένα

στενόμακρο νησί με γύρω στα τέσσερα χιλιόμετρα μεγαλύτερο πλάτος και μάκρος περί τα είκοσι. Μοιάζει μ' ένα στενόμακρο βράχο που ρίχτηκε στη θάλασσα και που σ' αυτόν η βλάστηση είναι σπάνια και το νερό ανύπαρκτο

Η Ύδρα διατηρείται αναλλοίωτη στο χρόνο. Την ημέρα, η ηρεμία του νησιού είναι ανεκτίμητη λόγω της απαγόρευσης αυτοκινήτων και δικύκλων. Τα γαϊδουράκια αποτελούν το μοναδικό μέσο μεταφοράς. Το βράδυ μεταμορφώνεται χάρη στους Έλληνες και ξένους επωνύμους που την κατακλύζουν. Η Ύδρα απέχει 36 ναυτικά μιλιά από το Τολό και διατηρεί το δικό της ξεχωριστό ρυθμό και ηρεμία. Είναι το μόνο μέρος που απαγορεύεται η κυκλοφορία όχι μόνο των αυτοκινήτων αλλά και των δικύκλων. Η θαλασσινή αύρα και τα γαλάζια νερά συνδυάζονται αρμονικά με την ηρεμία του υπέροχου τοπίου και κάνουν την Ύδρα ιδανικό μέρος για τον επισκέπτη. Με το δικό της χαρακτήρα και αρχιτεκτονική, τα στενά πέτρινα μονοπάτια και τα παλιά αρχοντικά ασκεί μια γοητεία στον επισκέπτη που έλκει ιδιαίτερα τους καλλιτέχνες

Κάθε καλοκαίρι στο λιμάνι της δίνουν ραντεβού παρέες ιστιοπλόων, ενώ εκεί πλευρίζουν ή δένουν αρόδα δεκάδες ακριβά σκάφη και κότερα. Στο νησί θα φτάσετε με ιπτάμενο δελφίни από τη Ζέα σε 1 ώρα και 10 λεπτά ή με πλοίο από το λιμάνι του Πειραιά σε 3 ώρες και 30 λεπτά. Επίσης, η Ύδρα συνδέεται, όλο το έτος, με τα υπόλοιπα νησιά του Αργοσαρωνικού, καθώς και με τα Κύθηρα, τα Μέθανα, την Ερμιόνη, το Πόρτο Χέλι, το Ναύπλιο, τη Νεάπολη, το Άστρος, το Τολό, το Λεωνίδιο, το Κυπαρίσι, το Γέρακα και τη Μονεμβασιά. Εάν έχετε ιδιωτικό σκάφος, μπορείτε να αγκυροβολήσετε στο κεντρικό λιμάνι ή στο Μανδράκι ή στον Μώλο, δυτικά του λιμανιού, στο καμίνι, στον Αγ. Νικόλαο και το Δοκό.

Δήμος Ύδρας: 22980- 52210
Αστυνομία: 22980- 52205
Λιμεναρχείο Πειραιά: 210 4511311-7
Λιμεναρχείο Ύδρας: 22980 52279
Ιστορικό Αρχείο -Μουσείο Ύδρας: 22980 -52355
Ιπτάμενα Δελφίνια: 210 -4199200
Νοσοκομείο: 22980 -53150-1
Αγροτικό ιατρείο: 22980- 52420
Θαλάσσια ταξί: 22980 53690
Πρακτορείο πλοίων: 22980 -54007
Πρακτορείο ιπτάμενων δελφινιών: 22980 -53813

2.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΥΔΡΑΣ

Η Ύδρα οφείλει το όνομά της στα πολλά νερά που ανάβλυζαν από τις πηγές της κατά την αρχαιότητα. Είναι από τις λίγες περιοχές στον Ελλαδικό χώρο που συναντάμε από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας με το ίδιο όνομα. Η Ύδρα αναφέρεται από τον ΣΤ' ήδη π.Χ. αιώνα ως Υδραία. Σε νεώτερα χρόνια αναφέρεται και ως Σύδρα, Σίδερα, Σίδρο και Σίδερο. Η Ύδρα διατήρησε το μυκηναϊκό όνομα Υδρέα ονομασία δηλωτική των πηγών που ανάβλυζαν. Οι ορθόδοξοι Ελληνοαρβανίτες κάτοικοι του νησιού διατήρησαν το όνομα Υδρέα μέχρι το 18ο αιώνα. Διατηρήθηκε επίσης η αρβανίτικη ονομασία Έρε για την υψηλότερη κορυφή της Ύδρας. Κατά την Υστεροελλαδίτικη περίοδο η Ύδρα έγινε προμαχώνας του μυκηναϊκού βασιλείου λόγω της καταλληλότητας του εδάφους να φιλοξενήσει τους ορεσίβιους Δρύορες. Κατά το τέλος των μυκηναϊκών χρόνων η Ύδρα δέχτηκε επίθεση από τους Μυκηναίους.

Στους περσικούς πολέμους πιθανολογείτε η συμμετοχή Υδραίων στη ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Σα πρώτοι κάτοικοι του νησιού αναφέρονται οι Δρύοπες, ενώ τα αρχαιότερα ίχνη οικισμού που έχουν βρεθεί στην Ύδρα χρονολογούνται από τη Μυκηναϊκή εποχή. Όταν οι Μακεδόνες εμφανίστηκαν στο προσκήνιο η Ύδρα αποτελούσε πάλι ναυτική βάση ή βοσκότοπο της ισχυρής πόλης των Αλιέων και όταν η πόλη δέχτηκε επίθεση και καταστράφηκε στην αφάνεια συμερίσθηκε και το νησί. Ο πρώτος συστηματικός εποίκισμός της Ύδρας έγινε κατά το ΙΕ' αιώνα μ.Χ., όταν εγκαταστάθηκαν εκεί αλβανόφωνοι Πελοποννήσιοι. Μετά τη διαίρεση της βυζαντινής αυτοκρατορίας η Ύδρα υπάχθηκε και παρέμεινε ενετική κτήση μέχρι και το 1460. κατά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1768 – 1774 η Ύδρα πήρε μέρος στα Ορλωφικά. Τους πρώτους εκείνους κατοίκους ακολούθησαν και άλλοι πρόσφυγες, κυρίως μετά την αποτυχία της επανάστασης του Ορλώφ.

Όταν εξερράγη η επανάσταση οι προύχοντες της Πελοποννήσου έστειλαν επιστολή στους Υδραίους για τη σύμπραξη τους στον αγώνα. Μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό οι Υδραίοι δεν απέκτησαν ποτέ ξανά τις περιουσίες που είχαν διάθεση στον αγώνα. Κατά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο οι Ιταλοί και οι Γερμανοί κατακτητές άφησαν στο νησί ερείπια.

Αργότερα το νησί πέρασε στην κυριαρχία της Ερμιόνης και ακολούθησε η κατοχή των Σαμιωτών. Τα χρόνια και οι εποχές κύλησαν χωρίς η Ύδρα να έχει να επιδείξει κάτι το ξεχωριστό. Περίπου το 1500 μ.Χ. κάτοικοι της Πελοποννήσου, για να αποφύγουν τις άγριες διώξεις των Τούρκων, βρήκαν καταφύγιο στην Ύδρα.

Ως τα χρόνια της επανάστασης δεν είχε σπουδαία ιστορία. Κατά καιρούς κατοικήθηκε από λιγοστούς κατοίκους, αλλά μόλις περί τα μέσα του 15ου αιώνα κατέφυγαν και κατοίκησαν μόνιμα την Ύδρα πολλοί από τη γειτονική Πελοπόννησο, που δημιούργησαν το μεγαλείο της. Αφού η γη του νησιού δεν μπορούσε να θρέψει παρά ελάχιστους γεωργούς και φτωχούς βοσκούς, οι περισσότεροι κάτοικοι στράφηκαν προς τη θάλασσα και γρήγορα πολλοί έγιναν ξακουστοί караβοκυραίοι με πλήθος εμπορικά ιστιοφόρα καράβια. Η άμυνα που πρόβαλαν οι Υδραίοι στις πειρατικές επιδρομές ώθησε τους Τούρκους να τους επιτρέψουν να εξοπλίσουν τα εμπορικά τους καράβια. Το γεγονός αυτό έβαλε τις βάσεις για τη μελλοντική ναυτική δύναμη των Υδραίων στη Μεσόγειο.

Η συμμετοχή τους εξάλλου στον πόλεμο της Κριμαίας, στο πλευρό των Τούρκων, πρόσθεσε και άλλα προνόμια στα παλιότερα. Έτσι, η Ύδρα είχε ένα ημιαυτόνομο καθεστώς, ολιγαρχικής μορφής, με την ανοχή του σουλτάνου.

Η βοήθεια όμως που πρόσφεραν οι νησιώτες στους Ρώσους, στο ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1806 - 1812, θα στοίχιζε ακριβά στο νησί αν οι Υδραίοι δεν έδιναν μεγάλα χρηματικά ποσά στους Τούρκους και αν δεν εκτελούσαν αρκετούς ρωσόφιλους.

Μέχρι που στις αρχές του 17ου αιώνα, οι συνθήκες ευνόησαν το νησί και εξελίχθηκε σε ισχυρή ναυτική και εμπορική δύναμη της εποχής. Ιδιαίτερη άνθιση γνώρισε η Ύδρα από τον 17ο έως 19ο αιώνα, όπου οι Υδραίοι καπεταναίοι και έμποροι αποκόμισαν τεράστια κέρδη.

Είναι αξιοσημείωτο ότι κατά τη διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων, ο υδραϊκός στόλος ήταν τόσο ισχυρός, που είχε μονοπωλήσει τις μεταφορές σε ολόκληρη τη Μεσόγειο. Στην επανάσταση του 1821 οι

Υδραίοι είχαν 130 πολεμικά που αποτελούσαν τα δυο τρίτα του ελληνικού στόλου.

Τα παλιά καλοχτισμένα αρχοντικά του νησιού στέκουν ακόμα επιβλητικά και μαρτυρούν τη δόξα που γνώρισε το νησί τα χρόνια πριν την επανάσταση. Το νησί γέμισε από αρχοντικά των караβοκυραίων κι έγινε ξακουστό για τα πλούτη του.

Έτσι, όταν ξέσπασε η επανάσταση, μαζί με τους Ψαριανούς και του Σπετσιώτες, οι Υδραίοι πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στον απελευθερωτικό αγώνα του έθνους μας. Πολλοί από τους караβοκυραίους που είχαν ασκηθεί στη ναυτική πολεμική τέχνη, αντιμετώπιζοντας τους κουρσάρους στα πέλαγα όπλισαν τα καράβια τους και πολέμησαν του Τούρκους στη θάλασσα, όπως οι Μιαούληδες, οι Κουντουριώτηδες και άλλοι. Τότε έγινε ξακουστό στον κόσμο το όνομα του νησιού, που ωστόσο δεν ήταν άγνωστο στην αρχαιότητα και το ονόμαζαν Υδρέα. Σημαντική ήταν η βοήθεια της Ύδρας στον Εθνοαπελευθερωτικό Αγώνα του 1821. Την περίοδο εκείνη η Ύδρα είχε περίπου 30.000 μόνιμους κατοίκους και 150 πλοία. Το νησί ευημερούσε οικονομικά. Διέθεσε στον αγώνα όλα τα πλοία του, 2.400 κανόνια ενώ πήραν μέρος στις μάχες περίπου 5.500 Υδραίοι. Ανάμεσά τους μερικοί από τους γνωστούς ήρωες του '21. Ο Μιαούλης, ο

Κουντουριώτης, ο Τομπάζης, ο Σαχτούρης, γόννοι όλοι τους επιφανών οικογενειών καπεταναίων προσέφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στον αγώνα. Ο στόλος της Ύδρας μαζί με αυτών των Σπετσών και των Ψαρών κατάφεραν σοβαρότατα πλήγματα στο τουρκικό στόλο. Ολόκληρη η Ευρώπη μιλούσε για τον ηρωισμό αυτών των νησιωτών. Ο Υδραϊκός στόλος συνέβαλε στην απελευθέρωση της Ελλάδας, θυσιάζοντας ανθρώπινες ζωές, πλοία και χρήματα.

Στις αρχές του 19^{ου} αιώνα η Ύδρα παρουσιάζεται στο ανατολικό χώρο της Μεσογείου σαν Κραταία Ναυτική Δύναμη. Ο Ιμπραήμ στο αποκορύφωμά του εκδικητικού του μένους την αποκαλεί « Μικρά Αγγλία».

Στα νεότερα χρόνια η Ύδρα πρωταγωνίστησε στα πολιτικά δρώμενα τα χώρας μας. Από το νησί κατάγονται αρκετοί υπουργοί και βουλευτές καθώς και πέντε πρωθυπουργοί. Αναλυτικότερα: ο Γεώργιος Κουντουριώτης και ο Αντώνιος Κριεζής διετέλεσαν πρωθυπουργοί επί Όθωνα. Ο Δημήτριος Βούλγαρης, διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας κερδίζοντας επτά εκλογικές αναμετρήσεις. Ο Αθανάσιος Μιαούλης κέρδισε τρεις εκλογικές αναμετρήσεις και διετέλεσε πρωθυπουργός του Ελληνικού κράτους και ο Πέτρος Βούλγαρης διετέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας. Το 1924, ο Υδραϊός ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης, που το 1912 είχε νικήσει στα στενά του Ελλήσποντου τον τουρκικό στόλο, αναγορεύτηκε πρώτος Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας αλλά και αντιβασιλέας.

Στο χώρο της εκκλησίας η Ύδρα έχει να παρουσιάσει τον Υδραίο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Δωρόθεο Κοτταρά και τους Υδραϊούς Μητροπολίτες Πάτση, Παρίση, Επιφάνειο Καλαφάτη και Προκόπιο Γεωργαντόπουλο.

Στον χώρο της επιστήμης και των γραμμάτων έκανε αισθητή την παρουσία της με τους δικούς της εκπροσώπους στο ανώτατο πνευματικό ίδρυμα της ακαδημίας Αθηνών με τους ακαδημαϊκούς Αντ.Λιγνό, Ιωαν.Χαραμή, Νίκο Χατζηκυριάκο-Γκίκα και Παν. Τέτση.

1.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

ΥΔΡΑ Η ΚΟΣΜΟΠΟΛΙΤΙΣΣΑ

Νησί μοναδικό, στολίδι του Σαρωνικού, που συνδυάζει την κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα με το πολύμορφο φυσικό περιβάλλον και την πλούσια παράδοση. Η Ύδρα καθηλώνει τον επισκέπτη με την επιβλητική της παρουσία. Η Ύδρα είναι πασίγνωστη για τη ναυτική της παράδοση, ενώ στην Ελληνική Επανάσταση αναδείχθηκαν πολλοί καπεταναίοι που εντυπωσίασαν με τα κατορθώματά τους στη θάλασσα. Η παραδοσιακή γραφικότητα σε συνδυασμό με τη φυσική ομορφιά του προικισμένου τοπίου θα αιχμαλωτίσουν τη ματιά σας. Αυτός είναι άλλωστε ο λόγος για τον οποίο η Ύδρα θεωρείται ένα ιδανικό θέρετρο για τις διακοπές σας.

Η φήμη της Ύδρας και των ανθρώπων της είναι αντιστρόφως ανάλογη του μεγέθους της. Το νησί αυτό του Σαρωνικού έχει μία ιστορία και παράδοση που χάνεται στα βάθη των αιώνων και είναι γενέτειρα

μεγάλων προσωπικοτήτων, της ναυτιλίας, του πολιτισμού, της πολιτικής. Σε αυτά οφείλει τον εκθαμβωτικό κοσμοπολίτικο χαρακτήρα της, την βαθιά ποιότητα της παράδοσης και των πολιτιστικών της χαρακτηριστικών.

«Αέρας» που σε γεμίζει από την πρώτη κιόλας στιγμή, που πλησιάζεις στο γραφικό λιμάνι της και πατάς το πόδι σου στην αποβάθρα. Την ημέρα, η Ύδρα ξαφνιάζει τον επισκέπτη με την ηρεμία της.

Η Ύδρα, η οποία βρίσκεται στο νοτιότερο τμήμα του γνωστού συμπλέγματος του Αργοσαρωνικού Κόλπου, βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από την Αθήνα, την πρωτεύουσα και για το λόγο αυτό θεωρείται ένας μοναδικός προορισμός ακόμη και για μία διήμερη απόδραση. Η Ύδρα έχει περίπου 2.300 κατοίκους. Είναι ένα ιδιαίτερος γραφικό νησί που φέρει μια εξαιρετικά σημαντική ναυτική ιστορία που αντανακλάται στα αναπαλαιωμένα αρχοντικά, το παλιό γραφικό λιμάνι με τις πολεμίστρες και τα κανόνια, τα μουσεία, τα μοναστήρια, τη ναυτική σχολή και άλλα στοιχεία που δείχνουν ότι η Ύδρα αποτελεί ένα ιστορικά σημαντικό νησί. Η πόλη της Ύδρας, που είναι η μοναδική πόλη του νησιού, έχει ανακηρυχθεί διατηρητέα, είναι απλωμένη σε δύο βραχώδεις λόφους και σφύζει από παραδοσιακά σπίτια με κεραμιδένιες σκεπές, έντονες μπλε πόρτες και παράθυρα καθώς και λουλουδιασμένες αυλές με μαντρότοιχους.

Η Πόλη, που είναι το κέντρο όλου του νησιού είναι χτισμένη αμφιθεατρικά γύρω από το λιμάνι, αποτελεί ένα μεγάλο δείγμα της λαϊκής μας παράδοσης. Οι χαρακτηριστικές Ύδραϊκές γωνιές με τα όμορφα πλακόστρωτα δρομάκια και τα ανθοστολισμένα σπίτια συμπληρώνουν την ομορφιά της Ύδρας και της προσδίδουν μια ιδιαίτερη ταυτότητα. Η Ύδρα είναι τόσο ξεχωριστή, που θα μαγέψει αμέσως τον

ταξιδιώτη που θα έρθει για πρώτη φορά εδώ και θα μείνει για πάντα μέσα στην καρδιά του. Εικόνες θαυμασμού και παντοτινής νοσταλγίας

Φτάνοντας στο στενό και καλά προφυλαγμένο από τους ανέμους λιμάνι, η θέα του πέτρινου διατηρητέου οικισμού θα μας ξαφνιάσει, καθώς σκαρφαλώνει μέχρι την κορυφή των δύο άγονων λόφων που περιστοιχίζουν την προβλήτα. Κατεβαίνοντας από το ιπτάμενο δελφίνι, το βλέμμα θα μαγνητιστεί από εικόνες θαλασσινές μιας άλλης εποχής, καθώς τα γαϊδουράκια (το μοναδικό μεταφορικό μέσον του νησιού) περνούν νωχελικά δίπλα στα πολύχρωμα ψαροκάικα χτυπώντας ρυθμικά τα πέταλά τους στα πλακόστρωτα καλντερίμια. Κι ανάμεσά τους, ένας άλλος κόσμος ξετυλίγεται, πιο σύγχρονος και λαμπερός. Δεκάδες πολυτελέστατα κότερα και ιστιοπλοϊκά σκάφη είναι αραγμένα μπροστά στα κοσμοπολίτικα εστιατόρια και τις καφετέριες που είναι πάντα γεμάτα με ξέγνοιαστους τουρίστες αλλά και χαμογελαστούς ντόπιους. Η Ύδρα είναι ένα από τα νησιά - λύσεις για Σαββατοκύριακο, αλλά με φανατικούς που την προτιμούν και για τις μεγάλες διακοπές τους. Αν και βρίσκεται πολύ κοντά στην Αθήνα, παραμένει εντυπωσιακά παραδοσιακή με το δικό της χαρακτήρα και τη δική της γοητεία.

Το νησί των προσωπικοτήτων και των καλλιτεχνών ξαφνιάζει με την ηρεμία που το διακρίνει την ημέρα, καθώς τα τροχοφόρα δεν έχουν καμία θέση στα στενά δρομάκια του. Τη νύχτα όμως τα πράγματα αλλάζουν απίστευτα καθώς οι δυνατότητες διασκέδασης που προσφέρει το νησί είναι αμέτρητες, και στο λιμάνι και στο εσωτερικό της πόλης, για ξεφάντωμα μέχρι πολύ αργά.

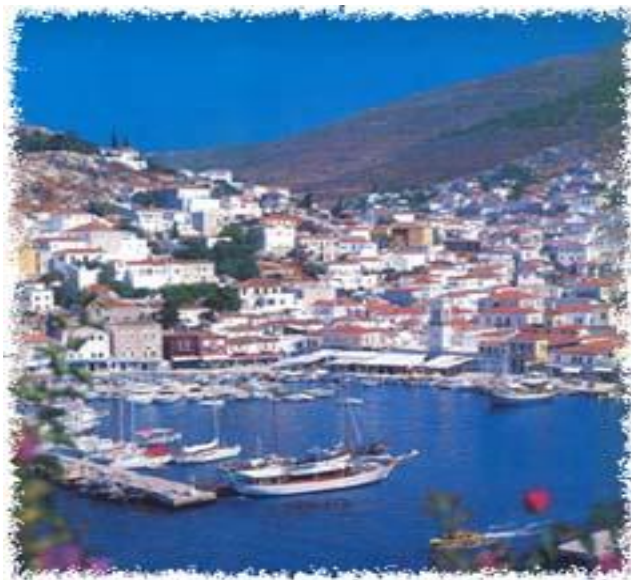
Η πόλη είναι από μόνη της ένα αξιοθέατο με τα ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αρχοντικά να ξεφυλλίζουν μπροστά σου τη μοναδική ναυτική και πολιτιστική ιστορία του νησιού. Κάποια από αυτά έχουν

διαμορφωθεί και σε ξενώνες δίνοντας την ευκαιρία σε όσους το επιθυμούν να ζήσουν κυριολεκτικά την ιστορία τους. Η λιτή αρχιτεκτονική για τα περισσότερα σπίτια και αρχοντικά με τις εσωτερικές αυλές και τα θαυμάσια πλακόστρωτα είναι η ζωντανή ανάμνηση του ένδοξου παρελθόντος της πρωτεύουσας του νησιού. Στο εσωτερικό των σπιτιών τα ψηλά ταβάνια, οι καμάρες, οι ξύλινες ζωγραφισμένες οροφές και τα θαυμάσια βενετσιάνικα έπιπλα τους προσδίδουν μεγαλοπρέπεια. Την όμορφη εικόνα συμπληρώνουν οι κήποι με τις περίτεχνες μαρμάρινες βρύσες, τις μπουκαμβίλιες, τα γιασεμιά και τα γεράνια που μοσχοβολούν.

Οι παραλίες του νησιού δεν είναι πολλές αν και μια ημερήσια εκδρομή με τα караβάκια αποκαλύπτει πεντακάθαρα νερά ιδανικά για βουτιές και θαλάσσια σπορ. Απολαυστικό σπορ όμως μπορεί να αποτελέσει και η ενατένιση του γαλάζιου από τις καφετέριες που βρίσκονται ακριβώς πάνω στο κύμα και προσφέρουν ιδανικά σημεία ξεκούρασης αλλά και συνάντησης διάσημων αστέρων εγχώριων και διεθνών. Λίγο όμως να περπατήσει κανείς στο νησί εύκολα καταλαβαίνει γιατί αποτέλεσε και συνεχίζει ακόμη και σήμερα να αποτελεί πηγή έμπνευσης πολλών καλλιτεχνών, κάποιους ίσως τους δείτε άλλωστε στα στενά και τις γωνίες των ανθοστολισμένων υδραϊκών σπιτιών.

Το νησί το καλοκαίρι ζει ένα τουριστικό θαύμα. Η ήσυχη νησιώτικη ζωή της μέρας μετατρέπεται το βράδυ σε κοσμοπολίτικη και στα γαλήνια πλακόστρωτα σοκάκια - όπου δεν κυκλοφορούν αυτοκίνητα - δημιουργείται ξαφνικά το αδιαχώρητο. Τη μεγάλη ναυτική ιστορία της Ύδρας μαρτυρούν τα αναπαλαιωμένα αρχοντικά, το παλιό λιμάνι με τις πολεμίστρες και τα κανόνια, το μουσείο και η ναυτική σχολή. Απόδραση σε μια από τις παραλιακές γειτονιές της Αθήνας. Μια ώρα μόνο με το υδροπτερυγό αρκεί για να μας οδηγήσει σε ένα από τα πιο αγαπημένα και

κοσμοπολίτικα νησιά του Αργοσαρωνικού, που σφύζουν από ζωή χειμώνα-καλοκαίρι. Αξίζει κανείς να επισκεφθεί τα αρχοντικά του νησιού, να αγναντέψει το λιμάνι απο το λόφο, να θαυμάσει το ηλιοβασίλεμα απο το Περίπτερο και τη **Σπηλιά** και να επισκεφτεί τα 6 Μοναστήρια και τις 300 Εκκλησίες, ενώ λειτουργούν σημαντικά μοναστήρια στα περίχωρα της Πόλης, όπως της **Κοίμησης της Θεοτόκου** (17^{ος} αιώνας), του **Προφήτη Ηλία**, της **Αγίας Τριάδας**, όπου ισχύει το άβατο για τις γυναίκες κ.α.

Όταν πάρουμε το δρόμο για τις πιο πέρα γειτονιές, θα ανηφορίσουμε στα στενά καλντερίμια και τις πέτρινες σκάλες που περνούν μπροστά από θεόρατους τοίχους με ψηλά παράθυρα και αυλόπορτες πλημμυρισμένες με γιασεμιά και μπουκαμβίλιες. Τα περισσότερα αρχοντικά ανήκουν σε παλιές οικογένειες караβοκύρηδων, που η παράδοσή τους κρατάει από την εποχή της τουρκοκρατίας και τον καιρό της Επανάστασης του '21, όταν είχαν συγκροτήσει έναν από τους σημαντικότερους στόλους της αντίστασης. Μιαούλης, Βουδούρης, Τομπάζης, Βούλγαρης... είναι μερικά μόνο από τα ονόματα που γεννήθηκαν και μεγαλούργησαν εδώ. Στο εσωτερικό τους τα περισσότερα σπίτια διατηρούν ατόφιο το χρώμα των περασμένων

αιώνων: μαρμάρινες διακοσμήσεις στις εισόδους, παραδοσιακά ξύλινα έπιπλα, σκαλιστά και ζωγραφιστά ταβάνια και αυλές που είναι κρυμμένες πίσω από πανύψηλους τοίχους.

Στην προβλήτα είναι αραγμένα караβάκια που έχουν ως προορισμό τις απόκρημνες ακτές και τους μικρούς φυσικούς ορμίσκους του νησιού, αλλά και τις ακτές της Αργολίδας. Επίσης, χαρακτηριστική εικόνα αποτελούν τα υδραίικα θαλάσσια ταξί, ταχύπλοα με κίτρινο χρώμα, που διανύουν όλες αυτές τις αποστάσεις σε πολύ λίγο χρόνο και παίρνουν, συνήθως, μέχρι οκτώ επιβάτες.

Γενικά η Ύδρα φημίζεται για την ήμερη ζωή που προσφέρει στους επισκέπτες της την ημέρα, αλλά και για την έντονη, κοσμοπολίτικη ζωή, τη νύχτα. Τη νύχτα η Ύδρα μεταμορφώνεται σε πόλη της διασκέδασης και του ξεφαντώματος. Υπάρχουν λίγα και καλά κλαμπ και μπαρ για κάθε γούστο.

Ας περιηγηθούμε λοιπόν στην όμορφη Ύδρα.

Από την κορυφή **Έρω**ς έχετε μια πανοραμική θέα του λιμανιού και τον Σαρωνικού κόλπου από τη μία και του Μυρτώου πελάγους από την άλλη.

Ο γύρος του νησιού και οι περίπατοι στη φύση θα ανταμείψουν και τους πιο απαιτητικούς εκδρομείς. Θα μπορούσε να ξεκινήσει κάποιος από το **Καστράκι**, ένα μικρό παραθαλάσσιο κάστρο που χτίστηκε στα τέλη του 17^{ου} αιώνα, το οποίο βρίσκεται πολύ κοντά στην πόλη της Ύδρας για να θαυμάσει τη θέα. Συνεχίζοντας θα συναντήσει το **Μανδράκι**, τον πολεμικό ναύσταθμο της Ύδρας και το πραγματικό λιμάνι του νησιού από τον 16^ο ως τον 18^ο αιώνα.

Μεταξύ των σωστών επιλογών είναι και η γυναικεία **Μονή του Αγίου Νικολάου**, από όπου μπορεί να απολαύσει κανείς τη μοναδική θέα που συνθέτει το τοπίο της άγριας και παράλληλα φιλόξενης φύσης. Εκείνοι που αγαπούν την πεζοπορία, κι έπειτα από περπάτημα τριών ωρών, στην πορεία θα συναντήσουν ανακαινισμένα ξωκλήσια του 18^{ου} αιώνα, θα βρεθούν στην ανατολική άκρη του νησιού όπου βρίσκεται απομονωμένο το **μοναστήρι της Θεοτόκου της Ζούρβας**. Πρόκειται για μια πανέμορφη μονή με υπέροχη θέα.

Στο κέντρο του νησιού βρίσκεται το μοναστήρι του **Προφήτη Ηλία**, σε υψόμετρο 500 μ. χτισμένο μέσα σε πευκοδάσος, μοιάζει με όαση για το ξηρό νησί της Ύδρας. Στο προαύλιό του υπάρχει στέρνα με πόσιμο νερό, αλώνι και στάβλοι. Στην Επανάσταση του 1821 λειτούργησε ως φυλακή. Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το ψηλότερο βουνό του νησιού, Έρωσ. Για εκείνους που τους αρέσει η ορειβασία, ας ανέβουν στο βουνό, καθώς από το ψηλότερο σημείο του θα έχετε πανοραμική θέα του νησιού, του Αργοσαρωνικού Κόλπου και του Μυρτώου πελάγους. Λίγο πιο δυτικά συναντά κανείς τη γυναικεία μονή της **Αγίας Ευπραξίας**, όπου οι καλόγριες φτιάχνουν και πουλούν μεταξωτά εργόχειρα.

Μια εκδρομή στο δυτικό τμήμα του νησιού θα οδηγήσει στο χωριουδάκι **Επισκοπή**, μια ακόμη πευκόφυτη περιοχή, με όμορφα παραδοσιακά σπίτια, ελαιώνες και χωράφια, όπου πηγαίνει και βενζινόπλοιο. Αυτή η περιοχή είναι ο δημοφιλέστερος κυνηγότοπος του νησιού. Μια ενδιαφέρουσα πρόταση είναι ακόμα το πέρασμα από το εκκλησάκι της **Αγίας Μαρίας**, το οποίο στέκεται κατάλευκο ανάμεσα στα πεύκα. Άλλες αξιόλογες μονές είναι της **Αγίας Ματρώνας, του Αγίου Νικολάου και της Αγίας Τριάδας**, όπου ισχύει το «άβατο».

Στο κέντρο του λιμανιού βρίσκεται ο καθεδρικός ναός, που χτίστηκε το 1648 και ανακατασκευάστηκε το 1774. Παλαιότερα λειτουργούσε ως μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Σήμερα, μέσα στη μονή, εδρεύει το **Δημαρχείο** καθώς και το **εκκλησιαστικό μουσείο** του νησιού. Χτίστηκε το 1648 και λειτουργούσε ως μοναστήρι μέχρι το 1832. Το μαρμάρινο καμπαναριό της με το ρολόι φέρει τη χρονολογία του 1808 και οι χρυσοί και ασημένιοι πολυέλαιοι που κοσμούν το εσωτερικό της είναι διακοσμημένοι με τα κρίνα των Βουρβόνων. Σήμερα στον ιερό Ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου είναι εγκατεστημένο το Εκκλησιαστικό Μουσείο με σημαντικά ιερατικά κειμήλια.

Οι εκκλησίες της **Υπαπαντής**, του **Άι Γιάννη του Νηστευτή**, με λαϊκές τοιχογραφίες, τα δίδυμα μοναστήρια της **Αγίας Ευπραξίας** και του **Προφήτη Ηλία**, στην κορυφή του λόφου, πάνω από την πόλη. Οι εκκλησίες του Αγίου Ιωάννη και της Υπαπαντής με τους όμορφους τρούλους που στηρίζονται σε μαρμάρινες ασίδες. Η εκκλησία του **Αγίου Κωνσταντίνου του υδραίου**, προστάτη του νησιού που έχει κτιστεί στα ερείπια της κατοικίας του Αγίου. Μια επιμελημένη εκκλησία με ξύλινα γλυπτά και χρυσό τέμπλο.

Βόρεια του ακρωτηρίου Ρήγας στον όρμο του Αγίου Κωνσταντίνου και γύρω από το ομώνυμο ξωκλήσι βρέθηκαν θραύσματα αγγείων από τη μυκηναϊκή μέχρι και την Υστερορωμαϊκή εποχή μια και αποτελούσε λιμάνι του νησιού για τα από τις Κυκλάδες πλέοντα ιστιοφόρα. Δύο τρόποι για να φτάσετε πεζή στα **Καμίνια**: αφού ανεβείτε τα σκαλοπάτια της οδού ναυάρχου Κριεζή και περνώντας το τετράγωνο κτίσμα της κεντρικής αγοράς της Ύδρας θα κατηφορίσετε τη ρεματιά προς το μεγάλο Καμίνι. Ή παραλιακά ξεκινώντας από τα αριστερά του λιμανιού και περπατώντας δίπλα στη θάλασσα. διαδρομή μισής ώρας θα σας φέρει στο γραφικό λιμανάκι του Βλυχού.

Δεξιά και αριστερά στην είσοδο του λιμανιού βρίσκονται οι προμαχώνες με τα κανόνια, που προστάτευαν την πόλη, θυμίζοντας στον επισκέπτη την πλούσια ναυτική παράδοση του νησιού. Στην αριστερή πλευρά του λιμανιού, μετά το άγαλμα του Μιαούλη, βρίσκεται το **Λιμεναρχείο**, που στεγάζεται στην παλιά, πετρόχτιστη μπαρουταποθήκη. Δίπλα, βρίσκεται το μαρμάρινο κτίριο των αρχείων της Ύδρας, με ενθύμια από τη συμμετοχή των Υδραίων στην Επανάσταση του 1821, ενώ ακολουθεί το σπίτι της οικογένειας Τσαμαδού, όπου στεγάζεται η φημισμένη **Σχολή των Εμποροπλοιάρχων**, αλλά και το αρχοντικό του Τομπάζη, όπου στεγάζεται παράρτημα της **Σχολής Καλών Τεχνών**. Το αρχοντικό του Τομπάζη σήμερα στεγάζει το κτίριο της Σχολής Καλών Τεχνών. Δεν είναι τυχαίο, που από τα βάθη του παρελθόντος η Ύδρα ήταν «Το νησί των ζωγράφων». Λίγο πιο κάτω στο λιμάνι, το αρχοντικό των Τσαμπαδών φιλοξενεί τη **Σχολή Εμπορικής Ναυτηλίας**, ενώ του **Κουντουριώτη**, είναι ένα μικρό μουσείο με κειμήλια του '21. Λίγο πιο πέρα τα αρχοντικά του **Μιαούλη, του Βούλγαρη, του Κριεζή**, όπου στεγάζεται το Γηροκομείο. Όλα, χτισμένα αμφιθεατρικά, είναι διακοσμημένα με ξύλινες ζωγραφισμένες οροφές, διατηρούν τις μαρμάρινες κρήνες και τα έπιπλα της εποχής. Τα περισσότερα χτίστηκαν από Βενετσιάνους και Γενοβέζους αρχιτέκτονες.

Το αρχοντικό Κουντουριώτη

Το **Μουσείο**, δίπλα στο Λιμεναρχείο, περιλαμβάνει αξιόλογο ιστορικό αρχείο από την Επανάσταση. Το ιστορικό μουσείο της Ύδρας όπου φυλάσσονται κειμήλια της επανάστασης, η καρδιά του Ανδρέα Μιαούλη και ο σταυρός που κρατούσε πάντοτε κατά την διάρκεια της μάχης.

Το **Ιστορικό Αρχείο** της Ύδρας ιδρύθηκε το 1918. Στεγάζονταν στο κτίριο που είχε δωρίσει στην τότε κοινότητα της Ύδρας, ο εφοπλιστής και ευεργέτης Γκίκας Ν. Κουλούρας. Από τότε - και για 40 ολόκληρα χρόνια - ο γιατρός και δήμαρχος Αντώνιος Λιγνός ανέλαβε με ιδιαίτερο ζήλο την ταξινόμηση του σπάνιου αρχειακού υλικού της Ύδρας που είχε ο ίδιος ανακαλύψει στις αποθήκες της μονής της κοιμήσεως της Θεοτόκου. Το 1972 το κτίριο αυτό κατεδαφίστηκε και στη θέση οικοδομήθηκε ένα σύγχρονο οίκημα ικανό να φιλοξενήσει, να προστατεύσει και να αναδείξει το σπάνιο αυτό υλικό της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ύδρας. Σ' αυτό λειτουργεί, Αρχειακό Τμήμα, Μουσειακό Τμήμα και Βιβλιοθήκη. Στο **Αρχειακό τμήμα** φυλάσσεται όλο το πολύτιμο υλικό που σχετίζεται με την τοπική ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό της Ύδρας. Σκοπός του είναι να εντοπίζει, να συγκεντρώνει και να ταξινομεί κάθε είδους αρχειακό υλικό που φτάνει στο κέντρο ιστορικής τεκμηρίωσης. Οι κύριες πηγές πληροφόρησης και τροφοδότησης του αρχείου με νέο υλικό, είναι όλες οι δημόσιες υπηρεσίες του νησιού, τα αρχεία ιδιωτικών και δημοσίων φορέων κ.α. Η μεγαλύτερη ενότητα του αρχειακού υλικού αφορά την περίοδο του 18ου και 19ου αιώνα, κατά την οποία η Ύδρα πρωταγωνιστούσε στην ιστορία του Ελλαδικού χώρου. Στον αρχειακό αυτό χώρο υπάρχουν 18.000 περίπου πρωτογενή έγγραφα, χειρόγραφα κώδικες κτλ. που σκιαγραφούν τους προεπαναστατικούς, επαναστατικούς και μετά επαναστατικούς χρόνους της Ελληνικής ιστορίας. Επίσης, υπάρχουν και ενότητες με αρχεία εκπαιδευτικά, εκκλησιαστικά,

διοικητικά κ.α που ξεκινούν από τον 19ο αιώνα και καλύπτουν μέχρι και γεγονότα των ημερών μας. Ο **Μουσειακός χώρος** καταλαμβάνει το ισόγειο και τον όροφο του κτιρίου. Στο ισόγειο εκτίθενται σπάνια κειμήλια των Βαλκανικών και του Α' και Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Επίσης, στο προθάλαμο θα δείτε υδραϊκές ενδυμασίες, ακρόπρωρα και ακροστόλια από πλοία του Αγώνα. Ενώ στον όροφο του κτιρίου φιλοξενούνται έργα Ελλήνων και ξένων ζωγράφων, καθώς και μικροκαλλιτεχνήματα του 18ου – 19ου αιώνα, όπως ναυτικοί χάρτες, μινιατούρες πλοίων, κ.α. Η **βιβλιοθήκη** στεγάζεται στον πρώτο όροφο του κτιρίου. Περιλαμβάνει 4.000 περίπου βιβλία. Ανάμεσά τους υπάρχουν πολλές πρωτότυπες εκδόσεις που χρονολογούνται από τις αρχές του 18ου αιώνα

Η τοποθεσία Καμίνια, όπου τη Μεγάλη Παρασκευή η περιφορά του Επιταφίου προχωράει μέσα στη θάλασσα, και ακόμη δυτικότερα ο Βλυχός. Αξιοθέατο θεωρείται επίσης το **φαρμακείο Ραφαηλά** στο κέντρο της πόλης που ιδρύθηκε το 1890 και διατηρεί το εσωτερικό των παλιών φαρμακείων. Στη περιοχή καλά πηγάδια στους πρόποδες του λόφου της Κιάφας βρίσκεται το αρχοντικό των **Γκορογιάννη** που διαθέτει ένα παραδοσιακό μακεδονίτικο σαλόνι.

Υπάρχουν λιγιστές, κυρίως βραχώδεις ακτές, όπως, επίσης μικρές αμμουδιές και βοτσαλωτές παραλίες, ο **Βλυχός** που αποτελεί μία οργανωμένη παραλία με ταβέρνες, το **Καμίνι** που είναι μια μικρή παραλία με βότσαλα και ταβέρνες, ο **Μώλος** που βρίσκεται σε βραχώδη όρμο.

Και με караβάκι σε ορμίσκους γύρω από το νησί. Ο **Παλαμηδός**, ο **Μώλος** και τα **Καμίνια** είναι μερικές από τις λιγιστές αμμουδερές παραλίες του νησιού, το καουμίθι που είναι μια παραλία με χοντρή άμμο

στη δυτική πλευρά του νησιού. Το **Μπίστι** είναι οργανωμένη παραλία με βότσαλα και βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του νησιού σε όρμο που περιβάλλεται απο πευκοδάσος. Ο **Αγ. Νικόλαος** που είναι μια οργανωμένη παραλία στη νοτιοανατολική πλευρά του νησιού. Η **Λιμνιόνιζα**, μια παραλία με βότσαλα σε κολπίσκο στην ανατολική πλευρά του νησιού.

Η Ύδρα φημίζεται για τις απόκρημνες ακτές της. Σε απόσταση 300 μέτρων από την πόλη υπάρχει προστατευμένο μέρος που κάνουν μπάνιο οι περισσότεροι από τους κατοίκους. Στην Ύδρα για να κολυμπήσει κάποιος πρέπει να αφήσει για λίγο το λιμάνι. Όλες οι πλαζ και οι ακτές της Ύδρας, με βράχια, με βότσαλα ή με άμμο διαθέτουν ένα κοινό χαρακτηριστικό, τα βαθιά κρυστάλλινα νερά. Στην Ύδρα απολαμβάνεις τη θάλασσα καλύτερα με τις βουτιές από τους βράχους, όπως στη Σπηλιά, μια βραχώδη παραλία με έντονη κίνηση.

Δίπλα η **Υδρονέτα**, που βρίσκεται στο ομορφότερο μέρος του νησιού, κάτω από τα κανόνια και δίπλα στα βράχια. Μετά την Υδρονέτα είναι το **Αυλάκι** που είναι μια παραλία με βότσαλα κοντά στον οικισμό. Ωστόσο η εξόρμηση σε λίγο πιο μακρινές και παρθένες παραλίες προσφέρει σίγουρη ανταμοιβή. Οι Υδραίοι βαρκάρηδες έχουν φροντίσει για τη μεταφορά, αλλά υπάρχουν και θαλάσσια ταξί. Στο **Μανδράκι**

βρίσκεται μια από τις πιο οργανωμένες πλαζ του νησιού, με θαλάσσιο σκι και wind surfing. Στην Ύδρα κάθε χρόνο το Μάρτιο και τον Οκτώβριο διοργανώνονται ιστιοπλοϊκοί αγώνες. Διασχίζοντας τον παραλιακό δρόμο από την πόλη της Ύδρας ή παίρνοντας βαρκούλα από το λιμάνι φτάνει κανείς στο **Μικρό Καμίνι**, μια όμορφη και ήσυχη παραλία με βότσαλα και παραδοσιακά ταβερνάκια. Προσφέρεται για μικρά παιδιά και θαλάσσια σπορ. Σε μικρή απόσταση από εκεί, ακολουθώντας το παραλιακό μονοπάτι συναντά το Βλυχό με τα πεντακάθαρα νερά του. Έπειτα από 20 λεπτά πεζοπορίας υπάρχει η παραλία του Παλαμιδά, στη συνέχεια το **Καουμίθι**, μια παραλία με χοντρή άμμο και τέλος στο νοτιότερο όρμο του νησιού, η παραλία του **Μπίστι** με τη μεγάλη αμμουδιά κατάλληλη για μακροβούτια και ψαροντούφεκο, δίπλα στο κατάφυτο πευκοδάσος. Παραλίες με ιδιαίτερη φυσική ομορφιά, ιδανικές για κολύμπι και ψάρεμα είναι: του **Αγίου Νικολάου**, στην περιοχή Νήσιζα, στο **Κλιμάκι**, τη **Λιμιώνιζα** και το **Μώλο**.

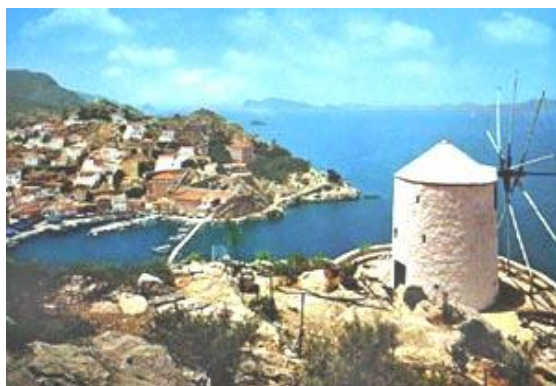
Η Ύδρα δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να ζήσει τον παλιό τρόπο ζωής του νησιού. Ως καλλιτεχνικό στέκι η Ύδρα γίνεται κάθε χρόνο κέντρο εκδηλώσεων συναυλιών εκθέσεων και ομιλιών κάθε είδους. Από το λιμάνι οργανώνονται εκδρομές για το γύρω του νησιού το πόρτο χέλι την Κόστα και το θέατρο της Επιδαύρου. Με βάρκα ή πεζή θα φτάσετε στο Μανδράκι όπου το αναστηλωμένο ναυπηγείο του 18ου αιώνα αποτελεί τμήμα ενός πολυτελούς ξενοδοχείου.

Εκδηλώσεις

Πρώτη θέση έχουν τα φημισμένα **Μιαούλεια**. Οι τριήμερες εκδηλώσεις είναι αφιερωμένες στη δράση του ναύαρχου Μιαούλη. Γίνονται κάθε χρόνο στο τέλος του Ιουνίου, στο πλαίσιο της ναυτικής εβδομάδας. Περιλαμβάνουν επιδείξεις του στόλου, λεμβοδρομίες,

ιστιοπλοϊκούς και κολυμβητικούς αγώνες. Κορυφώνονται με την αναπαράσταση της πυρπόλησης της τουρκικής ναυαρχίδας και την καύση των πυροτεχνημάτων την τρίτη και τελευταία μέρα των εκδηλώσεων, για την οποία πλήθος κόσμου συρρέει στο νησί. Η επέτειος του απελευθερωτικού αγώνα γιορτάζεται με ένα λαμπρό τριήμερο εκδηλώσεων από τις 23 έως τις 25 Ιουνίου, με την ονομασία «Μιαούλεια», προς τιμήν του ηγέτη του επαναστατικού στόλου Ανδρέα Μιαούλη. Χιλιάδες πυροτεχνήματα, αθλητικοί αγώνες, χορός και ολονύχτιο τραγούδι, πλαισιώνεται από αμέτρητα σκάφη και καϊκια που πλημμυρίζουν το λιμάνι για να απολαύσουν την αναπαράσταση της πυρπόλησης της τουρκικής ναυαρχίδας. Και στο βάθος του οικισμού είναι φωταγωγημένη η εντυπωσιακή εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, του 18ου αιώνα, με το τεράστιο ρολόι πάνω στο καμπαναριό της.

Τη **Μεγάλη Παρασκευή** στα Καμίνια γίνεται η περιφορά του Επιταφίου, μέσα στη θάλασσα! Επίσης την **Κυριακή του Πάσχα**, εκτός από το παραδοσιακό ψήσιμο του οβελία τηρείται το έθιμο του καψίματος του Ιούδα. Το καλοκαίρι πραγματοποιούνται πολλές εκθέσεις, βραδιές ζωγραφικής, μουσικές και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Ξεχωριστή θέση έχει το **Διεθνές φεστιβάλ μαριονέτας**, το μοναδικό στο οποίο οι καλλιτέχνες συμμετέχουν χωρίς αμοιβή αλλά και οι θεατές χωρίς εισιτήριο.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Η Ύδρα έχει κάθε κατηγορίας ξενοδοχεία και καταλλήματα. Καθώς και πολλά αρχοντικά έχουν μετατραπεί σε ξενοδοχεία και ξενώνες. Παραταύτα υπάρχουν κάποια ξενοδοχεία που ξεχωρίζουν.

Αυτά είναι το **Bouayia**, ένα μικρό ξενοδοχείο που θυμίζει περισσότερο σπίτι παρά ξενώνα. Παραδοσιακό στυλ, με παλιά κειμήλια της οικογένειας και αντίκες.

Το **Bratsera**, ένας ατμοσφαιρικός ξενώνας σ' ένα ανακαινισμένο υδραίικο σπίτι του 1750 και σ' ένα εργοστάσιο επεξεργασίας σφουγγαριών του 1890, γύρω από μια όμορφη αυλή με κήπο και πισίνα. Διαθέτει 23 δωμάτια και είναι ένα ξενοδοχείο Α κατηγορίας.

Το **Hydroussa**, ένα ανακαινισμένο ξενοδοχείο με αρχοντική ατμόσφαιρα στην κεντρική σάλα με τα ζωγραφιστά ταβάνια και τις αντίκες.

Το **Mistral**, ένα άνετο και φιλικό ξενοδοχείο 18 δωματίων σ' ένα τριώροφο πέτρινο κτίριο, που χτίστηκε στη θέση παλιού αρχοντικού του 1817 διατηρώντας την ντόπια αρχιτεκτονική. Αποτελεί το 'διαμάντι' των ελληνικών νησιών και έχει καθιερωθεί ένα από τα πιο εκλεπτυσμένα και φιλόξενα ξενοδοχεία

Και το **Ορλώφ**, ένα όμορφο boutique hotel που διατηρεί ανέπαφη την ατμόσφαιρα της ιστορικής κατοικίας του Ρώσου διπλωμάτη Γεωργίου Ορλώφ. Είναι ένα ξενοδοχείο 9 δωματίων και ανήκει στα ξενοδοχεία Α κατηγορίας.

Το ξενοδοχείο **Φαίδρα** βρίσκεται μόλις 3 λεπτά με τα πόδια απο το γραφικό λιμάνι της Ύδρας. Το ανακαινισμένο κτίριό του χτισμένο σύμφωνα με την υδραϊκή αρχιτεκτονική παράδοση συνδυάζει τέλεια την άνεση και την πολυτέλεια. Διαθέτει 3 σουίτες, 1 στούντιο και 2 δωμάτια πλήρως ανακαινισμένα κρατώντας το παραδοσιακό χρώμα της πόλης αλλά με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας.

Το ξενοδοχείο **Ερατώ** βρίσκεται 4 χλμ απόσταση απο το λιμάνι της Ύδρας και μόλις 100μ. απο παραλία με βότσαλα. Διαθέτει 2 μεζονέτες και μπορεί να ικανοποιήσει πλήρως τον επισκέπτη του καθώς έχει όλες τις ανέσεις. Ένα πλεονέκτημά του είναι πως μπορεί να σου προσφέρει πολύ ησυχία και ηρεμία καθώς στεγάζει λίγο κόσμο. Κάθε μεζονέτα έχει θέα στον κήπο, στην θάλασσα και στο βουνό. Μπορεί να ικανοποιήσει και τα γούστα του πιο απαιτητικού πελάτη.

Το ξενοδοχείο **Αμαρυλλίς** βρίσκεται σ'ένα γραφικό σοκάκι, μόλις 70 μ. απο το λιμάνι. Λειτουργεί όλο το χρόνο και διαθέτει 10 δίκλινα

δωμάτια με όλες τις ανέσεις. Το πλεονέκτημά του είναι το ζεστό και φιλικό περιβάλλον του.

Το ξενοδοχείο **Αλκυονίδες** απέχει μόλις 3 λεπτά απο το λιμάνι της Ύδρας. Είναι μια πανσιόν που αποτελείται απο 10 άνετα δωμάτια. Διαθέτει όλες τις ανέσεις. Στον καταπράσινο κήπο μπορείτε να απολάυσετε τον καφέ ή το αναψυκτικό σας. Είναι ξενοδοχείο Α κατηγορίας.

Το ξενοδοχείο **Θεανώ** βρίσκεται πίσω απο το γραφικό ρολόι της Ύδρας σ' ένα πέτρινο παραδοσιακό κτίριο. Διαθέτει όλες τις ανέσεις και αποτελεί ένα ξενοδοχείο Α κατηγορίας.

Τέλος το ξενοδοχείο **Miranda** είναι ένα ξενοδοχείο Α κατηγορίας το οποίο διαθέτει 14 δώματα . Είναι κοντά στο κέντρο της πόλης και μπορεί να ικανοποιήσει πλήρως κάθε πελάτη.

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ ΚΑΙ ΠΟΥ ΘΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΤΕ

Στην οργανωμένη βοτσαλωτή παραλία του Βλυχού συνδέεται κι αυτή μαζί του με τακτική συγκοινωνία, είναι εξίσου δημοφιλής, αφού μπορείς να συνδυάσεις το μπάνιο με προσεγμένο φαγητό στο όμορφο bar-restaurant **Ενάλιον**.

Ιταλική κουζίνα στο **Caprice**, ένα από τα πιο ρομαντικά bar restaurant του νησιού.

Ελληνική μαμαδίστικη κουζίνα στο **Πορφύρα**.

Θαλασσινούς μεζέδες και ψάρια στο **Sunset**.

Ατμοσφαιρικό δείπνο με ψάρι και ελληνικές γεύσεις στη **Veranda**.

Από τις γραφικές ταβερνίτσες με τις κουκλίστικες αυλές μπειτε στο **Γειτονικό** (Χριστίνα).

Δοκιμάστε κυδωνάτο και κλασικό υδραίικο χαλβά, στην **Κονδυλένια**.

Καλοφτιαγμένους μεζέδες στον **Μανόλη** και στο **Πυροφάνι**.

Ατμόσφαιρα κάτω από την κληματαριά στο cult **Στέκι**.

Κλασική ελληνική ταβέρνα είναι η **Ξερή Ελιά**.

Τη νύχτα η Ύδρα μεταμορφώνεται σε πόλη της διασκέδασης και του ξεφαντώματος. Υπάρχουν λίγα και καλά κλαμπ και μπαρ για κάθε γούστο.

Ένα από τα γνωστότερα είναι ο **Πειρατής**, κυρίως για τους φίλους του ροκ, και γενικότερα της ξένης ποιοτικής μουσικής. Λίγο πιο πέρα, στην προβλήτα, θα βρείτε μαγαζιά με ελληνική μουσική.

Σε ψηλότερο σημείο, για χορευτική μουσική θα βρείτε ένα μαγαζί στα πρότυπα των παλιών ντισκοτέκ, το **Χείβεν**.

Ρομαντικές νύχτες θα ζήσετε στα δύο μπαράκια πάνω από τα βράχια στο αριστερό μέρος του λιμανιού, εκεί όπου θα βρείτε και το κλασικό ελληνικό στέκι με φαγητό και ζωντανή ελληνική μουσική.

Το **Nautilus**, ξεσηκώνει τη νεολαία με τα τελευταία ελληνικά χιτάκια, που μπορείς να τα χορέψεις στο κοσμοπλημμυρισμένο εσωτερικό ή να τα ακούσεις αραχτός στα τραπέζια στο μόλο, δίπλα στα καϊκάκια.

Στο ίδιο μουσικό ύφος κινείται και ο γειτονικός **Saronicos**, το club του νησιού, με σήμα κατατεθέν τη βάρκα-καναπέ στην είσοδο.

Πιο low profile, το **Amalour**, στο ισόγειο ενός αρχοντικού του 1814 σ' ένα από τα κεντρικά σοκάκια, ενδείκνυται για χαλαρές, παρεϊστικές καταστάσεις συνοδεία ενός κοκτέιλ banana colada και έθνικ-τζαζ μουσικής.

Η Ύδρα, με καθαρή ατμόσφαιρα και πεντακάθαρη θάλασσα είναι ο ιδανικός τόπος διακοπών για το σύγχρονο άνθρωπο γιατί συνδυάζει ομορφιά, αισθητική ηρεμία και ψυχαγωγία. Είναι το αγαπημένο νησί των ζωγράφων και γενικά των καλλιτεχνών, που της προσδίδουν μεταφυσικές δυνάμεις και τη χαρακτηρίζουν «ερωτικό νησί με μαγικές ιδιότητες». Το γραφικό λιμανάκι και η χαρούμενη μικρή πόλη της Ύδρας μαζί με τις τόσες ομορφιές του νησιού συγκεντρώνουν κάθε καλοκαίρι πλήθος από ντόπιους παραθεριστές και ξένους τουρίστες, ιδίως καλλιτέχνες, που προσελκύονται από τη γαλήνη και την πατροπαράδοτη φιλοξενία των κατοίκων. Η κίνηση του νησιού είναι ζωηρή και οι καλόκαρδοι Ύδραίοι κερδίζουν σήμερα πολλά από τον τουρισμό, ζώντας μια ήσυχη και ειρηνική ζωή στο δοξασμένο και όμορφο τόπο τους.

3. Ο ΠΟΡΟΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο Πόρος αποτελεί ένα μικρό νησί του Αργοσαρωνικού κόλπου απέναντι από την Τροιζήνα. Έχει έκταση 31,3 τετ. χλμ. και αποτελεί τον ομώνυμο δήμο της επαρχίας Τροιζήνας, του νομού Πειραιά, με 3.926 κατοίκους. Βρίσκεται 32 ν.μ. νοτίως του Πειραιά. Είναι ηφαιστειογενές νησί με πυκνή βλάστηση και γραφικούς κόλπους. Το νησί παρουσιάζει μεγάλη τουριστική κίνηση, κυρίως το καλοκαίρι. Το 1848 εγκαταστάθηκε ο ναύσταθμος στον μικρό ισθμό του νησιού, ο οποίος παρέμεινε εκεί μέχρι το 1878 που μεταφέρθηκε στη Σαλαμίνα. Μέχρι πριν από λίγες δεκαετηρίδες η οικονομία του νησιού στηριζόταν στις ναυτικές εγκαταστάσεις. Σήμερα ο τουρισμός αποτελεί την κύρια πηγή των εσόδων για το νησί.

Ο Πόρος ενθουσιάζει τον επισκέπτη με την πρώτη ματιά. Η νησιώτικη παραδοσιακή πόλη, χτισμένη αμφιθεατρικά πάνω σε ένα λόφο είναι γεμάτη ζωή και συνδυάζει ξεκούραση και ηρεμία, σπορ και νυχτερινή διασκέδαση. Οι διακοπές στον Πόρο καλύπτουν και τον πιο απαιτητικό παραθεριστή προσφέροντας επισκέψεις στα αξιοθέατα του νησιού, βόλτες στα γραφικά σοκάκια με τα ασβεστωμένα σπίτια, καταγάλανες παραλίες, περιπάτους σε καταπράσινα μονοπάτια,

νυχτερινή ζωή, γευστικές απολαύσεις στα πανέμορφα ταβερνάκια και ζεστή φιλοξενία. Η ομορφιά του τόπου εντυπωσίασε και υμνήθηκε από κορυφαίους λογοτέχνες και ποιητές.

«Ο Πόρος έχει κάτι από τη Βενετία κανάλι, επικοινωνία ανάμεσα στα σπίτια με βάρκες, γλιδή, νωχέλεια, αισθησιακός πειρασμός». Γ. Σεφέρης. Μια μοναδική γραφικότητα, ένας γαλήνιος τόπος που υμνήθηκε από το Σεφέρη έως τον Χένρι Μίλερ και εξακολουθεί να γοητεύει κάθε επισκέπτη του. Η ομορφιά του, που αποτυπώθηκε πολλές φορές στο φακό του παλιού ελληνικού κινηματογράφου, μας προκαλεί να τον επισκεφτούμε.

Οι γνώστες της Ελλάδας είναι ενθουσιασμένοι από το μάλλον ομορφότερο και συναρπαστικότερο νησί του Σαρωνικού, το οποίο μέχρι τώρα έμεινε απείραχτο από τον μαζικό τουρισμό και είναι αξιόσυστατο για τους αθλητές των θαλάσσιων σπορ. Το όνομα Πόρος σημαίνει «δίοδο». Το νησί ονομαζόταν στ' αρχαία Καλαύρεια και μέχρι σήμερα ο Πόρος αποτελείται ουσιαστικά από δύο νήσους (Σφαιρία και Καλαύρεια) που τους ενώνει μια μικρή λωρίδα ξηράς. Η Σφαιρία είναι μια τριγωνική νησίδα, ηφαιστειακής προέλευσης, πάνω της είναι κτισμένος ο παραδοσιακός οικισμός του Πόρου και χωρίζεται από το υπόλοιπο νησί (Καλαυρεία) με μια στενή διώρυγα (κανάλι) που συνδέεται με μια μικρή γέφυρα.

Ο Πόρος έχει πρόσβαση με πολλούς τρόπους. Από Πειραιά καθημερινά αναχωρούν Ferry Boats για Πόρο από την Πλατεία Καραϊσκάκη στο λιμάνι του Πειραιά που φτάνουν σε 2 ώρες και 15 λεπτά. Από την Ακτή Μιαούλη πραγματοποιούνται δρομολόγια με τα ιπτάμενα δελφίνια που φτάνουν στον Πόρο σε 1 ώρα. Ξεκινώντας από την Αθήνα οδικώς, η απόσταση είναι 180 χλμ., μέσω Επιδαύρου και

Γαλατά. Από εκεί με μικρά Ferry Boats ή βάρκες φτάνει κανείς στο Πόρο σε 3 λεπτά. Όσοι πάτε στον Πόρο με το δικό σας σκάφος μπορείτε να αράξετε στους γραφικούς όρμους που σχηματίζει το φυσικό λιμάνι του Πόρου ή κατά μήκος της προκυμαίας. Πετρέλαιο ή βενζίνη μπορείτε να προμηθευτείτε από κινητές μονάδες και νερό απέναντι από τον Ο.Τ.Ε. ή στην Πούντα. Πρακτορείο πλοίων: 22980 54007. Πρακτορείο ιπτάμενων δελφινιών: 22980 53813

Δήμος Πόρου: 22980 22220

Αστυνομία: 22980 22256

Τουριστική αστυνομία: 22980 22462

Λιμεναρχείο Πειραιά: 210 4511311,6

Λιμεναρχείο Πόρου: 22980 22274

Ιατρείο: 22980 22600

ΚΤΕΛ Γαλατά: 22980 22480

Ιπτάμενα Δελφίνια Πειραιά: 210 4199200

Ιπτάμενα Δελφίνια Πόρου: 22980 22977

3.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΡΟΥ

Κατά τον αρχαίο περιηγητή και γεωγράφο Πausανία, ο Πόρος στην αρχαιότητα αποτελείτο από δύο νησιά, τη Σφαίρο και την Καλαυρία που αρχικά ήταν αφιερωμένη στο θεό Απόλλωνα, ο οποίος την παραχώρησε στο θεό Ποσειδώνα, ως αντάλλαγμα για τη Δήλο. Η δημιουργία της Σφαιρίας – που είναι πολύ μεταγενέστερη της Καλαυρίας - είναι αποτέλεσμα πολλών γεωλογικών μεταβολών που σημειώθηκαν στην περιοχή- 3.000 π.Χ.

Σφαιρία και Καλαυρία ονομάστηκαν Πόρος. Και υπάρχουν δύο εκδοχές: Η πρώτη είναι από τον Πόρο, γιο του ήρωα Καλαυρού που έδωσε το όνομά του στο μεγάλο νησί. Ο Καλαυρός - ή Καλαβρός- ήταν γιος του Ευρυμέδη, και εγγονός του Αγανού- όλοι απόγονοι του Πελασγού. Φαίνεται, λοιπόν, πως οι Αρκάδες ήρθαν στις περιοχή γύρω στα 1250 π.Χ. Ο Πόρος – εραστής της Αίθρας, κόρης του Πιθθέα - είχε πάρει το όνομά του από τον μυθολογικό Πόρο (πλούτο). Κατά την Ελληνική Μυθολογία, η Μήτις, κόρη του Ωκεανού και της Τηθύος, εθεωρείτο από τους αρχαίους (Ορφικούς) προσωποποίηση της φρόνησης. Από την ένωσή της με το Δία, γεννήθηκε ο Πόρος. που σήμαινε πλούτο. Από τον Πόρο και την Πενία (φτώχεια) γεννήθηκε ο Έρωτας. Το όνομα αυτό – Πόρος- είχαν πολλά άτομα στην αρχαία Ελλάδα, ένα δε από αυτά ήταν και ο εραστής της Αίθρας, που όμως σκοτώθηκε νωρίς σε μια μάχη. Η δεύτερη εκδοχή είναι ότι πήρε το όνομά του από το διαμετακομιστικό κέντρο της εποχής του χαλκού (3.000 π.Χ.) που ανακαλύφθηκε στο Κοκορέλι (Κάβο Βασίλης) και ήταν ΠΟΡΟΣ = ΠΕΡΑΣΜΑ = ΠΛΟΥΤΟΣ. Ένα τέτοιο πέρασμα ήταν και η διάβαση από την Πελοποννησιακή ακτή στη Σφαιρία, αφού σύμφωνα με όσα έγραψε ο Πausανίας (150 μ.Χ.) ήταν ενωμένες και μπορούσε να πάει κανείς περπατώντας. Ενωμένες ήταν μέχρι το 400 μ.Χ. που έγινε μεγάλος σεισμός και καταβυθίσεις. Την ύπαρξη του ναού της Αθηνάς και του τάφου του Σφαίρου, μαρτυρούν σήμερα πολλά σκόρπια μάρμαρα, πωρόλιθοι, γρανιτόπετρες, ατόφια ή μετασχηματισμένα, πολλά εντοιχισμένα στα παλιά σπίτια , γύρω από τον Άγιο Γεώργιο και το Ρολόι. Πολλά κομμάτια είναι πλακοστρωμένα στις πλατείες και τα δρομάκια της γειτονιάς αυτής. Εχουν επισημανθεί επίσης μαρμάρινες στέρνες, σήμερα επιχρωματωμένες.Ο ναός του Αγίου Γεωργίου είναι τοποθετημένος πάνω σε ερειπωμένο κτίσμα του αρχαίου ναού. Και το ιερό του ακολουθεί τη βορειο-ανατολική κατεύθυνση του

αρχαίου κτίσματος, και όχι την καθαρά ανατολική που επιβάλλουν οι Χριστιανικοί δομικοί κανονισμοί.

Στο βόρειο τμήμα του νησιού υπάρχουν τα ερείπια του ναού του Ποσειδώνα, όπου είχε καταφύγει ο αρχαίος Αθηναίος ρήτορας Δημοσθένης, κυνηγημένος από τον Φίλιππο της Μακεδονίας, το 323 π.Χ. όπου και αυτοκτόνησε με δηλητήριο για να μην παραδοθεί στους Μακεδόνες. Ο ναός αυτός χτισμένος το 600 π.Χ. περίπου, ήταν μεγάλης σημασίας καθότι εκεί διαζάγονταν οι Αμφικτυονίες, μεταξύ επτά πόλεων, για επίλυση τυχόν διαγορών τους, καθώς και για εμπορικές συναλλαγές. Ο κυρίως ναός ήταν Δωρικού ρυθμού, ορθογώνιος περίπτερος με 6 και 12 κίονες στις πλευρές του. Γύρω του υπήρχε περίβολος, αρκετές στοές και τεμένη. Κοντά στο ναό υπήρχε ο οικισμός της Καλαυρίας, ενώ στον κόλπο της Βαγιωνιάς υπήρχε άλλος αρχαίος οικισμός που καταποντίστηκε στη θάλασσα

Ασφαλώς οι πρώτοι κάτοικοι της Σφαιρίας ήταν όσοι υπηρετούσαν στο ιερό της Απατουρίας Αθηνάς που ίδρυσε η Αίθρα περίπου 1230 χρόνια π.Χ. και οι μετέπειτα από αυτούς. Διάφορα ευρήματα επιβεβαιώνουν την άποψη αυτή. Αλλά για 2500 χρόνια από τότε δεν απέκτησε κάποιο σημαντικό οικισμό.

Στο μεταξύ οι Γότθοι, με επικεφαλής τον Αλάριχο [τέλη του 4^{ου} αιώνα μ.Χ.] είχαν λεηλατήσει και καταστρέψει την περιοχή της Τροιζηνίας, και φυσικά την Καλαυρία και τη Σφαιρία. Οσοι είχαν επιζήσει, πρέπει να είχαν κρυφτεί σε άλλα πιο ασφαλή σημεία της περιοχής.

Πολύ αργότερα, όταν δημιουργήθηκε ο Δαμαλάς, εμφανίστηκαν οι Μπαρμπερίνοι πειρατές, που είχαν το ορμητήριο τους στη Βαγιονιά-ονομάζεται και «Μπαρμπαριά»- μερικοί Τροιζήνιοι, 1430-1440, για να προφυλαχθούν πήγαν κι έχτισαν σπίτια στο χώρο γύρω από το σημερινό Ρολόι. Εκεί πήγαν και ορισμένοι αγρότες της Καλαυρίας. Εχτισαν μάλιστα και ένα πρόχειρο φρούριο και η περιοχή ονομάστηκε «Καστέλι». Το φρούριο υπήρχε κατά το 1858, όπως αναφέρει ο Α. Bertrand. Στο χώρο αυτό βρίσκονταν στην αρχαιότητα, όπως είπαμε, ο τάφος του Σφαίρου και ο ναός της Απατουρίας Αθηνάς. Αλλά τα σπίτια άρχισαν να πυκνώνουν όταν διάφορες οικογένειες- από την Αλβανία, Ελληνο-Ιλλυρικής καταγωγής {οι λεγόμενοι Αρβανίτες, από τους οποίους προήλθε η αρβανίτικη διάλεκτος } ήρθαν στη νότια Ελλάδα. Τότε, 1440, πρέπει να χτίστηκαν και τα ναΐδρια της Κοίμησης της Θεοτόκου και του Αη Γιάννη, που υπάρχουν και σήμερα δίπλα στο Ρολόϊ.

Τους Αρβανίτες αυτούς είχαν φέρει στην Πελοπόννησο, για να πυκνώσουν κάπως τον πληθυσμό της ρημαγμένης από τις επιδρομές χώρας, ο Μανουήλ Καντακουζηνός το 1350, ο Νέριος Ατζαϊόλης το 1384 και ο Θεόδωρος Παλαιολόγος το 1405. Ελάχιστοι εγκαταστάθηκαν αμέσως στην περιοχή της Τροιζηνίας.

Όμως μετά την Άλωση της Πόλης, ο Μωάμεθ ο Πορθητής, κατά την επικράτησή του στην Πελοπόννησο, 1459 και 1460, έδωσε εντολή να εξολοθρευτούν οι Αρβανίτες αυτοί. Έτσι οι Αρβανίτες που ζούσαν στο Ναύπλιο και τον εύφορο αργολικό κάμπο, διέφυγαν

προς την Τροιζηνία: τον Γαλατά, την Τροιζήνα, τον Πόρο, κυρίως στα Μέθανα και τα άλλα χωριά. Ακόμη την Υδρα και τις Σπέτσες.

Ένας δεύτερος εποικισμός έγινε το 1540, όταν παραδόθηκαν και οι υπόλοιπες Ενετικές κτήσεις στους Τούρκους, κυρίως της Μονεμβασίας. Τότε η πόλη επεκτάθηκε προς την Μπρίνια, την Πούντα και το Μύλο. Πάντα ψηλά από τον φόβο των πειρατών.

Την εποχή εκείνη χτίστηκαν στην κορυφή της Σφαιρίας δύο ανεμόμυλοι, ένας αυτός που υπάρχει και σήμερα και ένας κοντά στους Αγίους Αναργύρους, που έχουν κηρυχθεί από το υπουργείο Πολιτισμού διατηρητέα ιστορικά μνημεία. Στα 1834 ήταν και οι δυο κατεστραμμένοι, όπως μαρτυρεί ο πίνακας του αρχαιολόγου - ζωγράφου Οθωνος Στάκκελμπεργκ. Τον ένα τον έκαναν φρούριο οι Γερμανοί το 1941. Ολόκληρη η κορυφή της Σφαιρίας δενδροφυτεύτηκε το 1939 από τον δήμαρχο - που εκτέλεσαν ένοπλοι της αντίστασης το 1943 -Αχιλλέα Παπαντωνίου. Αργότερα σαν κάστρο, ο μύλος λειτούργησε σαν μπαρ , για ένα διάστημα. Το 1970-1971, ο μύλος αναπαλαιώθηκε στη σημερινή του μορφή με την επίβλεψη της αρχιτέκτονος της Νομαρχίας Πειραιά Λίλης Ρήγα. Πριν το 1800 είχαν δημιουργηθεί και άλλοι μύλοι σε άλλα σημεία, πιο προσιτά, και το 1900 δημιουργήθηκε ο νερόμυλος του Καρδάση στο Λεμονοδάσος που λειτούργησε για περισσότερα από 60 χρόνια. Το 1920 λειτούργησε η ταβέρνα. Όλοι , πάντως προμηθεύονταν μυλόπετρες από τα νταμάρια της Σφαιρίας, κοντά στο Σταυρό.

Από τον Πόρο ξεκίνησε ο συμμαχικός στόλος για τη νικηφόρα ναυμαχία του Ναυαρίνου το 1827. Στο λιμάνι του Πόρου εγκαταστάθηκε το 1830 ο πρώτος πολεμικός ναύσταθμος της Ελεύθερης Ελλάδας. Ιδιαίτερα σημαντικά ιστορικά γεγονότα διαδραματίζονται στον Πόρο το 1831 κατά τη διάρκεια της ισχυρής εμφύλιας διαμάχης ανάμεσα στον Ι. Καποδίστρια και τους Υδραίους, που είχε σαν αποτέλεσμα την

ανατίναξη ενός μέρους του Ελληνικού Στόλου που ήταν αγκυροβολημένος στον όρμο του Πόρου.

Αλλά ας ξανάρθουμε στον εποικισμό της Σφαιρίας. Από το 1540 και μετά άρχισαν νάρχονται μεμονωμένοι από άλλες Ελληνικές περιοχές, Ύδρα, Σπέτσες, Κρανίδι, Σοφικό, και αλλού. Μέχρι το 1800 είχαν φθάσει οικογένειες από την Αρκαδία, το Σούλι, τη Γκούρα, τα Βάτικα, τα Κύθηρα κι άλλες περιοχές- σε πολλές περιπτώσεις αυτό μαρτυρούν τα επώνυμά τους. Όταν οι κάτοικοι έγιναν πολλοί, και εξέλειπε ο κίνδυνος των πειρατών, κατοικήθηκε και η παραλία, από την Πούντα μέχρι το Προγυμναστήριο.

Ο Πόρος διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο κατά την επανάσταση του 1821, καθώς υπήρξε έδρα της κυβέρνησης από τις 15 Απριλίου ως τις 16 Ιουνίου 1827. Τον Οκτώβρη του 1828 στον Πόρο έγινε η σύσκεψη των τριών Μεγάλων Δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία Ρωσία), οι οποίες καθόρισαν τα σύνορα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους .

Το τρίμηνο Απρίλιο -Ιούνιο 1827, ο Πόρος αποτέλεσε την έδρα του τότε νεοσύστατου Ελληνικού κράτους. Το 1828 διοικητής επαρχίας Τροιζηνίας διορίστηκε από τον Καποδίστρια, ο Νικόλαος Γκίκας. Στις 15 Απριλίου 1833 (ΦΕΚ 12) καθορίζεται ότι η επαρχία Τροιζηνίας,

υπάγεται στο Νομό Αργολιδοκορινθίας, και έχει έδρα τον Πόρο με έμβλημα τον Ποσειδώνα κρατούντα τρίαινα. Στίς 10 Μαΐου 1834 (ΦΕΚ 19) η επαρχία Τροιζηνίας μετονομάζεται σε επαρχία Καλαυρίας και περιλαμβάνει τους Δήμους Καλαυρίας (Πόρος), Μεθάνων , Τροιζήνος και Δρυόπης. Στίς 20 Ιουνίου (2 Ιουλίου) 1936 (ΦΕΚ 28) την επαρχία Καλαυρίας αποτέλεσε ο ομώνυμος Δήμος, υπαγόμενος στη διοίκηση Υδρας.

Το 1861 χτίστηκε ο ναός του Αγ. Γεωργίου, κοντά στο Καστέλι, και είναι η μητρόπολη του Πόρου. Χτίστηκε μ εισφορές ενοριτών, ενώ για το κωδωνοστάσιο υπήρξε και κληροδοσία της Ελισάβετ Δ. Καραμάνου. Ο ναός έχει θαυμάσιες τοιχογραφίες του Παρθένη. Οι άλλοι δυο ενοριακοί ναοί είναι του Ευαγγελισμού, προς την Πούντα, και του Αγ.Κωνσταντίνου στην Μπρίνια. Στα χρόνια 1866-1870, όταν οι Κρητικοί ξεσηκώθηκαν να διώξουν τους Τούρκους ήρθαν στον Πόρο 600 Κρήτες πρόσφυγες κυρίως γυναικόπαιδα, που εγκαταστάθηκαν στο νησί.

Μετά την Μικρασιατική καταστροφή του 1922, ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στο Συνοικισμό πολλοί Έλληνες πρόσφυγες. Τα σπίτια σιγά σιγά επεκτάθηκαν προς τον Άσπρο Γάτο και την Βρυσούλα.

Ο Πόρος του 1950 είναι ακόμα πιο γραφικός, περισσότερο λατρευτός. Τα μεγάλα σκιερά πεύκα φθάνουν ως τις απόκρημνες ακτές ή τις αμμουδερές παραλίες του. Στα ορεινά οι κάτοικοι απασχολούνται στους ελαιώνες, ενώ στο οροπέδιο της Φούσας με τα αμπέλια. Αρκετοί ασχολούνται με την κτηνοτροφία. Στο Λεμονοδάσος με τα λεμόνια, βγάζοντας την περίφημη λεμονάδα του Πόρου. Κύρια όμως, ασχολία για τους περισσότερους ήταν η αλιεία και το "κτύπημα" των πεύκων. Τα καΐκια χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά προϊόντων, πολλές φορές κάτω από δύσκολες καιρικές συνθήκες. Σιγά-σιγά οι Ποριώτες αρχίζουν

να ασχολούνται με τον τουρισμό. Δίπλα στα παραδοσιακά καφενεδάκια, ξεφυτρώνουν σιγά σιγά πρώτα τουριστικά μαγαζιά με είδη Λαϊκής Τέχνης.

Πολλά σπίτια μετατρέπονται σε πανσιόν με ενοικιαζόμενα δωμάτια. Γραφική εικόνα οι ιδιοκτήτες τους να περιμένουν μαζί με τους αχθοφόρους τους τον ερχομό του πλοίου, για να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες του νησιού, οδηγώντας τους μέσα από τα κάτασπρα στενοσόκακα που ήταν πνιγμένα στα γιασεμιά και στις βουκαμβίλιες.

Άλλοι πάλι επανδρώνουν τα πλοία της "γραμμής" και άλλοι γίνονται βαρκάρηδες, που εξυπηρετούν το πέρασμα στο Γαλατά ή μεταφέρουν τους τουρίστες στις γραφικές παραλίες του νησιού. Κάποιοι από αυτούς χρησιμοποιούν τις καΐκες τους για να μεταφέρουν μέχρι και αυτοκίνητα από το Γαλατά. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του νησιού περνούσαν την ώρα τους στα μικρά καφενεδάκια και στις γραφικές ταβερνούλες του νησιού.

Το καλοκαίρι διασκεδάζαν με τις ασπρόμαυρες ελληνικές ταινίες στην ταρατσα του κινηματογράφου "Διάνα". Πολύ ενδιαφέρον παρουσιάζει " το πανηγύρι" στη γιορτή του Μοναστηριού της Ζωοδόχου Πηγής στις 19 Απριλίου, ο εορτασμός της Παναγίας στο γραφικό εκκλησάκι πάνω από το Συνοικισμό στη Βρυσούλα, στις 2 Ιουλίου. Καθώς και του Προφήτη Ηλία στις 20 Ιουλίου.

Τέλος πρέπει να αναφερθούμε στις μοναδικές διαδρομές μέσα από πανέμορφα μονοπάτια, με άλογα ή μουλάρια, για να μετακινηθούν προς το Ναό του Ποσειδώνα, δια μέσου του Συνοικισμού και της Φούσας ή δια μέσου του Ασκέλι και του Σαμουήλι.

Στη δεκαετία του 50 πολλές ήταν οι γραφικές εικόνες που έβλεπε κανείς στα σοκάκια του Πόρου. Οι πλανόδιες «γαλατούδες», που ήταν δύο μαυροφορεμένες γυναίκες φορτωμένες από ένα τσίγκινο δοχείο και πούλαγαν φρέσκο γάλα στις γειτονιές. Οι πλανόδιοι μανάβηδες με τα γαϊδουράκια τους πούλαγαν τη πραμάτεια τους στα σοκάκια του νησιού. Διάφοροι γυρολόγοι όπως οι καρεκλάδες, ο ακονιστής, οι γανωτζήδες και διάφοροι άλλοι γραφικοί τύποι οι οποίοι έχουν λείψει στις μέρες μας.

3.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Πόρος - Το Νήσι των Εμπνεύσεων

Ο Πόρος έχει κάτι από τη Βενετία: κανάλι, επικοινωνία ανάμεσα στα σπίτια με βάρκες, χλιδή, νωχέλεια, αισθησιακός πειρασμός, τόπος για διακεκριμένους διεθνείς ερωμένους" Γιώργος Σεφέρης

Ανακαλύψτε τις "Θαλασσινές Διαδρομές" του Πόρου μέσα από τη γραφική Χώρα και το στενό θαλάσσιο πέρασμα με τα παραδοσιακά καϊκάκια και γνωρίστε τη ναυτική παράδοση και το πολιτισμό του νησιού από το **Ναό του Ποσειδώνα**, το **Ρώσικο Ναύσταθμο**, το νησάκι **Μπούρτζι** και **Δασκαλιό**, μέχρι τα θαλάσσια σπορ και τις καταγάλανες ακρογιαλιές που θα βρείτε στους καταπράσινους κολπίσκους του Πόρου.

Κατάλληλο μέρος για απόδραση μίας ημέρας αλλά και για διακοπές πολλών ημερών. Φτάνοντας με το караβάκι, θαρρείς ότι σε καλωσορίζει χαμογελώντας και σου υπόσχεται όμορφες και ήρεμες στιγμές. Το ιστορικό ρολόι, κτισμένο στην κορυφή του λόφου από τις αρχές του 1900, σου θυμίζει με το ήχο του, ότι οι ώρες περνούν και πρέπει να χαίρεσαι την κάθε στιγμή. Η θέα μαγική προς το λιμάνι και τον Αργοσαρωνικό που χρωματίζεται υπέροχα στην δύση του ηλίου.

Οι Υπέροχες εικόνες από τα παραδοσιακά σπίτια και τα στενά σοκάκια, η καταγάλανη θάλασσα με τις ήσυχες ακρογιαλιές, και η καταπράσινη ενδοχώρα, χαρακτηρίζουν τον Πόρο. Ο Πόρος είναι το νησί της γαλήνης, της ρομαντζάδας και της ξενοιασιάς. Είναι κατάφυτος με πεύκα που φτάνουν ως τις απόκρημνες ακτές ή τις αμμουδερές παραλίες του. Οι κάτοικοι του Πόρου είναι όπως όλοι οι νησιώτες στην Ελλάδα αυθόρμητοι, αξιοπρεπείς και φιλόξενοι.

Πλησιάζοντας τον Πόρο με το καράβι, από μακριά δεσπόζει στην ψηλότερη κορυφή του λόφου το **Ιστορικό Ρολόι** του, ανάμεσα σε φραγκοσυκιές και πεύκα. Απο εδώ η θέα στο λιμάνι και

τις απέναντι ακτές είναι εξαιρετική. Κτίστηκε το 1927, είναι ορατό από παντού και αποτελεί το στολίδι της πόλης.

Στην αποβάθρα των караβιών, βρίσκεται η αφετηρία των λεωφορείων και των ταξί. Από 'κει ξεκινούν και οι βάρκες για τις γύρω ακτές. Η συγκοινωνία στο εσωτερικό του νησιού γίνεται με τακτικά δρομολόγια όλη την ημέρα. Τα λεωφορεία κάθε μία ώρα και οι βάρκες κάθε δέκα λεπτά. Στη παραλία θα βρείτε μαγαζιά που νοικιάζουν μοτοποδήλατα, ποδήλατα και απέναντι στο Γαλατά αυτοκίνητα.

Ανάμεσα στα γραφικά σοκάκια του Πόρου και στα άσπρα ασβεστωμένα σπίτια, γεμάτα από μπουκαμβίλιες, βρίσκονται διάσπαρτα πολλά ταβερνάκια. Κατά μήκος της προβλήτας ο επισκέπτης συναντά σε σειρά, πλήθος από καφετέριες, εστιατόρια, τουριστικά καταστήματα, πολλά μπαράκια και Club με ελληνική και ξένη μουσική.

Βγαίνοντας από την πόλη στα ΒΔ βρίσκεται το Προγυμναστήριο, η πρώτη κατοικία του Όθωνα. Εκεί σήμερα γίνεται η κατάταξη και η προπαίδευση των ναυτών. Μετά το γήπεδο της Σχολής μια μικρή διώρυγα χωρίζει τη Σφαιρία από την Καλαυρία. Στη συνέχεια βρίσκεται ο Συνοικισμός που πρωτοκατοικήθηκε από πρόσφυγες της Μ. Ασίας.

Η παραδοσιακή πόλη του Πόρου, το Κανάλι, το Ασκέλι, και το Νεώριο αποτελούν τα πιο δημοφιλή παραθεριστικά κέντρα για διαμονή και διασκέδαση. Όποια και να είναι η επιλογή, οι μικρές αποστάσεις στο Πόρο δίνουν τη δυνατότητα να απολαύσει κάποιος τη μοναδική γοητεία κάθε περιοχής.

Ο Πόρος διαθέτει ικανοποιητική τουριστική υποδομή σε όλους τους τομείς. Πολλά ξενοδοχεία, ξενώνες, ενοικιαζόμενα διαμερίσματα και δωμάτια, αρκετά από τα οποία στεγάζονται σε κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής παλιά αρχοντικά ή επαύλεις, καλύπτουν πλήρως όλες τις ανάγκες του νησιού.

Ο Πόρος είναι χτισμένος αμφιθεατρικά και ξεχωρίζει για το ιδιαίτερο χρώμα του και την ατμόσφαιρα. Περιπλανηθείτε στα γραφικά στενά σοκάκια της παραδοσιακής πόλης του Πόρου με τα άσπρα ασβεστωμένα σπίτια, αναπνεύστε την αύρα της θάλασσας, απολαύστε το ηλιοβασίλεμα από το Ρολόι της πόλης και ατενίστε το γραφικό θαλάσσιο πέραςμα με τα βαρκάκια να πηγαινοέρχονται σε όλο το κόλπο

Ψωνίστε στα πολλά μαγαζάκια με είδη λαϊκής τέχνης, κάντε τις βόλτες σας με τις βαρκούλες που βρίσκονται στην προκυμαία, ξεναγηθείτε στις γαστρονομικές απολαύσεις του νησιού με ούζο, ψαρομεζέδες και τοπικά edésματα σε γραφικές ταβέρνες και διασκεδάστε

στα μπαράκια που βρίσκονται κατά μήκος της παραλίας ή χορέψτε με τα παραδοσιακά νησιωτικά συγκροτήματα στις ταβέρνες του Πόρου.

Η ομορφιά του νησιού ενέπνευσε πολλούς σπουδαίους λογοτέχνες, όπως τον **Γ. Σεφέρη**, τον **Κ. Παλαμά** και τον Αμερικανό συγγραφέα **Henry Miller**. Εκτός όμως από τις φυσικές ομορφιές του, η αρχιτεκτονική του νησιού μαγεύει από την πρώτη ματιά, με τα σπίτια στην παραλία να κόβουν κυριολεκτικά την ανάσα. Πανέμορφα αρχοντικά νεοκλασικού ρυθμού, που μαρτυρούν μια χαμένη αίγλη, έχουν μετατραπεί σήμερα στο μεγαλύτερο ποσοστό τους σε ξενώνες με υπέροχους κήπους, προσφέροντας στους επισκέπτες την αίσθηση του «παντρέματος» της φύσης με το ρομαντισμό του παρελθόντος. Σπίτια πνιγμένα στο γιασεμί και τις μπούκαμβίλιες προκαλούν τις αισθήσεις αποτυπώνοντας ανάγλυφα έναν πίνακα ανυπέρβλητης ομορφιάς, με πινελιές φούξια και λευκές σε βαθύ μπλε φόντο.

Ο Πόρος αποτελεί την ιδανική λύση για μια κοντινή απόδραση από τη ρουτίνα της Αθήνας προσφέροντας επιλογές για όλα τα γούστα και τα πορτοφόλια. Οι επισκέψεις στα αξιοθέατα του νησιού, οι βόλτες στα γραφικά σοκάκια και οι βουτιές στις πεντακάθαρές θάλασσες είναι τα βασικά ατού που σκιαγραφούν το πορτρέτο του νησιού. Ένας πολύχρωμος καμβάς με εικόνες μαγευτικές, όπου κι αν στρέψει κανείς το βλέμμα του, που μέσα από το λυρισμό της καθάριας ομορφιάς του αιχμαλωτίζει κάθε αίσθηση.

Πλησιάζοντας τον Πόρο με το σκάφος, τη ματιά μας τραβάει το ιστορικό ρολόι, σήμα κατατεθέν του τόπου, που κτίστηκε το 1927 και βρίσκεται στην υψηλότερη κορυφή του λόφου, εκεί όπου η δύση του ήλιου στέλνει σε όλο το νησί πορφυρές ανταύγειες, χαρίζοντας του μια σχεδόν λυρική διάσταση, Στην ουσία ο Πόρος προέρχεται από το

σύμπλεγμα δύο νησιών. Το μικρότερο από αυτά είναι ένας βράχος ηφαιστειακής προέλευσης, ο οποίος αποτελεί σήμερα την όμορφη πόλη του Πόρου.

Στην ανατολική πλευρά του νησιού βρίσκεται το **Μπούρτζι**, ένα μικρό νησάκι στο οποίο κυριαρχεί το επιβλητικό κάστρο του βαυαρού φιλέλληνα Έιντεκ που κτίστηκε το 1927 με σκοπό την προστασία του λιμανιού. Οι ανασκαφές που έγιναν στην περιοχή έχουν φέρει στην επιφάνεια εντυπωσιακά ευρήματα, τα οποία εκτίθενται στο **Αρχαιολογικό Μουσείο** που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, στην πλατεία Κορυζή το οποίο είναι ανοιχτό για το κοινό καθημερινά εκτός Δευτέρας, από τις 9.00 έως τις 15.00. Εδώ εκτίθενται ευρήματα που χρονολογούνται από την Μυκηναϊκή ως και την Ρωμαϊκή εποχή και προέρχονται από τις ανασκαφές του Ναού του Ποσειδώνα, της Αρχαίας Τροιζήνας, των Βασιλικών Τάφων της Μαγούλας, της Απάθειας, από το Μόδι και τον Αγ. Κωνσταντίνο Μεθάνων.

Ωστόσο οι πολιτιστικοί θησαυροί του νησιού είναι πολλοί, με έναν από τους βασικότερους τη **Χατζοπούλειο Δημοτική Βιβλιοθήκη**, στην οποία διοργανώνονται κατά καιρούς ενδιαφέρουσες εκθέσεις ζωγραφικής.

Η συνεδριακή αίθουσα του Δήμου Πόρου στεγάζεται σε ένα ιστορικά διατηρητέο μνημείο κατασκευασμένο σε σχέδια Ερνέστου Τσίλλερ. Το νεοκλασικό κτίριο αναπαλαιώθηκε το 2002 με στοιχεία ιδιαίτερης αισθητικής και σήμερα μπορεί και φιλοξενεί σημαντικά συνέδρια του Δήμου, οργανώσεων και άλλων ιδιωτικών φορέων.

Έξω από την πόλη βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Πολεμικού Ναυτικού, το Προγυμναστήριο και το θερινό ανάκτορο του Όθωνα. Ο παραλιακός δρόμος περνά από το Νεώριο, το Λιμανάκι της Αγάπης, το νησάκι "Δασκαλιό" και τα ερείπια του **Ρωσικού Ναυστάθμου**, όπου το 1834 οικοδομήθηκαν φούρνοι και αποθήκες για τον ανεφοδιασμό του ρώσικου στόλου που έπλεε στα νερά του Αιγαίου. Ο Ρωσικός Ναύσταθμος, είναι πολύ γραφικός, ένας όμορφος όρμος που έχει χαρακτηρίστηκε διατηρητέο μνημείο το 1989. Από το Νεώριο στο βάθος του ορίζοντα ο επισκέπτης διακρίνει μια εντυπωσιακή οροσειρά, η κορυφογραμμή της οποίας μοιάζει με ξαπλωμένο γυναικείο σώμα.

Κτίρια νεοκλασικού ρυθμού στολίζουν το νησί, όπως το κτίριο του **Δειμέζη**, κτισμένο από γκρίζα και κόκκινη πέτρα, το μαγαζί του **Γρίβα**, με τις μεγάλες πόρτες και τον πολύ όμορφο εσωτερικό διάκοσμο και η **Βίλα Γαλήνη** που φιλοξένησε μεγάλες προσωπικότητες της τέχνης και του λόγου, όπως τον Γεώργιο Σεφέρη. Τα γραφικά σοκάκια σε οδηγούν σ' ένα λαβύρινθο, που άλλοτε σε ρίχνει μπροστά σε παραδοσιακά ταβερνάκια, άλλοτε σε ρομαντικά μπαράκια, άλλοτε σε μυρωδάτες αυλές σπιτιών και άλλοτε σε μοναχικές γωνιές για να απολαύσεις το ηλιοβασίλεμα.

Οι επιλογές για τον επισκέπτη είναι αρκετές. Κοσμική ζωή, οικογενειακές διακοπές, ιστορικά μνημεία, καταπράσινες πλαγιές, πολύχρωμες παραλίες, αθλητικές δραστηριότητες, ρομαντικές στιγμές.

Συνεχίζοντας προς την ενδοχώρα του νησιού, σε μία υπέροχη τοποθεσία με θέα που θα σε μαγέψει, βρίσκονται τα ερείπια του ναού του Ποσειδώνα., δωρικού ρυθμού, κτισμένος περίπου το 520 π.χ. Ευρήματα των ανασκαφών εκθέτονται στο Αρχαιολογικό μουσείο του νησιού.

Αξίζει κανείς να επισκεφτεί το μητροπολιτικό ναό του **Αγίου Γεωργίου** με το μοναδικό θρησκευτικό χαρακτήρα του, θαυμάζοντας τις τοιχογραφίες του Παρθένη που δεσπόζουν στο εσωτερικό του.

Από τα ομορφότερα αξιοθέατα του νησιού είναι το μοναστήρι της **Ζωοδόχου Πηγής**, το οποίο χτίστηκε το 18ο αιώνα πάνω σε μια καταπράσινη πλαγιά, με υπέροχη θέα προς το γαλάζιο της θάλασσας, συνδυάζει τη γαλήνη με τη γραφικότητα. Στη Μονή υπάρχει μια πηγή, γνωστή για τις θεραπευτικές της ιδιότητες. Ιδρύθηκε και κατασκευάστηκε από τον Μητροπολίτη Αθηνών Ιάκωβο Β' με δική του δαπάνη και από διάφορες εισφορές κατοίκων του Πόρου. Στον ορθογώνιο περίβολο, βρίσκεται ο ναός, ρυθμού βασιλικής με τρούλο. Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζουν το πολύτιμο ξυλόγλυπτο τέμπλο του 17^ο αιώνα, το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι και ο επισκοπικός θρόνος. Υψηλά τείχη με μοναδικά ανοίγματα στην κεντρική πύλη και τις πολεμίστρες περιτριγυρίζουν το μοναστήρι, με αποτέλεσμα να φαντάζει ιδιαίτερα επιβλητικό.

Τις μαγευτικές αυτές εικόνες έρχεται να συμπληρώσει και η θέα ενός χειμάρρου που βρίσκεται κάτω από πανύψηλα πλατάνια. Στο συγκεκριμένο σημείο υπάρχει και η γνωστή σε πολλούς για τις θεραπευτικές ιδιότητες της πηγή.

Ακολουθώντας τον ελικοειδή δρόμο ανάμεσα σε μεγάλα πεύκα, συναντάτε το εκκλησάκι της Παναγίας της Αγίας Ζώνης, σε μια χαράδρα με πλατάνια και τρεχούμενο νερό. Εξαιρετική είναι η θέα από το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία, ενώ επιβάλλεται μια βόλτα στα Παλάτια, όπου βρίσκεται ο Ναός του Ποσειδώνα.

Από εκεί προχωρώντας βορειοανατολικά φθάνουμε στο ναό του Ποσειδώνα. Ελάχιστα απομένουν σήμερα από το Δωρικό ναό (6ου αιώνα) κατασκευασμένο από γαλάζιο ασβεστόλιθο. Ο ναός του Ποσειδώνα χτίστηκε γύρω στα 520 π.Χ. Είχε διαστάσεις 14,40 χ 27,40 μ. και ήταν δωρικός περίπτερος με 6 κίονες στις μικρές πλευρές και 12 κίονες στις μεγάλες. Ο ναός βρισκόταν μέσα σε ορθογώνιο περίβολο και χρησίμευε ως ιερό άσυλο για φυγάδες και ναυαγούς.

Επιστρέφοντας στο γεφυράκι της διώρυγας, αριστερά και προς τα δυτικά, βρίσκεται η περιοχή Πέρλια.

Στη μέση αυτού του κόλπου δεσπόζει το πανέμορφο νησάκι **Δασύλλιο**, πάνω στο οποίο είναι χτισμένο ένα εκκλησάκι. Απόκρημνες ακτές και παραλίες με άμμο κατακλύζονται από πεύκα, προσφέροντας ιδανικές συνθήκες για χαλάρωση αλλά και περιπέτεια εάν κάποιος αποφασίσει να ασχοληθεί με τα θαλάσσια σπορ. Η λιμνοθάλασσα του Πόρου, λόγω των καιρικών συνθηκών και των ήπιων ανέμων, συγκαταλέγεται ανάμεσα στα καλύτερα κέντρα θαλάσσιων σπορ τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Για τους λάτρεις των σκαφών ο Πόρος αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή τουριστικά θέρετρα για όλους τους τύπους σκαφών αναψυχής, αφού οι καταπράσινοι και ήσυχοι κολπίσκοι του προσφέρουν πολλές επιλογές για αρόδου. Στο νησί υπάρχουν επίσης και δύο ναυτικοί σύλλογοι, ο NAT και ο ΝΟΠΗ που διαθέτουν τμήματα ιστιοπλοΐας, κωπηλασίας και καγιάκ.

Στον καταπράσινο, γραφικό Πόρο, η "λιμνοθάλασσά" του μαζί με τις πολύ καλές καιρικές συνθήκες και τους ήπιους ανέμους, δημιουργούν ένα θαυμάσιο προπονητικό κέντρο, που αποτελεί ιδεώδη χώρο ενασχόλησης με αθλήματα και δραστηριότητες αυτού του είδους διαθέτοντας πλήρεις υποδομές, εγκαταστάσεις, σχολές και συλλόγους για εκμάθηση και προπόνηση. Σε αυτό θα βρείτε οποιοδήποτε θαλάσσιο σπορ έχετε ακούσει ή φανταστεί και τον κατάλληλο ειδικό εκπαιδευτή για να σας εκπαιδεύσει Στο Πόρο υπάρχουν 3 σχολές θαλάσσιου σκι, στο Ασκέλι, την Πέρλια και το Νεώριο, στις οποίες οι αρχάριοι με την βοήθεια έμπειρων δασκάλων μπορούν να επιδοθούν σε αυτό το άθλημα.

Η ναυτική παράδοση του νησιού συνεχίζεται και σήμερα στο Πόρο αφού κατέχει τα πρωτεία στις επιλογές θαλάσσιων σπορ. Ο Πόρος διαθέτει ένα από τα καλύτερα κέντρα θαλάσσιου σκι στην Ευρώπη. Θα βρείτε σχολές για θαλάσσιο σκι, χώρο για water polo, κωπηλασία, ιστιοσανίδα, ιστιοπλοΐα, αλεξίπτωτο και υποβρύχιο ψάρεμα. Ο βραχώδης

βυθός στη Βόρεια πλευρά του νησιού και ιδίως στην χερσόνησο του ακρωτηρίου Αχέρδο και τους δύο προστατευόμενους όρμους της, προσφέρεται για υποβρύχιο ψάρεμα. Ο Πόρος αποτελεί επίσης δημοφιλές τουριστικό θέρετρο για σκάφη αναψυχής.

Ενώ οι λάτρεις της πεζοπορίας και του mountain biking θα βρουν πολλά μονοπάτια στις καταπράσινες πλαγιές του Πόρου. Το Διαβολογέφυρο είναι μια απόκρημνη περιοχή με άγρια ομορφιά. Είναι μια πανέμορφη χαράδρα με πλούσια βλάστηση, γεμάτη από πικροδάφνες και αιωνόβια δέντρα και πλατάνια. Στο βάθος της τρέχει ένα μικρό ποτάμι, το οποίο κατεβαίνει από τα βουνά δημιουργώντας σε ορισμένα σημεία του μικρές λίμνες, ανάμεσα από τεράστια βράχια

Αν η διαμονή σας είναι πολυήμερη και πιστεύετε ότι έχετε απολαύσει όλα τα αξιοθέατα και τις φυσικές ομορφιές του Πόρου, ετοιμαστείτε να εξερευνήσετε την απέραντη Πελοπόννησο που βρίσκεται μόλις 5 λεπτά από το νησί.

Τοπικές Εκδηλώσεις

Στο υψηλότερο σημείο της Σφαιρίας, στο Μύλο, γιορτάζουν κάθε χρόνο την Καθαρά Δευτέρα οι ντόπιοι και οι επισκέπτες του νησιού, με

το Δήμο να διοργανώνει με μεγάλη επιτυχία τα «κούλουμα» με αποκριάτικους χορούς, με μουσικά συγκροτήματα, λαγάνες, χαλβά, σαρακοστιανά και άφθονο κρασί ενώ δεκάδες χαρταετοί στολίζουν τον καταγάλανο ουρανό.

Στο πρώτο δεκαήμερο του Ιουλίου, κάθε δύο χρόνια, πραγματοποιείται η **Ναυτική Εβδομάδα** που αποτελεί τη λαμπρότερη γιορτή του νησιού. Ιδιαίτερα τον Ιούλιο και τον Αύγουστο κάθε Σαββατοκύριακο, αλλά και ενδιάμεσα της εβδομάδας, διοργανώνονται στην κεντρική Πλατεία Ηρώων καλλιτεχνικές εκδηλώσεις , με εκθέσεις ναυτικού περιεχομένου, αθλητικοί αγώνες και συναυλίες.

Διασκέδαση και εκδρομές

Τα στενά παραδοσιακά σοκάκια στην πόλη του Πόρου, με τα άσπρα ασβεστομένα σπίτια και τις αυλές που μοσχοβολούν γιασεμί, οδηγούν τους επισκέπτες αργά το απόγευμα πίσω από την «Κοιμωμένη», όπου θα χαλαρώσουν θαυμάζοντας το υπέροχο ηλιοβασίλεμα. Το νησί προσφέρει πολλές και ενδιαφέρουσες εναλλακτικές λύσεις για όλους εκείνους που επιθυμούν το καλό φαγητό και να πίνουν τον καφέ τους σε γραφικά καφέ με θέα πάντα τη θάλασσα. Απαραίτητη φυσικά η βόλτα στο διάσημο «Λεμονοδάσος». Μια τεράστια έκταση από λεμονιές και διάσπαρτους νερόμυλους που θα σας καταπλήξει. Το δάσος θα σας οδηγήσει στις υπέροχες παραλίες της Πλάκας και των Αλυκών.

Τέλος, εάν μείνετε για αρκετό χρονικό διάστημα και θελήσετε να επισκεφθείτε και κάποιο άλλο μέρος, ο Πόρος αποτελεί εφελτήριο για εναλλακτικές εκδρομές σε κοντινά νησιά όπως η Αίγινα, η Ύδρα και οι

Σπέτσες, ενώ δεν είναι μακριά και η όμορφη Πελοπόννησος με τις μαγευτικές παραλίες και τα γραφικά χωριά της.

Παραλίες

Οι παραλίες του Πόρου ποικίλουν. Οργανωμένες και μη, με άμμο και με βότσαλα, κοσμικές και απόμερες, πρόσβαση με τα πόδια, με αυτοκίνητο αλλά και μόνο με σκάφος. Γραφικοί κολπίσκοι, αμμουδιές όπου τα πεύκα προσφέρουν δροσερή σκιά, καταπράσινα νερά, ψαροταβέρνες, μπαράκια δεν αφήνουν κανένα παραπονεμένο. Το νησί διαθέτει ιδανικές παραλίες για μπάνιο, που καλύπτουν όλες τις απαιτήσεις. Ακρογιαλιές γεμάτες πράσινο και καταγάλανα νερά, όπως είναι το λιμανάκι της Αγάπης, μικρές παραλίες με ψαροταβέρνες.

Το νησί είναι κατάφυτο με πεύκα που φτάνουν ως τις απόκρημνες ακτές ή τις αμμουδερές παραλίες του, στις οποίες μπορείτε να πάτε είτε οδικώς, είτε με βάρκες που ξεκινούν από το λιμάνι του Πόρου κάθε δέκα λεπτά για τις παραλίες: Νεώριο, Λιμανάκι της Αγάπης, Ρωσικός Ναύσταθμος, Ασκέλι, Μοναστήρι, Βαγιωνιά.

Το **Ασκέλι**, μια όμορφη μεγάλη πλαζ, θεωρείται το τουριστικό θέρετρο του νησιού. Διαθέτει γήπεδο beach volley, σχολή θαλάσσιων σπορ, όπως jet-ski, barefoot, windsurfing και αλεξίπτωτο. Υπάρχουν

μπαράκια, εστιατόρια και ταβέρνες. Αρκετά ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια, super market και άλλα μαγαζιά φιλοξενούν κυρίως οικογενειακό τουρισμό. Διαθέτει θαλάσσια σπορ και ενδιαφέρουσα νυχτερινή ζωή.

Το **Μοναστήρι**, είναι μία ήσυχη πλαζ με πεντακάθαρα νερά, δίπλα σε πευκόφυτο δάσος. Είναι ιδανική για υποβρύχιο ψάρεμα. και γραφικά ταβερνάκια, κάτω από το λόφο που είναι κτισμένο το μοναστήρι, δίπλα σε πευκόφυτο δάσος και πολυτελή ξενοδοχεία. Η περιοχή προσφέρεται για θαλάσσια σπόρ και υποβρύχιο ψάρεμα.

Η **Πέρλια** είναι μια γραφική παραλία με ψαροταβέρνες και πολύ ωραία συγκροτήματα με ενοικιαζόμενα διαμερίσματα. Βρίσκεται απέναντι από το Προγυμναστήριο και πολύ κοντά στην πόλη του Πόρου.

Το **Κανάλι** είναι μια πλαζ με πολύ ωραία αμμουδιά και έχει το πλεονέκτημα ότι μπορεί να πάει κάποιος σε αυτή με τα ποδιά. Βρίσκεται μετά το γεφυράκι, που ενώνει το Προγυμναστήριο με το Συνοικισμό. Έχει εξαιρετικές ψαροταβέρνες, πάνω στο κύμα με θαυμάσια θέα στο ανοικτό πέλαγος βίλες με ενοικιαζόμενα δωμάτια, αρτοποιία και super market.

Το **Λιμανάκι της Αγάπης** είναι μια ρομαντική παραλία με καταγάλανα νερά μέσα στο πράσινο. ένα πολύ ρομαντικό μέρος ,

όπου μπορεί κανείς να απολαύσει το πράσινο, κάνοντας μπάνιο κάτω από τα πεύκα.

Ο **Ασπρος Γάτος** είναι μια γραφική παραλία με σχολή εκμάθησης θαλάσσιου σκι, ψαροταβέρνες και πολύ ωραία συγκροτήματα.

Η **Βαγιονιά**, μια πανέμορφη παραλία με βότσαλα στα βόρεια του νησιού, προσφέρεται κυρίως για υποβρύχιο ψάρεμα. Εδώ υπάρχει η βυθισμένη πολιτεία και στο βυθό διακρίνονται ακόμη πλακόστρωτοι δρόμοι και θεμέλια από αρχαίες κατοικίες.

Το **Νεώριο** είναι μια από τις ωραιότερες αμμουδιές του Πόρου, με τα πεύκα να αγγίζουν τη θάλασσα. Βρίσκεται στα δυτικά και τα πεύκα φθάνουν μέχρι την θάλασσα. Υπάρχουν ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια και supermarket. Εδώ υπάρχει σχολή για θαλάσσιο σκι, χώρος για water polo, όλα τα θαλάσσια σπορ και για το βράδυ το club Καλυψώ, δίπλα στη θάλασσα και μέσα στα πεύκα.

Ο **Ρωσικός Ναύσταθμος**, ένας όμορφος και γραφικός όρμος, με οργανωμένη πλάζ, που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικά διατηρητέο μνημείο, λόγω του μεγάλου αρχιτεκτονικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.

Τέλος βρίσκεται ο **Γερολιμένας** μια απόμερη παραλία με βότσαλα, που έχει απέναντι τη βραχονησίδα Πέτρα.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Το **Poros Image Hotel** πλέον προσφέρει ανέσεις και πολυτελή διαμονή. Το ξενοδοχείο διαθέτει 76 δωμάτια και οκτώ σουίτες. Από αυτά τα 21 και οι τέσσερις σουίτες βρίσκονται σε απόσταση αναπνοής από την ακτή και έχουν μοναδική θέα τα καταπράσινα βουνά της Πελοποννήσου. Η λιτή πολυτέλεια χαρακτηρίζει όλους τους χώρους του ξενοδοχείου.

Το ξενοδοχείο **New Aegli Hotel** βρίσκεται στην παραλία Ασκέλι, 1,5 χιλ. από την πόλη του Πόρου και προσφέρει μια μαγευτική και πανοραμική θέα στη θάλασσα. Κάθε Σαββατοκύριακο διοργανώνονται ελληνικές βραδιές. Τα δωμάτια έχουν όλες τις ανέσεις. Το ξενοδοχείο διαθέτει ιδιωτική παραλία με μπαρ και θαλάσσια σπορ, πισίνα με μπαρ και αίθουσα συσκέψεων 80 ατόμων.

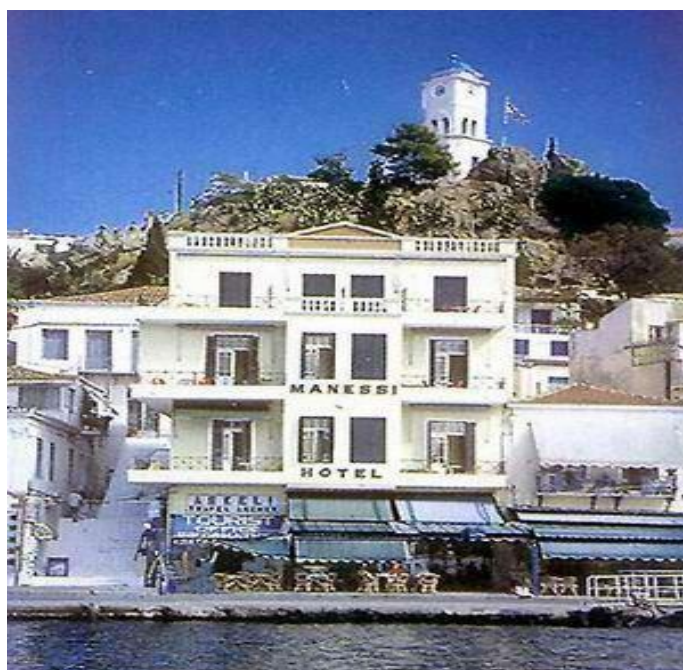
Το **Villa Kiki** αποτελείται από 5 νεόκτιστες μεζονέτες μέσα σ' ένα ήσυχο καταπράσινο περιβάλλον με απεριόριστη θέα. Διαθέτει πισίνα και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την κοσμοπολίτικη παραλία του Πόρου.

Το **Lions studios-apartments** βρίσκεται μέσα σ'ένα ήσυχο περιβάλλον σε μικρή απόσταση από την παραλία στο Ασκέλι. Τα διαμερίσματα είναι 12 και πλήρως επιπλωμένα. Σας παρέχονται όλες οι ανέσεις και διαθέτει πισίνα.

Το **Lions'2 studios-apartments** απέχει μόλις 150μ. Απο την πλαζ του Ασκελιού, βρίσκεται σε πευκόφυτη περιοχή και έχει πανοραμική θέα. Αποτελείτε απο 10 studios και διαμερίσματα ευρύχωρα με θέα στη θάλασσα. Διαθέτει όλες τις ανέσεις και πισίνα. Επίσης είναι δεκτά και τα κατκίδια ζώα.

Ο ατμοσφαιρικός ξενώνας **Ρολόι** ο οποίος αποτελείται απο 5 διαμερίσματα και οι πολύ όμορφες βίλες **Ανεμώνη** που είναι της ίδιας ιδιοκτήτριας.

Το ξενοδοχείο **Manessi** είναι ένα όμορφο νεοκλασικό κτίριο στο λιμάνι του Πόρου. Βλέπει στην «Κοιμωμένη» και αυτό δίνει στους επισκέπτες του την ευκαιρία να γευτούν ένα υπέροχο ηλιοβασίλεμα. Λειτουργεί όλο τον χρόνο και παρέχει όλες τις ανέσεις. Διαθέτει 16 δωμάτια.

Το ξενοδοχείο **7 Αδέρφια** έχει θέα στο γραφικό λιμάνι και την απέναντι ακτή του Γαλατά. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, μόλις 5 λεπτά με τα πόδια από το Αρχαιολογικό μουσείο και το Ρολόι. Τα 16 δωμάτιά του είναι έτοιμα να παρέχουν στον επισκέπτη όλες τις σύγχρονες ανέσεις. Το νεοκλασικό κτίριο χτίστηκε το 1979 και πήρε το όνομά του από τα 7 αδέρφια της οικογένειας Σουλιώτη.

Το ξενοδοχείο **Villa Kichli** αποτελείται από 6 διαμερίσματα ικανά να παρέχουν στον επισκέπτη όλες τις ανέσεις.

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ ΚΑΙ ΘΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΤΕ

Η διασκέδαση στον Πόρο είναι ασταμάτητη νύχτα και μέρα. Η νυχτερινή ζωή είναι το σημαντικότερο στα σχέδια όλων των παραθεριστών. Πολλοί από αυτούς δε επισκέπτονται το νησί με μοναδικό σκοπό την διασκέδαση που προσφέρει. Αν πάλι προτιμάται έναν πιο ήσυχο τρόπο διασκέδασης μπορείτε να απολαύσετε τον γνωστό ελληνικό καφέ σας, την μπίρα ή το ποτό σας σε κάποιο από τα φημισμένα μπαράκια του Πόρου.

Ανάμεσα σε ουρανό, γη και θάλασσα βρίσκεται ο επισκέπτης του **Prive restaurant**. Χρώματα ζεστά, γλυκά, υλικά γήινα, ξύλο wenge και υφάσματα στις αποχρώσεις του ζεστού πορτοκαλί και καφέ καθώς και υπέροχες δερμάτινες καρέκλες, χαϊδεύουν τις αισθήσεις όσων θελήσουν να γευτούν την κουζίνα του Prive.

Την ίδια στιγμή μέσα από τα τεράστια παράθυρα που αιωρούνται πάνω στη θάλασσα, οι 30 τυχεροί «καλεσμένοι» απολαμβάνουν ένα ειδικά διαμορφωμένο μενού το οποίο επιλέγουν οι ίδιοι με τη βοήθεια του έμπειρου maitre. Στη διάθεση των πελατών βρίσκεται το πολυτελές

σκάφος **Azimut**, 26 μέτρων. Το «**Freedom**» όπως ονομάζεται διαθέτει πέντε καμπίνες με δικό τους μπάνιο εκ των οποίων τρεις διαθέτουν διπλό κρεβάτι ενώ οι άλλες δύο από δύο μονά.

Αξιόπιστη ελληνική και διεθνής κουζίνα στο **Πανόραμα**, κρέατα της ώρας στη ρουστίκ **Ταβέρνα του Δημήτρη**, μαγειρευτά στου **Καράβολου**.

Στην ταβέρνα **OASIS** πάνω στο παραλιακό δρόμο μετά την πλατεία του Δημαρχείου με θέα το γραφικό θαλάσσιο πέρασμα. Θα βρείτε μαγειρευτά, φρέσκα θαλασσινά και ψάρια, της ώρας και μεγάλη ποικιλία από μεζέδες. Μην ξεχάσετε να δοκιμάσετε μακαρόνια με θαλασσινά, αστακομακαρονάδα και αρνάκι στη γάστρα με τυρί. Για μεσημεριανό και βραδινό.

Για παραδοσιακή σπιτική κουζίνα θα πάτε στο **Συμπόσιο** που άνοιξε φέτος και διεκδικεί τη θέση ενός από τα καλύτερα εστιατόρια στον Αργοσαρωνικό! Θα γευτείτε τις σπιτικές γαστρονομικές απολαύσεις του Κυριάκου και της Ρένας σε ένα μοναδικό χώρο νησιώτικης ατμόσφαιρας και διακόσμησης.

Στη ψαροταβέρνα **Άσπρος Γάτος** που βρίσκεται στην ομώνυμη περιοχή στο δρόμο για Νεώριο. Λειτουργεί στο ομορφότερο σημείο του

νησιού από το 1909 κυριολεκτικά πάνω στη θάλασσα με θέα την γραφική πόλη του Πόρου. Θα πάτε για το προσεγμένο περιβάλλον και την κουζίνα που διαθέτει φρέσκα ψάρια, κρέας και ποικιλίες. Μην ξεχάσετε να δοκιμάσετε μακαρονάδα με θαλασσινά (spaghetti per frutti di mare). Στην Κάβα του **Ασπρου Γάτου**, σας περιμένουν τα καλύτερα ελληνικά κρασιά, καθώς και το πατροπαράδοτο βαρελίσιο στην παγωμένη καράφα.

Στην παραδοσιακή ταβέρνα μεζεδοπωλείο **Καθεστώς της Γεύσης**. Βρίσκεται πάνω στο παραλιακό δρόμο με θέα το στενό θαλάσσιο πέραςμα. Θα βρείτε μαγειρευτά, της ώρας, ψάρια και καταπληκτικούς μεζέδες. Δοκιμάστε αρνάκι καπαμά, ψαρόσουπα και κρέας με μελιτζάνες και κολοκυθάκια.

Το "**ΑΛΣΟΣ**" βρίσκεται σε ένα ειδυλλιακό περιβάλλον, πάνω από τη θάλασσα, δίπλα στο μοναδικό άλσος του Πόρου, κτισμένο σε διαφορετικά επίπεδα. Εκτός από την παραδοσιακή ελληνική ψησταριά και τα απίθανα ορεκτικά για τους αμετανόητους καλοφαγάδες, έχετε να διαλέξετε από 50 είδη απολαυστικές πίτσες, Και όχι μόνο, σας περιμένουν 40 είδη από υπέροχα ζυμαρικά. Η αύρα της θάλασσας, η άμεση εξυπηρέτηση, τα ευγενικά και πρόθυμα γκαρσόνια φροντίζουν να περάσετε μία πολύ όμορφη βραδιά.

Στη Παραλιακή του Πόρου, στο πιο γραφικό σημείο της βρίσκεται η **PRIMA SERA**, συνδυασμός του κλασικού και του σύγχρονου με τη νοσταλγία της παραδοσιακής συνταγής αλλά και προσωπικές "πινελιές" του ιδιοκτήτη, ξέρει να κρατά τις υποσχέσεις της. Δοκιμάστε το "τρομερό" carpaccio ξιφία και συνεχίστε με τη μοναδική αστακομακαρονάδα, περνώντας από σαλάτες με φρέσκα λαχανικά. Καλό

θα ήταν να αφήσετε και λίγο χώρο για να δοκιμάσετε την απίθανη καρυδόπιτα με παγωτό.

Το **Κανάλι** είναι μια παραδοσιακή ταβέρνα με πολύ καλό φαγητό και καλές τιμές. Τώρα κάθε Σαββατόβραδο, όλο το χρόνο παρουσιάζει Ζωντανή Μουσική με Ρεμπέτικα, λαϊκά και νησιώτικα. Τον χειμώνα λειτουργεί σε πολύ όμορφη παραδοσιακή αίθουσα και τζάκι. Το καλοκαίρι λειτουργεί σε πολύ όμορφη δροσερή βεράντα και θάλασσα. Οι σπιτικές παραδοσιακές γεύσεις, το άψογο σέρβις και το καλό κρασί σας κάνουν να έρθετε πολλές φορές.

Στο παραλιακό δρόμο της πόλης θα βρείτε πολλά cafe-bar και club. Επιλέξτε τη πλευρά που βρίσκεται προς το στενό θαλάσσιο πέρασμα όχι μόνο γιατί εκεί θα βρείτε τα καλύτερα μέρη αλλά και γιατί θα απολαύσετε το θαλάσσιο πέρασμα με τα πλοία, τα καικάκια και τα σκάφη αναψυχής να περνούν κυριολεκτικά μόλις λίγα μέτρα από το τραπέζι σας.

Σας προτείνουμε να ξεκινήσετε από: το εκπληκτικό **Sofrano** όπου θα πάτε οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας για πρωινό, καφέ και ποτό. Μην παραλείψετε να παραγγείλετε Freddo απλό ή με γεύσεις (βανίλια ή αμύγδαλο), και να δοκιμάσετε τα καλύτερα γλυκά στο νησί, σας προτείνουμε Σουφλέ Σοκολάτας και Panacota.

Το **Ποσειδώνιο** αν δεν ήταν ένα φανταστικό Bar-Restaurant μπορεί να ήταν η Ακρόπολη του Πόρου.Κτισμένο στο πιο καταπληκτικό μέρος,έχει όλο τον Πόρο στα πόδια του. Κατασκευασμένο σε διαφορετικά επίπεδα έχει φαντασμαγορική θέακαι πολύ δροσιά το καλοκαίρι. Λειτουργεί από το πρωί. Μπορείτε να κάνετε το μπάνιο σας στην πισίνα,να πιείτε τον καφέ σας και αργότερα να γευτείτε εξαιρετικά πιάτα που σας ετοιμάζουνμε πολύ μεγάλη προσοχή στο Ποσειδώνιο. Το βράδυ θα πιείτε το αναψυκτικό ή το ποτό σας, ακούγοντας την πιο 'ιν' μουσική και απολαμβάνοντας την οπτική πανδαισία που προσφέρει ο φωτισμένος Πόρος, την ηρεμία του τοπίου, την δροσιά του βουνού και την αύρα της θάλασσας. Στο Ποσειδώνιο μπορείτε να βρεθείτε σε 5 λεπτά με το αυτοκίνητό σας ή με ταξί που παίρνετε από την παραλία του Πόρου.

Θα ξεκινήσετε τη νυχτερινή διασκέδαση από το **Καρνάγιο** που βρίσκεται πάνω στο παραλιακό δρόμο και διοργανώνει event-parties και απίθανη μουσική 80ς's & mainstream. Για διασκέδαση μέχρι πρωίας με ελληνική και ξένη μουσική στο μοναδικό διαχρονικό **Sirocco Club**.

Η **ΕΚΑΤΗ** βρίσκεται στον παραλιακό δρόμο του Πόρου, μετά τις ταβέρνες και τα μπαρ, όπως πηγαίνουμε για τις Disco, στην "έξοδο" του νησιού. Από τα πιο "in" bar - club του Πόρου. Μέσα σε ένα πανέμορφο

χώρο, με νησιώτικη διακόσμηση, απολαύστε προσεκτικά επιλεγμένη ελληνική μουσική από τα τελευταία hits της εποχής, που συμπληρώνονται από τις πιο hot παλαιές επιτυχίες. Όπως λένε στον Πόρο: "όπου και αν διασκεδάσεις, θα περάσεις και από την ΕΚΑΤΗ".

4. ΑΓΚΙΣΤΡΙ

4.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το Αγκίστρι είναι ένα όμορφο καταπράσινο νησί με έκταση 14 τ.χ. που λούζεται στα μπλε κρυστάλλινα νερά του Αργοσαρωνικού. Σε απόσταση αναπνοής από την Αθήνα βρίσκεται ένα καταπράσινο και μαγευτικό νησάκι με πεντακάθαρα γαλάζια δροσερά νερά και αμέτρητους ελκυστικούς κολπίσκους με άμμο ή βότσαλο. Πυκνό δάσος καλύπτει όλο το νησί με θάμνους που φθάνουν μέχρι τις ακρογιαλιές.

Οι φιλόξενοι οικοδεσπότες του δεν ξεπερνούν τους 1000 και είναι σε θέση να ικανοποιήσουν όλες τις επιθυμίες σας για διαμονή και εξαιρετο φαγητό.

Στις πεντακάθαρες ακρογιαλιές και στους απόκρυφους κολπίσκους κυριαρχεί η ησυχία και η οικογενειακή ζωή. Από το πρωί, η θάλασσα, με τα παιχνίδια της, οι απολαυστικές πεζοπορίες κάτω από την σκιά των μυροβόλων κουκουναριών και μέχρι τις μεταμεσονύκτιες ώρες, με την νυκτερινή ζωή στις μοντέρνες diskο, τα μπαράκια, μετά τις γαστρονομικές απολαύσεις στα εστιατόρια, τις ταβέρνες και τα ουζομεζεδοπωλεία, σας χαρίζουν αξέχαστες και ονειρεμένες διακοπές.

Το Αγκίστρι αν και είναι ένα μικρό νησί στο Σαρωνικό κόλπο κοσμείται με πολλές χάρες, όπως πεντακάθαρα γαλάζια δροσερά νερά, αμέτρητους ελκυστικούς κολπίσκους με άμμο ή βότσαλο και πυκνό καταπράσινο δάσος που καλύπτει όλο το νησί γεμάτο με κουκουναριές που χαρίζουν μοσχοβολιά και φθάνει μέχρι τις ακρογιαλιές.

Στην καρδιά του Σαρωνικού και σε απόσταση μόνο λίγων λεπτών από την Αίγινα ξεπροβάλλει το μικρό νησάκι Αγκίστρι που θέλγει τον επισκέπτη με το φυσικό του κάλλος, τις πεντακάθαρες παραλίες και το πολύ πράσινο. Τα τρία χωριά του, η Σκάλα, τα Λιμενάρια και το Μεγαλοχώρι μαζί με το λιμάνι του, το Αγκίστρι δέχεται τους δικούς του πιστούς παραθεριστές, Έλληνες και ξένους, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες. Το νησί προτιμούν κυρίως όσοι αποφεύγουν την πολυκοσμία και αναζητούν ήρεμες διακοπές. Προσφέρεται και για μονοήμερες αποδράσεις, λόγω της πολύ κοντινής του απόστασης από τον Πειραιά.

Από το λιμάνι του Πειραιά πραγματοποιούνται καθημερινά απευθείας δρομολόγια με catamaran και ferry boat για το Αγκίστρι. Η απόσταση από τον Πειραιά είναι μόλις μία ώρα. Επίσης με πλοία της γραμμής και ιπτάμενα δελφίνια από τον Πειραιά προς την Αίγινα και από εκεί η διαδρομή συνεχίζεται με μικρό ferry boat για το Αγκίστρι. Επίσης, μπορείτε να προσεγγίσετε το Αγκίστρι και από το λιμάνι της Αίγινας με τα μικρά επιβατηγά ή καϊκια. Το ταξίδι διαρκεί 20 – 30 λεπτά.

Κοινότητα Αγκιστριού: 22970 - 91260

Αστυνομία Αγκιστριού: 22970 -91201

Λιμεναρχείο Αγκιστριού: 22970 -91541

Ιατρείο: 22970 -91215

4.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ

Η αρχαία ονομασία του νησιού είναι Κεκρυφάλεια και σημαίνει στολισμένη κεφαλή, επειδή το σχήμα του νησιού έμοιαζε με το στρογγυλεμένο όγκο των μαζεμένων μαλλιών. Επίσης, λόγω της πυκνής του βλάστησης, ονομαζόταν και Πιτυόνησος. Με την ονομασία Κεκρυφάλεια το Αγκίστρι αναφέρεται από τον Όμηρο ως σύμμαχος της Αίγινας στον Τρωϊκό Πόλεμο. Ακόμη το αναφέρουν οι ιστορικοί Θουκυδίδης (470-335 π.Χ.) και Διόδωρος (90 - 21 π.Χ.). Μέχρι σήμερα οι ανασκαφές έχουν φέρει στο φως ποίκιλα ενδιαφέροντα αρχαιολογικά ευρήματα που δείχνουν ότι το νησί κατοικήθηκε πριν από 2.500 χρόνια. Υπάρχουν ίχνη που αποδεικνύουν την κατοίκησή του και κατά τη Μυκηναϊκή, την Αρχαϊκή, την κλασική και την μεσαιωνική εποχή.

Το νησί κατοικείται από την αρχαιότητα. Κοντά στο Αγκίστρι πραγματοποιήθηκε η ναυμαχία του 459 π.Χ., κατά την οποία οι Αθηναίοι νίκησαν τον ενωμένο στόλο των Αιγινήτων, των Επιδαύριων και των Κορινθίων.

Το Αγκίστρι με τα γύρω νησιά αποτελούσε το βασίλειο της Αίγινας του μυθικού βασιλιά Αιακού. Αρχαιολογικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι περιοχές της Μεγαρίτισσας και της Απονήσου καθώς και κοντά στο Κοντάρι. Το Αγκίστρι υφίστατο συχνά τις επιρροές της πολυκύμαντης ιστορίας της Αίγινας.

Κατα μήκος της Δυτικής ακτής και σε μικρό βάθος διακρίνονται υπόλοιπα κτισμάτων προχριστιανικών χρόνων. Αρχαιολογικά ευρήματα του νησιού εκτίθενται στο Πνευματικό Κέντρο που βρίσκεται στο Μεγαλοχώρι.

Στο Αγκίστρι κατέφυγε, μαζί με την οικογένειά του και μερικούς οπαδούς του, ο αρματωλός Μητρομάρας, ένας από τους πρωτεργάτες της επανάστασης που υποκίνησε ο Ορλόφ. Μετά το θάνατο του Μητρομάρα το 1772, οι Τούρκοι σκότωσαν όλους τους άνδρες του και πούλησαν τις γυναίκες στα σκλαβοπάζαρα, εκτός από τη σύζυγό του, η ελευθερία της οποίας εξαγοράστηκε.

Το νησί έγινε καταφύγιο για Αλβανούς πρόσφυγες από την Σερβική αυτοκρατορική επέκταση το 14ο αιώνα. Αργότερα η περιοχή έγινε μέρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η επιρροή από τους Αρβανίτες μπορεί ακόμη και σήμερα να παρατηρηθεί από τα μακριά χρωματιστά φουστάνια και μαντίλια που φοριούνται στο κεφάλι από μερικές ηλικιωμένες γυναίκες, ειδικότερα στο Μεγαλοχώρι.

Το Αγκίστρι κατά διαστήματα δεν κατοικήθηκε. Στο τέλος του 17ου αιώνα φαίνεται ότι εγκαταλήφθηκε, πιθανόν λόγω των συχνών πειρατικών επιδρομών στην περιοχή στις οποίες ένα μικρό νησί όπως αυτό ήταν ιδιαίτερα ευάλωτο.

Το 1821 το νησί κατοικήθηκε και πάλι αλλά ο πληθυσμός ήταν ελάχιστος για να αναφερθεί στην απογραφή της εποχής. Το 1835, όμως, με Βασιλικό Διάταγμα, η Κοινότητα Αγκιστριού σχηματίστηκε και αναφέρθηκαν 248 κάτοικοι.

Το Αγκίστρι αποτελεί δήμο από το 1853 και ανήκει στην Νομαρχία Πειραιά. Οι κάτοικοί του ασχολούνται κυρίως με την γεωργία και την κτηνοτροφία.

Κατά την δεκαετία του 1920 ο πληθυσμός του Αγκιστριού ήταν και πάλι ελάχιστος αλλά κατά την περίοδο μεταξύ 1940 και 1990 ήταν ένα από τα λιγιστά μικρά Ελληνικά Νησιά του οποίου ο πληθυσμός

πραγματικά αυξήθηκε. Σήμερα ο πληθυσμός του νησιού είναι λίγο παραπάνω από 1000 κατοίκους που φτάνει περίπου τους 4.500 την καλοκαιρινή περίοδο.

Μέχρι το 1960 το νησί δεν είχε απευθείας σύνδεση με τον Πειραιά με πλοίο. Το 1973 ηλεκτροδοτήθηκε και στα τέλη του '70 κατασκευάστηκε δρόμος προς τα Λιμενάρια. Από το 1981 είναι σε λειτουργία ένα μικρό 12-θέσιο λεωφορείο που καλύπτει την διαδρομή μεταξύ Σκάλας - Μύλου (Μεγαλοχώρι) - Λιμενάρια.

Από το 1980 και μετά, η τουριστική προβολή του νησιού και η «εκμετάλλευση» των φυσικών καλλονών του μικρού παραδείσου του Σαρωνικού άλλαξε τη ζωή των κατοίκων. Τώρα πια πολλοί ασχολούνται με τις τουριστικές επιχειρήσεις, καθώς το Αγκίστρι αποτελεί πόλο έλξης, τόσο για κοντινές ολιγοήμερες αποδράσεις, όσο και για οικογενειακές διακοπές.

Κατά παράδοση τα κύρια προϊόντα του νησιού είναι ρετσίνα από πεύκο, ελαιόλαδο, σύκα, κριθάρι και φρούτα. Ομως τα τελευταία περίπου 40 χρόνια η οικονομία του νησιού βασίζεται στον τουρισμό.

4.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

«Δόλωμα» στον Σαρωνικό.

Κάποτε, ήταν γνωστό σαν «το νησί απέναντι από την Αίγινα». Σήμερα το όνομα του μικρού - καλυμμένου από πεύκα - νησιού έχει γίνει ευρέως γνωστό καθώς αποτελεί έναν από τους δημοφιλέστερους προορισμούς για τις μίνι διακοπές του Σαββατοκύριακου, ενώ δεν είναι λίγοι εκείνοι που το επισκέπτονται ακόμα και για μονοήμερες αποδράσεις, για ένα μπάνιο μακριά από το μποτιλιάρισμα της παραλιακής.

Το νησί Αγκίστρι, είναι σε απόσταση "αναπνοής" από την Αθήνα, την Επιδαυρο και την Αίγινα. Με την δική του δοξασμένη ιστορία 2.500 ετών αντάξια των φωτισμένων του γειτόνων.

Το Αγκίστρι αν και είναι ένα μικρό νησί στο Σαρωνικό κόλπο κοσμείται με πολλές χάρες, όπως πεντακάθαρα γαλάζια δροσερά νερά, αμέτρητους ελκυστικούς κολπίσκους με άμμο ή βότσαλο και πυκνό καταπράσινο δάσος που καλύπτει όλο το νησί γεμάτο με κουκουναριές που χαρίζουν μοσχοβολιά και φθάνει μέχρι τις ακρογιαλιές.

Δυτικά της Αίγινας συναντάμε το Αγκίστρι, καταπράσινο νησί που προσφέρεται για ήσυχες διακοπές. Εδώ η τουριστική κίνηση είναι μειωμένη σε σχέση με τα άλλα νησιά του Αργοσαρωνικού, όμως διαθέτει ωραίες παραλίες με βραχώδεις ακτές και καθαρές θάλασσες, ενώ μπορεί να υποδεχθεί αρκετούς επισκέπτες αφού έχει ικανοποιητικό αριθμό ξενοδοχείων και δωματίων. Αξίζει κανείς να εξορμήσει στο νησί αυτό έστω και με τη μορφή ημερήσιας εκδρομής από την διπλανή Αίγινα. Με τα λιμάνια του Σκάλα και Μύλο συνδέεται με Πειραιά και Αίγινα. Οι μετακινήσεις στο εσωτερικό γίνονται με λεωφορείο που καλύπτει τις μικρές διαδρομές.

Προσφέρει στους επισκέπτες του στιγμές ηρεμίας και ξεγνοιασιάς κοντά στη φύση. Το Αγκίστρι αν και μικρό νησί, διακρίνεται για τις τουριστικές υποδομές του. Εδώ, θα βρείτε ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια με όλες τις ανέσεις. Οι ευκαιρίες για διασκέδαση δε θα σας λείψουν. Καφετέριες και μπαράκια που λειτουργούν πλάι στη θάλασσα, ψυχαγωγούν τους επισκέπτες του μικρού παραδείσου καθ' όλο το 24ωρο.

Πόλος έλξης τα τελευταία χρόνια για την νεολαία μιας και υπάρχουν αρκετές δραστηριότητες για να περάσουν ευχάριστα το χρόνο τους. Οι παραλίες προσεγμένες και καθαρές δίνουν τη δυνατότητα για κολύμβηση και δροσιά σε καταγάλανα νερά καθώς και το πυκνό πευκόφυτο δάσος θα δελεάσει τον κάθε επισκέπτη για αποδράσεις. Όσο για την διασκέδαση, ο θερινός κινηματογράφος, τα θαλάσσια σπορ και τα κάθε είδους στέκια μουσικής σας περιμένουν να ξεφαντώσετε μέχρι πρωίας.

Αν και σε απόσταση "αναπνοής" από την πρωτεύουσα το Αγκίστρι βρίσκεται πολύ μακριά από τον θόρυβο, το άγχος και την μόλυνση αυτής. Επιπλέον, όλα τα χωριά του διατηρούν την παράδοση τους και προσφέρουν στον επισκέπτη ότι ζητήσει για την άνεση του στις διακοπές. Υπάρχει ένας πολύ ικανοποιητικός αριθμός καταλυμάτων (Ξενοδοχεία, Διαμερίσματα, Γκαρσονιέρες, Δωμάτια) που είναι προσιτά σε κάθε οικονομικό κόστος και προσφέρουν άνετη, καθαρή και ευχάριστη φιλοξενία. Πόλος έλξης τα τελευταία χρόνια για την νεολαία μιας και υπάρχουν αρκετές δραστηριότητες για να περάσουν ευχάριστα το χρόνο τους. Οι παραλίες προσεγμένες και καθαρές δίνουν τη δυνατότητα για κολύμβηση και δροσιά σε καταγάλανα νερά καθώς και το πυκνό πευκόφυτο δάσος θα δελεάσει τον κάθε επισκέπτη για αποδράσεις.

Το Αγκίστρι μπορεί να σας προσφέρει οτιδήποτε χρειάζεστε για να περάσετε όμορφα, ενώ την ίδια στιγμή σας προσφέρει έναν άλλο κόσμο...

έναν κόσμο που δεν γνώρισε ποτέ τους ρυθμούς των μεγάλων πόλεων της Δύσης.

Σουπερ Μάρκετ, εμπορικά μαγαζιά, φούρνοι, τράπεζα, τηλεφωνική εξυπηρέτηση, φαρμακείο και ιατρεία συμβάλλουν στην άνετη και σύγχρονη διαμονή των επισκεπτών του νησιού.

Όσο για την διασκέδαση, ο θερινός κινηματογράφος, τα θαλάσσια σπορ και τα κάθε είδους στέκια μουσικής σας περιμένουν να ξεφαντώσετε μέχρι πρωίας.

Για την μετάβασή σας από τόπο σε τόπο με ενοικιαζόμενα ποδήλατα, μηχανάκια ή κατά καιρούς και αυτοκίνητα είναι στη διαθεσή σας, όπως επίσης ένα ταξί και ένα λεωφορείο είναι έτοιμα να σας μεταφέρουν στα όμορφα μέρη του νησιού.

Τέλος τα οργανωμένα τουριστικά γραφεία, η αστυνομία, το λιμενικό σώμα, η κοινότητα μας, καθώς και όλοι οι απλοί νησιώτες, είναι πρόθυμοι να σας εξυπηρετήσουνε ούτως ώστε η διαμονή σας στο Αγκίστρι να είναι όσο πιο τέλεια γίνεται.

Οι επισκέπτες που θα κάνουν με караβάκι το γύρο του νησιού θα ανακαλύψουν πολλές ομορφιές. Η έκτασή του είναι πολύ μικρή και ο

καθένας μπορεί να το γνωρίσει μέσα σε μια μέρα. Όλο το νησί είναι κατάφυτο με πεύκα που ξεκινούν από το βουνό και καταλήγουν στις παραλίες του. Με πεζοπορία ή με το ποδήλατο ο επισκέπτης θα ανακαλύψει πολλές όμορφες και ερημικές παραλίες που προσφέρονται για κολύμπι.

Το Αγκίστρι παρουσιάζει και οικολογικό ενδιαφέρον. Κατ'αρχήν είναι ο παράδεισος των ψαροντουφεκάδων. Όλα τα νερά που περικλύουν το νησί προσφέρονται για τους ερασιτέχνες ψαράδες. Οι παρατηρητές πουλιών θα περάσουν ευχάριστα την ώρα τους με τις πέρδικες.

Η άφιξη γίνεται στο μικρό λιμανάκι της **Σκάλας** (μέχρι να φτιαχτεί το μεγαλύτερο λιμάνι στο Μεγαλοχώρι). Η Σκάλα είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη τουριστικά και διαθέτει μεγάλη παραλία, που ξεκινά σχεδόν δίπλα από το αραξοβόλι του πλοίου. Εκεί βρίσκονται τα περισσότερα καταλύματα αλλά και πολλές καφετέριες και ταβέρνες. Η Σκάλα είναι ο μεγαλύτερος οικισμός του νησιού με τετρακόσιους περίπου μόνιμους κατοίκους, όμορφα ξενοδοχεία και γραφικές ταβερνούλες. Κοντά στην πόλη βρίσκονται μερικές ερημικές παραλίες, με άμμο και ρηχά νερά, ιδανικές για παιδιά, οι οποίες προσεγγίζονται από τη Χώρα. Τα καλοκαίρια προσελκύει αρκετούς τουρίστες, λάτρεις της ηρεμίας.

Η Σκάλα με τις απέραντες αμμουδιές της είναι ένας οικισμός καθαρά τουριστικός που παρέχει άνετη φιλοξενία στα πεντακάθαρα ξενοδοχεία, δωμάτια και γκαρσονιέρες που διαθέτει, ενώ γευστικότετοι μεζέδες και φαγητά για όλα τα γούστα περιμένουν να ευχαριστήσουν κάθε απαιτητικό ή μη, επισκέπτη. Μουσικές ποικιλίες για όλες τις ώρες στα CLUB και CAFE-BAR έρχονται να συμπληρώσουν την άρτια τουριστική οργάνωση.

Οι αποστάσεις στο Αγκίστρι είναι πολύ μικρές. Ατραξιόν του νησιού αποτελεί το μοναδικό 12θέσιο λεωφορείο, η εικόνα του οποίου και μόνο οδηγεί τον επιβάτη στις παλιές ασπρόμαυρες ελληνικές ταινίες (μόνο η Αλίκη να τραγουδάει λείπει για να συμπληρωθεί το σκηνικό!). Υπάρχουν ταξί ενώ όσοι επιθυμούν να ενοικιάσουν μεταφορικό μέσο θα βρουν ποδήλατα ή μοτοσυκλέτες. Σε γενικές γραμμές οι δρόμοι είναι καλοί, χρειάζεται όμως προσοχή γιατί σε πολλά σημεία των οικισμών είναι στενοί, με αποτέλεσμα όταν συναντώνται δύο αυτοκίνητα να χρειάζονται μανούβρες για να συνεχίσουν την πορεία τους.

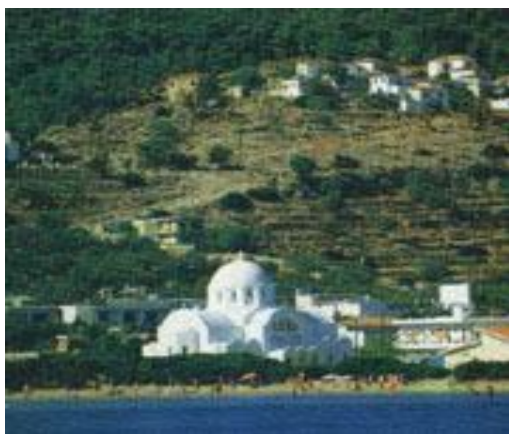
Στα αριστερά της Σκάλας είναι η **Σκληρή**, νεόκτιστη τουριστική περιοχή με σύγχρονα ξενοδοχεία και εστιατόρια.

Στο αριστερό άκρο του νησιού και μετά από μια ονειρεμένη διαδρομή μέσα στα πεύκα ένας φυσικός καταγάλανος κόλπος με χοντρά βότσαλα και κρυστάλλινα νερά, σας περιμένει η μαγευτική **Χαλικιάδα**.

Περίπου 500 μέτρα βόρεια της Σκάλας προς τα ορεινά του νησιού και μακριά από τον πολύ κόσμο βρίσκεται το **Μετόχι**, το πιο δροσερό μέρος του Αγκιστριού το οποίο σκιάζεται από τα πεύκα που το περικυκλώνουν. Το παλιό χωριό Μετόχι που είναι χτισμένο στην πλαγιά λόφου με θέα προς το δάσος και τη θάλασσα. Στο Μετόχι αξίζει να περπατήσει κανείς μέχρι το εκκλησάκι της Παναγίας για να θαυμάσει τη θέα. Όσο για εκείνους που θα γευτούν γνήσιους νησιώτικους μεζέδες η οικογενειακή ταβέρνα **Παρνασσός** σας περιμένει πνιγμένη στα πεύκα.

Πρωτεύουσα του νησιού είναι το **Μεγαλοχώρι**, το οποίο απέχει από τη Σκάλα περίπου 1,5 χλμ. Δεν έχει τις παραλίες της αλλά είναι πολύ πιο ήσυχο και πολύ πιο γραφικό. Πρωτεύουσα του νησιού ήταν από αρχαιότατων χρόνων το ορμητήριο πλοίων και το σημείο ανεφοδιασμού. Καταγάλανα κρυστάλλινα νερά ανάμεσα σε φυσικούς κόλπους δημιουργούν αμμόδεις περιοχές για τους λουόμενους. Γραφικά πλακόστρωτα δρομάκια, παραδοσιακά καφενεία, υπέργηρες φιγούρες με τοπικές ενδυμασίες και ο μοναδικός ανεμόμυλος, συμβάλλουν με την ύπαρξή τους στη ζωντανή ιστορία του τόπου. Τα γραφικά πλακόστρωτα δρομάκια, ο μοναδικός ανεμόμυλος, τα παραδοσιακά καφενεία και οι υπέργηρες φιγούρες με τις τοπικές ενδυμασίες είναι η απόδειξη της ζωντανής ιστορίας του τόπου. Σπίτια φτιαγμένα από πέτρα, άσπρα πεζούλια, κεραμοσκεπές, σπιτικοί φούρνοι, αυλές συγυρισμένες έρχονται να συναντήσουν τις υπερσύγχρονες ξενοδοχειακές μονάδες. Τα Cafe-Bar, Ουζερί, Εστιατόρια και Night Club περιμένουν να φιλοξενήσουν και να εξυπηρετήσουν με το καλύτερο τρόπο όλους εσάς που θα επισκευτείτε το νησί.

Πέρα και πάνω από το Μεγαλοχώρι στο πευκόφυτο δάσος το εκκλησάκι των **Αγίων Πάντων** στέκει εκεί μέσα στο πέρασμα των χρόνων και καλεί τον επισκέπτη να γνωρίσει τις ρίζες του νησιού, το **Καντούντι**, δηλαδή το παλιό χωριό, ότι έχει μείνει από τον αρχαιότερο οικισμό του Αγκιστρίου.

Φεύγοντας από το Μεγαλοχώρι δυτικά βρίσκεσαι σε ένα τοπίο μαγευτικό που συνδυάζει σε απόλυτη αρμονία το πράσινο του πεύκου με το βαθυγάλανο της θάλασσας. Δέντρα που με το πέρασμα του χρόνου γερνούν μέσα στη θάλασσα και σχεδόν αγκαλιάζουν τα νερά και τα σκάφη στο παλιό καρνάγιο μαρτυρούν τα εκατοντάδες χρόνια που βρίσκονται εκεί.

Μεγάλο ενδιαφέρον των επισκεπτών συγκεντρώνουν το πανηγύρι των **Αγίων Αναργύρων** την 1η Ιουλίου, της **Αγίας Κυριακής** στις 7 Ιουλίου και της **Παναγίας** στις 15 Αυγούστου.

Το πρόσφατα ασφαλτοστρωμένο οδικό δίκτυο μας οδηγεί δυτικότερα του νησιού εκεί που οι πινακίδες γράφουν **Δραγονέρα**. Εκτός από την μοναδική καντίνα που υπάρχει εδώ όλα τα υπόλοιπα έχουν μείνει ανέγγιχτα. Κρυστάλλινα νερά, φυσικές ακρογιαλιές - πεύκα μέχρι τη

θάλασσα, ησυχία, είναι μόνο ένα μέρος της προσφοράς του πλούτου που μας δίνει η φύση απλόχερα.

Και ο δρόμος συνεχίζει προς τα νότια, ανηφορίζει, κατηφορίζει και φτάνει σε ένα ξέφωτο, μια όαση γεμάτη ιστορία για τους παλιούς και οπτική μαγεία για τους επισκέπτες. Είναι το **Πολέμι** με την παλιά εκκλησία της **Αγίας Βαρβάρας** που είχε τη τύχη να καθαγιαστεί ο Άγιος Νεκτάριος.

Επίσης γραφικό χωριό είναι τα **Λιμενάρια** (σε απόσταση 6 χλμ. από τη Σκάλα) με τα λιγοστά σπίτια να ξεπηδούν ανάμεσα από τα πεύκα σαν λευκά κουκουνάρια. Αξιοθέατο αποτελεί το παραδοσιακό χωριό Λιμενάρια στα νότια του νησιού που παραμένει ακόμα ανεπηρέαστο από το κύμα του τουρισμού.

Στα Λιμενάρια ο επισκέπτης θα ανακαλύψει μια βραχώδη ακτή με ελκυστικά νερά. Από εκεί, αξίζει μια επίσκεψη στο «αλμυρό έλος» και στις παραλίες που βρίσκονται πίσω από αυτό. Ο γραφικός οικισμός στα νότια Λιμενάρια, χτισμένος τον 17ο αιώνα. Πεύκα, μεγάλα κυπαρίσσια, ελιές, μπουστάνια, πετρόκτιστα σπίτια, το παλιό σχολείο, η μεγάλη εκκλησία, της **Αγίας Κυριακής** και το γραφικό λιμανάκι της **Μάριζας** είναι μόνο ένα δείγμα της ομορφιάς και της μαγείας που έχει να επιδείξει αυτή η τοποθεσία. Στη γραφική ταβέρνα του χωριού μπορείτε να απολαύσετε νόστιμη ελληνική κουζίνα καθώς και τον παραδοσιακό κοκκινιστό κόκορα.

Συνεχίζοντας το δρόμο δυτικά των Λιμεναρίων, φτάνουμε σε μια εξωτική τοποθεσία με τα πεύκα να αγκαλιάζουν την πιο όμορφη και ζηλευτή καταπράσινη παραλία της **Απονήσου**. Αυτός ο μοναδικός συνδυασμός χρωμάτων σε μεταφέρει σε εξωτικά μέρη, προσφέροντας

σου μια μοναδική χαλάρωση και ηρεμία. Το ταβερνάκι που υπάρχει εκεί μπορεί να σου προφέρει εξαιρετικούς θαλασσινούς μεζέδες δίπλα στο κύμα.

Άλλες παραλίες που αξίζει να τις εξερευνήσει κανείς είναι ο **Μύλος** με δύο ακτές, μια αμμουδερή και μια με βότσαλα.

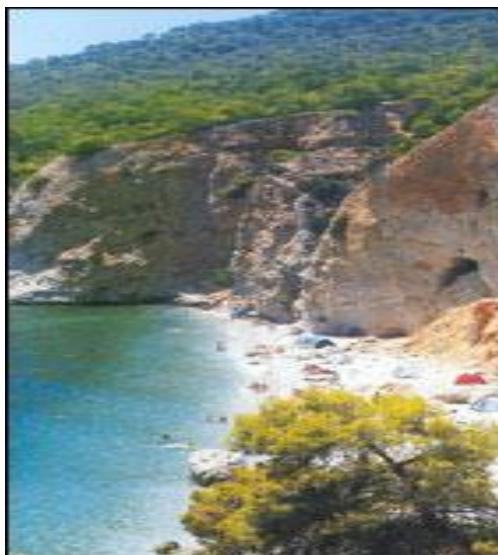
Την παραλία της **Σκάλας** προτιμούν όσοι δεν έχουν μεταφορικό μέσο στο νησί και ιδιαίτερα οι ταξιδιώτες της μιας ημέρας. Έτσι, το Σάββατο και κυρίως την Κυριακή η παραλία γεμίζει από κόσμο.

Οι παραλίες που είναι δυνατή η πρόσβαση με αυτοκίνητο είναι τα **Δρακόνερα**, η **Μάριζα** και η παραλία της **Απονήσου** όπου μπορεί κανείς να απολαύσει φρέσκο ψάρι και να κολυμπήσει στα καταγάλανα νερά με φόντο το νησάκι **Δωρούσα**, αγκυροβόλιο για τα ιστιοφόρα που επισκέπτονται το Αγκίστρι. Η Απόνησος είναι ένα νησί που συνδέεται με τη στεριά με μία προβλήτα.

Για όσους αγαπούν την εξερεύνηση και την πεζοπορία, το Αγκίστρι διαθέτει αρκετές απομονωμένες παραλίες.

Ξεχωριστής ομορφιάς είναι και η **Χαλκιάδα**. Με έναν απόκρημνο βράχο πίσω της, βρίσκεται αριστερά από τη Σκάλα (όπως κατεβαίνει κανείς από το πλοίο). Η πρόσβαση γίνεται είτε με αυτοκίνητο (έως ένα σημείο) είτε με τα πόδια. Η διαδρομή μέσα από τον νεόκτιστο οικισμό Σκληρή είναι ιδιαίτερα όμορφη με τα πεύκα να προσφέρουν σκιά αριστερά και δεξιά από τον δρόμο. Η Χαλκιάδα είναι μια παραλία όπου συχνάζουν γυμνιστές. Τα βαθιά νερά της είναι ιδανικά για ψαροντούφεκο.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Μικρά ξενοδοχεία ή ενοικιαζόμενα δωμάτια περιλαμβάνονται στο μενού της... διαμονής. Στον νεόκτιστο οικισμό Σκληρή, στη Σκάλα και στο Μεγαλοχώρι θα βρείτε τα περισσότερα.

Το συγκρότημα **Aquarius village** στη σκάλα βρίσκεται μόλις 50μ. από τη θάλασσα και αποτελείται απο ανεξάρτητα διαμερίσματα πλήρως εξοπλισμένα, παρέχοντας τις ιδανικές συνθήκες για μια ευχάριστη φιλοξενία.

Το **Γιαλός studios** βρίσκεται στη Σκάλα. Είναι σ'ένα ήσυχο, καταπράσινο μέρος με θέα τη θάλασσα. Βρίσκεται 100μ. απο την αμμουδερή παραλία, το λιμάνι και το κέντρο της Σκάλας. Διαθέτει 21 επιπλωμένα studios . Οι υπηρεσίες του έχουν στόχο να ικανοποιήσουν και τους πιο απαιτητικούς πελάτες

Το ξενοδοχείο **Agistri** βρίσκεται μόλις 150μ. απο το λιμάνι της Σκάλας. Αποτελείται απο 18 πλήρως απιπλωμένα δωμάτια. Πρόσφατα ανακαινισμένο, με ξεχωριστή διακόσμηση, με θέα στη θάλασσα, σας προσφέρει όλες τις ανέσεις για μια φιλική και ξεκούραστη παραμονή στο όμορφο Αγκίστρι.

Το ξενοδοχείο **Διώνυσσος** βρίσκεται 200μ. αριστερά απο το λιμάνι στις Σκάλας, μέσα στα πεύκα και δίπλα στη θάλασσα. Διαθέτει 22 δίκλινα άνετα δωμάτια καθώς και μια σουίτα πλήρως εξοπλισμένη.

Το **Hotel Yianna** βρίσκεται 100μ. απο την αμμουδερή παραλία της Σκάλας και 150μ. απο το κέντρο. Το ξενοδοχειακό συγκρότημα

περιλαμβάνει και τις μεζονέτες ALTEREGO για 2-5 άτομα με πλήρη εξοπλισμό. Στον όμορφα διαμορφωμένο κήπο υπάρχει πισίνα όπου λειτουργεί εστιατόριο, καφέ-κρεπερί.

Το ξενοδοχείο **ΑΚΤΑΙΟΝ** βρίσκεται 20μ. απο το λιμάνι της Σκάλας, πάνω στην κεντρική παραλία. Διαθέτει διαμερίσματα 2 δωματίων πλήρως εξοπλισμένα. Λειτουργεί νέα πτέρυγα με μεζονέτες και γκαρσονιέρες που περιλαμβάνουν τζακούζι και υδρομασάζ. Όλα τα δωμάτια επικοινωνούν με την πισίνα του ξενοδοχείου όπου μπορείτε να απολαύσετε πρωινό καφέ και διάφορα cocktails. Το εστιατόριο προσφέρει Ελληνική και Διεθνή κουζίνα.

Το ξενοδοχείο **Olympia Hook Club** βρίσκεται 300μ. απο το λιμάνι στις Σκάλας και 20μ. απο παραλία με πέτρες. Διαθέτει 24 δωμάτια και όλες τις ανέσεις.

Το ξενοδοχείο **Sunrise** βρίσκεται στο Μεγαλοχώρι και διαθέτει 9 studios και 2 διαμερίσματα πλήρως επιπλομένα. Παρέχει όλες τις ανέσεις.

Πού θα φάτε

Στη **Σκάλα** θα βρείτε ταβέρνες, εστιατόρια με ιταλική κουζίνα αλλά και καφετέριες που προσφέρουν γρήγορο φαγητό.

Στην **Απόνησο** το ομώνυμο (και... μοναδικό) ταβερνάκι προτείνει πιάτα με φρέσκα θαλασσινά.

Στη Σκληρή θα βρείτε την ταβέρνα «**Αλκυόνη**» με μεζέδες και άπλετη θέα στη θάλασσα του Σαρωνικού και την Αίγινα και στο Μετόχι υπάρχουν τα εστιατόρια «**Αντονίνο**» και «**Παρνασσός**».

Το **Aquarius cafe-bar** βρίσκεται στην παραλία της Σκάλας. Πλήρως ανακαινισμένο , ιδανικό για όλες τις ώρες της ημέρας, σας περιμένει να απολαύσετε το πρωινό, τον καφέ , το ποτό σας. Γευθείτε υπέροχες κρέπες και βάφλες, καθώς και διάφορα cocktails ακούγοντας ελληνικές και ξένες μουσικές επιτυχίες.

Τέλος σε κάθε χωριουδάκι θα βρείτε και κάποια ταβερνίτσα με φιλόξενους οικοδεσπότες που θα σας περιποιηθούν.

Μια ανάσα απο την πολύβουη Αίγινα, Σε μια απόσταση λίγων μόνο λεπτών με το καράβι, βρίσκεται το Αγκίστρι, το πιο μικρό κατοικημένο νησί του Αργοσαρωνικού, που ξεχωρίζει για την φυσική ομορφιά του, το πράσινο και τις καθαρές θάλασσες.

Για όσους αναζητούν την ηρεμία και την ξεκούραση, το Αγκίστρι αποτελεί την ιδανική λύση. Το μικρό αυτό νησί προσφέρεται για ημερήσιες εκδρομές ενώ είναι ιδανικό για όσους αγαπούν την πεζοπορία, αφού οι μικρές διαδρομές δίνουν τη δυνατότητα στους περιπατητές να απολαύσουν τις ομορφίες ενός τόπου ξεχωριστού, ενώ προσφέρει στιγμές αγαλλίασης σε όσους ανακαλύπτουν τις ερημικές παραλίες του που είναι ιδανικές για κολύμπι.

Για τους τυχερούς που διαθέτουν σκάφος, το Αγκίστρι προσφέρει απλόχερα τους όμορφους μικρούς όρμους του για στιγμές απομόνωσης και γαλήνης.

5. Η ΑΙΓΙΝΑ

5.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Αίγινα έχει έκταση 85 τ.χλμ. πληθυσμό 11270 κατοίκους και απέχει από τον Πειραιά 17 ν.μ.. Το σημερινό λιμάνι είναι το εμπορικό λιμάνι της αρχαίας πόλης. Σήμερα είναι πολύβουος τόπος συνάντησης γραφικών ψαράδων που πουλούν την ψαριά της ημέρας, και μικροπωλητών μανάβικων από όπου θα πάρετε ολόφρεσκα φρούτα και λαχανικά. Δίπλα του βρίσκεται το πολεμικό λιμάνι της αρχαίας πόλης που κατά μερικούς ταυτίζεται με τον πολεμικό ναύσταθμο.

Η Αίγινα είναι νησί του Σαρωνικού, μεταξύ της Αττικής, της Μεγαρίδας και της χερσονήσου των Μεθάνων. Έχει σχήμα τριγώνου, με σχεδόν ίσες τις πλευρές. Το μήκος της πλευράς από το ακρωτήριο Τούρλος ως το ακρωτήριο Πύργος είναι 18,5 χιλιόμετρα. Το ανατολικό άκρο της, το ακρωτήριο Τούρλος, απέχει από το στόμιο του λιμανιού του Πειραιά 10,5 ναυτικά μίλια, ενώ το δυτικό άκρο της, το ακρωτήριο Πλακάκια ή Άγιοι Απόστολοι, απέχει γύρω στα 12 ναυτικά μίλια από το ακρωτήριο Τραχήλι της Επιδάουρου.

Το μεγαλύτερο μέρος του νησιού αποτελείται από ηφαιστειακά πετρώματα. Το πτυχωμένο υπόβαθρο της Αίγινας αποτελείται από

ασβεστιτικούς σχιστόλιθους, μαργαϊκούς ασβεστόλιθους και σχιστοψαμμίτες του Κατώτερου Κρητιδικού, που διακρίνονται με σαφήνεια στη βόρεια ακτή του νησιού.

Θα φτάσετε με τα φεριμπότ που ξεκινούν από το Πειραιά και εκτελούν τα δρομολόγια Αίγινα – Μέθανα – Πόρος – Ύδρα και Αίγινα – Μέθανα – Πόρος – Ύδρα – Σπέτσες. Το καλοκαίρι τα δρομολόγια είναι πυκνότερα και οι γραμμές διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες της περιόδου. Το νησί της Αίγινας απέχει μόλις μία ώρα από τον Πειραιά.

Τηλέφωνο κεντρικού πρακτορείου ιπτάμενων : 010 4280001 – 8.

Ιπτάμενα δελφίνια από το λιμάνι του Πειραιά εκτελούν τα δρομολόγια Πειραιάς – Αίγινα.

Ιπτάμενα δελφίνια από τη Μαρίνα Ζέας Πειραιά εκτελούν τα δρομολόγια Αίγινα – Μέθανα – Πόρος – Ύδρα – και Αίγινα – Μέθανα – Πόρος – Ύδρα – Σπέτσες.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ :

Δημαρχείο : (02970) – 22220

Αστυνομία : 22100

Τουριστική αστυνομία : 23333 – 22260

Λιμεναρχείο : 22328

Νοσοκομείο : 22209 – 22251

Κέντρο υγείας : 22222

Σταθμός λεωφορείων : 22787

Σταθμός ταξί : 22635

Πρακτορείο ιπτάμενων δελφινιών : 24456 – 24571 – 26154

Τουριστικές πληροφορίες : 25690 - 23613

5.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

Η αρχική ονομασία του νησιού ήταν Οινώνη. Κατά την παράδοση, την ονομασία Αίγινα οφείλει στην κόρη του Ασωπού Αίγινα, που ο Δίας απήγαγε και μετέφερε στο ακατοίκητο νησί. Από την ένωση αυτή γεννήθηκε ο Αιακός, για χάρη του οποίου ο Ζεύς μεταμόρφωσε τα μυρμήγκια του νησιού σε ανθρώπους. Η αρχαιολογική έρευνα έχει δείξει ότι η Αίγινα κατοικούνταν συνεχώς, ήδη από την 4η π.Χ., χιλιετία και ότι ανήκε στην ίδια πολιτιστική ενότητα με τις Κυκλάδες και την Πελοπόννησο.

Από τις αρχαιολογικές έρευνες έχει αποδειχθεί πως οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού εγκαταστάθηκαν στην περιοχή που σήμερα βρίσκεται η Κολώνα, αριστερά από το λιμάνι της Αίγινας. Η καταγωγή τους πρέπει να ήταν από την Πελοπόννησο και να έφθασαν στην Αίγινα το 3500 Π.Χ.. Ασχολήθηκαν βασικά με τη γεωργία και την αλιεία. Από την εποχή αυτή και ως τα τέλη του 12ου π.χ - αιώνα, η Αίγινα δέχεται διαδοχικά τις επιδράσεις του Κρητικού και Μυκηναϊκού πολιτισμού, δημιουργώντας έτσι έναν δικό της διαφορετικό πολιτισμό.

Το νησί πρωτοκατοικήθηκε στη Νεολιθική εποχή. Αυτό αποδεικνύουν τα λίθινα εργαλεία και αρκετά αγγεία που βρέθηκαν στους συνοικισμούς που ίδρυσαν πρώην κάτοικοι της Πελοποννήσου στο λόφο της κολώνας και στο Μεσαγρό. Γύρω στο 2100 π.Χ. και ενώ το ισχυρό

πρωτοελλαδικό κέντρο της Λέρνας καταστρεφόταν κάνει την εμφάνιση του ένας νέος πληθυσμιακός παράγοντας από το Βορρά. Οι Μεσοελλαδίτες αυτοί αποίκισαν την Αίγινα η οποία έγινε ισχυρός προμαχώνας της Αττικής από τους επιδρομείς της θάλασσας χωρίς να αναπτυχθεί ναυτικά λόγω της θαλασσοκρατίας της Μινωικής Κρήτης. Γενικά από τα μυθικά χρόνια ως και την καταστροφή της από το Βαρβαρόσα, η Αίγινα ελκύει όλο και περισσότερους νέους εποικιστές. οι οποίοι συνεχώς και αφομοιώνονται.

Η προέλευση των πρώτων κατοίκων της χάνεται μέσα στις μυθικές παραδόσεις, για να έχουμε κάποιο φως, γύρω στο 8.000 π.χ., όπου ως κάτοικοι εμφανίζονται οι υπήκοοι του βασιλιά Αιακού, που εικάζεται ότι ήρθαν στην Αίγινα από κάποια περιοχή της Θεσσαλίας και άλλους ότι ήταν αυτόχθονες. Οι ορεσίβιοι Δρύοπες ίδρυσαν στην Αίγινα ένα νέο οικισμό στο Όρος και λέγεται πως αυτοί εισήγαγαν τη λατρεία του Ελλάνιου Δία στη νότια Ελλάδα.

Η Αίγινα προσήλκυε συνέχεια νέους κατοίκους. γιατί τα φυσικά της λιμάνια (Κρυπτός λιμνή) ενέπνεαν ασφάλεια για τους κατοίκους της αλλά και γιατί στο εσωτερικό ήταν ένας ήρεμος τόπος, χωρίς ψηλά βουνά και αδιάβατα δάση που για τους παλιούς ανθρώπους αποτελούσαν πάντα ένα μεγάλο και αξεπέραστο εμπόδιο.

Από τα αρχαία χρόνια, η Αίγινα, έγινε ιδιαίτερα γνωστή ως μία ισχυρή εμπορική τοποθεσία με ανεπτυγμένη ναυτική δύναμη. Λόγω της θέσης κλειδί που κατείχε μπροστά στο λιμάνι του Πειραιά, αποτελούσε ένα από τα κεντρικότερα σημεία από τα οποία έβρισκαν δίοδο η Αθήνα και ο Πειραιάς με τις περισσότερες θαλάσσιες συγκοινωνίες. Το γεγονός

αυτό βοήθησε ιδιαίτερα στην ανάπτυξη του νησιού με αποτέλεσμα να έχει μεγάλο πληθυσμό, μεγάλο ναυτικό στόλο και καλές οχυρώσεις.

Στα τέλη του 13ου π.Χ. αιώνα η Αίγινα με μεγαλύτερη συμμετοχή από τα υπόλοιπα νησιά του Αργοσαρωνικού πήρε μέρος στο δεκάχρονο τρωικό πόλεμο. Κατά το τέλος των Μυκηναϊκών χρόνων η μεγάλη και ισχυρή πια Αίγινα δέχτηκε επίθεση από τους Μυκηναϊκούς οι οποίοι την επέταξαν. Στα μέσα του 7ου π.Χ. αιώνα εμφανίζεται η αμφικτιονία της Καλαυρείας μέλος της οποίας έγινε και η Αίγινα. Εκείνη την εποχή το νησί διατηρούσε στενές εμπορικές σχέσεις με την Επίδαυρο.

Η Αίγινα δεν έγινε γνωστή μόνο γιατί υπήρξε ένα ισχυρό ναυτικό και εμπορικό κράτος. Πολλά χρόνια πριν οι μύθοι την έκαναν γνωστή εξαιτίας του ενάρετου βασιλιά της, του Αιακού και των απογόνων του, των Αιακιδών . Τους μύθους αυτούς διέδωσαν σ όλη την Ελλάδα οι ύμνοι του Πινδάρου και τα έπη του Ομήρου. Η Αίγινα αναφέρεται και σαν πατρίδα των Θεσσαλών.

Ο Αιακός, γιος του Δία και της νύμφης Αίγινας, βασίλευσε πάρα πολλά χρόνια στην Αίγινα κι έγινε γνωστός για τη μεγάλη του δικαιοσύνη. Το χάρισμα αυτό του Αιγινήτη βασιλιά εκτιμήθηκε απ' όλους τους άλλους άρχοντες της Ελλάδας. Γι' αυτό, όταν κάποτε υπήρξε στην

Ελλάδα μεγάλη ξηρασία, σαν τιμωρία των Θεών επειδή ο Πέλοπας σκότωσε το βασιλιά Στύμφαλο, η Πυθία είπε στους αντιπροσώπους των πόλεων, που κατέφυγαν στο Μαντείο των Δελφών, ότι για να βρέξει πρέπει να προσευχηθεί ο Αιακός. Έτσι ο δίκαιος βασιλιάς της Αίγινας ανέβηκε στο πιο ψηλό βουνό του νησιού του και παρακάλεσε τους Θεούς να στείλουν την πολυπόθητη βροχή. Πριν ακόμη τελειώσει καλά - καλά η δέηση του Αιακού, άρχισε να βρέχει. Αυτός για να ευχαριστήσει το Δία, έχτισε στο βουνό ένα ιερό που το αφιέρωσε στον Ελλάνιο Δία. Από τότε το βουνό λέγεται Ελλάνιο Ορος, δηλαδή αφιερωμένο από όλους τους Έλληνες στο Θεό της βροχής, το Δία.

Γύρω στο 650 π.Χ. έκοψε τη «χελωνή» το πρώτο αργυρό νόμισμα στον ελλαδικό χώρο και καθιέρωσε τα σταθμά. Η Αίγινα εξελίχτηκε σε ισχυρό οικονομικό - εμπορικό κέντρο της Ελλάδας και διακρίθηκε για την κεραμική της τέχνη.

Αργότερα η Αίγινα έγινε μέλος της Αμφικτιονίας που αποτελούσαν οι πόλεις: Ερμιόνη, Επίδαυρος, Ναύπλιο, Πρασιές Βοιωτικός, Ορχομενός, και Αίγινα. Κέντρο της Αμφικτιονίας ήταν το ιερό του Ποσειδώνα στον Πόρο. Σιγά - σιγά το εμπόριο της Αίγινας αυξήθηκε και τα Αιγινήτικα καράβια έφταναν σε όλα τα λιμάνια της Μεσογείου. Κατά την αρχή της συμμαχίας της με το βασιλιά του Αργους Φείδωνα, τον 8ο

αιώνα π.Χ συμπίπτει παράλληλα η Αίγινα να ξεκινάει και να γνωρίζει τη μεγαλύτερη καλλιτεχνική και οικονομική ακμή που συνεχίστηκε ως το 459 π.Χ.

Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στους περσικούς πολέμους, αλλά οι εχθρικές σχέσεις που είχε με την Αθήνα, είχαν ως αποτέλεσμα την ήττα και την υποταγή του νησιού στους Αθηναίους. Όταν άρχισαν οι περσικοί πόλεμοι η Αίγινα πήγε στην αρχή με το μέρος των Περσών, γι' αυτό και κατηγορήθηκε για Μηδισμό. Οι Αιγινήτες τότε υποχρεώθηκαν να παραδώσουν το στόλο τους και να κατεδαφίσουν τις οχυρώσεις τους. Στον Πελοποννησιακό πόλεμο η Αίγινα, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ήταν Δωριείς, τάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατών. Όταν στις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. ο περσικός στόλος επέπλευσε στο Αιγαίο η Αίγινα δεν αντιστάθηκε και συνέπραξε με τους Πέρσες με τη θέληση της για να μην διακοπούν οι εμπορικές συναλλαγές της με τα λιμάνια της Μικράς Ασίας. Η ακμή της Αίγινας αναχαιτίστηκε όταν μετά τους περσικούς πολέμους υπερίσχυσε στις θάλασσες ο Αθηναϊκός στόλος.

Μόνο γύρω στα 600 π.χ., ύστερα από τις μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα, οι Αθηναίοι άρχισαν να στρέφονται προς το εμπόριο χωρίς όμως να ενοχλήσουν ακόμη την ανθούσα οικονομία της Αίγινας, αν και είχαν αρχίσει ήδη να φαίνονται τα πρώτα σύννεφα, πράγμα που άρχισε να δυσαρεστεί κάπως τους Αιγινήτες, οι οποίοι όμως συνέχισαν με την ίδια επιτυχία το εμπόριο και γενικά την εκμετάλλευση των θαλάσσιων δρόμων.

Το 500 π.Χ. ο πληθυσμός της Αίγινας έφθανε τους 440 χιλιάδες κατοίκους, από τους οποίους οι 40 χιλιάδες ήταν ελεύθεροι πολίτες. Την εποχή αυτή η Αίγινα είναι γεμάτη ιερά και ναούς που φιλοτέχνησαν οι διάσημοι Αιγινήτες καλλιτέχνες. Οι πιο γνωστοί από αυτούς ήταν ο

Κάλων , ο Ονάτας και ο Αναξαγόρας . Τα έργα τους στόλιζαν όχι μόνο τούς πολυάριθμους ναούς της Αίγινας αφιερωμένους στον Δελφίνιο Απόλλωνα , στην Αφαία , την Αφροδίτη και την Εκάτη , αλλά και πολλά ιερά στην Ελλάδα και Ιταλία . Αξιόλογα έργα της Αιγινήτικης γλυπτικής θεωρούνται τα γλυπτά των αετωμάτων της ΑΦΑΙΑΣ που βρίσκονται σήμερα δυστυχώς (ίδια μοίρα με τα μάρμαρα του Παρθενώνα) εκτός του φυσικού τους χώρου , στην Γλυπτοθήκη του Μονάχου.

Αργότερα όμως, στην εκστρατεία του Ξέρξη το 480 π.Χ. , οι Αιγινήτες πολέμησαν στο πλευρό των άλλων Ελλήνων και πήραν μέρος στη ναυμαχία της Σαλαμίνας με 30 τριήρεις και διακρίθηκαν για τη γενναιότητά τους. Για το λόγο αυτό το Μαντείο των Δελφών έδωσε στους Αιγινήτες το "έπαθλο ανδρείας".

Οι Αιγινήτες φορτωμένοι με λάφυρα και τους χρυσούς αστέρες των Περσών γύρισαν στο νησί τους με επικεφαλής τους αρχηγούς τους, Κριό, Πολύκριτο, Πυθέα και Ιοχένοο. Μαζί τους έφεραν και τριάντα νεκρούς. Οι κάτοικοι του νησιού επιφύλαξαν μεγάλη υποδοχή στους στρατιώτες τους και έθαψαν με ξεχωριστές τελετές τους νεκρούς τους. Οι τάφοι των "Σαλαμινομάχων " βρίσκονται σ ένα βραχώδες ακρωτήριο στη βόρεια

πλευρά της Αίγινας, στην περιοχή Λιβιάδι, απέναντι από το σπίτι του συγγραφέα Ν. Καζαντζάκη.

Όταν οι Αθηναίοι έμαθαν το 459 π.Χ. πως οι Αιγινήτες ήθελαν να συμμαχήσουν με τους Κορίνθιους εναντίον τους οι δύο στόλοι συγκρούστηκαν στην Κεκρυφάλεια. Οι νικητές Αθηναίοι υποχρέωσαν τους Αιγινήτες να γκρεμίσουν τα τείχη τους και να πληρώνουν κάθε χρόνο υπέρογκους φόρους. Κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο οι Αιγινήτες σύμμαχοι της Σπάρτης δέχτηκαν τον πρώτο κιάλας χρόνο επίθεση από 100 αθηναϊκές τριήρεις.

Μετά το θάνατο του μεγάλου Αλεξάνδρου η Αίγινα άνηκε αρχικά στην Αχαϊκή και αργότερα στην Αιτωλική συμπολιτεία. Το 210 π.Χ. πουλήθηκε για 30 τάλαντα στο βασιλιά της Περγάμου Άτταλο Α'. στους βυζαντινούς χρόνους η Αίγινα υπάγονταν στο θέμα της Ελλάδας, αποτέλεσε επισκοπική έδρα και κατά τον 3ο αιώνα παρουσίασε κίνηση του εμπορίου και αύξηση του πληθυσμού της από κατοίκους γειτονικών περιοχών που δεχόταν επιθέσεις Γόθων και Ερούλων. Το 133 π-χ, ο Άτταλος Γ έδωσε το νησί μαζί με ολόκληρο το κράτος της Περγάμου στους Ρωμαίους, που το χρησιμοποιούσαν ως τόπο παραθερισμού των αρχόντων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Μετά τη διανομή της βυζαντινής αυτοκρατορίας η Αίγινα επρόκειτο να δοθεί στους Ενετούς αλλά αρχικά δόθηκε αρχικά στον Γαλέα Μαλατέστα και μετά μαζί με την Κάρυστο στο Φράγκο βαρόνο Ραβανό Δελλακαρτσέρη. Από το 1317 πέρασε μια επιγαμία στους Καταλάνους μέχρι το 1451. ο οίκος τους υποτάχτηκε οικειοθελώς στους Ενετούς τον επόμενο χρόνο εξαιτίας του φόβου των Τούρκων οι οποίοι επιτέθηκαν πολλές φορές στο νησί. Τη χειρότερη καταστροφή προκάλεσε τον Οκτώβριο του 1537 ο τρομερός πειρατής Βαρβαρόσα. Το νησί

ερημώθηκε. Το 1540 υπογράφηκε μεταξύ Τούρκων και Ενετών ένα σύμφωνο ειρήνης και η Αίγινα παραδόθηκε στους Τούρκους.

Το Σεπτέμβριο του 1654 το νησί καταλήφθηκε από τον Μοροζίνι. Μετά το τέλος του Τουρκοενετικού πολέμου της Κρήτης περιήλθε στους Τούρκους και από το 1687 πάλι στους Ενετούς. Μετά το 1800 η παλαιά χώρα εγκαταλείφθηκε και οι κάτοικοι επέστρεψαν στην παλιά πρωτεύουσα. Το 1821 400 περίπου Αιγινήτες πήραν μέρος στον αγώνα κατά των Τούρκων. Στις 11 Νοεμβρίου 1826 εγκαταστάθηκε εκεί η διοικητική επιτροπή με πρόεδρο τον Α. Ζαΐμη.

Παρά τις επανειλημμένες επιδρομές που υπέστη την περίοδο της Βενετοκρατίας και της Τουρκοκρατίας, στην Επανάσταση του 1821, η Αίγινα πήρε ενεργό μέρος και έγινε η πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού νεοσύστατου κράτους, όταν το 1828 ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας εγκατέστησε εκεί την έδρα της Κυβέρνησής του.

Την εποχή αυτή στην Αίγινα ανεγέρθηκαν κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, είτε για να χρησιμοποιηθούν σαν κατοικίες αρχόντων και άλλων πλουσίων είτε για να χρησιμοποιηθούν ως δημόσια κτίρια και ιδρύματα, που κοσμούν ακόμη το νησί και του χαρίζουν μια ξεχωριστή λάμψη.

5.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Η **Αίγινα** είναι τόσο κοντά στην Αθήνα που θα μπορούσε να θεωρείται ναυτικό προάστιο της πόλης. Πρώτη εικόνα, ο θορυβώδης και γεμάτος κόσμο παραλιακός δρόμος της. Οι αναρίθμητες φυσικές ομορφιές του νησιού, το υγιεινό του κλίμα και η προαιώνια ιστορία του που αποτυπώνεται στα αξιόλογα αξιοθέατα που διαθέτει, καθιστούν την Αίγινα πόλο έλξης για κάθε φυσιολάτρη, παραθεριστή, ιστορικό μελετητή και γενικότερα θα έλεγε κανείς στην Αίγινα βρίσκει κανείς τον προσωπικό του παράδεισο.

Η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας μετά την τουρκοκρατία. Νησί αρχοντικό, αυτόνομο, με μεγάλη κίνηση όλο το χρόνο λόγω της μικρής του απόστασης με τον Πειραιά, η Αίγινα κερδίζει τον επισκέπτη από την πρώτη στιγμή. Προσφέρεται για πολυήμερες διακοπές αλλά και για ξεκούραστα weekends. Θαυμάσια τα τοπικά προϊόντα, όπως οι ελιές, τα σταφύλια, τα σύκα, το κρασί και βέβαια τα γνωστά «αιγινήτικα» φιστίκια. Τα περίφημα φιστικιά Αιγίνης είναι το διασημότερο παραδοσιακό προϊόν του νησιού. Καλλιεργούνται στις νότιες κυρίες περιοχές της Αίγινας και ξεχωρίζουν για την ποιότητάς τους. Θα τα βρείτε σε καταστήματα με παραδοσιακά προϊόντα σε όλο το νησί αλλά και σε ειδικά περίπτερα που λειτουργούν γύρω από το λιμάνι. Από τον νόστιμο καρπό της φιστικιάς κατασκευάζεται και γλυκό του κουταλιού, το οποίο σας συνιστούμε να δοκιμάσετε οπωσδήποτε.

Συνδυάζει τη διασκέδαση μέσα στην πόλη και στα άλλα κοσμικά θέρετρα της με τις ήσυχες διακοπές στα γραφικά παραδοσιακά χωριά της. Ψάρεμα στις βραχώδεις ήρεμες ακρογιαλιές, αμμουδερές παραλίες, εικόνες από θάλασσα, γλάρους και μοναδικό ηλιοβασίλεμα γεμίζουν τον επισκέπτη. Η Αίγινα αποτελεί ιδανικό καταφύγιο για ξεκούραση και αυθεντικές ανακαλύψεις, καθώς συναρπάζει με την ήρεμη φύση, τα

ειδυλλιακά τοπία με τους αμπελώνες και τις δενδροφυτείες, τους αρχαίους ναούς, τους ερειπωμένους οικισμούς, τις μεθυστικές γεύσεις.

Φτάνοντας στο λιμάνι, νομίζεις ότι έχεις μπροστά σου ένα πανέμορφο πίνακα με πολύχρωμες πινελιές. Τα πάντα στην εικόνα, φαίνονται σαν να έχουν τοποθετηθεί ομοιόμορφα από τον δημιουργό. Απέναντι σου, τα χρωματιστά σπίτια το ένα δίπλα στο άλλο. Ακριβώς μπροστά τους, οι ψαρόβαρκες με τα κατακίτρινα δίκτυα τους. Στην άκρη του λιμανιού, το κατάλευκο εκκλησάκι του **Αγίου Νικολάου**, που καθρεπτίζεται στα καταγάλανα νερά της θάλασσας και δείχνει ότι φυλάει μέρα-νύχτα τους ναυτικούς στα ταξίδια τους. Αριστερά, οι άμαξες με τα άλογα παρατεταγμένες στην σειρά, περιμένουν ανυπόμονα τους επισκέπτες, έλληνες και ξένους, για μια σύντομη ξενάγηση. Η Αίγινα, αποτέλεσε τόπο διαμονής πολλών προσωπικοτήτων, έτσι σήμερα φιλοξενεί το σπίτι του **Νίκου Καζαντζάκη**, του **Χαριλάου Τρικούπη**, του **Κανάρη**, του **Μαυροκορδάτου**, του **Καποδίστρια**. Παραδοσιακά αρχοντικά, γεμάτα μνήμες από την Ελληνική ιστορία, που δεν πρέπει να αφήσετε έξω από την περιήγηση σας. Ένας τέλειος προορισμός για το σαββατοκύριακο και όχι μόνο. Με άφιξη μας το λιμάνι και προχωρώντας προς την ενδοχώρα του νησιού, θα ανακαλύψουμε όλα τα όμορφα μυστικά της Αίγινας. Στο κεντρικό παραλιακό δρόμο κανένα όχημα δεν

κυκλοφορεί τα βράδια του καλοκαιριού. Η κίνηση στα μαγαζιά με τουριστικά είδη δεν σταματά και πάντα ξεχωρίζουν τα αιγινίτικα κανάτια που χρησιμοποιούνται για την διατήρηση δροσερού νερού. Στο λιμάνι αξίζει να επισκεφτείτε το ξωκλήσι του **Αγίου Νικολάου Θαλασσινού**. Προς το εσωτερικό απλώνεται η πόλη με παλιά νεοκλασικά αρχοντικά μερικά από τα οποία λειτουργούν ως ενοικιαζόμενα δωμάτια.

Ιστορικές οικίες, αρχαία μνημεία, μεσαιωνικά κτίσματα, ψαροχώρια και κοσμική ζωή, συνδυάζονται σ' αυτό το όμορφο νησί και του προσδίδουν μια ιδιομορφία ώστε να μας μένει αξέχαστο. Στην οδό Σπ. Ρόδη βρίσκεται το **ιστορικό και λαογραφικό μουσείο** του νησιού όπου οργανώνονται ενδιαφέρουσες εκθέσεις με θέμα την παράδοση του νησιού, εκθέσεις ζωγραφικής, ομιλίες και σεμινάρια.

Κοντά στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου υψώνεται ένα από τα παλιότερα μεσαιωνικά κτίσματα του νησιού ο **πύργος του Μαρκέλλου**. Σήμερα χρησιμοποιείται σαν εκθεσιακό κέντρο. Πίσω από τον πύργο βρίσκεται η οικία Λιμπεροπούλου.

Καθώς η Αίγινα υπήρξε η πρωτεύουσα της νεότερης Ελλάδος αποτέλεσε κοσμικό κέντρο της εποχής. Όταν καταστράφηκε η παλαιά χώρα και η πρωτεύουσα μεταφέρθηκε πάλι στο λιμάνι χτίστηκε μια από τις ομορφότερες εκκλησίες του νησιού η **Μητρόπολη** του 1806. Η

μητρόπολη -Άγιος Διονύσιος- χτισμένη στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Εκεί ορκίστηκε η πρώτη ελληνική κυβέρνηση. Το **Κυβερνείο** κτίστηκε λίγο μετά την άφιξη του Καποδίστρια στην Αίγινα . Πρόκειται για ένα απλό διώροφο σπίτι. Στον πρώτο όροφο ήταν το Γραφείο του Κυβερνήτη και του Σπυρίδωνα Τρικούπη καθώς και των άλλων υπαλλήλων της Κυβερνήσεως. Στο ισόγειο ήταν εγκαταστημένο το Νομισματοκοπείο που εργαζόταν ως τον ερχομό του Όθωνα. Μετά τον θάνατο του Καποδίστρια το κτίριο έμεινε ακατοίκητο. Κατά τη διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης ως και το 1873 στέγασε πρόσφυγες από την Κρήτη. Αργότερα στέγασε το Δημοτικό Σχολείο και το Λύκειο της Αίγινας. Σήμερα αποτελεί την έδρα του Ιστορικού Αρχείου Αίγινας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το Νομισματοκοπείο που στεγάστηκε στο ισόγειο του Κυβερνείου και ήταν το πρώτο της νεώτερης Ελλάδας. Πρώτος του Διευθυντής μέχρι και το 1929 ήταν ο Αλ. Κοντόσταβλος.

Πίσω από το γήπεδο του Σαρωνικού χτίστηκε επί Καποδίστρια και το ορθογώνιο κτίριο του **ορφανοτροφείου** σωστό μεγαθήριο για την εποχή του. Κτίστηκε το 1828 και για την εποχή του ξεχώριζε για το μέγεθός του. Άρχισε να λειτουργεί τον Μάρτιο του 1829. Αρχικά φιλοξένησε περίπου 500 ορφανά όπου ελάμβαναν περίθαλψη και ταυτόχρονα μάθαιναν κάποια τέχνη. Το κτίριο καταλαμβάνει έκταση περίπου 12 στρεμμάτων και την επίβλεψη της κατασκευής ανέλαβε τότε ο αρχιτέκτονας Δημήτριος Σταυρίδης. Εκτός από τον κύριο σκοπό για τον οποίο κτίστηκε στο κτίριο στεγάστηκαν το αλληλοδιδασκτικό σχολείο, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Ορυκτολογικό Μουσείο, εργαστήρια τεχνών, η πρώτη Εθνική Βιβλιοθήκη, το Εθνικό Τυπογραφείο και η Σχολή Ευελπίδων. Μετά το 1829 όπου πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους έγινε το Ναύπλιο το κτίριο χρησιμοποιήθηκε για άλλες χρήσεις με πιο γνωστή αυτή της μετατροπής του σε φυλακές από το 1880 έως και το 1984.

Σήμα κατατεθέν, η βάρκα - μανάβικο, από την οποία εννοούν να ψωνίζουν ακόμα τα ζαρζαβατικά και τα φρούτα τους όλοι οι Αιγινήτες. Λίγο πιο κάτω, το «**Αιάκειον**» καφενείο, σημείο συνάντησης των ντόπιων από το 1952. Εκεί θα πιείτε και τον πρώτο καφέ της ημέρας. Ελληνικό εννοείται, με μπόλικες φουσκάλες.

Μερικά βήματα πιο κάτω, ο «**Φούρνος της Αίγινας**». Αν βρεθείτε απέξω κατά τις 9 το πρωί, μην παραξενευτείτε με τις ουρές. Δεν μοιράζουν λεφτά, απλά, το ψωμί το φτιάχνουν ακόμα με την παραδοσιακή συνταγή. Ανάμεσα στο φούρνο και στο καφενείο, χωμένη μέσα στο στενό, είναι η ψαραγορά. Αποκλείεται να τη χάσετε, εκτός κι αν πάσχετε από βαρύτατο συνάχι. Η συμβουλή μου είναι να πιάσετε φιλίες με τον ιδιοκτήτη της ταβέρνας, έτσι, θα ψωνίσετε τα ψαράκια σας, θα του τα δώσετε να τα φυλάξει και να τα μαγειρέψει.

Πάνω στο δρόμο αλλά και μέσα στα στενά, θα δείτε και πολλά αρχοντικά, μάρτυρες της παλιάς, αρχοντικής επί εποχής σπογγαλιείας, Αίγινας. Αν και πιθανότατα έχετε ήδη χαλαρώσει από την αιγινήτικη ρουτίνα, υπάρχουν κι άλλα πράγματα στο νησί για να δείτε.

Συνεχίζοντας προς το κέντρο του λιμανιού, θα ζαλιστούμε λίγο από τις μυρωδιές των θαλασσινών που ψήνονται στα κάρβουνα και μάλλον θα χρειαστεί να κλέψουμε λίγο χρόνο για να απολαύσουμε το ουζάκι μας μπροστά στο κύμα. Η βόλτα στο λιμάνι και στα παραδοσιακά σοκάκια, σου χαρίζει απόλυτη χαλάρωση και όμορφες ζωντανές παραστάσεις.

Περίπου 15 χιλ. από το λιμάνι, βρίσκεται χτισμένη μια από τις μεγαλύτερες εκκλησίες των Βαλκανίων και το μοναστήρι της. Η περίφημη εκκλησία του **Αγίου Νεκταρίου**. Χιλιάδες πιστοί επισκέπτονται τον ναό καθημερινά, που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα Ελληνικά θρησκευτικά προσκυνήματα. Η μονή που αρχικά ήταν αφιερωμένη στην χάρη της Αγίας Τριάδας, ιδρύθηκε από τον Μητροπολίτη Πενταπόλεως κατά κόσμο Νεκτάριο Κεφαλά, γνωστό σε όλους σήμερα θαυματουργό άγιο και προστάτη της Αίγινας, κατά την περίοδο 1904 - 1910. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η μονή ανοικοδομήθηκε πάνω στα ερείπια προγενέστερου Βυζαντινού μοναστηριού. Στο Μοναστήρι της Αγίας Τριάδος μόνασε επί 13 χρόνια ο άγιος Νεκτάριος και μετά την κοίμησή του, στις 9 Νοεμβρίου 1920 ετάφη εκεί, έξω ακριβώς από την Εκκλησία και κάτω από την σκιά ενός πεύκου που είχε ο ίδιος φυτέψει. Ο τάφος του και τα ιερά λείψανά του, που φυλάσσονται στη μονή, αποτελούν Πανελλήνιο θρησκευτικό προσκύνημα. Χιλιάδες

πιστοί επισκέπτονται καθ' όλη την διάρκεια του έτους τη μονή για να προσκυνήσουν και να ζητήσουν την βοήθεια του θαυματουργού, νεώτερου αγίου της Εκκλησίας μας. Ακριβώς κάτω από το παλιό μοναστήρι έχει κτιστεί ένας επιβλητικός ναός, αφιερωμένος στη μνήμη του, ο οποίος είναι ένας από τους μεγαλύτερους της Ελλάδας και των Βαλκανίων.

Ο δρόμος που οδηγεί προς τη μονή του Αγίου Νεκταρίου περνά από την πρωτότυπη εκκλησία της **Φανερωμένης**. Στην άλλη πλευρά της πόλης στο λόφο της **Κολώνας** απλώνεται η προϊστορική πόλη της Αίγινας. Οι πρώτοι κάτοικοι του χώρου εγκαταστάθηκαν εκεί γύρω στο 3000 π.Χ. και δεν εγκατέλειψαν τον οικισμό τους παρά μετά από 2000 χρόνια παρά τις πολλαπλές επιθέσεις που δέχτηκαν. Ο τελευταίος οικισμός χτίστηκε στα όρια της σημερινής πόλης και οχυρώθηκε με τείχη.

Από την πίσω μεριά της εκκλησίας και αντικριστά βρίσκεται η **Παλαιοχώρα**. Ένας λόφος με περίπου 35 εναπομείναντα εξωκλήσια, διάσπαρτα και μοναχικά. Μια εικόνα με διαφορετικά χρώματα κάθε εποχή του χρόνου.

Ερειπωμένη πόλη, 6 χλμ από την Αίγινα, πάνω σε λόφο. Υπήρξε πρωτεύουσα του νησιού από τον 9ο ως το 19ο αι. Αξιοθέατα αποτελούν

τα ερείπια μεσαιωνικού κάστρου στην κορυφή του λόφου, το γυναικείο μοναστήρι του Αγίου Νεκταρίου που έζησε εδώ τα τελευταία χρόνια της ζωής του (πέθανε το 1920). Υπάρχει ο τάφος του και στην εκκλησία φυλάγονται τα λείψανά του σ' ένα χώρο γεμάτο αφιερώματα των πιστών, και το μοναστήρι της **Παναγίας της Χρυσολεόντισσας**. Πρόκειται για ένα ανεπανάληπτο θρησκευτικό μνημείο του 16ου αιώνα. Βρίσκεται στο κέντρο περίπου του νησιού, στον δρόμο προς τον Μαραθώνα. Η αρχιτεκτονική της μονής θυμίζει τα οχυρωμένα μοναστήρια του Αγίου Όρους. Στο εσωτερικό του ναού που χρονολογείται από το 1614 θα θαυμάσετε το περίφημο σκαλιστό τέμπλο ενώ η εικόνα της Παναγίας Χρυσολεόντισσας λέγεται ότι είναι ένα από τα έργα του Ευαγγελιστή Λουκά.

Αξίζει να επισκεφτείτε το εκκλησάκι των **Αγίων Θεοδώρων** γνωστό ως Όμορφη εκκλησία στις παρυφές της πόλης της Αίγινας. Λίγο νοτιότερα στην περιοχή των Ασωμάτων βρίσκεται το **κόκκινο κάστρο** όπως ονομάζεται το σπίτι του άγγλου ιστορικού Φίνλεϋ.

Η ξενάγηση μας, θα αρχίσει με μια σύντομη επίσκεψη στο μνημείο του **Απόλλωνα** που αγναντεύει την θάλασσα για αιώνες ολόκληρους. Στην είσοδο του μνημείου, καίκια με ζωντανούς χρωματισμούς, καμαρωτά-καμαρωτά, προετοιμάζονται για την καλοκαιρινή τους εξόρμηση.

Επόμενος σημαντικός προορισμός μας, ο ναός της **Αφαίας Αθηνάς**. Αρχιτεκτονικό αριστούργημα του 5ου -4ου π.χ. αιώνα. Η θέση του ναού είναι χαρισματική αφού σε όποιο σημείο και αν σταθείς, η απέραντη θέα σε μαγεύει. Βρίσκεται στην κορυφή πευκόφυτου υψώματος στα ΒΑ του νησιού και ξεχωρίζει για την πολύ καλή κατάσταση διατήρησης του υστεροαρχαϊκού του ναού. Αρχικά ο χώρος ήταν αφιερωμένος στη λατρεία της τοπικής θεάς Αφαίας, που αργότερα ταυτίστηκε με την Αθηνά. Ευρήματα των προϊστορικών χρόνων -μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν τα ειδώλια γυναικείας θηλάζουσας μορφής- οδηγούν στο συμπέρασμα ότι λατρεία υπήρχε ήδη από τα χρόνια αυτά, ίσως από τις αρχές της 2ης χιλιετίας π.Χ. Η σημαντικότερη περίοδος ακμής του ιερού -όπως πιστοποιούν τα αναθήματα και, ιδιαίτερα, η έντονη οικοδομική δραστηριότητα- σημειώνεται κατά τα αρχαϊκά χρόνια. Η πορώδης επιφάνεια απαίτησε τη χρήση επιχρίσματος, που κάλυψε όλο το οικοδόμημα εκτός από την κρηπίδα. Στο εσωτερικό του ναού φυλασσόταν το χρυσελεφάντινο άγαλμα της θεάς, για την προστασία του οποίου προστέθηκαν κιγκλιδώματα σε πρόναο και οπισθόδομο. Τα αετώματα και τα ακρωτήρια του ναού κατασκευάστηκαν από παριανό μάρμαρο. Είναι έργα εξαιρετικής ποιότητας και ανήκουν στον αυστηρό ρυθμό, στα χρόνια της μετάβασης μεταξύ των αρχαϊκών και των κλασικών χρόνων, στις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. Και στα δύο αετώματα **η Αθηνά** καταλαμβάνει το κέντρο, ενώ οι υπόλοιπες μορφές ανήκουν σε συμπλεκόμενους πολεμιστές. Πιστεύεται ότι στο ανατολικό αέτωμα απεικονίζεται η παλαιότερη εκστρατεία του Ηρακλή κατά της Τροίας και στο δυτικό η γνωστή εκστρατεία των Ελλήνων με αρχηγό τον Αγαμέμνονα. Λέγεται ότι ο ναός αυτός δημιουργεί ένα ισόπλευρο τρίγωνο με το ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο και με την Ακρόπολη. Στα

δυτικά του ναού υπάρχει μικρό μουσείο με σπάνια αντίγραφα.

Πολύ κοντά στο λιμάνι βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος της **Κολώνας** όπως είναι γνωστός από την μοναδική κολώνα. Πρόκειται για τα ερείπια του αρχαίου ναού του Απόλλωνα Δελφινίου που δέσποζε στον ομώνυμο λόφο. Στον ίδιο χώρο υπάρχουν τα ερείπια έντεκα ακόμη αρχαίων οικισμών που χρονολογούνται από την προϊστορική εποχή. Λείψανα υστερορωμαϊκής οχύρωσης σώζονται χαμηλότερα, από τη μεριά της θάλασσας .

Τα ερείπια του ναού του **Ελλάνιου Δία**, στο ψηλότερο σημείο του νησιού (530 μ.) ΝΑ από την πρωτεύουσα , βρίσκεται σκαρφαλωμένος στο ψηλότερο μέρος του νησιού, στο βουνό Όρος με καταπληκτική θέα σε όλο το νησί. Ο ναός χτίστηκε το 11^ο-12^ο αιώνα π.Χ. και είναι ο αρχαιότερος στην Αίγινα.

Το **Αρχαιολογικό Μουσείο** - 500 μ. από το λιμάνι, με γλυπτά και ανάγλυφα από το ναό της Αφαιάς, το άγαλμα του Ηρακλή από το ναό του Απόλλωνα, την περίφημη μαρμάρινη Σφίγγα (6ος αι. π.Χ.). Το Κυβερνείο του Καποδίστρια, με βιβλιοθήκη 7.000 τόμων.

Εντυπωσιακό το παραθαλάσσιο χωριό **Πέρδικα** με το υπέροχο ηλιοβασίλεμα καθώς και ο ορεινός οικισμός με την ονομασία Παχιά Ράχη που σου χαρίζει την καλύτερη πανοραμική θέα του νησιού. Ο παραλιακός αυτός δρόμος είναι γεμάτος καφετέριες και αμμουδερές παραλίες στη σκιά ευκαλύπτων. Στο δρόμο αυτό θα συναντήσετε πρώτα το Φάρο και το Μαραθώνα. Λίγο πριν την Πέρδικα παράκαμψη αριστερά οδηγεί στο Σφεντούρι. Το ενδιαφέρον της περιοχής όμως συγκεντρώνει η Πέρδικα αλιευτική κοινότητα που εξελίσσετε τα τελευταία χρόνια σε παραθεριστικό κέντρο με αρκετά ξενοδοχεία.

Μια παράκαμψη από τον παραλιακό δρόμο για τη Βαγία οδηγεί στους Αγίους, χωριό πνιγμένο στα πεύκα, γνωστό για τους κανατάδες του και το ναό του Απόστολου Κρίσπου μαθητή του Απόστολου Παύλου.

Μπροστά μας, ανάλογα από την γωνία που βρισκόμαστε, ξετυλίγεται η εικόνα του Πειραιά, της Αγίας Μαρίνας και του Αργοσαρωνικού. Αφήνοντας πίσω μας το ναό, ο δρόμος μας οδηγεί στην παραλία της **Αγίας Μαρίνας**. Παραλιακό τουριστικό χωριό με πεύκα, πλατιά αμμουδιά και το ομώνυμο κάτασπρο εκκλησάκι στη γωνία του όρμου. Απέχει 13 χλμ από την Αίγινα.

Η **Κυψέλη** είναι προάστιο της πρωτεύουσας, 3 χλμ ΒΑ, πάνω στο δρόμο για τη Σουβάλα. Έχει 1.595 κατοίκους. Αξιοθέατο αποτελεί η εκκλησία του **Αγίου Νικολάου** στο Μώλο και οι εκκλησίες των **Αγίων Θεοδώρων**, λίγο έξω από το χωριό, με ενδιαφέρουσες τοιχογραφίες βασιλική 12ου αι. και του Ευαγγελισμού. Οι επισκέπτες της περιοχής θα κολυμπήσουν στην **Καβουρόπετρα**. Θα συνεχίσετε για την παραθαλάσσια περιοχή Λεόντι όπου βρισκόταν το μοναστήρι της Χρυσολεόντισσας. Ο ίδιος δρόμος συνεχίζει για το γεωργικό οικισμό Βαθύ και καταλήγει στο μικρό λιμάνι της **Σουβάλας** εξελισσόμενο

τουριστικό θέρετρο με ωραία παραλία. Η περιοχή διαθέτει θειούχο ιαματική πηγή. Παράκαμψη από τον παραλιακό δρόμο για την Βαγία οδηγεί στους Αγίους χωριό πνιγμένο στα πεύκα γνωστό για τους κανατάδες του και το ναό του Απόστολου Κρίσπου μαθητή του Απόστολου Παύλου.

Ο παραλιακός δρόμος συνεχίζει για την **Βαγία** τουριστικό θέρετρο με όμορφη αμμουδερή παραλία. Από την Βαγία παίρνουμε το δρόμο προς την αγροτική κοινότητα του **Μεσαγρού** χτισμένη στους πρόποδες της Αφαίας με παράδοση στην κατασκευή κανατιών.

Ο **Μεσαγρός** είναι μεσόγειο χωριό (1.402 κατοίκους), με παράδοση στην κεραμική τέχνη, 9 χλμ ΒΑ από την Αίγινα. Θαυμάσια η θέα από εδώ προς τον πευκόφυτο λόφο όπου είναι χτισμένος ο ναός της **Αθηνάς Αφαίας**. Αξιοθέατο αποτελεί το σπίτι του **Ροδάκη**, ενδιαφέρον κτίριο, δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής του 1880.

Οι φίλοι της διασκέδασης δεν φεύγουν με κανένα παράπονο. Ταβέρνες, εστιατόρια, μπαρ, θαλάσσια σπορ, μουσική, χορός, τραγούδι και πολλά άλλα. Μην παραλείψετε μια περιήγηση στα παραδοσιακά χωριά της Αίγινας.

Η Αίγινα διαθέτει πανέμορφες παραλίες που περιμένουν τον επισκέπτη να τις εξερευνήσει. Συνδυάζοντας τις κοσμοπολίτικες ακτές με

τις απόμερες αμμουδιές το νησί καλύπτει όλα τα γούστα. Μια από τις πιο γνωστές και όμορφες παραλίες είναι η πευκόφυτη **Αγία Μαρίνα**, μια μεγάλη αμμουδιά με οργανωμένη πλαζ. Ξενοδοχεία, ταβερνάκια, καφετέριες και μαγαζιά συμπληρώνουν την εικόνα του γνωστού θέρετρου. Τα γαλαζοπράσινα αβαθή νερά της είναι κατάλληλα για κολύμπι απ' όλες τις ηλικίες.

Πολύ κόσμο προσελκύει και η παραλία της **Πέρδικας**, αλιευτική κοινότητα που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια σε παραθεριστικό κέντρο με αρκετά ξενοδοχεία

Μπορείτε να κολυμπήσετε στην παραλία **Κολώνα** και στους μικρούς κολπίσκους με άμμο που σχηματίζονται κατά μήκος του παραλιακού δρόμου. Οι παραλίες του **Μαραθώνα** και της **Αιγινίτισσας**, κοντά στη Χώρα είναι πολύ όμορφες, ενώ τα παραθαλάσσια χωριά της **Σουβάλας** και της **Βαγίας** διαθέτουν απέραντες αμμόδεις παραλίες με κρυστάλλινα νερά.

Στη γραφική παραλία του **Φάρου** υπάρχει το **Water park**, παράδεισος για όσους λατρεύουν τα παιχνίδια στο νερό. Μετά την

ατέλειωτη διασκέδαση στο πάρκο, ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τον καφέ του ή το ποτό του ακούγοντας μουσική και αγναντεύοντας ένα από τα πιο όμορφα ηλιοβασιλέματα στον κόσμο. Ο εντυπωσιακός υδάτινος κόσμος του Waterpark της Αίγινας, διαθέτει μια τεράστια πισίνα με πεντακάθαρα νερά, ξαπλώστρες, ομπρέλες και παιδική πισίνα. Ένα ευρύχωρο μπαρ που προσφέρει αναψυκτικά, ποτά και ελαφρά σνακ βρίσκεται μέσα και εκτός πισίνας. Το πιο εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του Waterpark είναι οι τεράστιες νεροτσουλήθρες που προσφέρουν απλόχερα κέφι και ενθουσιασμό σε μικρούς και μεγάλους.

Ο παραλιακός δρόμος που οδηγεί προς τα Πλακάκια περνά μπροστά από το **κέντρο περίθαλψης άγριων ζώων** που φιλοξενεί ζώα και πουλιά. Το Κέντρο έχει περιθάλψει και απελευθερώσει μέχρι τώρα χιλιάδες ζώα, από αλεπούδες, αετούς και πελαργούς, μέχρι περιστέρια και ψαρόνια.

Στην Αίγινα , κάθε καλοκαίρι οργανώνεται το μοναδικό Λαϊκό δρώμενο «ΛΙΝΔΟΣ» στην Κυψέλη. Επίσης όλο το χρόνο και ιδιαίτερα το καλοκαίρι διοργανώνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις, τοπικές εορτές και πανηγύρια, εκθέσεις, συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις κ.α.

Μην ξεχάσετε να δοκιμάσετε τα φημισμένα Αιγινήτικα φιστίκια, τα ψάρια της, τα αμυγδαλωτά της και πριν φύγετε να πάρετε ως ενθύμιο ένα Αιγινήτικο κανάτι ή ένα κοπανέλι.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Μόλις 20μ. απο την πόλη της Αγ.Μαρίνας βρίσκεται το ξενοδοχείο **AMMOUDIA NAYTILUS**. Τα 14 δωμάτιά του είναι διακοσμημένα με ιδιαίτερο γούστο και διαθέτουν όλες τις ανέσεις. Το ξενοδοχείο είναι πρόσφατα ανακαινισμένο και βρίσκεται ακριβώς δίπλα σε μια αμμώδη παραλία. Είναι Γ κατηγορίας αλλά δεν έχει κάτι να ζηλέψει απο ξενοδοχεία Β κατηγορίας.

Το ξενοδοχείο **Γαλήνη** στην Αίγινα βρίσκεται μόλις 350μ. απο την παραλία της Αγ. Μαρίνας σε μια ήρεμη περιοχή με πεύκα. Καθένα απο τα 74 δωμάτιά του είναι επιπλομένο έτσι ώστε να προσφέρει άνεση και οτιδήποτε χρειαστεί ο πελάτης. Ανάμεσα στις παροχές, οι μεγάλοι κήποι που είναι κατάλληλοι και για τα παιδιά, το άψογο εστιατόριο, το μπαρ και το pool bar με την πανοραμική θέα.

Το ξενοδοχείο **Όασις** βρίσκεται μόλις 2μ. απο την παραλία της Αγ. Μαρίνας. Τα 18 δωμάτια παρέχουν όλες τις ανέσεις και έχουν μοναδική θέα στα καταγάλανα νερά του Αργοσαρωνικού κόλπου.

Το ξενοδοχείο **APOLLO** είναι ένα ξενοδοχείο 3 αστέρων και βρίσκεται στην παραλία της Αγ. Μαρίνας. Διαθέτει 107 άνετα δωμάτια και πληρεί όλες τις προϋποθέσεις για ήσυχες και ευχάριστες διακοπές.

Ο παραδοσιακός ξενώνας **ΙΠΙΔΕΣ** είναι χτισμένος σε παραδοσιακό αιγινήτικο στυλ. Βρίσκεται στην Σουβάλα στους πρόποδες ενός καταπράσινου βουνού. Και απέχει 30μ. απο παραλία με βότσαλα και άμμο. Διαθέτει 6 studios , 2 σουίτες και 1 διαμέρισμα. Τα δωμάτια έχουν όλες τις ανέσεις. Επιπλέον οι πελάτες μπορούν να χρησιμοποιήσουν την πισίνα , την παιδική πισίνα, την αίθουσα δεξιώσεων, την αίθουσα πρωινού, το χρηματοκιβώτιο, το ιντερνετ καθώς υπάρχουν και ευκολίες για ανάπηρους.

Το ξενοδοχείο **DANAE** βρίσκεται στο κέντρο της πόλης της Αίγινας και 50μ. απο αμμώδη παραλία. Διαθέτει 52 δωμάτια πλήρως εξοπλισμένα, έχει πισίνα παιδική και για μεγάλους, εστιατόριο, μπαρ κήπο και φανταστική θέα στην θάλασσα.

Το ξενοδοχείο **ANNA** βρίσκεται στον πευκόφυτο λόφο της Αγ. Μαρίνας και 100μ. απο την θάλασσα. Όλα τα δωμάτια είναι πλήρως επιπλωμένα και εξοπλισμένα. Μπορείτε να δροσιστείτε στην πισίνα και να διασκεδάσετε στο μπαρ με θέα την θάλασσα απολαμβάνοντας στιγμές χαλάρωσης.

Το ξενοδοχείο **Hippocampus** βρίσκεται 30μ. απο την παραλία της Αγ.Μαρίνας. Διαθέτει 16 studios έτοιμα να ικανοποιήσουν την κάθε μία απαίτηση του πελάτη. Έχει θέα προς θάλασσα και προς βουνό ανάλογα με τις προτιμήσεις του πελάτη. Πέρα από όλες τις άλλες ανέσεις διαθέτει και δορυφορική τηλεόραση.

Το ξενοδοχείο **MYRMIDON** βρίσκεται μέσα στην Αγ. Μαρίνα και 70μ. απο μια παραλία αμμώδη. Το ξενοδοχείο διαθέτει 11 δίκλινα δωμάτια με θέα στην θάλασσα ή στον κήπο. Υπάρχει εξωτερική πισίνα, παροχή ιντερνετ, αίθουσα τηλεόρασης, σαλόνι, τζάκι, τμήμα με είδη δώρων και ευκολίες για ανάπηρους.

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ ΚΑΙ ΘΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΤΕ

Στην Αίγινα θα βρείτε κυρίως ψαρικά, θα γευτείτε υπέροχα μαγειρεμένα καβούρια στην **Καβουρίνα** που είναι μέσα στην πόλη της Αίγινας, δίπλα στο κύμα. Υπέροχα ψάρια στο **Σπίτι του Ψαρά** και στο **Μαριδάκι** που βρίσκονται επίσης στο κέντρο της πόλης.

Θα λικνυστείτε παρέα με το κύμα στην Αγ. Μαρίνα στον **Καραβόμυλο** . Επίσης στο κέντρο της Αίγινας σας περιμένουν η **Αύρα** και το **Καραφάκι** για καλό και φρέσκο ψάρι και ο **Ιππόκαμπος** και το **The Garden** για μεσογειακές γεύσεις.

Για βραδινή διασκέδαση με ελληνική και ξένη μουσική σας προτείνω το **Αίγλη**, το **Ακτή**, το **Ερμής** και το **Κλεοπάτρα** στην Αγ. Μαρίνα.

Για Ελληνική Μουσική σας προτείνω το **Πέτρινο Σπίτι**, το **Δυναστεία** , το **Ela Messa** και το **Χρυσή Ακτή** στην Πόλη της Αίγινας.

Για αποκλειστικά ξένη μουσική σας προτείνω τα **Blue Horizon**, **Carousel**, **Rachel** στο κέντρο της Αίγινας και τα **Marie-Claire** και **Sandy Beach** στην Αγ. Μαρίνα.

Για ζωντανή ελληνική μουσική σας προτείνω τα **Καρυάτιδες** και **Καρράς** στην Αγ. Μαρίνα που διοργανώνουν κάποιες ελληνικές βραδιές με ζωντανή μουσική.

Στην καρδιά του Σαρωνικού, το πολυσύχναστο νησί λόγω της κοντινής του απόστασης με την Αθήνα, κερδίζει αμέσως τον επισκέπτη. Αρχοντικά, γραφικά σοκάκια, άμαξες, μικρομάγαζα και έντονη νυχτερινή ζωή συνθέτουν την εικόνα της Αίγινας, που αποτελεί ιδανικό καταφύγιο για ξενούραση και αυθεντικές ανακαλύψεις.

Στην αρχαιότητα είχε πολύ μεγάλο πληθυσμό, ενώ διέθετε μεγάλο ναυτικό και καλές οχυρώσεις. Πήρε ενεργό μέρος στην Ελληνική Επανάσταση, ενώ υπήρξε και πρωτεύουσα της Νεότερης Ελλάδας, όταν ο Καποδίστριας εγκατέστησε στο νησί την έδρα της κυβέρνησής του.

Αναπόσπαστο μέρος της ιστορίας του νησιού, είναι ο ναός της Αφαίας Αθηνάς, ο οποίος σώζεται μέχρι σήμερα, και αξίζει κανείς να τον επισκεφτεί, Για να ανταμειφθεί με την εξαιρετική θέα προς τη θάλασσα και τις απέναντι ακτές της Αττικής.

Η Αίγινα κρύβει μέσα της πολλές ομορφιές, ειδυλλιακά τοπία, δαντελωτές παραλίες, Αρχαίους ναούς, ερειπωμένους οικισμούς, μεθυστικές γεύσεις και πολλές εκπλήξεις για τον επισκέπτη που έχει διάθεση να αναζητήσει πρωτόγνωρες εμπειρίες.

6. Η ΣΑΛΑΜΙΝΑ

6.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Σαλαμίνα είναι το μεγαλύτερο νησί του Σαρωνικού και το πιο κοντινό στην Αττική, από την οποία χωρίζεται με το στενό της Πάχης (Β.Δ. – πλάτος διαύλου 500μ) και το στενό του Πειραιά (Α- Πλάτος διαύλου 1200μ). Το μήκος των ακτών φτάνει τα 104χιλ. ενώ ψηλότερη κορυφή είναι το Μαυροβούνι (365μ). Διοικητικά η Σαλαμίνα υπάγεται στο νομό Αττικής (Νομαρχία Πειραιά) και εκκλησιαστικά στη Μητρόπολη Μεγάρων και Σαλαμίνας.

Η Σαλαμίνα είναι το κοντινότερο στην Αθήνα νησί του Σαρωνικού κόλπου. Βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Σαρωνικού και χωρίζεται από τις ακτές της Αττικής με το Στενό της Πάχης στα βορειοδυτικά και το στενό του Πειραιά στα ανατολικά. Στα βόρεια της Σαλαμίνας εκτείνεται ο κόλπος της Ελευσίνας.

Η Σαλαμίνα απέχει 1 ναυτικό μίλι από το Πέραμα του Πειραιά και είναι το μεγαλύτερο από τα νησιά του Σαρωνικού με έκταση 95 τ. χλμ. Είναι ένα καταπράσινο νησί γεμάτο πεύκα, ελαιόδεντρα και αμπέλια. Η Σαλαμίνα έχει πολλές φυσικές ομορφιές και γραφικούς κολπίσκους που προσελκύουν κάθε επισκέπτη.

Ο καταγεγραμμένος πληθυσμός του νησιού ανέρχεται (απογραφή 2001) σε 37.091 κατοίκους. Από το 1998 έχει δύο δήμους: Το Δήμο Σαλαμίνας (29.607 κάτοικοι) και το Δήμο Αμπελακίων (7.484 κάτοικοι). Το βασικό λιμάνι της πρωτεύουσας του νησιού, τα Παλούκια, βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα. Εκεί το φεριμπότ αφήνει τους επισκέπτες που έρχονται από την Πειραιά. Η πόλη της Σαλαμίνας (ονομάζεται και Κούλουρη) απέχει 3,5 χιλιόμετρα από το λιμάνι.

Η συγκοινωνία με την Αττική είναι τακτική και καθ' όλο το 24ωρο. Υπάρχουν οι γραμμές Παλούκια – Πέραμα (με Φέρρυ μπόουτ ή караβάκι ανά 15' , διάρκεια διαδρομής 15'), Παλούκια – Πειραιάς (με σύγχρονα επιβατηγά σκάφη κάθε 30' κατά τη διάρκεια της ημέρας, διάρκεια διαδρομής 40') και Φανερωμένη – Νέα Πέραμος (με φέρρυ μπόουτ κάθε 30', διάρκεια διαδρομής 5'). Στο νησί η συγκοινωνία γίνεται με λεωφορεία (ΚΤΕΛ) για κάθε περιοχή και ταξί που εξυπηρετούν όλο το 24ωρο.

Δήμος Σαλαμίνας: 210 4646000

Αστυνομία Σαλαμίνας: 210 4651100

Δήμος Αμπελακίων: 210 4671970

Αστυνομία Αμπελακίων: 210 4672438

Λιμεναρχείο Σαλαμίνας: 210 4677277

Λιμεναρχείο Πειραιά: 210 4511311-7

Φέρι-μποτ: 210 4677293 και 4674720

Κέντρο υγείας: 210 4653555 και 4653888

6.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

Το όνομα του νησιού έχει μακρά πορεία. Πολλοί ιστορικοί ισχυρίζονται ότι η ονομασία του νησιού προήλθε από το φοινικικό Σαλάμ. Ο Όμηρος στην Ιλιάδα αναφέρει ότι με αυτό το όνομα έλαβε μέρος στον Τρωικό Πόλεμο με αρχηγό το βασιλιά Αίαντα, γιο του Τελαμώνα. Νεότεροι όμως ερευνητές αναφέρουν το νησί με τα ονόματα Πιτυούσσα, Κυχρεία, Σκιράς και Κόλουρις. Οι έλληνες μυθοπλάστες χάρισαν όμορφους μύθους στα νησιά του Αργοσαρωνικού κόλπου σχετικά με την ονομασία και τους τοπικούς ήρωες. Σύμφωνα με τη μυθολογία η Σαλαμίνα πήρε το όνομά της από τη νύμφη **Σαλαμίνα**, κόρη του κορινθιακού ποταμού Ασωπού. Την κόρη ερωτεύτηκε ο θεός Ποσειδώνας και έκαναν ένα γιο τον Κυχρέα, τον πρώτο μυθικό βασιλιά της Σαλαμίνας που ήταν μισός άνθρωπος και μισός ψάρι. Την κόρη του Γλαυκή παντρεύτηκε ο Τελαμώνας και έγινε βασιλιάς του νησιού.

Ευρήματα στη νότια ακτή του νησιού αποδεικνύουν ότι η Σαλαμίνα κατοικούνταν από τη **Νεολιθική εποχή**. Η προνομιούχα γεωγραφική της θέση αποτέλεσε συχνά αιτία διαμάχης μεταξύ των μεγάλων πόλεων της εποχής που την ήθελαν στην κατοχή τους. Στα αρχαϊκά χρόνια η Σαλαμίνα εξελίχθηκε σε σημαντικό οικονομικό και εμπορικό κέντρο της Ελλάδας υπό τον έλεγχο της Αθήνας.

Το 480 π.Χ. στο στενό της Σαλαμίνας έγινε η ιστορική ναυμαχία, όπου οι Έλληνες νίκησαν τους Πέρσες. Ο ιστορικός **Ηρόδοτος** αναφέρει ότι για πρώτη φορά στην ιστορία συγκεντρώθηκε τόσο ισχυρή και οργανωμένη στρατιωτική δύναμη. Το μαντείο των Δελφών έδωσε χρησμό ότι η Ελλάδα θα σωθεί από τα ξύλινα τείχη. Οι Έλληνες με αρχηγούς τον Αθηναίο **Θεμιστοκλή** και το Σπαρτιάτη **Ευρυβιάδη** συγκέντρωσαν τη ναυτική τους δύναμη στο στενό της Σαλαμίνας και κατατρόπωσαν τον περσικό στόλο. Συμμετείχαν Σαλαμίνιοι, Αιγινήτες,

Κορίνθιοι, Μεγαρείς, Πλαταιείς και Θηβαίοι. Οι αρχηγοί διαφωνούσαν για το αν η ναυμαχία έπρεπε να γίνει στη Σαλαμίνα ή στον Ισθμό της Κορίνθου. Ο Ξέρξης, σύμφωνα με την παράδοση, παρακολούθησε την πανωλεθρία του στόλου του από τον ασημένιο θρόνο που είχε τοποθετηθεί στην απέναντι όχθη της Αττικής, στο όρος Αιγάλεω. Ιστορικές πηγές αναφέρουν ότι την ημέρα της ναυμαχίας γεννήθηκε ο μεγάλος τραγικός ποιητής Ευριπίδης. Οι άλλοι δύο τραγικοί ποιητές συμμετείχαν στη ναυμαχία, ο Αισχύλος ως πολεμιστής και ο Σοφοκλής ως διευθυντής της χορωδίας των εφήβων που τραγουδούσαν τον παιάνα μετά τη μάχη. Η ναυμαχία της Σαλαμίνας υπήρξε γεγονός τεράστιας σημασίας όχι μόνο γιατί απάλλαξε την Ελλάδα από τον περσικό κίνδυνο, αλλά και γιατί έσωσε ολόκληρη την Ευρώπη από τον ασιατικό βαρβαρισμό.

Η Σαλαμίνα διατηρούσε πάντα στενές σχέσεις με την Αθήνα λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Έτσι, στο πέρασμα της ιστορίας, καταγράφεται η επίθεση που δέχτηκε το νησί ως σύμμαχος των Αθηναίων στον Πελοποννησιακό πόλεμο από τους Σπαρτιάτες και η σημαντική περίοδος ακμής τον 4^ο αιώνα που συνοδεύτηκε από την κοπή χάλκινου νομίσματος. Το 318 π.Χ. αποστάτησε από τους Αθηναίους και προσχώρησε στους Μακεδόνες. Οι Αθηναίοι όταν έγιναν πάλι κύριοι του

νησιού το 307 π.Χ. αιχμαλώτισαν τους αποστάτες, καταδίκασαν σε θάνατο τον επικεφαλής στρατηγό Αισχητάδη έδωξαν τους κατοίκους από το νησί και εγκατέστησαν κληρούχους. Οι αιχμάλωτοι ελευθερώθηκαν από το Μακεδόνα βασιλιά Κάσσανδρο όταν όμως πέθανε η Σαλαμίνα περιήλθε στην ηγεσία της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Ληλατήθηκε τότε από τους Μακεδόνες και δέχτηκε πολλαπλές πειρατικές επιδρομές.

Μέχρι τα μέσα του 3^{ου} αιώνα μ. Χ. το νησί θα δέχεται τις πειρατικές επιδρομές με άμεση συνέπεια την πτώση του βιοτικού επιπέδου των μεσαίων και λαϊκών κοινωνικών στρωμάτων. Η μεγάλη παρακμή των Αθηνών (6^{ος} – 8^{ος} αιώνας) συμπαρέσυρε και τη Σαλαμίνα, όπως αργότερα και η οικονομική τους άνθηση (9^{ος} – 12^{ος} αιώνας), που βελτίωσε κάπως την οικονομική ζωή στο νησί. Τούτο φαίνεται από σημαντικά μνημεία των χρόνων εκείνων που υπάρχουν στο νησί (Αγ. Σωτήρα Κακή Βίγλας, Αγ. Ιωάννης Καλυβίτης, Αγ. Γρηγόριος στα Βασιλικά, Αγ. Σωτήρα Μουλκίου, Παναγία Μουλκίου, Αγ. Δημήτριος στο Ζαρμπαλά – σήμερα σε ερειπιώδη κατάσταση).

Στα ρωμαϊκά χρόνια η Σαλαμίνα εξαρτιόταν από τους Αθηναίους, αλλά καταδυναστευόταν τυπικά από τους Ρωμαίους κατακτητές. Μετά την Δ' Σταυροφορία (1204) η Σαλαμίνα περιέρχεται στα χέρια των Βενετών και «εκχωρείται» στον δουκικό οίκο των Δελαρός. Το 1294 παραδόθηκε από τον Δουίδο Δελαρός στον άρχοντα της Εύβοιας Βονιφάτιο από τη Βερόνα. Κατά τον 14^ο αιώνα απελευθερώθηκε από τους βυζαντινούς και εντάχθηκε στη δικαιοδοσία του βυζαντινού διοικητή Μονεμβασιάς. Οι Σαλαμίνιοι είχαν αποδεχθεί την κυριαρχία των αυτοκρατορικών και έστελναν φόρους στον παραπάνω διοικητή. Όμως οι Βενετοί της Ευβοίας, θέλοντας να πάρουν εκδίκηση, κάνουν επιδρομή και αιχμαλωτίζουν 500 περίπου κατοίκους που τους πωλούν ως

δούλους. Στα τέλη του 14^{ου} αιώνα (1388) η Σαλαμίνα, ακολουθώντας την τύχη των Αθηνών, περιέρχεται στον φλωρεντινό οίκο των Ατζαγιόλι, ενώ μέχρι το 18^ο αιώνα θα δέχεται τα κύματα των Αρβανιτών από τότε που ο δούκας Δον Πέντρο της Αραγωνίας με διάταγμα του 1382 θα επιτρέψει την εγκατάσταση τους στην Άγωνα και τότε αραιοκατοικημένη Αττική.

Κατά τον Βενετοτουρκικό πόλεμο (1688), όταν η Αθήνα πολιορκήθηκε από τον Φραγκίσκο Μοροζίνι, κατέφυγαν στη Σαλαμίνα πολλοί Αθηναίοι, ενώ από τα μέσα του 18^{ου} αιώνα γίνεται ορμητήριο των πειρατών με πρώτο και φοβερότερο τον Μητρομάρα. Η κοινοτική οργάνωση της Σαλαμίνας κατά τον 18^ο αιώνα ήταν αξιόλογη. Ανήκε στη δικαιοδοσία του Καπουδάν Πασά και του Δραγουμάνου του Στόλου της Άσπρης Θάλασσας.

Η Σαλαμίνα υπήρξε πάντα ένα νησί με πλούσια οικονομία, με αποτέλεσμα τα δύσκολα χρόνια της **Τουρκοκρατίας** να απολαμβάνει ειδικά προνόμια, καθώς τα ναυπηγεία της διακρίνονταν για το παλάμισμα των πλοίων του Σουλτάνου. Υπήρξε καταφύγιο για αυτούς που υπέφεραν από τον τουρκικό ζυγό. Πολλοί πληγωμένοι, γέροντες και γυναικόπαιδα κατέφυγαν στην ονομαστή Μονή της Φανερωμένης για να σωθούν.

Στην επανάσταση του 1821 πολλοί κάτοικοι της Σαλαμίνας διαδραμάτισαν γενναίο ρόλο, σχηματίζοντας επίλεκτο σώμα και πολεμώντας στο πλευρό του ήρωα Γεωργίου Καραϊσκάκη. Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης η Σαλαμίνα δεν έμεινε αμέτοχη, με πρωτοπαλικάρο τον Γιωργάκη Γκλίστη και άλλους Κουλουριώτες πήρε μέρος στη μάχη της Ακρόπολης (φθινόπωρο 1821), οπότε και σκοτώθηκε ο Γ. Γκλίστης. Σίγουρα, αν ζούσε ο Γκλίστης, η προσφορά της Σαλαμίνας στην Ιστορία θα ήταν ακόμα πιο σημαντική, αφού μετά το

θάνατο του οι άντρες του διασπάστηκαν σε διάφορα στρατόπεδα κάτω από την ηγεσία άλλων Ελλήνων οπλαρχηγών.

Την Τουρκοκρατία ακολούθησε εκ νέου οικονομική άνθηση του νησιού. Γνωστές οικογένειες караβοκύρηδων της εποχής οι Γαλέοι, οι Λουκάδες, οι Ντηλαβέρηδες. Η σύγχρονη Σαλαμίνα έχει αφομοιώσει στοιχεία της σύγχρονης ζωής, τηρώντας τις παραδοσιακές αξίες που κληρονόμησε το νησί από το παρελθόν. Επίκεντρο έγινε πάλι τα τελευταία χρόνια με την ταύτιση του σπηλαίου στα Περιστέρια με το ησυχαστήριο του Ευριπίδη από τον καθηγητή κ. Γιάννο Λώλο που μετέφερε στη συνέχεια τις ανασκαφές του στα νότια του νησιού, στα Κανάκια.

Τα λείψανα που έχουν έρθει σήμερα στο φως από την Β΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και τη δραστήρια έφορο κ. Ιφιγένεια Δεκουλάκου είναι λιγοστά εν συγκρίσει με αυτά που καταγράφει ο Πausανίας: Την Αρχαία Αγορά, το ναό του Αίαντα, το Βωμό των 12 Θεών, τη Στοά, το Θέατρο, την Εξέδρα, το Γυμνάσιο, τον ανδριάντα του Σόλωνα και της Δημοκρατίας και πλήθος άλλων ιερών. Ο πιο σημαντικός όμως αρχαιολογικός χώρος είναι και ο γνωστός σε όλους μας Τύμβος κοντά στον οποίο βρίσκονται τα ερείπια του αρχαίου ναού της Λιμενοσκόπου Αρτέμιδος, ένα προϊστορικό τείχος στα βόρεια καθώς και τάφοι των τελών του 5^{ου} αιώνα π.Χ. (430 – 420 π.Χ.)

Στα νεότερα χρόνια οι κάτοικοι της Σαλαμίνας εργάζονται στη βιομηχανική ζώνη Περάματος-Πειραιά και στο ναύσταθμο. Ασχολούνται επίσης με τη ναυτιλία και την αλιεία. Έχει επίσης αναδείξει σπουδαίες πνευματικές φυσιογνωμίες από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

6.3 ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

Το νησί αποτελείται από δύο δήμους, της **Σαλαμίνας** και των **Αμπελακίων** (ιστορικό λιμάνι). Τα **Παλούκια**, ο όρμος με την άνετη προκυμαία, είναι και το λιμάνι του νησιού. Από εκεί, ακολουθώντας κανείς τη λεωφόρο **Σαλαμίνας**, φτάνει στην πολυσύχναστη πρωτεύουσα, τη Σαλαμίνα, η οποία λέγεται και Κούλουρη, όνομα που προήλθε από το ακρωτήριο Κόλουρις, όπου ήταν χτισμένη η αρχαία πόλη. Σήμερα είναι μια καλαίσθητη σύγχρονη πόλη με γραφικές παραδοσιακές γειτονιές και έντονη κίνηση ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες.

Το βασικό λιμάνι της πρωτεύουσας του νησιού, τα **Παλούκια**, βρίσκεται στο βορειοανατολικό τμήμα. Εκεί το φεριμπότ αφήνει τους επισκέπτες που έρχονται από την Πειραιά. Η πόλη της Σαλαμίνας (ονομάζεται και Κούλουρη) απέχει 3,5 χιλιόμετρα από το λιμάνι. Στα χρόνια της αρχαιότητας το λιμάνι βρισκόταν στο γραφικό χωριό **Αμπελάκια** που αξίζει να επισκεφθείτε.

Πατρίδα του ομηρικού Αίαντα και του μεγάλου τραγικού Ευριπίδη, τόπος διαμονής, έμπνευσης και δημιουργίας του ποιητή Αγγελου Σικελιανού και φιλοξενίας του οπλαρχηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη, η

Σαλαμίνα αποτέλεσε το κωνευτήρι ποικίλων πολιτιστικών στοιχείων και επιρροών εξαιτίας της γεωγραφικής θέσης, των ιστορικών συγκυριών, της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης που κάθε φορά επικρατούσαν. Πευκόφυτα δάση, όμορφες παραλίες, αρχαιολογικοί χώροι, μοναστήρια, αλλά και έντονη νυχτερινή διασκέδαση συνθέτουν την εικόνα της Σαλαμίνας και αποτελούν πόλο έλξης για τους τουρίστες.

Κατά την περιήγησή στους δρόμους της πόλης, συναντά κανείς τους ανεκτίμητους θησαυρούς του νησιού. Ιστορικοί ναοί που έχουν συνδεθεί με σημαντικά γεγονότα του έθνους, προτομές ηρώων που θυμίζουν ότι ο τόπος αυτός γέννησε μεγάλους άντρες και σύγχρονα επιβλητικά κτίρια, όπως το **Δημαρχείο** της πόλης, αποδεικνύουν τη θέληση, τη σημαντική συμβολή και το έργο των τοπικών αρχών.

Ένα πραγματικό στολίδι της πόλης είναι η **Ακτή Καραϊσκάκη**, που οδηγεί στην παραλία της Κούλουρης. Οι φοίνικες σε όλο το μήκος της δημιουργούν μια εξωτική εικόνα.

Στα Παλούκια το υπαίθριο **Ναυτικό Μουσείο** με τα κανόνια και τις τορπίλες αποτελεί ένα θαυμάσιο θέαμα. Εκεί είναι εγκατεστημένος και ο πολεμικός ναύσταθμος από το 1881 που έχει προσφέρει σημαντική βοήθεια στο νησί.

Στο νεοκλασικό κτίριο του **Εξωραϊστικού - Εκπολιτιστικού Συλλόγου Ευριπίδης** ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί στο Λαογραφικό μουσείο και τη βιβλιοθήκη, με το σημαντικό αριθμό των 3.500 τόμων. Εδώ θα δείτε σπάνια τοπικά κοστούμια, οικιακά εργαλεία, μέσα καλλιέργειας, παλιές ζωγραφιές πλοίων.

Το μουσείο **Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας** της Σαλαμίνας στεγάζεται στο Δημαρχιακό Μέγαρο. Σκοπός του είναι να προβάλλει τη λαϊκή κληρονομιά και την πολυσήμαντη ιστορία του τόπου. Από τα εκθέματα που φιλοξενεί ξεχωρίζουν: η συλλογή με τις παραδοσιακές ενδυμασίες, τα οικιακά σκεύη, οι αργαλειοί και τα

χειροποίητα κεραμικά. Οι Κουλουριώτικες παραδοσιακές στολές, φορτωμένες με «Κουλουριώτικο μάλαμα», είναι από τις πιο πλούσιες στην Ελλάδα, δείγμα της οικονομικής άνθησης του νησιού τους περασμένους αιώνες, όταν μεγάλο μέρος του πληθυσμού του ήταν έμποροι και ναυτικοί. Ιδιαίτερα εντυπωσιακή είναι και η συλλογή με τα ομοιώματα πλοίων. Επίσης, αξίζουν την προσοχή σας οι βυζαντινές εικόνες και οι πίνακες ζωγραφικής.

Στο **Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Μηνά**, πολιούχο της πόλης, ο Αμβωνας και το δεσποτικό είναι έργα του κορυφαίου γλύπτη Γιαννούλη Χαλεπά. Στη λεωφόρο Φανερωμένης, λίγα μέτρα πριν από την πλατεία του Μπόσκου, ο επισκέπτης θα συναντήσει την **Παναγία του Μπόσκου** ή **Καθαρού** και θα θαυμάσει τοιχογραφίες του 1758.

Δεξιά του λιμανιού βρίσκεται το νησάκι **Άγιος Γεώργιος**. Η ομώνυμη μικρή εκκλησία του χτίστηκε στα θεμέλια πρωτοβυζαντινής βασιλικής που χρονολογείται από τον 6^ο μ.Χ. αιώνα.

Ο τουρίστας δεν πρέπει να παραλείψει να επισκεφτεί τον **ιερό ναό του Αγίου Δημητρίου**, προστάτη του οπλαρχηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη που ετάφη εκεί, της παλαιότερης εκκλησίας στη Σαλαμίνα. Χτίστηκε το 1806 και είναι ρυθμού τρίκλιτης βασιλικής με τρούλο. Οι εικόνες του τέμπλου δεξιά και αριστερά της «Ωραίας Πύλης» είναι έργα του μεγάλου νεοέλληνα Σαλαμίνιου ζωγράφου Πολυχρόνη Λεμπέση. Στο ναό σώζεται η ασημένια εικόνα που δώρισε λειώνοντας το ασήμι από τα πιστόλια, μια μπαρουταποθήκη και ασημένια νομίσματα. Εκεί έγινε ο ενταφιασμός του το 1827 και φυλάσσονταν τα οστά του μέχρι το 1835, όταν με βασιλικό διάταγμα μεταφέρθηκαν στο Φάληρο. Ο εφημέριος όμως του ναού αντέδρασε έντονα με αποτέλεσμα να παραμένουν εκεί μέχρι σήμερα επτά από τα οστά του ήρωα. Το 1996 ο τάφος του

ανακατασκευάστηκε και στον περίβολο του ναού δεσπόζει η προτομή του αγωνιστή.

Στα δυτικά του νησιού βρίσκεται το παραθαλάσσιο πευκόφυτο χωριό **Μούλκι ή Αιάντειο** με περίπου 2.500 κατοίκους. Ο επισκέπτης μπορεί να επισκεφτεί τις όμορφες εκκλησίες της **Μεταμόρφωσης του Σωτήρα** και της **Κοίμησης της Θεοτόκου** του 11^{ου}-12^{ου} αιώνα. Οι πεντακάθαρες παραλίες **Κανάκια** και **Περιστερία** είναι ιδανικές για κολύμπι. Στην τοποθεσία **Κολώνες** σώζονται μέχρι σήμερα τα ερείπια αρχαίας πόλης η οποία πιστεύεται πως ήταν η πόλη του Αίαντα. Στο βουνό Στενό, 5 χλμ. από το Μούλκι, ο τουρίστας θα συναντήσει τη **Μονή του Αγίου Νικολάου Λεμονιών** που διαθέτει κελιά και ξενώνα από το 1966. Σε ολόκληρη την περιοχή από το Μούλκι ως το μοναστήρι του Αγίου Νικολάου απλώνεται πευκόφυτο δάσος που αποτελεί πηγή πρασίνου και πόλο έλξης. Ακριβώς απέναντι από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου βρίσκεται ο βυζαντινός ναός του **Αγίου Ιωάννη Καλυβίτου** που χτίστηκε το 10^ο αιώνα.

Ο εκδρομέας δεν πρέπει να παραλείψει να επισκεφτεί το μεγαλύτερο και αξιολογότερο βυζαντινό μοναστήρι του νησιού, την περίφημη **Μονή της Φανερωμένης** σε απόσταση μόλις 6 χλμ. από τη Σαλαμίνα. Από τα πιο όμορφα αξιοθέατα του νησιού θυμίζει μεσαιωνικό κάστρο. Η πλούσια βυζαντινή διακόσμηση του μοναστηριού και οι τοιχογραφίες του παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι τοιχογραφίες

από το χέρι του αγιογράφου Γεωργίου Μάρκου αποτελούν ένα εξαιρετικό θέαμα. Τα παλιά έγγραφα και τα κειμήλια που φυλάσσονται εκεί είναι μεγάλης ιστορικής αξίας. Η παράδοση αναφέρει ότι στα μέσα του 18ου αιώνα ένας Μεγαρίτης χωρικός, ο Λ. Κανέλλος είδε στον ύπνο του την Παναγία να τον προστάζει να ανακαινίσει τον ερειπωμένο ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα στη Σαλαμίνα. Πήγε λοιπόν στη Σαλαμίνα, ανήγειρε το ναό της Φανερωμένης και ονομάστηκε Άγιος Λαυρέντιος, χάρη στα πολύτιμα χαρίσματα του, καθώς έγινε στήριγμα για τους μονάζοντες, βοηθός για τους φτωχούς και προστάτης για τα ορφανά. Αυτή την παράδοση συνεχίζει μέχρι σήμερα το μοναστήρι. Η μονή διαθέτει ξενώνα και εργαστήρια όπου κάποιες μοναχές ζωγραφίζουν εικόνες και φτιάχνουν κεριά και υφαντά. Κάθε χρόνο στις 23 Αυγούστου πραγματοποιείται στο χώρο του μοναστηριού το παραδοσιακό πανηγύρι της Κούλουρης. Στην παραλία της Φανερωμένης ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει την προτομή του ποιητή Αγγελου Σικελιανού, καθώς και το σπίτι που τον φιλοξένησε και στο οποίο έγραψε ένα μεγάλο μέρος του έργου του.

Εξαιρετικό θέαμα αποτελούν οι δύο ανεμόμυλοι που δεσπόζουν στο «Λόφο των Μύλων» στην πόλη της Σαλαμίνας, που είναι και οι μόνοι διασωθέντες από τους δέκα συνολικά μύλους του νησιού. Κατασκευάστηκαν από ασβεστόλιθο το 19^ο αιώνα για να καλύψουν

βασικές ανάγκες του νησιού σε σχήμα πύργου. Η πόρτα τους βρίσκεται στα ανατολικά και τα δύο παράθυρα ανατολικά και δυτικά. Η οροφή τους είναι φτιαγμένη από χόρτα σε σχήμα τρούλου.

Κοντά στο ακρωτήριο Πούντα, ανάμεσα στο Καματερό και τα Αμπελάκια, υπάρχουν τα ερείπια της πόλης Κούλουρης που χρονολογείται στους ιστορικούς χρόνους. Μέρος από τείχη του 4ου αιώνα π.Χ. και θεμέλια αρχαίων κτηρίων διατηρούνται ακόμα. Υπάρχουν επίσης ερείπια κτηρίων στον βυθό της θάλασσας στο σημείο όπου βρισκόταν ο αρχαίος λιμένας. Ο δρόμος συνεχίζει προς τα Σελήνια, που θα βρείτε ξενοδοχεία, εστιατόρια και ταβέρνες.

Τα **Αμπελάκια**, 4 χλμ. νοτιοανατολικά της πρωτεύουσας, είναι μία ιστορική περιοχή με σημαντικά αξιοθέατα. Εδώ βρισκόταν το λιμάνι της αρχαίας Σαλαμίνας, στο βυθό του οποίου υπάρχουν ερείπια αρχαίων κτισμάτων. Από το αρχαίο λιμάνι και το ακρωτήριο της Κυνοσούρας ο επισκέπτης θα δει τον **Τύμβο των Σαλαμινομάχων** της ιστορικής Ναυμαχίας της Σαλαμίνας. Ο χώρος του Τύμβου της Κυνοσούρας είναι τεράστιας αρχαιολογικής σημασίας αφού εκεί βρίσκονται πάρα πολλά ερείπια και θεμελιώσεις. Σημαντικό αξιοθέατο στα Αμπελάκια είναι ο **ναός του Αγίου Πέτρου** του 16^{ου} αιώνα, χτισμένος σε απλό ρυθμό με διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη. Η εκκλησία της **Υπαπαντούλας** είναι μια απλή δίρριχτη εκκλησία χτισμένη το 17ο αιώνα πάνω σε ερείπια πιθανότατα Ρωμαϊκού κτίσματος. Σε αυτό το εκκλησάκι μετάλαβε λίγο πριν ξεψυχήσει ο Καραϊσκάκης το 1827.

Απ' άκρη σ' άκρη, σε όλη την επικράτεια του **Δήμου Αμπελακίων** υπάρχει έντονο το στοιχείο του πολιτισμού που χαρακτηρίζει και την αρχιτεκτονική του. Νεοκλασικά κτίρια, όμορφες αυλές και γραφικά στενά αναδεικνύουν την ιστορική πορεία του δήμου. Ο τόπος έγινε φιλόξενη αγκαλιά και έμπνευση για τον «από σκηνης φιλόσοφο», τον Ευριπίδη, αλλά και τελευταίος σταθμός για τον Καραϊσκάκη και άλλους αγωνιστές του 1821.

Τα Αμπελάκια όμως δεν είναι μόνο τόπος με ιστορικό παρελθόν. Είναι μια όμορφη, σύγχρονη πόλη, με ανθρώπους πρόσχαρους και φιλόξενους, με πολιτιστικές εκδηλώσεις, φυσικές ομορφιές και ρυθμούς ζωής που κρατούν ζωντανές τις παραδόσεις, τόσο κοντά και ταυτόχρονα μακριά από το πολύβουο κέντρο, που προσκαλεί τους επισκέπτες να τα γνωρίσουν και να τους ξαφνιάσει ευχάριστα.

Το σπήλαιο του Ευριπίδη στη θέση Περιστέρια, ανακαλύφθηκε από τις ανασκαφές του αρχαιολόγου καθηγητού Γιάννου Λώλου (1994-2000). Σε μια απότομη πλευρά ενός βράχου και σε υψόμετρο 115 μέτρων. Το σπήλαιο έχει μήκος 47 περίπου μέτρα και το εσωτερικό του είναι στενό και σκοτεινό. Όπως φαίνεται από τα ευρήματα το σπήλαιο χρησιμοποιούνταν σε διάφορες ιστορικές περιόδους. Όπως, στη νεολιθική, κλασική, ελληνιστική, ρωμαϊκή, κ.α. Ο συνδυασμός ορισμένων ευρημάτων (π.χ. το σκύτος με το χαραγμένο όνομα του Ευριπίδη) και οι περιγραφές των αρχαίων συγγραφέων, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το σπήλαιο αυτό αποτέλεσε το ησυχαστήριο του Ευριπίδη.

Στο λόφο Πατρίς βρίσκεται το **σύγχρονο ανοικτό θέατρο Ευριπίδειο** όπου γίνεται ο πανελλήνιος ποιητικός διαγωνισμός στη μνήμη του μεγάλου Έλληνα ποιητή Άγγελου Σικελιανού. Κτίστηκε το 1993 και είναι κατασκευασμένο με πρότυπο τα αρχαία θέατρα. Έχει χωρητικότητα περίπου 3000 θέσεων και φιλοξενεί θεατρικές

παραστάσεις και μουσικές συναυλίες. Βρίσκεται σε απόσταση 8 χλμ. από τη πόλη και κοντά στον οικισμό Σελήνια. Εκεί ο επισκέπτης θα έχει την ευκαιρία να θαυμάσει και την προτομή του μεγάλου τραγικού Ευριπίδη.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους διοργανώνονται στη Σαλαμίνα πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια και αναβίωση παλιών εθίμων.

Εκτός από το μεγάλο πανηγύρι προς τιμή της Μονής της Φανερωμένης τον Αύγουστο, μια γιορτή που διοργανώνεται στα τέλη Αυγούστου είναι η **γιορτή του Ψαρά**. Πρόκειται για ένα μεγάλο λαϊκό πανηγύρι που διοργανώνουν από κοινού ο Δήμος Σαλαμίνας με τον Αλιευτικό Σύλλογο του νησιού. Η εκδήλωση γίνεται στην παραλία της πόλης και περιλαμβάνει άφθονο φαγοπότι (ψητά ψάρια και κρασί) και γλέντι με τοπικά συγκροτήματα.

Όπως σε όλη την Ελλάδα έτσι και στη Σαλαμίνα οι Απόκριες γιορτάζονται με πανηγυρικό τρόπο. Ο Δήμος Σαλαμίνας διοργανώνει καρναβάλι με την παραδοσιακή **Κουλουριώτικη Αποκριά** κατά τη διάρκεια της οποίας αναβιώνουν παλιά έθιμα και κερνάνε όλο τον κόσμο παραδοσιακά εδέσματα (μακαρόνια με τυρί και γαλατομούρεκο) και

άφθονο κρασί. Παρόμοιες καρναβαλικές εκδηλώσεις διοργανώνει και ο δήμος Αμπελακίων.

Τα Σαλαμίεια είναι πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται τον Σεπτέμβριο για τον εορτασμό της επετείου της ιστορικής Ναυμαχίας της Σαλαμίνας. Ενώ **Τα Καραϊσκάκια** περιλαμβάνουν πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, οι οποίες είναι αφιερωμένες στον ήρωα της Επανάστασης του 1821, Γεώργιο Καραϊσκάκη και πραγματοποιούνται στα τέλη Μαΐου.

Η συνεισφορά της Σαλαμίνας στον πνευματικό πολιτισμό είναι σημαντική. Ενδεικτικά αναφέρουμε το ζωγράφο Πολυχρόνη Λεμπέση, το φιλόλογο – λαογράφο Πέτρο Φουρίκη, το θεατρικό συγγραφέα Δημήτρη Μπόγρη, το βυζαντινολόγο Δημήτριο Ι. Πάλλα. Στη Σαλαμίνα όμως ζούσε μεγάλο χρονικό διάστημα και έγραφε και ο μεγάλος Έλληνας ποιητής Άγγελος Σικιελανός. Το σπιτάκια στο οποίο έμενε βρίσκεται και σήμερα απέναντι από την Ι.Μ. Φανερωμένης.

Εκτός από τα τοπία με την πλούσια βλάστηση η Σαλαμίνα διαθέτει όμορφες αμμουδερές και βραχώδεις ακρογιαλιές. Η νότια ακτή του νησιού προσφέρεται για κολύμπι και ψάρεμα, καθώς παραμένουν ακόμη ήρεμες και αναξιοποίητες. Τα **Κανάκια**, μια παραλία με γκρίζα βότσαλα και γραφικές ταβερνούλες, τα **Σελήνια**, παραθεριστικό κέντρο με έντονη κίνηση το καλοκαίρι, τα **Περιστέρια**, η **Παναγία** και η **Γυάλα** μαζεύουν τους περισσότερους εκδρομείς. Στη βόρεια πλευρά του νησιού υπάρχει η **Φανερωμένη**, μία όμορφη παραλία με ψιλή άμμο. Στο **ναυτικό όμιλο Σαλαμίνας** λειτουργεί και σχολή κωπηλασίας. Για κολύμπι επίσης προσφέρονται οι περιοχές Ρέστη, Ηλιακτή (Τουρκολίμανο), Αιάντειο (Μούλκι), Πέρανι, Κύριζα, Μαρούδι, Περιστέρια, Κολόνες, Σατιρλί, Πυριακόνι, Κανάκιανι.

Αν περάσετε από τη Σαλαμίνα, μη λησμονήσετε και τα παραδοσιακά της εδέσματα, κυρίως την **Κουλούρα** (είδος πίτας που προσφέρεται σε γάμους και χαρμόσινα γεγονότα με μέλι και εντυπωσιακή διακόσμηση), την τηγανίτα, την κολοκυθόπιτα (γλυκό), το πλατέτσι (λεπτό ψωμί με ή χωρίς τυρί), το χταπόδι στα κάρβουνα και, φυσικά, το υπέροχο ψωμί της. Για διασκέδαση υπάρχουν σε όλες τις περιοχές της Σαλαμίνας εστιατόρια, ουζερί, ταβέρνες, καφετέριες, και μπάρ.

ΠΟΥ ΘΑ ΜΕΙΝΕΤΕ

Η Σαλαμίνα έχει πολύ κοντινή απόσταση με την Αττική, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην έχει πολλά ξενοδοχεία. Παραταύτα θα σας προτείνουμε κάποια.

Το ξενοδοχείο **Ακρογιάλι** βρίσκεται στα Σελήνια της Σαλαμίνας. Μόλις 50μ. απο την πλησιέστερη παραλία και 500μ. απο το λιμάνι. Διαθέτει στους πελάτες του χώρους στάθμευσης, εστιατόριο και κλιματισμό. Είναι ΄Δ κατηγορίας και αποτελείται απο 9 δωμάτια με όλες τις ανέσεις.

Το ξενοδοχείο **Βοτσαλάκια** είναι ΄Δ κατηγορίας και αποτελείται απο 16 δωμάτια. Διαθέτει εστιατόριο, μπάρ, υποδοχή και κλιματισμό. Βρίσκεται στα Σελήνια της Σαλαμίνας, μόλις 15μ. απο την πλησιέστερη παραλία .

Και τέλος το ξενοδοχείο **GABRIEL** το οποίο είναι ΄Γ κατηγορίας. Διαθέτει εστιατόριο, και διευκολύνει τους πελάτες η εύκολη πρόσβαση σε αγορά. Αποτελείται από 25 δωμάτια. Βρίσκεται στο Αιάντιο της

Σαλαμίνας. Απέχει 150μ. απο την πλησιέστερη παραλία. Τα δωμάτια έχουν θέα στην θάλασσα και μπαλκόνι.

ΠΟΥ ΘΑ ΦΑΤΕ ΚΑΙ ΘΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΤΕ

Στον Άγιο Νικόλαο της Σαλαμίνας σας περιμένει η πιτσαρία **BEL MARE**. Ελάτε να δοκιμάσετε τις υπέροχες κρέπες μας, γλυκές και αλμυρές, πεινιρλί, ζυμαρικά, σαλάτες και ορεκτικά. Συνοδεύστε το φαγητό σας με κρασί α΄ ποιότητας από το δικό τους αμπέλι και δική τους παρασκευή και εμφιάλωση. Απολαύστε την όμορφη θέα από τα τραπέζια μας που είναι δίπλα στην θάλασσα.

Το ουζερί **Πόρτο Λεόνε** από το 1988 σας ταξιδεύει στον κόσμο των ξεχωριστών γεύσεων και σας προσφέρει γαστρονομικές απολαύσεις από θαλασσινά, όπως αστακός - κυδώνια - γαρίδες - καλαμάρια - χταπόδι ψητό. Με το στίγμα της σπιτικής φροντίδας με αγνά υλικά και αξεπέραστη ποιότητα. Αξιόλογα κρασιά και μεγάλη ποικιλία ούζου και μπύρας θα συνοδεύσουν τέλεια και αρμονικά το φαγητό σας. Μια οικογενειακή επιχείρηση με φιλικό και ζεστό περιβάλλον, πολύ γρήγορο service, και όμορφη θέα δημιουργεί το ιδανικό στέκι των πιο απαιτητικών καλοφαγάδων. Βρίσκεται στην Ακτή Καραισκάκη, δίπλα στη θάλασσα στον όμορφο κόλπο της Σαλαμίνας.

Με φόντο το απέραντο γαλάζιο, την Ψυτάλλεια και τον Σαρωνικό, σε ένα υπέροχο περιβάλλον πάνω στα βράχια, μέσα στην θάλασσα, δίπλα στον μόλο, στην παραλία "**του Κολωνακίου**" της **Σαλαμίνας**, των **Σεληνίων**, η παλαιότερη στο νησί, οικογενειακή επιχείρηση του **Βασιλείου**, διατηρώντας την μακρόχρονη παράδοση της γαστρονομικής απόλαυσης, θα σας ταξιδέψει στην πανδαισία των αυθεντικών ελληνικών μεζέδων με μεσογειακές πινελιές και μοναδικές γεύσεις. Σε ένα φιλικό περιβάλλον με γρήγορο σέρβις θα απολαύσετε μεγάλη ποικιλία ορεκτικών, ολόφρεσκα ψάρια και θαλασσινά, υπέροχα ψητά της σχάρας και κρητικούς μεζέδες σπέσιαλ. Επιλεγμένες ποικιλίες κρασιών θα συντροφεύσουν το φαγητό σας. Με **ζωντανή λαϊκή μουσική**, με τιμές πολύ προσιτές. Συνεστιάσεις συλλόγων και άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις. Αγαπημένο στέκι επώνυμων και κοινών θνητών. Θα αιχμαλωτίσει για πάντα την καρδιά σας.

Πατρίδα του Ομηρικού Αίαντα και του μεγάλου του μεγάλου τραγικού Ευριπίδη, τόπος διαμονής και δημιουργίας του ποιητή Αγγελου Σικελιανου και φιλοξενίας του Γεώργιου Καραϊσκάκη, η **Σαλαμίνα** είναι ευρύτερα γνωστή στην παγκόσμια ιστορία για τη μεγαλύτερη ναυμαχία των αιώνων, που έγινε το 480π.Χ. , απο την έκβαση της οποίας διασώθηκε και αναπτύχθηκε ο ελληνικός πολιτισμός και διαδόθηκε στην

δύση και στον κόσμο. Η πολιτιστική παράδοση της σαλαμίνας έχει τις ρίζες τις πολύ βαθιά μέσα στο χρόνο και εάν κάποιος τις αναζητήσει θα ανακαλύψει πως η Σαλαμίνα αποτέλεσε ένα χωνευτήρι ποικίλων πολιτιστικών στοιχείων που δέχτηκε εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης, των ιστορικών συγκυριών, της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης που κάθε φορά επικρατούσε. Πολύ κοντά στην Αθήνα και με τακτική συγκοινωνία απο το Πέραμα και τον Πειραιά, η σαλαμίνα υποδέχεται τους εκδρομείς τα Σαββατοκύριακα. Η πρωτεύουσα του νησιού, άλλοτε ιδιαίτερα γραφική με πολλά παλιά μικρά σπίτια και παραδοσιακές γειτονιές, σήμερα είναι μια καλαίσθητη σύγχρονη πόλη.

Ένας δήμος νέος, ο **Δήμος Αμπελακίων** στην Σαλαμίνα, απλώνεται σήμερα σ'ένα τόπο ιστορικό και αγαπημένο για όσους τον ήξεραν και τον ζουν. Εδώ βρισκόταν το λιμάνι της Αρχαίας Σαλαμίνας, στο βυθό του οποίου υπάρχουν ερείπια αρχαίων κτισμάτων. Απο το αρχαίο λιμάνι και το ακρωτήριο της Κυνοσουρας ο επισκέπτης θα δει τον Τύμβο των Σαλαμινομάχων της ιστορικής Ναυμαχίας της Σαλαμίνας του 480π.Χ. . Τα αμπελάκια δεν είναι τόπος μόνο με ιστορικό παρελθόν. Είναι μια όμορφη πόλη, με ανθρώπους πρόσχαρους και φιλόξενους, με πολιτιστικές εκδηλώσεις, φυσικές ομορφιές και ρυθμούς ζωής που κρατούν ζωντανές τις παραδόσεις, τόσο κοντά και ταυτόχρονα τόσο μακριά απο το πολύβουο κέντρο, που προσκαλούν τους επισκέπτες να τα γνωρίσουν και να τους ξαφνιάσουν ευχάριστα.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

Το Αγκίστρι, η Αίγινα, ο Πόρος, η Σαλαμίνα, οι Σπέτσες, η Ύδρα αποτελούν τους κρίκους μιας νησιωτικής αλυσίδας, που απλώνεται ανάμεσα στην Αττική και τις βορειοανατολικές ακτές της Πελοποννήσου. Σε μικρή απόσταση από την πρωτεύουσα, γνώρισαν πρώτα -εδώ και δεκαετίες- την τουριστική ανάπτυξη, αφού συνιστούν την ευκολότερη λύση για μονοήμερες κρουαζιέρες ή ολιγοήμερες διακοπές, ολόκληρο το χρόνο. Τα ξεχωριστής ομορφιάς φυσικά λιμάνια τους, οι απάνεμοι κολπίσκοι, οι αμμουδερές παραλίες, τα γραφικά ψαροχώρια, η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική των οικισμών, η πλούσια βλάστηση με την κυριαρχία του πεύκου, αλλά και το έντονο ιστορικό παρελθόν, τα αρχαιολογικά μνημεία και τα επιβλητικά μοναστήρια τους τα καθιστούν ξεχωριστό στολίδι της νησιωτικής Ελλάδας.

Όμως όπως βλέπουμε οι φυσικοί τουριστικοί πόροι των νησιών μας δεν είναι αρκετοί για να αναπτυχθεί ο τουρισμός στα νησιά αυτά όπως θα έπρεπε να είναι. **Αναβαθμίσεις** των τουριστικών δεδομένων και η ανεύρεση νέων πηγών τουρισμού είναι κάποια βήματα που πρέπει να γίνουν. Νέες πηγές τουρισμού είναι ο **εναλλακτικός τουρισμός**, ο οποίος έχει κάποιες μορφές ανεπαρκή ανεπτυγμένες στα νησιά μας. Σε αυτό το τμήμα θα ασχοληθούμε κυρίως με την ανεύρεση και ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού και όχι τόσο με την αναβάθμιση των ήδη υπάρχουσων τουριστικών εγκαταστάσεων.

Όσον αφορά τις αναβαθμίσεις των τουριστικών δεδομένων αυτό συνεπάγεται ως αναβάθμιση των τουριστικών εγκαταστάσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε από τους ίδιους τους ιδιοκτήτες των τουριστικών εγκαταστάσεων, είτε με επιδοτήσεις που δίνονται από την

Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της κυβέρνησης της Ελλάδας και του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού .

Ένα λαμπερό παράδειγμα τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί η **Κύπρος**. Οι βάσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού της Κύπρου είχαν τεθεί ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1960. Ο τομέας αναπτυσσόταν γοργά μέχρι και το καλοκαίρι του 1974, οπότε και έγινε η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Η εισβολή είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια των δύο πιο αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών της Κύπρου, της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, οι οποίες περιήλθαν υπό Τουρκική κατοχή, και ουσιαστικά την ολοσχερή σχεδόν καταστροφή της τουριστικής βιομηχανίας, αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Συγκεκριμένα, υπό Τουρκική κατοχή περιήλθαν 13.000 περίπου κλίνες, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 71,7% της συνολικής δυναμικότητας της ξενοδοχειακής βιομηχανίας της Κύπρου, πλέον 5.000 κλίνες οι οποίες βρίσκονταν υπό ανέγερση και 40% περίπου των εστιατορίων και κέντρων αναψυχής.

Η τεράστια ζημιά που υπέστη η Κυπριακή οικονομία κατέστησε αναγκαία τη λήψη δραστικών μέτρων, με στόχο την ταχύτερη δυνατή ανοικοδόμησή της. Για το σκοπό αυτό, η Κυβέρνηση θεώρησε ότι η ανάπτυξη του τουρισμού θα ήταν το πιο κατάλληλο εργαλείο. Κεντρικό ρόλο στην ανοικοδόμηση της τουριστικής βιομηχανίας κλήθηκε να διαδραματίσει ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ), ο ημικρατικός οργανισμός που υπάγεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη, προώθηση και προβολή του Κυπριακού τουριστικού προϊόντος και την ρύθμιση και επίβλεψη της λειτουργίας όλων των τουριστικών επιχειρήσεων της Κύπρου.

Η προσπάθεια για ανοικοδόμηση της τουριστικής βιομηχανίας ήταν ιδιαίτερα επιτυχής. Η επιτυχία αυτή οφείλεται τόσο στη συνδρομή της Κυβέρνησης, η οποία παραχώρησε γενναιόδωρα κίνητρα σε εκτοπισθέντες ξενοδόχους για να επαναδραστηριοποιηθούν στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία αλλά και γενικότερα ενθάρρυνε με διάφορους τρόπους την δημιουργία ξενοδοχειακής υποδομής, όσο και στην προθυμία του ιδιωτικού τομέα να εκμεταλλευτεί τα κίνητρα αυτά και στο εν γένει επιχειρηματικό πνεύμα των Κυπρίων τουριστικών επιχειρηματιών. Ως αποτέλεσμα, ο τουρισμός κατέστη ξανά η πιο σημαντική οικονομική δραστηριότητα και η βασική κινητήριος δύναμη πίσω από το οικονομικό θαύμα που επιτελέστηκε στην Κύπρο μετά την Τουρκική εισβολή.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού εδρεύει στη Λευκωσία, όπου βρίσκονται και τα κεντρικά του γραφεία, ενώ διατηρεί γραφεία πληροφοριών και επιθεωρητών σε όλες τις πόλεις της Κύπρου και γραφεία πληροφοριών στις κυριότερες χώρες-πηγές του Κυπριακού τουρισμού. Σε ό,τι αφορά τα γραφεία εξωτερικού, ο ρόλος τους είναι να προωθούν το Κυπριακό τουριστικό προϊόν, να εξυπηρετούν τους τουριστικούς επιχειρηματίες και να παρέχουν πληροφορίες στο ταξιδιωτικό κοινό. Δεκαοκτώ συνολικά γραφεία εξωτερικού βρίσκονται σε λειτουργία στο Λονδίνο, στο Δουβλίνο, στη Φραγκφούρτη, στο Βερολίνο, στο Παρίσι, στη Στοκχόλμη, στην Αθήνα, στη Ζυρίχη, στη Μόσχα, στο Μιλάνο, στο Αμστερνταμ, στις Βρυξέλλες, στη Βιέννη, στη Νέα Υόρκη, στο Τελ-Αβίβ, στη Βουδαπέστη, στη Βαρσοβία και στην Πράγα.

Η Κυπριακή Κυβέρνηση, μέσω του ΚΟΤ, συμμετέχει ενεργά και συνεισφέρει εποικοδομητικά σε διεθνείς τουριστικούς οργανισμούς.

Ακόμα, συμμετέχει σε Εκθέσεις του εξωτερικού, συνέδρια και σεμινάρια σχετικά με τον τουρισμό.

Η σύγχρονη υποδομή τουριστικής διαμονής στην Κύπρο είναι ευρέως αναγνωρισμένη ως ένα από τα δυνατά σημεία του Κυπριακού τουριστικού προϊόντος, και αποδίδεται κυρίως στην αυστηρή νομοθεσία που διέπει τη δημιουργία και λειτουργία των τουριστικών καταλυμάτων, η οποία επιβάλλει την τήρηση υψηλών προδιαγραφών. Παρά τα πιο πάνω, το Στρατηγικό Σχέδιο στοχεύει στην περαιτέρω αύξηση των επιπέδων ποιότητας της ξενοδοχειακής υποδομής στην Κύπρο.

Έπίσης η Κύπρος πρόσεξε ιδιαίτερα τον Αγροτουρισμό, καθώς οι παραδοσιακοί οικισμοί αποτελούν μία καλή πηγή τουριστικού ενδιαφέροντος. Οπότε έχουμε το ζωντανό παράδειγμα της Κύπρου η οποία παρ'ότι πέρασε μια πολύ σημαντική κρίση κατάφερε και στάθηκε στα πόδια της πολύ σύντομα. Ανέπτυξε ταχαιά τον τουρισμό, αναγνωρίζοντας τα οφέλη που φέρνει αυτός ο παράγοντας στην χώρα.

Ο ελληνικός τουρισμός αποτελεί ένα τομέα που συνεισφέρει πολλαπλά στην οικονομία σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Ο πλούσιος εθνικός φυσικός και πολιτισμικός πλούτος, η ποικιλία, το ευχάριστο κλίμα και η φιλοξενία αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα που εξηγούν εν μέρει την μέχρι τώρα τουριστική ανάπτυξη αλλά και αναδεικνύουν τα σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης του τουρισμού στη χώρα μας. Ομως μετά από τις πρωτοβουλίες του κράτους και πρωτοποριακές πρακτικές των δεκαετιών '50 - '70, ο τουρισμός σήμερα φαίνεται να έχει χάσει τον δυναμισμό του και εξελίσσεται χωρίς προοπτική και στρατηγικό όραμα.

Ο τουρισμός πρέπει να ανακτήσει τον δυναμικό του ρόλο. Γιαυτό πρωταρχικός στόχος είναι η ριζική αναδιάρθρωση και απελευθέρωση του τομέα, με τρόπο που θα μεγιστοποιήσει τα οικονομικά αλλά και πολιτιστικά οφέλη στην χώρα, θα συμβάλει στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη και γενικότερα θα γίνει μοχλός ανάπτυξης.

Το μεγάλο συγκριτικό μας πλεονέκτημα, η φύση, οι παραλίες, τα μικρά νησιά, οι παραδοσιακοί οικισμοί, οι ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι είναι σε πλήρη εγκατάλειψη λόγω της αδυναμίας του Κράτους αλλά και της καχεξίας των τοπικών φορέων να τα προστατεύσουν και να τα διαχειριστούν με μακροχρόνια προοπτική σαν μοναδική κληρονομιά.

Αλλαγές στην τουριστική ζήτηση, προς την κατεύθυνση του επιλεκτικού τουρισμού και των ειδικών μορφών, για τουρισμό δράσης και περιπέτειας, επαφής με την φύση, την τοπική κοινωνία, τον πολιτισμό, συνεδριακό τουρισμό, ναυταθλητισμό, κλπ επιβάλλουν ένα αναπροσανατολισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος επί τη βάση μιας αποκεντρωμένης ανάπτυξης, στηρίζοντας τοπικές πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα και άλλων, εξασφαλίζοντας ένα σωστό πλαίσιο οργάνωσης και ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας με καθαρούς κανόνες και επί τη βάση αρχών ολοκληρωμένης ανάπτυξης για τις ιδιωτικές επενδύσεις, τις υποδομές, εξυπηρετήσεις και κεφάλαια, απελευθερώνοντας τον δυναμισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Η ανάπτυξη των εσόδων από τον τουρισμό στην Ελλάδα μπορεί να επιτευχθεί με τρεις τρόπους. **Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου** με ειδικά προγράμματα για το χειμώνα (ορεινού, θεραπευτικού, κλπ). Σε όλους μας είναι γνωστό το μεγάλο διαρθρωτικό πρόβλημα του Ελληνικού Τουρισμού που είναι η εποχικότητά του.

Προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού όπως ο Συνεδριακός Τουρισμός, ο Ιαματικός, ο Αθλητικός, δηλαδή με λίγα λόγια του εναλλακτικού τουρισμού. Με τον όρο εναλλακτικός τουρισμός ορίζεται το σύνολο των ολοκληρωμένων τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται από εξειδίκευση ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες και προτιμήσεις των πελατών τους, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, στηρίζονται σε οικολογικά ανεκτές και ήπιες δραστηριότητες, ενώ αναδεικνύουν χωρίς να καταστρέφουν τα φυσικά κάλλη μιας περιοχής.

Θεσμικές ρυθμίσεις για την εξυγίανση των επιχειρήσεων όπου οι ελληνικές επιχειρήσεις παραμένουν έρμαιοι των εξελίξεων στην εθνική και ευρωπαϊκή οικονομία και στον διεθνή ανταγωνισμό . Τεχνολογία-Οργάνωση-Διείσδυση σε νέα προϊόντα και αγορές .

Η ανάπτυξη του τουρισμού στις σημερινές συνθήκες απαιτεί την αρμονική σύμπραξη του κράτους, της τοπικής αυτοδιοίκησης και κοινωνίας, και φυσικά της ιδιωτικής επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. Η σύμπραξη, η συνεργασία και ο συντονισμός των φορέων αυτών πρέπει να οργανωθεί τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο με στόχο την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών στην παραγωγή του τουριστικού προϊόντος συμβάλλοντας στην αποκέντρωση της υλοποιούμενης πολιτικής αλλά κυρίως δίνοντας της δυνατότητα στις τοπικές κοινωνίες να εμπλακούν ενεργά στην ανάδειξη των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων και κυρίως στην προστασία του περιβαλλοντικού και πολιτισμικού τους πλούτου που αποτελούν και την πηγή του τουριστικού εισοδήματος. Στόχος πρέπει να είναι η ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών αλλά κυρίως η προώθηση και η ενίσχυση πρωτοβουλιών για εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως ο οικοτουρισμός.

Για την Ελλάδα, με τα πλούσια φυσικά, ιστορικά, αρχαιολογικά, πολιτιστικά, κλιματολογικά θέλγητρα η ανάπτυξη του οικοτουρισμού πρέπει να αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες της τουριστικής μας στρατηγικής, καθώς στις σύγχρονες συνθήκες η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού μπορεί να αποτελέσει ένα από τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας μας έναντι ενός συνεχώς εντεινόμενου διεθνή ανταγωνισμού.

Ως οικοτουρισμός ορίζεται ο περιβαλλοντικά υπεύθυνος τουρισμός και η επίσκεψη σε φυσικές περιοχές, που αποσκοπεί στην απόλαυση και εκτίμηση της φύσης (και των πολιτισμικών στοιχείων του παρόντος και παρελθόντος) και ο οποίος προάγει τη διατήρηση της φύσης, έχει χαμηλή επίδραση επισκεπτών και παρέχει χρήσιμα ενεργή κοινωνικο-οικονομική ανάμιξη του ντόπιου πληθυσμού.

Ο **οικοτουρισμός** είναι μια περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένη μορφή τουρισμού, η οποία προωθεί την κατανόηση και την προστασία της φύσης, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στη γνώση και στο σεβασμό της ιστορίας ενός τόπου. Η ανάπτυξη του οικοτουρισμού έχει ως στόχους: Την ανάδειξη και αξιοποίηση περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή περιβαλλοντικής αξίας. Της προστασία οικολογικά ευαίσθητα περιοχών μέσω της περιβαλλοντικής έρευνας. Τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και του τοπικού χαρακτήρα της περιοχής. Την ενθάρρυνση της περιβαλλοντικής συνείδησης των επισκεπτών μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Οι επισκέπτες των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών οφείλουν να τηρούν προσεκτικά τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος από τη ρύπανση, την αποφυγή κάθε ενόχλησης των φυσικών βιοτόπων και διατάραξης της ισορροπίας των οικοσυστημάτων.

Ο **περιπατητικός** τουρισμός ορίζεται ως η πραγματοποίηση τουριστικών δραστηριοτήτων, που αφορούν τη διενέργεια περιπατητικών εκδρομών διαμέσου περιοχών αξιόλογης αισθητικής, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας.

Ο περιπατητικός τουρισμός αλληλοσυνδέεται σε πολλές περιπτώσεις με τον οικοτουρισμό. Η βασική διαφορά των δύο έγκειται στο ότι ο οικοτουρισμός προϋποθέτει τη συμμετοχή του επισκέπτη για τη διατήρηση του τοπίου και της οικολογικής ισορροπίας, ενώ ο περιπατητικός τουρισμός όχι.

Ο περιπατητικός τουρισμός είναι στενά συνδεδεμένος με την ύπαρξη των καταλλήλων μονοπατιών, οργανωμένων ή όχι, εύκολης ή δύσκολης πρόσβασης. Πραγματοποιείται κυρίως σε ημιορεινές ή ορεινές περιοχές (λαγκάδια, πλαγιές, κλπ), χωρίς αυτό να είναι απόλυτο, και θα μπορούσε να θεωρηθεί ως είδος αθλητικού τουρισμού. Στην περίπτωση που ο περιπατητικός τουρισμός πραγματοποιείται σε ορεινές περιοχές, εντάσσεται στην κατηγορία του ορεινού τουρισμού.

Ο **πολιτιστικός τουρισμός** σχετίζεται με την επίσκεψη σε έναν τόπο με στόχο την επαφή με τα πολιτιστικά στοιχεία αυτού (αρχαιολογικά, βυζαντινά, κλασικά ή νεότερα μνημεία, ιστορία, τέχνες, λαογραφία, κλπ). Συνήθως δεν εμφανίζεται μόνος του, εκτός των περιπτώσεων εκπαιδευτικών εκδρομών σχολείων, αλλά πραγματοποιείται συμπληρωματικά με κάποιο άλλο είδος τουρισμού, προσφέροντας γνώση και ποικιλία στο τουριστικό προϊόν.

Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί ένα από τα παλαιότερα και δημοφιλέστερα είδη τουρισμού. Από τους περασμένους αιώνες άτομα ή ομάδες περιηγητών, αναζητώντας τη γνώση, την εμπειρία, την προσωπική ανακάλυψη, πραγματοποιούσαν ταξίδια σε τόπους με

αρχαιολογικό, ιστορικό, λαογραφικό ή θρησκευτικό ενδιαφέρον, σε μέρη με διαφορετικό πολιτισμό και εθνολογικές ιδιομορφίες. Ο πολιτιστικός τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες για πολιτιστική εμπειρία, προσφέρει την περιήγηση στη φυσική, καλλιτεχνική και πνευματική κληρονομιά μιας περιοχής καθώς και στη σημερινή δημιουργία.

Επίσης, περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε δραστηριότητες είτε παθητικές, όπως παρακολούθηση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (μουσικών συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων κ.α.), επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, περιηγήσεις σε πολιτιστικές διαδρομές, είτε ενεργητικές όπως εκμάθηση τοπικής μαγειρικής, τέχνης ή συμμετοχή σε λαογραφικές δραστηριότητες. Μια άλλη σημαντική παράμετρος που χαρακτηρίζει αυτή τη μορφή τουρισμού, είναι η στενή και ουσιαστική επαφή που αποκτούν οι επισκέπτες με τον τοπικό πληθυσμό, τα ήθη και τις παραδόσεις του, σε συνδυασμό με τα πολιτιστικά δρώμενα στην περιοχή.

Ως **συνεδριακός τουρισμός** ορίζεται ο τουρισμός ο οποίος συνδέεται με την παρακολούθηση συνεδρίων, εκθέσεων κλπ. Ο συνεδριακός τουρισμός αντιπροσωπεύει μια σημαντική αγορά σε διεθνές επίπεδο.

Η αγορά αυτή αφορά συνήθως επισκέπτες υψηλού εκπαιδευτικού και οικονομικού επιπέδου, οι οποίοι κινούνται σε καταλύματα υψηλών κατηγοριών, είναι διατεθειμένοι να ξοδέψουν αρκετά χρήματα, αλλά απαιτούν και πολύ υψηλή ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών και προϊόντων. Ο χρόνος παραμονής τους στον τουριστικό προορισμό κυμαίνεται συνήθως από 3 έως 5 ημέρες, ενώ υπάρχει η πιθανότητα παράτασης της παραμονής τους για μεγαλύτερο διάστημα, με τη μορφή κάποιων άλλων μορφών τουρισμού. Βασικό ρόλο προς αυτήν την

κατεύθυνση διαδραματίζει η ικανότητα ενός τόπου να προσελκύσει την προσοχή του συνεδριακού επισκέπτη.

Σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού σε έναν τόπο, διαδραματίζει η διαθεσιμότητα των απαραίτητων υποδομών και υπηρεσιών, όπως αμφιθεάτρων, εκθεσιακών χώρων, καταλυμάτων, υποδομών για καφέ και εστίαση, υπηρεσιών διερμηνείας, κλπ. Επίσης, η εύκολη πρόσβαση στον τόπο πραγματοποίησης ενός συνεδρίου ή έκθεσης είναι κρίσιμος παράγοντας για την προσέλκυση επισκεπτών.

Ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ελληνικής τουριστικής κίνησης και αφορά την επίσκεψη σε θρησκευτικούς τόπους λατρείας, όπως μοναστήρια και εκκλησίες.

Τα μνημεία της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομιάς και αποτελούν αξιόλογο πόλο έλξης επισκεπτών. Οι βυζαντινές και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια, τα μοναστήρια, με την αξιόλογη εικονογράφησή τους, με ψηφιδωτά, τοιχογραφίες και εικόνες, μαρτυρούν την επίμονη προσήλωση στις παραδόσεις και την στενή και μακραίωνη διασύνδεση της τέχνης με τη θρησκευτική λατρεία. Ο θρησκευτικός τουρισμός αφορά κυρίως ευσεβείς περιηγητές, φιλέρευνους τουρίστες, αλλά και θαυμαστές της βυζαντινής τέχνης, οι οποίοι, μέσα από πολιτιστικά οδοιπορικά στον ελληνικό χώρο, έρχονται σε επαφή με την πνευματικότητα της ορθοδοξίας.

Ο θαλάσσιος τουρισμός είναι ο τουρισμός ο οποίος σχετίζεται με την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων στη θάλασσα. Συνήθως αφορά την κολύμβηση και την αναψυχή στην παραλία, αλλά με την εναλλακτική του έννοια εμπεριέχει και λοιπές δραστηριότητες, όπως θαλάσσια σπορ, παρακολούθηση βυθού, κλπ.

Η Ελλάδα με τα 15.000 χλμ των ακτών, το πλήθος των νησιών της, τις προστατευμένες θαλάσσιες περιοχές χιλιάδων τετραγωνικών χιλιομέτρων, το ήπιο κλίμα, τα υψηλά ποσοστά ηλιοφάνειας και το ενδιαφέρον και εναλλασσόμενο τοπίο της, έχει ένα σαφές και αναμφισβήτητο συγκριτικό πλεονέκτημα στο θαλάσσιο τουρισμό. Ως αποτέλεσμα, ο θαλάσσιος τουρισμός έχει αρχίσει να αναπτύσσεται στη χώρα μας από τη 10ετία του 1960, με συνεχώς αυξητικούς ρυθμούς εξέλιξης.

Βασικές υπηρεσίες και υποδομές για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού είναι η διαθεσιμότητα καταλυμάτων, εστιατορίων, καφετεριών, ενοικιαζομένων θαλάσσιων σπορ κλπ., σε παραθαλάσσιες η κοντινές περιοχές. Επίσης, λόγω της μαζικότητας του θαλάσσιου τουρισμού στην Ελλάδα, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ευκολία και η ποιότητα της πρόσβασης (λιμάνια, αεροδρόμια, ποιότητα οδικού δικτύου κ.α.).

Ο Αργοσαρωνικός προσφέρεται γιατί είναι κοντά και ενδείκνυται για island hopping μικρών αποστάσεων. Η Ιστιοπλοΐα ανοικτής θαλάσσης με μεγάλα σκάφη που έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν τους επιβάτες τους έχει βρει τον μαστορά της στη θάλασσα του Σαρωνικού μια που αποτελεί ιδανικό μέρος.

Ο **καταδυτικός** τουρισμός είναι μια εξελισσόμενη αγορά υψηλού επιπέδου, η οποία σύμφωνα με τα στοιχεία του 2001 απευθύνεται σε 4,5 εκατομμύρια πιστοποιημένους Ευρωπαίους δύτες. Όπως δείχνουν τα στοιχεία πάνω από 1 εκατομμύριο εξ αυτών ταξιδεύει κάθε χρόνο στο εξωτερικό, όπου έχει κατά μέσο όρο τουλάχιστον 10 διανυκτερεύσεις ετησίως.

Ο τουρισμός σήμερα εξελίσσεται σε βασικό πυλώνα της εθνικής μας οικονομίας σε μια περίοδο που στην ευρωζώνη η ανταγωνιστικότητα και η πραγματική σύγκλιση αναδεικνύονται πλέον σαν πρώτης προτεραιότητας στόχοι .

Σε αυτή λοιπόν την περίοδο αναδεικνύονται για την εθνική οικονομία ιδιαίτερα όμως για τον Τουρισμό, δύο μείζονες κατευθύνσεις : η ανάπτυξη της Ανταγωνιστικότητας και η ανάπτυξη της Βιωσιμότητας και της Επιχειρηματικότητας.

Η μακροχρόνια έλλειψη πολιτικής και στρατηγικής για τον Ελληνικό τουρισμό τα προηγούμενα χρόνια οδήγησαν σε μια παρατεταμένη κρίση και πτωτική πορεία σε όλους τους τουριστικούς προορισμούς της χώρας μας με ακόμα μεγαλύτερη πτώση των τουριστικών εσόδων .

Η αύξηση της ελκυστικότητας του προορισμού και η δημιουργία της εικόνας , ότι η Ελλάδα είναι μια ασφαλής και φιλόξενη χώρα με ποιοτική προσφορά τουριστικών υπηρεσιών που μπορεί να έχει τουρισμό και τους 12 μήνες του χρόνου.

Η προώθηση μιας σύγχρονης και αποτελεσματικής πολιτικής για τον Τουρισμό αποτελεί αναντίρρητη προτεραιότητα για την Κυβέρνηση, για την αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων παθογένειας που ταλανίζουν τις τουριστικές επιχειρήσεις ,αναστέλλουν την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και την ανάδειξη της χώρας μας σε τουριστικό προορισμό πρώτης επιλογής .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα νησιά του Αργοσαρωνικού αποτελούν ένα σύμπλεγμα νησιών που υπάγεται στην Νομαρχία Πειραιά. Ένα-ένα συμπληρώνει το χάρτη και στολίζει με τα χαρίσματά του τις Ελληνικές θάλασσες. Μεταξύ τους έχουν πολύ κοντινές αποστάσεις , θα έλεγε κανείς πως είναι ένα, όμως είναι τόσο διαφορετικά μεταξύ τους. Άλλο βραχώδες και άλλο κατάφυτο, άλλο σφύζει απο ζωή και άλλο βρίσκεται σε μια γαλήνη και ηρεμία.

Σπέτσες, Ύδρα, Πόρος, Αγκίστρι, Αίγινα, Σαλαμίνα. Έξι νησιά σαν μαργαριτάρια στον κόλπο του Σαρωνικού.

Οι Σπέτσες, ένα καταπράσινο αρχοντικό νησί. Με ένδοξη ιστορία που διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στο παρελθόν καθώς κατείχε σημαντικές θέσεις στην Ελλάδα, όμως και σήμερα αποτελεί έναν καλό τουριστικό προορισμό.

Η Ύδρα είναι πασίγνωστη για την ναυτική της παράδοση. Νησί μοναδικό που συνδυάζει την κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα με το φυσικό περιβάλλον και την πλούσια παράδοση. Η Ύδρα φημίζεται για την ήρεμη ζωή που προσφέρει στους επισκέπτες της την ημέρα , αλλά και για την έντονη ζωή τη νύχτα.

Ο Πόρος είναι το νησί των παραδόσεων, ένα ρομαντικό νησί το οποίο έχουν υμνήσει κορυφαίοι λογοτέχνες. Ένα νησί με πανέμορφες παραλίες , γραφικά σοκάκια, και μαγευτικό φυσικό περιβάλλον. Οι αθλητικές υποδομές και η νυχτερινή διασκέδαση είναι λίγα μόνο απο τα στοιχεία που κάνουν τον πόρο δημοφιλή τουριστικό προορισμό.

Η Αίγινα βρίσκεται στην καρδιά του Σαρωνικού. Έχει πολύ ένδοξη ιστορία και μαγνητίζει τουρισμό λόγω του ναού της Αφαίας Αθηνas αλλά και του μοναστηρίου του Αγ. Νεκταρίου. Αρχοντικά, γραφικά σοκάκια, άμαξες και έντονη νυχτερινή ζωή κερδίζουν τον επισκέπτη. Οι δαντελωτές παραλίες της , οι μεθυστικές γεύσεις και η εξαιρετική θέα προς τις απέναντι ακτές της Αττικής θα δώσουν στον επισκέπτη την διάθεση να την επισκεφτεί πολλές φορές.

Το Αγκίστρι είναι κατάλληλο για όσους αναζητούν την ηρεμία και την ξεκούραση. Ακριβώς δίπλα στην Αίγινα βρίσκεται το Αγκίστρι που ξεχωρίζει για τη φυσική του ομορφιά και τις καθαρές του θάλασσες. Είναι ιδανικό για όσους κάνουν πεζοπορία ενώ προσφέρει στιγμές αγαλλίασης σε όσους ανακαλύπτουν τις ερημικές παραλίες που είναι ιδανικές για κολύμπι και χαλάρωση.

Και τέλος η πολυφημισμένη Σαλαμίνα, η οποία έχει γενήσει και αναθρέψει πολλούς γνώστους και ενάρετους άντρες. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε τον Ευριπίδη, τον Άγγελο Σικελιανό, φιλοξένησε τον Καραϊσκάκη και πολλούς άλλους. Η πολιτιστική της παράδοση έχει τις ρίζες της πολύ βαθιά μέσα στο χρόνο. Μπορείς να δεις πως στη Σαλαμίνα έγινε πρόσμιξη πολλών διαφορετικών πολιτιστικών στοιχείων. Δυστυχώς το επίπεδο τουριστικών καταλλημάτων και θερέτρων δεν είναι καθόλου ικανοποιητικό.

Οι προοπτικές ανάπτυξης στα παναπάνω νησιά είναι ευοίωνες. Υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης και οι βάσεις που υπάρχουν σε προδιαθέτουν για να τα αναπτύξεις. Πιστεύω πως μελλοντικά τα όμορφα

νησάκια μας θα αξιοποιηθούν τουριστικά, όπως τους αξίζει να είναι, γεμάτα κόσμο και θαυμαστές που θα εκτιμούν τις ομορφιές τους .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΥΚΤΙΑΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- www.tourismmuseum.gr/sub.php?showkat=10&showsub=19&lan=el
- www.ancientgr.com/unknown_Hellenic_History/MNHMEIA.htm
- www.greece-museums.com/history-museums.php
- www.diakopes.gr/content/map_gr.html
- www.traveldailynews.gr/new.asp?newid=25058&subcategory_id=3
- www.hit360.com/greek/destinations/showregion.php?region_id=5
- www.ypan.gr/c_announce/45_2325_cms.htm
- www.travelling.gr/travellingNews/arc2-2003.html
- www.acci.gr/reports/livanos2002.htm
- www.mfa.gr/greek/greece/through_time/archaeology/history.html
- www.nyloo.com/html/ent/000/ent.24000.2.asp
- www.mythologia.8m.com/geometria.html

ΑΡΓΟΣΑΡΩΝΙΚΟΣ

- www.united-hellas.com/tourism/saronic/index-gr.html
- www.touristorama.com/Argosaronikos.html
- www.tripaki.gr/tripaki%20maps/Αργοσαρωνικός.htm

- www.hellogreece.gr/argosaronikos.html
- www.aboutgreece.gr/nea/LIST_NEWS.asp?subcategory_id=386&ID_NM=&ID_DK=
- www.gnto.gr/pages.php?pageID=700&langID=1
- www.asxetos.gr/search/default.asp?section=1
- www.hellas-travel-guide.gr/area.asp?AREAID=15
- www.galaxynet.gr/tourism/home/homeargo.htm
- www.saronicgulf.com.gr/history.htm

ΣΠΕΤΣΕΣ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ(2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ.
- www.greektourism/spetses/history.htm
- www.dimaras.gr/spetses/
- www.nomarhiapeiraia.gr
- www.touristorama.com/spetsesafieroma.html
- www.athinorama.gr/articles/default.asp?i=1404&c=spetses
- www.travel.gr/index.php?SCREEN=tilephona&RegionID=11&CountyID=95
- www.gto.gr/gr/accomm/loc/result.php?loc=SPETSSES
- www.fotoartmagazine.gr/travel/greece/spetses/
- www.holiday.gr/gr/place5.php?place_id=49

- www.hit360.com/greek/accommodation/searchHotel.php?place_id=907
- www.greekislandsspetses.gr/greek.htm

ΥΔΡΑ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ (2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ.
- www.gto.gr/gr/accomm/loc/result.php?loc=IDRA
- www.hydra.com.gr/gr/
- www.holidayshop.gr/texts.asp?ElementId=2370
- www.portnet.gr/taksidia_tourismos/idra.htm
- www.diakopes.gr/diakopes/diakopes_pkg.print_city?arid=7&cyid=68&lang=GR
- www.greekhotel.com/saronic/hydra/hydrahotel/home.htm
- www.clickhere.gr/hotels-greece/hotels_gr.asp?HELLAS_EN=HYDRA
- www.culture.gr/2/21/212/21202a/g212ba02.html
- www.athinorama.gr/articles/default.asp?i=1444&c=ydra
- www.menoumeellada.ert.gr/tourdetails.asp?id=870
- www.holiday.gr/gr/place5.php?place_id=47
- www.touristorama.com/Ydra.html

ΠΟΡΟΣ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ(2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ.
- www.athinorama.gr/articles/default.asp?i=1438&c=poros
- www.gto.gr/gr/accomm/loc/result.php?loc=POROS
- www.holiday.gr/gr/place5.php?place_id=48
- www.koutouzis.gr/poros-1834.htm
- www.hit360.com/greek/articles/article.php?article_id=43
- www.poros.com.gr/eo/in/?category=17
- www.poros.com.gr/eo/in/?category=40
- www.gto.gr/gr/accomm/hotel/detail.php?id=2594
- www.hellogreece.gr/argosar/poros.html
- www.galaxy92.gr/pages/content.asp?CntID=6134&catID=28

ΑΓΚΙΣΤΡΙ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ(2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ.
- www.diakopes.gr/diakopes/diakopes_pkg.print_city?arid=7&cyid=62&lang=GR
- www.gto.gr/gr/accomm/loc/result.php?loc=ANGISTRİ
- www.clickhere.gr/hotels-greece/hotels_gr.asp?HELLAS_EN=ANGISTRİ
- www.touristorama.com/AGISTRİ.html

- www.portnet.gr/taksidia_tourismos/agistri.htm
- www.agistri.gr/gr/
- www.travel.gr/index.php?SCREEN=tilephona&RegionID=11&CountyID=8
- www.holidayshop.gr/contents.asp?ElementId=3073 - 43k
- www.hotelmilos.gr/aggr.htm
- www.nomarhiapeiraia.gr/Templates/touristikos_odigos/new/agkistri/

AIGINA

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ(2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ.
- www.gto.gr/gr/accomm/loc/result.php?loc=EGINA
- www.aigina.net/
- www.hit360.com/greek/destinations/showcounty.php?county_id=21
- www.culture.gr/2/21/211/21102a/g211ba06.html
- www.saronictravel.gr/
- www.aegina.gr/information-greek.htm
- www.clickhere.gr/hotels-greece/hotels_gr.asp?HELLAS_EN=AEGINA
- www.united-hellas.com/tourism/aegina/water-park/index-gr.html
- www.aegina-travel.com/index-gr.html

- www.koutouzis.gr/aigina.htm
- www.travel.gr/index.php?SCREEN=apodrasis&rec=0&limit=60&ArticleID=21
- www.holiday.gr/gr/place5.php?place_id=46

ΣΑΛΑΜΙΝΑ

- ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ(2001) ΦΩΣ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ ...Ο ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΟΥ
- www.salamina.gr/
- www.salamina.anatropes.gr/
- www.travel.gr/index.php?SCREEN=tilephona&RegionID=11&CountyID=84
- www.diakopes.gr/diakopes/diakopes_pkg.print_city?arid=7&cyid=66&lang=GR
- www.holiday.gr/gr/place5.php?place_id=919
- www.greek-tourism.gr/salamina/history.htm
- www.nomarhiapeiraia.gr/Templates/touristikos_odigos/new/salamina/
- www.odigos-agoras.gr/zone.php?area_id=118
- www.salamina.gr/mithologia.htm
- www.endymasies.gr/gr_flash/costumes/salamina.htm

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΗΣΙΩΝ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

- ΤΣΑΡΤΑΣ, Π(ΕΠ) (2000) ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ- ΠΟΛΥΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ, ΑΘΗΝΑ, ΕΞΑΝΤΑΣ
- www.agrotour.gr
- www.papathanassiou.gr/htm/tourism.htm
- www.istoselides.gr/pro/html/article.php?sid=945
- www.sailing.gr
- www.touristnews.gr
- www.antagonistikohta.gr
- www.cyprus.gov.cy